ప్రథమ ముద్రణ వృష కార్తీకము

ప్రతులు 1000

ప్రతులకు
శ్రీ యస్ యల్ నారాయణ
c/o మాస్టర్ ఇ కె పబ్లికేషన్స్
శ్వేత ద్వీపము చినముషిడివాడ
(వయా) పెందుర్తి, విశాఖపట్నం - 531 173
ఫోన్ 764273

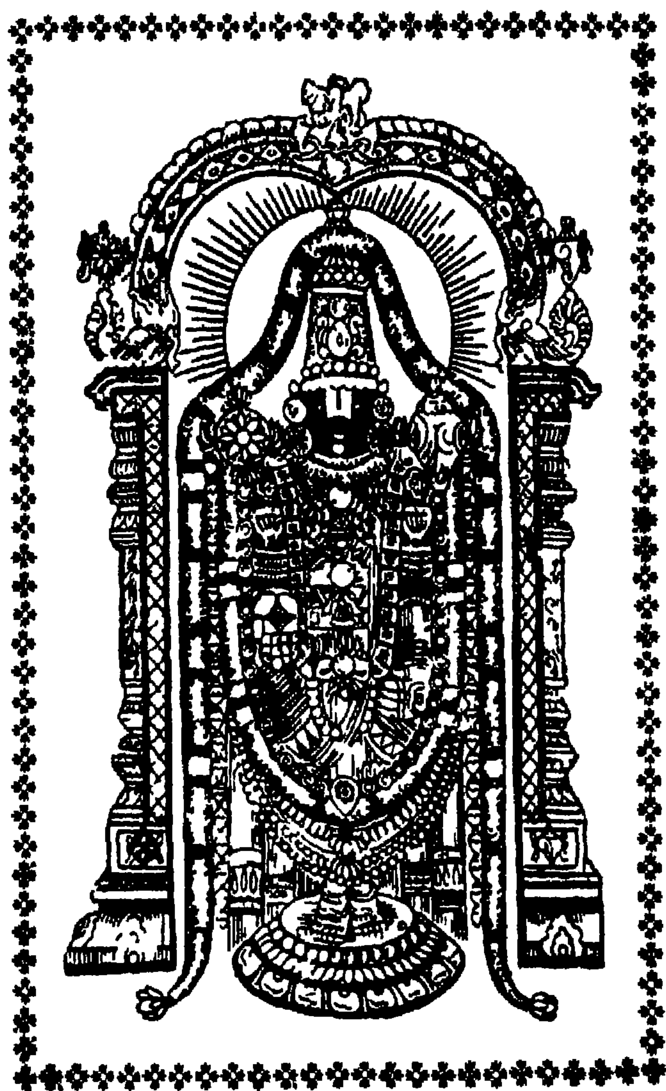
మైత్రేయ ప్రచురణలు
5 78 21 3/4 అశోక్‌నగర్
గుంటూరు - 522 002
ఫోన్ 240872

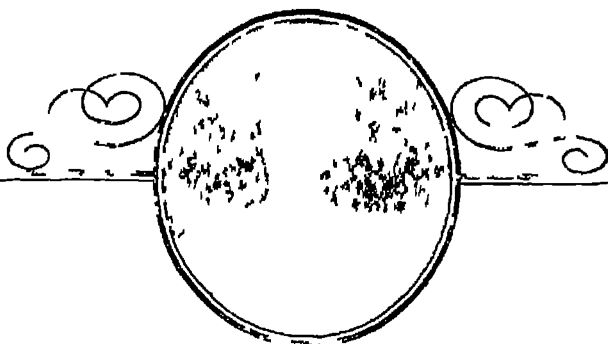
ముఖచిత్రం దేవీప్రసాద్

వెల 50/-

This book is Published with the financial assistance of
Tirumala Tirupathi Devasthanams
under the scheme
AID To PUBLISH RELIGIOUS BOOKS

ముద్రణ
లక్ష్మీ గణపతి ఆర్ట్ ప్రింటర్స్
2/1 బ్రాడీపేట గుంటూరు 2
ఫోన్ 235036

గురుస్తుతి

నమస్తే విశ్వరూపాయ కుంభకోణ నివాసినే
నమస్తే బ్రహ్మ రూపాయ సి వి వి గురవే నమః

నమస్తే ప్రేమ రూపాయ రాజయోగ ప్రబోధినే
నమస్తే కర్మనాశాయ సి వి వి గురవే నమః

నమస్తే పరతత్త్వాయ నమఃపూర్ణ తేజసే
నమో గ్రహాధినాథాయ సి వి వి గురవే నమః

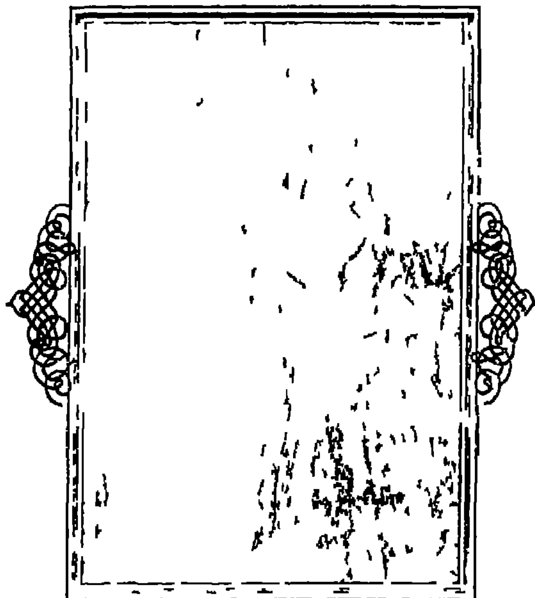
నమస్తే అణురూపాయ కుండలినీ స్వరూపిణే
ప్రణత జనార్తినాశాయ సి వి వి నమోనమః

ఆ బ్రహ్మాండ పరివ్యాప్త సూక్ష్మ దేహస్థితాయచ
ప్రాణశక్తి ప్రసారాయ సి వి వి గురవే నమః

కృష్ణమ్ వందే జగద్గురుమ్

ఎవరయ్యా స్వామి నీవు ఎవరయ్యా నీవు ?
ఉద్యోగివా సద్యోగివా ?
మానవుడివా మహాత్ముడివా ?
ఆత్మవా పరమాత్మవా ?
అచ్ఛమైన జ్ఞాన శిఖవా ?
స్వచ్ఛమైన ప్రేమ ఝరివా ?
వెన్నుడవా వ్యాసుడవా ?
ఈశుడవా జీససువా ?
ఎవరయ్యా స్వామి నీవు ఎవరయ్యా నీవు ?
సర్వజీవ చైతన్యపు సమాహార స్ఫూర్తివా ?
సర్వదేవ హృదయ స్థిత కారుణ్యపు మూర్తివా ?
ప్రాక్ పశ్చిమముల నడుమ వారధి సంధించినావు
ప్రాక్ దిశ వెలిగెడి సూర్యుని పడమట పొడిపించినావు
మానవతా సౌరభాలు గుబాళించు గురుమూర్తివి !
మమతల సిరివెన్నెలలను చిందించే చిన్మూర్తివి !
నీ వెలుగును అందరిలో నింపినట్టి మహితాత్మవు
మానవ మానస హంసవు మహిలో వెలసిన వేల్పువు
అందుకొనుము మా అక్కతో భావార్ఘ ప్రకాశమాల
కురిపింపుము మాపై నీ ఆశిష కరుణార్ద్ర లీల !
కురిపింపుము జగతిపైన నీ ఆశిష ప్రసూనహేల !

అంకితం

శ్రీమాన్ ఎక్కిరాల కృష్ణమాచార్య శ్రీమతి అప్పమ్మ దంపతులు

ఏజన్మల మా అమ్మవో ఈ జన్మన మా అక్కవు
మక్కువతో నీ కిచ్చితి అక్కా నీ కే యుపదను
నీ హృదిలో అధివసించు మా దేవునితో స్వీకరించు
భావార్థ ప్రకాశహేల వేదార్థ ప్రమాణమాల !

తమ్ముడు

ధారా రాధాకృష్ణమూర్తి

HYMN TO ASWINS

Hail to you, O Pair Divine
With Prayers and Hymns of mine
You are the first born Priests
O Rays Variegated and to the East Pre-Easts
Spreading your wings of splendour
You preside over and move the worlds under
And ever move far and asunder
Untouched by the states atomic O Lords of Measures
You bless the Cosmos with Pleasures and Treasures
With golden light around unfurled
You traverse from world to world
With noses well shaped and bright
You with your wings the web of the world weave straight
Maiking the rays warp and weft black and white
I pray to you O Symbols of Success
To shower your blessings in excess
You bring out our powers latent
And for the welfare of the world use our talent
In shimmering red you move up and down to bless
And make the worlds Abodes of Bilss

One wheel Eternal rotates on Truth's axis
With divisions twelve and centres six,
The gods preside over the wheel and form a plexus
Merging and emerging as per the nexus
O Aswins as you perform duties diurnal at the wheel as sport
I pray for liberation from misery and with you an eternal rapport

- Vedavyasa (Mahabharatha)

English Rendering Dhara Radha Krishna Murthy

ఋషిఋణం

"నాట్యావధాన స్రష్ట
డా॥ ధారా రామనాథశాస్త్రి

ఇకె నివాస్
మామిడి పాలెం ఒంగోలు

ఒక సందర్భంలో ఇష్టాగోష్టిలో ఉన్నప్పుడు తమ్ముడు చి॥రాధాకృష్ణమూర్తితో అన్నాను మాస్టరుగారు తమ గ్రంధాల్లో సందర్భానుసారంగా వేద పురాణేతిహాస కావ్య తత్త్వ శాస్త్రాల్లోని మాటలకి మంచి వివరణ ఇచ్చారు వాటిని సంకలనం చేస్తే అది ఆధ్యాత్మిక భావసర్వస్వము అనదగిన ఉద్గ్రంధముగా రూపొందుతుంది అని బహుశా అలా అంటున్నప్పుడు మాస్టరుగారు నా వాక్కున అధివసించారేమో అదే ఇచ్ఛాశక్తిగా పనిచేసి తమ్మునికి క్రియాజ్ఞాన శక్తులను ప్రసాదించి ఒంటి చేతిమీదుగా ఇంతమంచి సంకలనాన్ని రూపొందించేట్లు చేసింది అకారాది క్షకారాంతం పదాలని క్రోడీకరించి మాస్టరుగారి మాటల్లోనే వివరణ అనుసంధించి మహత్తర గ్రంధం రూపొందించాడు ఈ గ్రంధం అనర్ఘములైన మణిమాణిక్యాలతో నిండిన హారంలాగ గురురూప శారదాగళ సీమ ముప్పేట తారహారంగా మురువులొలుకుతూ సంకలనకర్తకి అనన్యగణ్యత ధన్యత అనుగ్రహిస్తుంది

తమ్మునికి పరిశోధన విద్యలో మంచి చొరవ ఉన్నది బదిలీల వంటి ఔద్యోగిక అవరోధాల వల్ల తన డాక్టరేటు కృషి కడ ముట్టలేదు కాని అరవిందుల సావిత్రి పైన్ల క్షోదక్షమమైన పరిశోధన చేశాడు మరో మిత్రుడు చేసిన గోదావైభవ పరిశోధనకు సంపూర్ణ సహాయ సహకారాలందించాడు ఇటీవల నా నాట్యావధాన సాహిత్యాల మీద పరిశోధన చేస్తున్న విదుషికి సాయపడుతున్నాడు విద్యలలో గుప్తవిద్య దానములలో విద్యాదానము మేలైనవి అంచేత కూడా తమ్ముడు ధన్యుడు

మానవుడు తన జీవితకాలంలో ఋణత్రయ విమోచనం చేసుకోవాలి అని పెద్దలు చెప్పారు యజ్ఞయాగాది క్రతువులు దేవతారాధన దేవఋణానికి ప్రజాతంతువును విచ్ఛేదం చేయకుండటం పితౄణానికి పెద్దల గ్రంధాలని చదివి చదివించి అందలి సద్భావాలను వ్యాప్తి చెందించటం ఋషిఋణానికి విమోచన మార్గాలు బహుకాలం అధ్యాపకుడై ఉన్నందున సద్గ్రంధ పఠనము రచనము చేసి ఉన్నందున కళాకృషిలో అంతర్దర్శనాన్ని పొందటం వలన ప్రత్యేకం ఈ సంకలన గ్రంధం వల్ల నిస్సందేహంగా అతని ఋషిఋణం తీరిందనుకుంటాను ఇతడు ఆంధ్రాంగ్లసాహిత్యాలను కూలంకషంగా అధ్యయనం చేశాడు శ్రీ జంటపక్షులు మనిషి మొదలైన ఉత్తమ నాటకాలు సృష్టించాడు వ్యాసునిస్వప్నం లాంటి మంచి కావ్యాన్ని రచించి సీనుమిగిలిన కవిపండితుల ఆశీస్సులందుకున్నాడు అనేకానేక వేద ఋక్కులను మధురమైన ఆంధ్రభాషలోకి అనువదించి వైదిక విద్యా వ్యాప్తికి దోహదం చేశాడు ఆంధ్రాంగ్లాలలో ఉదాత్త విషయాలపై పఠన యోగ్యమైన వ్యాస పరంపర

వెలయించాడు గురువుగారు నిర్దేశించిన మార్గంలో హోమియోవిద్యను అభ్యసించి రోగార్తులను సేవిస్తున్నాడు మంచి గృహస్థు ఇవన్నీ కాక నాకు నాట్యావధాన విద్యలో అనుచరుడై తన కళాకౌశలానికి వన్నె తెచ్చుకుంటున్నాడు సాధకుడు మంచినటుడు ప్రయోక్త ఇన్ని సంగతులు ఇంత వివరంగా చెప్పింది ప్రశంసకై కాక ఋణత్రయ విమోచనానికి ప్రస్తుత జన్మను సంపూర్ణంగా వినియోగిస్తున్న తమ్ముని పట్ల నాకున్న ఆశీ పూర్వకమైన వాత్సల్యభావం వల్ల ఇతోధిక సన్మంగళాలు అతనికి సిద్ధించాలి అనే కోరిక వల్ల

ఆది అలా వుంచి సంకలన కర్త తమ్ముడే కాబట్టి తెలిసిన మేరకు వలసిన మేరకు అన్ని సంగతులూ చెప్పాను మరి ఎవరి భావాలను ఇతడు సంకలనం చేశాడో వారిని గురించి ? చెప్పాలి చెప్పగలనా ?

కులపతి ఎక్కిరాల కృష్ణమాచార్యులవారి రంగప్రవేశంతో తత్త్వ యోగ సేవా సృజనాది రంగాలలో అంతకుముందు అమలులో ఉన్న ప్రమాణాలు చట్రాలు మూసకట్లు అన్నీ పటాపంచలై పంచబంగాళమై సూర్యకాంతికి మంచులాగా చెల్లాచెదరైనాయి వాటి స్థానంలో అఖిలభారతంలోనే కాక అంతర్జాతీయ స్థాయిలో కూడా కొత్త విలువలు నెలకొన్నవి కొత్తలోని వింతను పాతలోని రోతను తొలగించి చూస్తే ఎల్లకాలాలకీ ఎల్లదేశాలకీ ఎల్ల జనాలకీ కార్యకారులైన ఈ విలువలను అస్మదాదులం అనగా తొలినాళ్ళనుండి ఆయన చరణములే శరణములని భావించి జీవించుచున్న వారము - త్రికరణశుద్ధిగా స్వీకరించి సత్ఫలితాలను అనుభవిస్తున్నాం అన్నిటినీ ఎన్నడం నా తరం కాదు కానీ స్థూలారుంధతీ న్యాయంగా కొన్నిటిని పేర్కొంటాను జీవితరంగంలో కలసివచ్చిన వారు అదృష్టాన్ని రానివారు కర్మను కారణాలుగా చేసి కార్యదూరులై వ్యక్తిత్వాలని నమ్ముచేసికొని తమ సంకల్పాలనీ కృషినీ ఒక ధ్యేయానికి ఉన్ముఖంగా నడిపించుకోలేని వారంటే మాస్టరుగారికి కోపం అలాంటి వాళ్ళని శరకోపయతి లాగా కోపించరు గానీ దగ్గరకు తీసి లాలించి ప్రేమించి నవజీవన పథాన్ని నిర్దేశించి నడిపిస్తారు అలా మాస్టరుగారి స్పర్శవల్ల ఉద్ధరింపబడ్డవాళ్ళని నేను కొన్నివందలమందిని ఎరుగుదును ఆయనకి కృషిలో అపారమైన నమ్మకం పుస్తకాలు చదవడం ప్రవచనాలు చేయడం విద్యావైద్యసేవ సమస్యా పరిష్కారం అన్నింటినీ మించి తమ అమృతవాక్కులచేత శీతల దృక్కుల చేత వ్యథిత హృదయాలను ఆశ్వాసించి ఆనంద కక్ష్యలకి తీసుకొని వెళ్ళడం- ఆయనకి ఇరవై నాలుగు గంటల కార్యక్రమం కొలదిగా నిద్రించే వేళలు తప్ప ఆయనిది ఇదే చైతన్యం ఆర్ష సంస్కారం అనుగ్రహించటంలో ఆయన బహుశా భగవద్రామానుజులకే ద్వితీయుడు రోమన్ కాథలిక్ శిష్యులచే కూడా వేద పారాయణం చేయించి యజ్ఞయాగాది క్రతువులు జరిపించి వారికి భారతీయ మార్గంలో ఉపనయన వివాహాదులు జరిపించటం మా కళ్ళతో చూచాం కొంపలంటుకోలేదు వేదం

మైలపడలేదు భారతీయత భ్రష్టుపట్టలేదు ఆ మాటకి వస్తే సద్భావ బృంహణత్వం బ్రాహ్మణధర్మం అయితే అది అనంత ముఖాల విస్తరించి విశ్వాన్ని Brahminise చేస్తున్నది బానిసత్వపుటుచ్చుల్లో ఉద్యోగాలవేటలో చిక్కుకుని యువకులు వడియాలలాగా ఎండిపోవటం మాస్టారికి సుతరామూ ఇష్టంలేదు కృషి స్వయం ఉపాధి పరోపకారం అన్న మూడు కేంద్రాల మధ్య యువకులు తాము జీవించి మరికొందరిని పోషించే ప్రణాళికలు తయారు చేసి అమలులో పెట్టి చూపారు ఆయన పిల్లల్ని కూడా ఉద్యోగాల జోలిపోనీక సద్యోగవిలసన్మూర్తులుగా మలచారు అందరూ హోమియో అధ్యయనం చేయాలని వైద్యాలయాలు ఉచితంగా నడిపి కులమత వర్గ భేదం లేకుండా సమాజంలో అందరికీ సేవ చేయాలని ఆయన ఆశయం హోమియో ఎందుకంటే అది సశాస్త్రీయమై అందరికీ అందుబాటులో వుండే వైద్యవిధానం కాబట్టి అందరూ జ్యోతిషం చదవాలి జ్యోతిషం అంటే మన Idle curiosity ని రెచ్చగొట్టి నిర్వీర్యులను చేసే విద్యకాదు వరాహమిహిరాది ఋషీంద్రులు దర్శించిన మార్గంలో మానవులకి తమ జీవితవిధానాన్ని మలచుకునే ఉపాయం చెప్పే వెలుగుబాట ఆయన ఎందరికో ఈ విద్య నేర్పగా వారందరూ హేతుబద్ధము శాస్త్రీయము అయిన పై దృక్పథంతో సమాజాన్ని సేవిస్తున్నారు సర్వమత సమన్వయానికి వేదం బాగా అర్థం కావటానికి అందరూ థియాసఫీ చదవాలంటారు మాస్టరుగారు ఆయన చదివారు చదివించారు మాస్టరుగారి యోగసాధన అనన్యమైనది నవయుగానికి అనుకూలమైన మాస్టర్ C VV భృక్తరహిత తారక రాజయోగాన్ని సాధనచేసి విశేషానుభూతిని పొంది ఆ యోగంలోని సౌలభ్యమూ సంభావ్యత శాస్త్రప్రామాణ్యం మొదలైన అంశాలమీద అనేక గ్రంథాలు రచించారు అంతకుముందు ఏ కొద్దిమందికో పరిమితమైన మాస్టర్ CVV యోగాన్ని విశ్వవిశాలం కావించి ఇప్పుడాయోగ పరంపరలో తాను మాస్టర్ EK గా ప్రకాశిస్తూ సాధకుల్ని అనుగ్రహిస్తున్నారు

ఈ మొత్తం వివేచననీ విహంగవీక్షణం చేసుకుంటే విశ్వప్రేమశీలి అయిన ఒక కర్మయోగి ఒక జ్ఞానమూర్తి విశ్వశ్రేయంకోసం తన సర్వస్వాన్ని సమర్పించి అమృతత్వం అందినట్లు ఈయుగంలో ఆ వెలుగు పేరు లౌకికంగా కులపతి ఎక్కిరాల కృష్ణమాచార్యులనీ యౌగికంగా మాస్టర్ EK అనీ తెలుస్తుంది

ఆయన లోకానికి చేసిన మేలును గురించి ఆయన ప్రతిభా విశేషాలను గురించీ ఎంత చెప్పినా యశోదమ్మ కన్నయ్యను కట్టెయ్యడానికి తెచ్చిన త్రాడులాగా కొంచెం తగ్గుతుంది పెద్దత్రాడు తెస్తే మూర్తి పెరుగుతుంది కానీ మనత్రాడు అంటే మన విశ్లేషణ పద్ధతులు వివేచన ప్రమాణాలు చాలవు అయినా సరే ఎక్కడో ఒక పథనిర్దేశం చేసికొని ఆలోచించి వీలైనంత వరకూ నలుగురికీ తెలియజెప్పడం మన సంప్రదాయం కదా! ముఖ్యంగా

సాధుపుంగవుల సంస్మరణంలో అది ఎలాంటిదంటే వాక్కుకీ మనస్సుకూ అందని విషయాన్ని వాక్కుతోనే చెప్పటం మనస్సుతోనే మననం చెయ్యడంలాంటిది యతోవాచో నివర్తం తే అప్రాప్య మనసాసహ అన్నట్టు

మాష్టరుగారి విద్య గొప్పది లోకవృత్తానికి ఆయన ఎం ఏ చదివి కొన్నాళ్ళు అష్మదాదులకు తెలుగుపాఠం చెప్పి ఆటుపైన డాక్టరేటు పొంది విశ్వవిద్యాలయంలో ఆచార్యులై ఇది మామూలు బయోడేటా అసలు విషయమేమిటంటే వేదమూ ఆయుర్వేదము చప్పన్న శాస్త్రాలు ఆపోశన పట్టటమేకాక కొత్త కోణంలో వ్యాఖ్యానించగల పితృపాదులు అనంతాచార్యులు ప్రసాదించిన విద్య ఒకవైపు ఏ పుస్తకంపైన చెయ్యివేసినా ఏ శాస్త్రాన్ని పరిశీలించినా అందలి అంతర్యాలన్నీ ఆయన సంస్కారంలో భాగంగా ఇట్టే ఒదిగిపోయే జన్మాంతరాగత ప్రతిభ మరొకవైపు గురుమూర్తులు దృశ్యాదృశ్య సిద్ధపురుషులు అనుగ్రహించిన ఆధ్యాత్మిక విద్యా వైశద్యం ఒకవైపు ఆయన్ని మనముందు నడుస్తున్న సజీవ విద్యాసర్వస్వంగా నిలిపాయి అంచేత ఆయన ప్రతిభా విశేషాలనిగానీ చదువు సాముల్నిగానీ ఋషిత్వంతో పెనవేసుకున్న సృజనని కాని తైపారువేసి చూపడం నాలాంటి వాళ్ళకే కాదు కొమ్ములు తిరిగిన వాళ్ళకి కూడా కుదరదు ఎందుకని ?

కవిత్వము అందామా అంతర్గతానంద భూమికలను ఆవిష్కరించి ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధంచేసే స్థాయి రాసలీల గోదావైభ వాది కావ్యాలలో గోచరిస్తుంది జ్యోతిర్విద్య అందామా మామూలు శాస్త్ర కక్ష్యలను దాటి ఆధ్యాత్మిక జ్యోతిషాన్ని ప్రతిపాదిస్తారు హోమియో అందామా ఆదొక దర్శనంగా సాధనగా స్వీకరించి లక్షలాది రోగార్తులకు ఆరోగ్య భిక్ష పెట్టడమేకాక ఆ విద్యలో ఒక కొత్తకోణం దర్శించి ప్రామాణిక గ్రంధాలు వ్రాశారు భాగవత రహస్యార్థాలు చెప్పబూనితే అయిదువేల ఏళ్ళ అనంతరం ఆ కథావాయకుడో ఆ వ్రాయసగాడో మళ్ళీ అవతరించి సన్నిధి ప్రసాదించాడనిపిస్తుంది వేద ఋక్కులు వ్యాఖ్యానించినా సూక్తులను వివరించినా స్తోత్రాలకు అర్థం చెప్పినా తొలినాటి యాస్కాదులు అలనాటి ఆదిశంకరాదులు ఈనాటి అరవిందాదులేకాక దివ్యజ్ఞాన సమాజం తాలూకు సిద్ధ పురుషులు ఎందరెందరో తమ మహస్సు తపస్సు వచస్సు ఓ తావున నిలిపి ఆధునిక సాధక బృందాన్ని ఆయన రూపంలో అనుగ్రహించారనిపిస్తుంది

ఇలా ఆయన వాఙ్మయసృష్టిలో లోక హితార్థం ప్రవర్తిల్లిన ఒక అనుగ్రహవిశేషం అనంత ముఖాల్లో భాసించగా అందు కొన్ని అనర్ఘ రత్నాలని తమ్ముడు సేకరించి ఈ రత్నమాల కూర్చాడు ఇందులో ఉన్న పదక్రమము వివరణ భావప్రకాశనము తర్కసహంగా శాస్త్రబద్ధంగా ఉన్నది అది కేవలం అకారాది క్షకారాంత క్రమం వల్లనే రాలేదు గ్రంధం చదివి అర్థవివరణ ఆకళింపు చేసికొని పదేపదే మననం చేస్తూ వుంటే పూజా పురస్కారాల్లోనో

పరవ పారనాల్లోనో ఆ పదం దొర్లినప్పుడు సాధకునికి మదిలో అర్థం భాసించి అనుభూతి నావిష్కరించే అవకాశం ఉన్నది అయితే అందుకై ఆసక్తి అనవరతకృషి అవసరం ఒక ఉదాహరణాన్ని పరిశీలిద్దాం

గకారాదిలో గణములు గణపతులు గాయత్రీ ఛందస్సు గోపుడు గోవు గోళము గంగ అన్న వరుస పరిశీలించండి ఉఛ్వాస నిశ్వాసాత్మకములైన ఉచ్చారణ రూపంలో నున్న వాగ్గణాధిపతుల సాధన ఆటుపై గాయత్రి (మూడు లోకములతో కూడిన అష్టవసువుల ప్రవృత్తి సూచించు ఛందస్సు) ఆ పిమ్మట గీత (శ్లోకరూపము సంగీతరూపము మాత్రమే కాక జీవుడు అలవరచుకొనవలసిన గానం) అనంతరము గోపుడు అనువాని దయ (భువనములకు రక్షకుడు ఇన్నిటియందు అంతర్యామి) పిమ్మట గోవు కేంద్రముగా గవాం అయనము ఆటుపై మనలోనున్న గోళములు యజ్ఞపురుష ప్రతీకలై మానవ శరీరమున అవిష్కృతము లగుట తుదకు దివ్య ప్రేమకు నివాసమైన జ్ఞాన గంగ యొక్క అవతరణము ఆటుపై తాళ లయాత్మకమైన గాంధర్వ విద్యయందు లీనమగుట   అను ఒక క్రమాన్ని గమనిస్తే ఈ గ్రంథంలో విషయాలు సాధనకి సోపానాలుగా మననమునకు మంత్రాలుగా ఉపకరిస్తవి అవి వాఙ్మయసృష్టిలో మాష్టరుగారి అనుగ్రహ బుద్ధి

దానిని పాఠకులకు సులభమందర సంకలనంగా అందించిన చి రాధాకృష్ణమూర్తిని అభినందిస్తూ అతనికి సకుటుంబంగా సమస్త సన్మంగళాలను ఆశంసిస్తున్నాను

నామాటలు

నేను భూమికిదిగివచ్చిన కారణము రచనా వ్యాసంగము ఇది తరతరములకు రాబోవు యుగములకు సంబంధించినది అని వ్రాశారు మాస్టరు ఇకె మానవజాతిపై అపారకరుణతో రాబోయే యుగాల్లో మానవజాతి సాధించబోయే ఆధ్యాత్మిక పురోగతి పట్ల అచంచల విశ్వాసంతో వారీ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు ఆ పురోగతి దిశను దశను నిర్దేశించేవి ఆయన గ్రంధాలు నిజానికవి ఆయన రచనలనే కంటే ఆయన చేసిన దర్శనాలని అనటం సబబుగా వుంటుంది ఆయన గ్రంధాలే దానికి నిదర్శనాలు వేదద్రష్టలైన ఋషులు అపౌరుషేయ విజ్ఞానాన్ని తాము దర్శించి మనకందించినట్లు ఈ ఆధునిక ఋషి తాను పొందిన దర్శనాన్ని మనకందించారు జ్యోతిర్విద్య (Spintual Astrology) గ్రంధ పరిచయంలో ఈ విషయాన్ని చమత్కారంతో జోడించి మరీ చెప్పారు These are from those whom I follow to those who follow me

కాలక్రమంలో తెగిపోయిన ఋషి సంప్రదాయానికీ నవీన విజ్ఞానానికీ ప్రాచ్య పాశ్చాత్య సమన్వయ ప్రతీక అయిన మాస్టరు గారు వారధిగా నిలిచారు పాశ్చాత్యులకు వైభవోపేతమైన వేదవిద్యను విప్పి చెప్పారు వేదాలపట్ల భారతదేశం పట్ల వారికున్న అపోహాలను పారద్రోలారు భూమ్యాకాశాల సృష్టి క్రీ పూ 4004లో జరిగిందని నమ్మేవారికి ఇలా నచ్చ చెప్పారు ఇది నవీన శాస్త్రముతో గాని ప్రాచీన జాతుల వేద గ్రంధములతో గాని సరిపడదు సృష్ట్యాది సంవత్సరములసంఖ్య పురాణముల గణనముతోను నవీన జీవశాస్త్రకారులతోను (Natural Philosophers) విప్రతిపత్తి లేకుండ సరిపోవు చున్నది (భావార్థప్రకాశిక పే 90)

వారు కలం కదిలిస్తే అనేక శాస్త్రాలు విద్యలు వారి ఎదుట చేతులు కట్టుకుని నిలుస్తాయి ఒక జ్యోతిషమేమిటి? ఖగోళమేమిటి? మానవ శరీరతత్త్వ శాస్త్రమేమిటి? జీవశాస్త్రమేమిటి? గణితమేమిటి? వైద్యశాస్త్ర మేమిటి? యోగమేమిటి? అన్నిటిని సమన్వయిస్తారు సమన్వయం ఆయన జీవలక్షణం ఆయన సమన్వయమూర్తి! ఉదాహరణప్రాయంగా రెండు విషయాలు మనవి చేస్తాను అత్యతిష్ఠత్ దశాంగులం పైథగోరియన్ డెకాడ్ అన్న విషయాన్ని పదిచుక్కల బొమ్మగా వివరిస్తూ ఈక్రింది బహుశాస్త్రార్థ సమన్వయాన్ని అందించారు

(1) ఈ పదిచుక్కల బొమ్మను ధ్యానమున కొక యంత్రముగా పూర్వులుపయోగించెడివారు ఈ ధ్యానమున కాలగర్భితములైన యోగరహస్యములు అనేక శక్తులు మానవునిలో మేల్కొనును సరియైన విగ్రహము లేనివారికి ఈ శక్తులు మేల్కొనినచో ఆపదలు కలుగును గనుక ఈ బొమ్మను రహస్యముగా దాచిరి దీనికే మూడుతలల

దైవము లేక దత్తాత్రేయుడని ప్రాచీనులు మణిపద్మ్ముడను పేరుగల సిద్ధరూపుడైన బుద్ధదైవముగా బౌద్ధులు ధ్యానించిరి ఋషులు దత్తాత్రేయ మంత్రమును బౌద్ధులు మణిపద్మ మంత్రమును ఉపయోగించిరి

(2) ప్రాచీన కాలమున ఋషుల దగ్గర వేదరహస్యము పరమోపదేశము పొందిన పైథాగరస్ అన్న సిద్ధుడు దీనిని Decad అనుమంత్రముగా పేర్కొని త్రిభుజముల మంత్ర రహస్యములను వివరించెను

(3) కృతయుగము 4 త్రేతాయుగము 3 ద్వాపరయుగము 2 కలియుగము 1 ఈ మొత్తము 4+3+2+1 = 10 ఈ మహాయుగము కలియుగమునకు 10రెట్లుండును వేదములలో దీనిని దశాంగులమ్ అందురు దీనిని సూచించుచు వేదములందు కాలపురుషుడు విరాట్ పురుషుడిగా దిగి వచ్చినపుడు రెండుచేతులకు గల పదివ్రేళ్ళ నొక్కమారుగా తెరచి చూపునని చెప్పబడినది

అలాగే మహాన్యాసం గురించి వివరిస్తూ ఇలా అన్నారు సదాశివలింగంలో 4 దిక్కులు ఊర్ధ్వదిక్కు అధోదిక్కు శివమయముగా నిర్మాణము చేయబడుచున్నది ఈ నిర్మాణము శివాలయమునకు మూలప్రతీక ఇందు నాలుగు దిక్కుల అంచులతో కూడిన నలుచదరమైన పీఠము ఆ దిక్కులను బంధించు శిఖరములే ఊర్ధ్వమున అధస్సున గోపురములుగా నేర్పడుచున్నవి ఇందలి ఊర్ధ్వభాగమైన సగభాగమే స్వీకరింపబడి ప్రాచీన ఈజిప్టు ఆగమశాస్త్రమున పిరమిడ్ అను స్థూపముగా రూపొందినది దక్షిణ భారతదేశము నుండి ప్రాచీన కాలమున నైవస్వతమనువు సకలయజ్ఞ విద్యలతోపాటు ఈవిద్యనుకూడా ఈజిప్టు దేశమునకు నడిపించు కొని పోయి స్థాపించెను

ఎప్పుడో సోదరులు డా॥ రామనాధశాస్త్రి గారు నాతో అన్నారు మాస్టరుగారు వారి గ్రంధాలలో చేసిన విషయ వివరణలను అకారాదిక్షకారాంతంగా కూర్చుచేస్తే మంచిగ్రంధమవుతుంది నేను తప్పకుండా చెయ్యి అన్నాను కొంతకాలం తర్వాత అప్రస్తావనవస్తే చెయ్యి అన్నాను సోదరుడు నువ్వేచెయ్యి నేను కావలసిన సహాయాన్ని అందిస్తాను అన్నారు అలా చెయ్యడానికి నాకేవిధమైన అర్హతా లేకపోయినా దాన్ని మాస్టరు గారి ఆదేశంగా భావించి గోదా లోకి దిగాను (అప్పుడు H P Blavatsky రచించిన A Theosophical Glossary అన్నగ్రంధం Alice A Bailey గ్రంధాలనుంచి ఒక అజ్ఞాతశిష్యుడు సంకలనం చేసిన Ponder on This నా మనసులో మెదిలాయి అందులో మొదటి గ్రంధం సంక్షిప్త వివరాల నందిస్తే, రెండోపుస్తకం ఒకేవిషయం మీద వివిధ గ్రంధాలలో చేసిన వివిధ వివరణలను అందించింది ఈరెండింటికి మధ్యే మార్గంగా భావార్ధ ప్రకాశిక లో చిన్న వివరణ దగ్గరనుండి సుమారు తొమ్మిది పేజీల వివరణ వరకూ కూర్చాను

బ్రహ్మముఖములు-వేదములు విద్యలు అన్నది తొమ్మిది పేజీలు సాగిన వివరణ గ్రంథ సమగ్రత్వం కోసం ఇలాంటి వివరణలను దీంట్లో చేర్చాను ఈ విధంగా కూర్పుచేయబడిన అంశాలను పరిశీలిస్తే నాలుగు రకాలుగా వర్గీకరణం చేయడానికి వీలవుతుంది (ఇదికేవలం విశ్లేషణా సౌలభ్యం కోసం మాత్రమేనని మనవి చేస్తున్నాను)

(I) బహుశాస్త్రార్థ సమన్వయం చేసే వివరణలు సప్తర్షులు సూర్యులు అశ్వినీదేవతలు జీవపరిణామము భాగవతము జీవుని సృష్టిరహస్యము శింశుమారచక్రము బిగదండము వాలి కుమారస్వామి కృత్తికలు సగర పుత్రుల కథ అంతరార్థము సప్త వ్యాహృతులు శ్రీచక్రము ఒకసమన్వయము ధనుర్విద్య అస్త్రములు సుపర్ణుడు మనువులు మొ॥నవి

(II) దార్శనిక సంకేతార్థ అర్థవాద వివరణములు జయవిజయుల కథ భాగవత సర్వస్వ రహస్యము దక్షయజ్ఞ కథ రహస్యార్థము పదునెనిమిది కీలక సంఖ్య పంచారము ఇతిహాసము పక్షిలోకము సుపర్ణుడు తైత్తరీయము పిట్టకథలు దహరాకాశము వృత్రుని కథ అంతరార్థము

(III) బ్రహ్మాండ పిండాండ సమన్వయాత్మక వివరణలు అణువు- బ్రహ్మాండ ధర్మములు మానవుడు అండము అయోధ్య బృహత్సామ - రథంతరీ సామ సంధ్య గోవు గోళము ప్రళయములు అగ్నులు వేదము (2) వృత్రాసురుడు సృష్టి యజ్ఞము మొ॥నవి

(IV) సంప్రదాయపు మడతల్లో మరుగుపడిన రహస్యార్థాలు అత్యతిష్ఠత్ దశాంగులమ్ పైథగోరియన్ డెకాడ్ ఆదిత్య వర్ణము చిక్లీతుడు రామంభోజశ్యామలమ్ నాగములు సర్పములు ఛందస్సులు అశ్వమేధము దేవాలయము భద్రంకర్ణేభి మొ॥నవి

ఈ గ్రంథాన్ని కూర్పు చేసే సమయంలో మాస్టరుగారి సన్నిధి అనుక్షణమూ లభించింది ఏరోజు ఏ గ్రంథం నాచేతికి రావాలో అది వచ్చేది చిత్రంగా నాకన్ను పడవలసిన పేజి మీదే పడేది ఒక అంశం వ్రాస్తున్నప్పుడు ఎక్కడ ప్రారంభించాలో ఎక్కడ ఆపాలో వెంటవుండి వారు నిర్దేశించి నడుపుతున్నట్లుండేది వారి మూల గ్రంథాలతో కూర్చిన అంశాలను సరిపోల్చి చూచుకునేటప్పుడూ ప్రెస్‌లో కూర్చొని ప్రూఫులు దిద్దేటప్పుడూ కూడా నాకు సోదరుడు చి॥ రాఘవరావుకీ ఆదే అనుభూతిని నిరంతరంగా అందించారు 1988 గురుపూజల్లో శ్రీమాన్ అనంతకృష్ణకు చూపించాము త్వరగా పూర్తి చేయండి వేసేద్దాం అన్నారు (మాస్టరుగారు కూడా సరిగ్గా అలాగే అనుండేవారు) ఆ సందర్భంలోనే మాస్టరుగారి ఆత్మీయులు వారి హృదయమెరిగిన మనస్వి మహాపండితులు శివశ్రీ మల్లంపల్లి శరభయ్య శర్మగారికి చూపించాము వారు కొన్ని అంశాలు చదివి అగ్ని తో ప్రారంభమై హరితో ముగించటం అద్భుతం అంటూ తెగ సంబరపడ్డారు (పుస్తకం పెరిగి పెరిగి ఓం తో ప్రారంభమై హ్రీం- హిరణ్య వర్ణాం తో ముగిసిందనుకోండి అది వేరే సంగతి)

ముద్రణ పూర్తయిన తర్వాత ఆమూలాగ్రం చదివినప్పుడు భాగవతం గురించి మాష్టరుగారి వాక్యాలు గుర్తుకొచ్చాయి గ్రంథమంతయు ప్రత్యేకములైన జీవుని యుపదేశగుప్త విద్యలతో నిండియున్నది ఇన్నియు భగవంతుని స్మరణలేనిచో కేవల శాస్త్రములగును భాగవతమున కిది పనికి రాదు అన్నియు వాని లీలలుగ గుర్తుంచు కొనినచో ఆడుచు పాడుచు విద్యలందు విస్ఫారుట జరుగును ఇందేవిద్యకు స్వతంత్రమైన అస్తిత్వము లేదు ఉన్నట్లు కనిపించినచో అది ద్రష్ట యొక్క అజ్ఞానము లేక బంధము అనబడును (భావార్థప్రకాశిక 123 4 పేజి) ఈ వాక్యాలు ఈ గ్రంథం పట్ల యధార్థాలని వినమ్రంగా నిరహంకారంగా మనవి చేస్తున్నాను

ఈ గ్రంథాన్ని కూర్పు చేసే అదృష్టాన్ని కల్గించిన మాష్టరు గారి దివ్యస్ఫూర్తికీ మూర్తికీ శతకోటి నమస్కారాలు దీని ప్రచురణకు ఉదారంగా ఆర్థికంగా సహాయ మందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారికి కృతజ్ఞతలు

ఋషి ఋణం అనే పీఠికను కూర్చిన పూజ్య సోదరులు డా॥ ధారా రామనాధశాస్త్రిగార్కి నమస్సులు ఈ గ్రంథాన్ని మాస్టర్ ఇ కె బుక్ ట్రస్ట్ ద్వారా ప్రచురిస్తున్న గురుపుత్రులు శ్రీమాన్ అనంతకృష్ణకు ప్రేమపూర్వక అభినందనలు అందజేస్తున్నాను

శుద్ధప్రతి తయారుచేయుటంలో శ్రమించిన మా కోడలు చి॥సౌ॥ రేవతికి మాష్టరుగారి శుభాశంసనములు అందజేస్తూ, అహరహమూ ఈ ముద్రణా యజ్ఞంలో శ్రమించిన సోదరులు చి॥ జి వి రాఘవరావుకు గ్రంథాన్ని అద్భుతంగా ముద్రించాలని పట్టుదలతో కృషి సల్పిన శ్రీ బి వి యస్ శాస్త్రి గారికీ ఈ గ్రంథ ముఖచిత్రాన్ని ఇంత సుందరంగా చిత్రించిన చిత్రకారులు దేవీప్రసాద్‌గారికి అభినందనలర్పిస్తూ సహాయసహకారాలందించిన దృశ్యాదృశ్యమూర్తులకు అంజలి ఘటిస్తూ, మాష్టరుగారి విశ్వరూపంలాంటి సహృదయ సోదరులకు ఈ గ్రంథాన్ని సమర్పిస్తున్నాము

- ధారా రాధాకృష్ణమూర్తి

అభినందన

బ్రహ్మశ్రీ ధారా రాధాకృష్ణమూర్తి గారి ద్వారమున ప్రకాశములోకి వచ్చిన భావార్థ ప్రకాశిక మాస్టరు గారి అనుగ్రహానికి ఒక చిహ్నము మాస్టరు ఇకె గారి గ్రంథాలలో వేదవిజ్ఞానము అపారంతము విస్తరించి యున్నదన్న సత్యము పాఠకులెల్లరకు అనుభూతము సమగ్రమైన ఈ విజ్ఞానవు ఖనిలో అనేకమైన పదములకు యిచ్చుటమ లభ్యముకాని నిగూఢమైన సమన్వయాత్మకమైన అర్థములు పొందు పరుపబడి యున్నవి ఈవిధమైన సమన్వయము వారి తండ్రిగారైన భగవాన్ శ్రీ అనంతాచార్యుల వారినుండి తమకు సంక్రమించినట్లు తమ రచనలలో మాస్టరు గారే తెలిపియుండిరి ఆయా పదములు మనము బహుళముగా ప్రయోగించునవి అధ్యయనము చేయునవియైనను మాస్టరుగారు తమ గ్రంథములలో వెలువరించిన వివరణము చూసిన తరువాత వాటి భావము ప్రకాశితమై మనకు దర్శనమిచ్చును అయినను అస్మదాదులు ఇన్ని గ్రంథములను అధ్యయనము చేసి ఆయా వివరణములను హృదయస్థము చేసికొని వలసిన చోట ఇతరులకు వివరించు ప్రయత్నము ఇంకనూ తగినంత చేయుటలేదని మాస్టరు గారు గ్రహించిరి కాబోలు అందువలన ఈ ప్రక్రియను సులభతరం చేయుటకు మాస్టరుగారు అనేకమైన గ్రంథములలో ఆయా పదములకిచ్చిన వివరణములను ఒకచోట వరుసక్రమములో చేర్చు ఈ ప్రయత్నము చేయునట్లుగా తమ ప్రియశిష్యులయిన శ్రీ రాధాకృష్ణమూర్తి గారి బుద్ధిని ప్రచోదనము గావించిరి తత్ ఫలితముగా ఈ భావర్థ ప్రకాశిక మొదటి ప్రయత్నముగా ఆయన ద్వారా వెలువడినది మాస్టర్ జ్వాల్‌కూల్ గారు ఏలిస్ ఏ బెయిలీ ద్వారమున ప్రసాదించిన ఇరువది నాలుగు గ్రంథములలో వివరింపబడిన విషయములకు కూడా ఈ విధముగనే ఆంగ్లమున PONDER ON THIS అనే గ్రంథము వెలువడినది ఆ గ్రంథము రాధాకృష్ణమూర్తి గారి ఈ ప్రయత్నమునకు స్ఫూర్తిని కలుగజేసినది అనికూడా చెప్పవచ్చును

ఈ విధముగా ఒక యజ్ఞార్థమైనకర్మకు ఫలితముగా వెలువడిన ఈ గ్రంథము తప్పక పాఠకులకు ఎంతగానో మాస్టరుగారి గ్రంథములలోనికి ప్రవేశించుటకు మార్గదర్శకము ప్రకాశికము అగునని భావిస్తున్నాను మాస్టరుగారు శ్రీ రాధాకృష్ణమూర్తిగారికి దీర్ఘాయురారోగ్యములు ప్రసాదించి ఇంకయూ ఎన్నో ఇటువంటి గ్రంథములు వెలువరింప జేస్తారని ఆశిస్తున్నాను శ్రీ రాధాకృష్ణమూర్తి గారిని హృదయపూర్వకముగా అభినందిస్తున్నాను

భావార్థ ప్రకాశిక

ఓం

నీవెరిగిన మొత్తము, నీవు కలసి ఓం అనబడును ఈ విధముగా ఓం మంత్రాక్షరమును ధ్యానము చేయవలెను అది నీలో నిలబడవలెనన్నచో నిశ్వాస ఓం మంత్రముగ ధ్యానము చేయవలెను

– [ప్రా వ పే 337]

అగ్ని (I)

వేడి, వెలుతురు, విద్యుత్తు, అయస్కాంతశక్తి దేని వ్యక్తరూపాలో అది అగ్ని అగ్ని అంటే నిప్పు, మంట కాదు (Fire but not flame)

– [శ వి త కా పె 53]

అగ్ని (II)

ఈ సృష్టియను జగత్కర్మ ప్రారంభమైన తరువాత, దానినుండి దాని లోని భాగముగా పుట్టినవాడు అగ్ని ఇది వేదములందు చెప్పబడిన అగ్నియే కాని మనమెరిగిన పంచభూతములలోని అగ్ని కాదు సృష్టిలోనిమొట్టమొదట సంచలనమును అగ్ని (Ignition) అని వేదములు వర్ణించును ఆ యగ్ని వ్యాపనశీలము కలదై సృష్టికి ఆధారభూతమైన స్థితిలో ఆ ద్రష్టను అగ్నా-విష్ణువు అను జంట దేవతయగా వేదములు వర్ణించును సృష్టిలోని భాగము లుగా పంచభూతములు, అందు అగ్ని ఉద్భవించును ఒక్కొక్క సౌర కుటుంబమునకు కేంద్రమైన సూర్యుడు ఆ అగ్నికి వ్యక్తరూపము జనమామికి సంబంధించినంత వరకు భూమి పరిభ్రమణాదులు, చంద్రుని పరిభ్రమణాదుల వలన సూర్యకాంతి చంద్రునియందు ప్రతిఫలించి భూమి జీవులకు వెలుగు నిచ్చును జగత్కర్తకు కేంద్రమైన నేన సుపరుషుడయిన సూర్య చంద్రాదులు, అగ్ని వెలిగించుటకు సాధ్యము కాదు లోకములు, లోకస్థులు లోకేశులు తెగిన ఎమ్ముల, వెనుకనున్న వెంపకట్ట కవ్వల ఈ పరుషుడయుండునని భాగవతము వర్ణించును మనయందు సూర్యుడు నేత్ర లను తీవ్రప్రకాశస్వరూ పముగాను, చంద్రుడు మనస్సుగాను పావకుడనబడు అగ్ని ప్రాణశక్తిగాను ఎనివేంయును

– [శం వా III పే 72]

అగ్నులు

అగ్నిదేవునకు స్వాహాదేవియను దక్షపుత్రికయందు పావకుడు, పవమానుడు, శుచియను ముగ్గురు కొడుకులు పుట్టిరి వారు యజ్ఞమున హోమము చేయబడు ద్రవ్యములను తిందురు పావకుడనగా నిప్పు, పవమానుడనగా గాలి, శుచి అనగా జ్వాల అగ్నినుండి ఆహారము పచనము చేసి జీర్ణింప చేయునట్టి శక్తియు, గాలినుండి రక్తమును పరిశుద్ధి చేయు ప్రాణవాయువు దేహమును పరిశుద్ధి చేయు వేడిమియు పుట్టినవి ఇవి సృష్టిలోని వివిధ స్థలైన కార్యములు కలిగించుచుండును ఉదాహరణమునకు సూర్యునియందలి అగ్ని భూమిపై మలినవస్తువులను భస్మముచేసి మంచి వస్తువులుగా మార్చును జఠరాగ్ని ఆహారమును జీర్ణము చేయును ఘర్షణ వలన పుట్టు అగ్ని అన్నము వండుకొనుటకు లోహాదిద్రవ్యములకు స్థితిభేదము కలిగించుటకు పని చేయును ఆలోచనాగ్ని సృష్టి ధర్మములను ప్రసారింపజేయును

ఇట్లు నలుబది తొమ్మిదియుండు అగ్నులు మన యొక్క ఏడువిధ వర్తన పూర్వకర్మలనుండి ఒక్కొక్కదానియందు ఏడుగురుగా దిగివత్తురు శరీర వలననే నరుని దేహతత్త్వమునందు సప్తధాతువులు సప్తస్వరములు ఏడు రంగులు మొదలగు విభాగములు కలుగును సప్తలోకములును సప్తజిహ్వలును కలుగుచున్నవి ఈ నలుబదితొమ్మిది మంది అగ్నులను వెలిగించువారిచే యజ్ఞముల యందుపోషింపబడి ప్రయోజనములను తీర్చుచున్నారు ఈ నలుబదితొమ్మిది మందియు, ఏడు గణములుగా చేయబడుచున్నారు

1 అగ్నిష్వాత్తులు 2 బర్హిషదులు 3 సౌమ్యులు 4 పితరులు 5 ఆజ్యపులు 6 సాగ్నులు 7 నిరగ్నులు

అగ్నిష్వాత్తులు అనగా ద్రవ్యమందలి అణువులయందిమిడియుండువారు

బర్హిషదులు దర్భలు పంచుకొని కూర్చుండువారు అనగా యాగాదికరణములయందుండువారు

సౌమ్యులు అనగా సోముని లోకమున పనిచేయువారు వీరివలన దేహములకు, ప్రాణములకు సంబంధమేర్పడి సస్యాదులనుండి దేహములు పోషింపబడును రసాత్మకుడనైన సోముడనై నేనోషధులను సృష్టించి పోషించుచున్నాను అని గీతలో కృష్ణుడు చెప్పెను

పితరులనగా పిండోత్పత్తికై గర్భధారణాదులు కల్పించువారు

ఆజ్యపులు అనగా నేయిత్రాగువారు వీరు దేహములయందలి చమురు పదార్థమును కాచిపెట్టి వినియోగము చేయుదురు

సాగ్నులనగా జీవులలోని చైతన్యస్వరూపులు

నిరగ్నులనగా జీవములేని ఖనిజాది పదార్థములను కాపాడువారు

— [శ్రీ భా ప్ర VIII పే 20-21]

అజ్ఞాన దేవతలు

కర్మ దేవతలనియును, అజ్ఞాన దేవతలనియును దేవతలు రెండు విధములు (Gods of Execution and Gods of Contemplation) సృష్టిలోనికి రాకుండినప్పుడు పరమపురుషునికి విశ్రాంతి లభించు అజ్ఞానలోకమును ఈయుష్టము (సర్వాంతము) అనుభవించిన వారు వారు ఆ జ్ఞానలోకమందే అజ్ఞానలోకము ననుభవింతురు

— [పు సూ పే 44]

అణువు-బ్రహ్మాండ ధర్మములు-మానవుడు

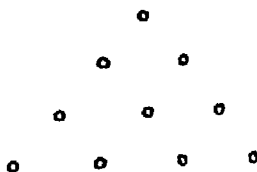
ఈసృష్టిలోని యణువులలో నొక్కొక్కటి బ్రహ్మాండధర్మములన్నిటిని తనలో నిముడ్చుకొన్న మొగ్గ. అట్టి అణువుల పరిణామ దశలలో నొక దశయే మానవుడు. ఇతడు కూడ నొకదశలోనున్న, బ్రహ్మాండపు మొగ్గ. మరియు ఈ బ్రహ్మాండములలో నొకడు. కనుక నిలనిలో నాతడు సూర్యుడును, గ్రహములను స్వభావరూపముగ నెగ్గలై ప్రవర్తించుచున్నవి. సృష్టిగింజలో నున్న చెట్టువలె మానవుని శరీరము ఉండును. గ్రహలక్షణములు వాని కర్మేంద్రియములుగా, ఫలములుగా, అనుభవములుగా పనిచేయుచుండును. ఇదే వారికి నేను అను ప్రజ్ఞ సూర్యుడుగను, మనస్సు చంద్రుడుగను, ధైర్యము కుజుడుగను, తెలివితేటలు బుధుడుగను, సుఖమును గూర్చిన జ్ఞానము బృహస్పతిగను, సౌందర్యబుద్ధి శుక్రుడుగను, కష్టసుఖముల సంగ్రహము శనిగను మానవునిలో గ్రహలక్షణములు ప్రతిరూపము దాల్చియుండును. ఒక జీవి జన్మించినపుడు ఆకాశమునగల గ్రహగోళముల విన్యాసమైనయితే

యొక్క సమన్వయాత్మకమగు చిత్రము నేర్పడును అప్పటినుండి పురోగ
మించుచున్న వివిధ గ్రహములతో కలవి ఖగోళశాస్త్రవాదులలోని పురోగతులై
నూతన పర్యావరణమున కాలని పరివర్తనలందును (వీని అనుబంధీయమైన
సమన్వయమును తెలుపునదియె జ్యోతిశ్శాస్త్రము)

– [ప్రా ప పె 93]

అత్యతిష్టత్ దశాంగులమ్ - పైథాగోరియన్ డెకాడ్

యుగముల పేర్లకు గాడ వాని పరిణామముననుసరించి సార్థకములని చెంపను కలియను పదమునకు కలనము లేక కొలత Unit అని అర్థము కలియుగమును కొలతగా గైకొన్నచో ద్వాపరయుగము దానికి రెండింతలుండును ద్వాపరమనగా రెండింతలని యర్థము త్రేతాయుగము మూడింతలని యర్థము అనగా త్రేతాయుగము కలియుగమునకు మూడు రెట్లని యర్థము కృతమనగా నాలుగురెట్లు కలియుగమునకు కృతయుగము నాలుగు రెట్లుండును ఈ విధముగా కృతయుగము - 4 త్రేతాయుగము - 3, ద్వాపరయుగము - 2 కలియుగము 1 రెట్లవి ఈ మొత్తము $4 + 3 + 2 + 1 = 10$ కనుక మహాయుగము కలియుగమునకు పదిరెట్లుండును ఈ యుగముల సంబంధమును తెలుపుటకు పదిమంది బొమ్మ యొకటి కలదు అది యిట్లుండును

ఈ బొమ్మను ధ్యానించుట కొక యంత్రముగా పూర్వులుపయోగించెవారు ఈ ధ్యానము వలన కాలగర్భములోనైన రహస్యములు తెలిసి నిలో మేల్కొలుపును దానితో అనేక శక్తులు మేల్కొనును సిద్ధిపొందిన వానికి విగ్రహము లేనివారికి శక్తులు మేల్కొనవు అపుడు చెడును దానికెరిగి పూర్వులీ బొమ్మను రహస్యముగ దాచి ఉంచినట్లు చెప్పుదురు పెద్దవారు

ఈ పొమ్మనే మూడు తలల దైవము లేక దత్తాత్రేయుని ప్రాచీనులు వివరించి ధ్యానించిరి దీనినే ఋషభుడను పేరుగల సిద్ధరూపుడైన బుద్ధదైవముగా బౌద్ధులు ధ్యానించిరి దీనిని ధ్యానించుటకు ఋషులు దత్తాత్రేయ మంత్రము నుపయోగించిరి బౌద్ధులు ఒక షట్క మంత్రమునుపయోగించిరి ప్రాచీన భారతదేశమున ఋషుల ద్వారా వేదరహస్యములను పరమోపదేశము పొంది గ్రీసు దేశమున తన యాశ్రమమును స్థాపించిన యొక సిద్ధుడగు ఋషీంద్రుడు పీఠగురువని ఋషులచే బిరుదము నొందెను ఆ బిరుదునే గ్రీకు భాషలో పైథాగరస్ అందురు పైథాగరస్ మహాశయుడు ఈ పొమ్మునుండి త్రిభువనముల సృష్టిరహస్యములను వివరించెను అతడు దీనిని DECAD అను మంత్ర ముగా పేర్కొనెను Decad అను పదమునకు పది అంకెల తత్త్వము గలది అని యర్థము దీనినే వేదములందు దశాంగులమందురు కాలపురుషుడుగా విరాట్పురుషుడు దిగివచ్చినపుడు తన రెండు చేతులకు గల పదివ్రేళ్ళ నొక్క మారుగా తెరచి చూపునని చెప్పబడినది

అత్యతిష్ఠత్ దశాంగులమ్ అని ఋగ్వేదము ఈ వ్రేళ్ళు, మహా యుగము నందు చెప్పబడు 1+3+2+1=10 అను నిష్పత్తితోనున్న యుగపరిణామము

— [శ్రీ భా ప్ర V పె 53-54]

అదితి

ఆదిలో సృష్టిగా దిగివచ్చిన వెలుగులే ఆదిత్యులు సృష్టియే లేనపుడు కూడనుండును గాని కొలుచుటకు తెలియదు అనగా నిరాకృతి యెట్టిదో సృష్టి మొత్తమునకు ప్రతియుత్పత్తి యున్నది అదియె రాబోవు వెలుగులకు మూలము లేక తల్లి అట్టి చీకటినే అదితియందురు అదితినుండి పుట్టిన వెలుగులే ఆదిత్యులు

— [శం రా II పే 88]

అదితి-దితి

భూమిపై నిలబడి ఆకాశమువైపు బాగుగా చూచువానికి అది యొక గోళము లోపలి భాగమువలె కనిపించును చూచువానిని పశ్యంతులు

గోళాకారము కల్పబడినది. ఆదిత్యులు ద్వాదశులు వారిపేర్లు ఆదితి, దితి సంతానము హిరోణ్యకశిపుని పేరున ప్రకటింపబడెను సూర్యాస్తమయి నమయ ... వితి యనునది ... హిరోణ్యకశిపుని అదితి సూర్యాస్త మయము ... అధిదేవత ... వెలుగు ... విలక్షణ, క్రియ యను పేర్లతో ... విప్రులు ... మేల్కాంచు ఆదితి శక్తి ... విచిత్రము ... శక్తి ఈ రెండు ... నయమగుదును, ... పు ... ఎర్రని రంగు వెల్వడును ... వైన హేతువులు వాని ఏర్పరించువారె ... వారి ... స్వామిపై నుద్భవించుచు, ఎరల ... మేల్కొని ... నయమగున ... మేల్కొనును ... నుండి ... మేల్కొనుట వినియెల ... స్వామిపై ... వర్తించుచున్నను ... ప్రవాహము ... మేల్కొను ... చాక్షుషణముల ... ఈ రెండును వరుసగా ... ప్రకృతి ... మోక్షము, ... మనుచున్నాను

[ఆ బా ప్ర V పె 100]

అన్నము

... ఆహారమని సామాన్యము ... వేదశాస్త్రములలో దీనికి ... ఉత్పత్తికి ప్రధాన వస్తువు (Matter) అని యర్థము ...

[వృ మా పే 6]

అప్సరసలు

... దేవతల ... సహాయమున ... విస్తృత ... మేయూర ... గుణము ... ప్రత్తి ... మేఘములతో ... వ్యక్తిత్వ మనుకొనుదుము

సంగీతమయిన అక్షరములు స్వరముల భేదములుగా వ్యక్తమగుదురు వీరు ఏడుగురు అప్పచెల్లెండ్రుగా చైతన్యమను సూర్యుని రథమును నడుపుచున్నట్లు ఋగ్వేదము చెప్పుచున్నది స్వరములు స్త్రీలుగా, ఛందస్సులనుండు రాశులు పురుషులుగా శాస్త్రపురాణాదులలో పరిగణింపబడిరి రూపకల్పనలో పరమేశ్వరుడు శబ్దబ్రహ్మార్థమై దిగి వచ్చుచున్నప్పుడు ఒకరాగము మిగా [illegible] ఏమి ప్రయోగింపవలెనన్నట్లు ప్రారంభంగా నొకప్రక్క ప్రవచులు యుద్ధేలు ప్రయోగించుట, అప్సరసలు భంగిమలు చూపుట చెప్పబడినది స్వరములు, అప్సరసలుగను శాఖలు, గంధర్వులు, స్వరూపముగా అమరియున్న వ్యాకరణము దిగివచ్చినట్లు రూపకల్పనమున్నది

– [శ్రీ భా ప్ర VI పె 97]

అయోధ్య

భూమి సూర్యునిచుట్టూ పండ్రెండు మాసాలలో సంవత్సర రూపంగా సకల ఋతుధర్మాలతో తిరిగి వస్తుంది ప్రతిమాసము చంద్రుడు సూర్యుని చుట్టూ పూర్ణిమ అమావాస్యలతో కూడిన పదహారు కళల వైభవంతో తిరిగి వస్తూ ఉంటాడు ఈ మొత్తం నిర్మాణాన్ని హృదయంలో ఉంచుకొని ఋషులు పరమపురుషుడు శరీరమనే పురాన్ని నిర్మాణం చేసుకునే పైనచెప్పిన పద్ధతిలో జరిగింది

అయోధ్యా నగరం చుట్టూ పనెండు విభాగాలుగా నిర్మాణం చేయబడింది సంవత్సరానికి 12 మాసాలు ఉన్నట్లు ఈ పురనిర్మాణం ఉన్నది ఒక మాసానికి రెండు పర్వములు ఒకటి పూర్ణిమ, ఒకటి అమావాస్య సంవత్సరం మొత్తానికి 24 పర్వములు దానిననుసరించి వాల్మీకి రామాయణంలో 24వేల శ్లోక విభాగం ఉన్నది ప్రతి విభాగానికి మొదటి శ్లోకం మొదట అక్షరం తీసి వ్రాసుకుంటే గాయత్రీ మంత్రం అంటారు జీవునకు శరీరం ఒక్కొక్క రాజ్యం వంటిది హృదయం రాజప్రాసాదం వంటిది అది ప్రాణహాని కలిగించు రాక్షసశక్తులకు ఆధీనం కాకుండా [illegible] హాయిలో ఉంచి రక్షింపబడుతూ ఉన్నది కనుక దానికి అయోధ్య అని పేరు యుద్ధం చేయ శక్యము కానిది అని ఈ పదానికి అర్థము ఆ కేంద్రంలో ఉన్న శివుడే రాజు అతడు సూర్యవంశపువాడు అనగా సూర్యకిరణాలలోని

ఎంచె వృథుగా దిగివస్తుంది దానిననుసరించియే దశరథుని అయోధ్య పట్టణ నిర్మాణం జరిగింది అయోధ్యకు సప్త ప్రాకారములు ఏడవది ప్రహరీ గోడ అలాగే మన శరీరములో ధర్మము సప్త ప్రాకారము

— [రా ప్ర పే 1-3]

అరణి

అరణి యనగా యజ్ఞమునందు నిప్పు పుట్టించుటకు కొయ్యతో చేయబడిన యొక సాధనము అట్లే సర్వాత్మకుడయిన యజ్ఞమూర్తి తన తేజస్సును భూదేవియందు చాంచల్య రూపమున రగుల్కొల్పుట వలన సీతారాముల యొక్క యి నిప్పులవలె వ్యక్తమైన భూమియందు భగవంతుని తేజస్సుధరించిన రేణువులు, పరమాణువులు, సూక్ష్మకణ పరిణామమునొంది జీవరాసులై వర్ధిల్లును వాని నుండి రించబడు జీవులతో గూడి తండ్రియొక్క తేజము వక్రమార్గమున తల్లి గర్భము నుండి సంతతిగా జీవులు పుట్టుచున్నారు

— [శ్రీ భా ప్ర V సం॥ పే 15]

అవతారము

అవతారమూర్తిలో దేవుడు మనస్సుగా దేహేంద్రియములుగా దిగివచ్చి వర్తించుచుండును జీవులతో దేహేంద్రియాదులవలన బంధింపబడిన మనస్సు, బుద్ధి మొదలగు సోపానముల మార్గమును సాధనచేసి ఆరోహణ చేయవలెను కనుక జీవులలో ప్రజ్ఞ దేవునికొరకై పైకెక్కిపోవుట, అవతారమూర్తిలో దేవుడు క్రిందికి దిగివచ్చుట జరుగును జీవుడు సాధన వలన తానెవరో తెలిసికొనును అవతారమూర్తి బుద్ధి వలన తానెవడో తెలిసి వర్తించును జీవుడు పూర్వ కర్మవశమున జన్మమెత్తగా దేవుడు తాను కల్పించిన కర్మలోని సౌశీల్యముగా జన్మించుచు జీవునివలె తప్పనిసరి లేని బంధము దేవునకు జన్మమెం త్రిగుణ జీవుని జనన మరణముల నడుమ స్వంతముగా నిర్ణయించబడు కర్మ బంధములయందును అవతారమూర్తికి తనచే కల్పింపబడిన క్రీడామయమైన జన్మయు మను గాని దాని బంధ ముండదు దీనినిబట్టి తెలియునదేమనగా జీవుని జన్మకర్మలు వేరు భగవానుని జన్మకర్మలు వేరు ఈ భేదము తెలియుటకే నా జన్మ నా కర్మ దివ్యములు అని కృష్ణుడు వివరించెను

— [శం రా । పే 134]

అశ్వత్థము

అశ్వత్థమనగా రావిచెట్టు రావిచెట్టు సూర్యదేవతాత్మకము కనుకనే యజ్ఞహోమాదులలో అశ్వత్థ సమిధలకు అత్యంతప్రాధాన్యమున్నది ఈసృష్టి మహావృక్షమును సూర్యదేవతాత్మకమైన అశ్వత్థ వృక్షముగా ఉపమానము వేయుట చక్కని భావన

పైన మూలము, క్రింద శాఖలు కలిగియున్న ఒక అశ్వత్థ వృక్షమును గూర్చి పెద్దలు చెప్పుదురు అయిపోవుట యనునది ఆ వృక్షమునకుండదు ఛందస్సులే దాని ఆకులు దాని నెరిగినవాడే వేదములు నెరిగినవాడు అని కృష్ణుడు దీనినొక పొడుపు కథగా వర్ణించినాడు ఛందస్సులనగా వేదములు అట్లే బ్రహ్మదేవుని యుచ్చారణమగు ఈ సృష్టియను వాక్కునందుగల లయ శ్రుతి, గమనములను ఛందస్సులందురు దేశము-కాలము (Space &Time) అనువానితో కూడిన సృష్టిలో ఛందస్సులు లేక గమనములు కొన్ని వేలు కలవు ఇవన్నియు ఈ అశ్వత్థ వృక్షమునకు ఆకులుగా యున్నవి సృష్టిశక్తుల సమన్వయ సమాహారమే ఈ వృక్షము దీనికి మొదలు, చివర యనియుండవు భావములకు, ఆవేశాదులకు, సంకల్పవికల్పములకు మొదలు చివర యన్నవి యుండవు ఒకదానియందు మరియొకటి అల్లుకొని యుండును భావము నుండి సంకల్పము,సంకల్పమునుండి ఆదేశము, ఆదేశమునుండి కానాచరించు కర్మపుట్టుకొని వచ్చును ఆ కర్మ తన స్వభావమునుండి ప్రచోదితమై, మరల నొక భావము పుట్టుకొనివచ్చును ఈ కాలాచంక్రమణమునుండి బయట పడుటకు అసంగమను ఖడ్గమవసరము కార్యకారణ సంబంధములోని సూక్ష్మగతులన్నియు నెరిగినవానికి సృష్టిలోని రహస్యములన్నియు అరచేతిలోని యుసిరిక పండు వంటివి ఈ వృక్షము నామూలాగ్రము నెరిగినవానికి ఎంత ద్రష్టకైన, సమస్తదృష్టియు నొక్కచూపున దర్శనమిచ్చును

– [శం రా III పే 60-67]

అశ్వము

ఇది ప్రాణాగ్నికి సంకేతము సూర్యునినుండి వెలువడు అగ్నిలో కొంత భాగము భూమిపై ప్రాణశక్తిగా దిగివచ్చి, జీవులకు ప్రాణమయ కోశముగా

పనిచేయుచున్నది దీనినే ఇతిహాస పురాణములలో, సూర్యుని భార్య ఆడు గుఱ్ఱమై భూమికి దిగివచ్చెనని కీర్తించిరి అశ్వమేధము మొదలగు యజ్ఞము లన్నియును దీనిని స్థాపించునట్టి విద్యలు

– [సు సూ పరిశియం VIII]

అశ్వమేధము

అశ్వమేధముగా అశ్వమును పెంచి పోషించి వినియోగించుట వలన మెదడునందుగల పవులను పెంచి యథార్థముగా సంపదను పెంచుట నరమేధముగా నరుడు ప్రజ్ఞాయొక్క అంతర్యామికర్మకు అన్నిటాసర్పించుకొనుట ఇది వేదములందు నిర్వాతమైయున్న సనాతన యజ్ఞస్వరూపము యజ్ఞార్థకర్మము నకై వినియోగించు జంతువునైనను నరుడైనను యజ్ఞస్వరూపుడే ఇవి హింసా జంతువులయి బలియిచ్చు యజ్ఞము లు పాషండులైన మాంసభక్షకులచే కల్పింపబడినవి ఇంగ్రేజీలోలురై తుచ్ఛులైన భ్రష్ట బ్రాహ్మణులు కొందరు వంటలను రుచులకని వ్యవహరించి వేదగ్రంథములతో ముడిపెట్టిరి

[పు మె పే 196]

అశ్వినీ దేవతలు

సూర్యమండలము యొక్క పుట్టుకముందే సూర్యులకు గూడ ఉత్పత్తి స్థానమైన రంగుల కణములుగా దేశము, కాలము రూపమున వెలువడుచున్న దేశ కాలాతీతులైన దేవతలు అశ్వినులు ప్రతిదినము సూర్యోదయమునకు ముందు రంగుల కిరణములుగా మనకు దర్శనమిత్తురు అహోరాత్రములు కృష్ణ శుక్లపక్షములు ఉత్తర దక్షిణాయనములు, జాగ్రత్సుషుప్తులు, ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు అనగా జంటలు, సృష్టిప్రళయములు మొదలగు జంటల రూపము వీరి రెక్కలు కదలుచుండుట వీరినుండియే నోటులోని కోరలు కాలము లో కొలతలు పుట్టుచుండును నాసత్యులు అనగా (న+అ+సత్) సత్యము అసత్యము కూడా సత్యము నందు కూడా అస్తిత్వము లేనివారు భావము, లభించు అయినప్పటికిని, కాలము యొక్క ఉదయము వంటివారు [సత్యము అనృతము కలసిన యీ సృష్టిలో కాలము అని వేదమార్గము] దస్రులు అనగా విభాగము లు చేయువారు సాంప్రదాయము లు అనగా (సం+పర+అయ) తమ యున్న పరుగా లోకములను వెలువరించునట్టి ప్రయాణము కలవారు

నీటిని ఆవిరిచేసి మేఘములను వర్షింపజేయు దర్శనము వలన వేద ఋషుల పరిభాషలో సూర్యకిరణములు గోవులనబడుచున్నవి ప్రవృత్తి ఇతిగౌ అని యాస్కమహర్షి నిరుక్తమున ఉపదేశించెను సూర్యునిచుట్టును ఏర్పడుచున్న వెలుగుల దారులనియు, గ్రహముల గమనమునకు లక్ష్యలేర్పరచునవి అనియు దీని భావము చోటులో ఏ ఎండువునందైనను అట్టివి 360 దాగి ఉండును ఈ దాగియుండుట సాధ్యమనవచ్చు నీతి అట్టి సాధ్యములు సిద్ధలనబడు దేవతలుగా వ్యక్తమగుటయే మన సూర్యగోళమేర్పడుట ఏర్పడిన సూర్యునిచుట్టును, 360 చైతన్య విభాగములు దేవతలుగా పనిచేయును వానినే వేదశాస్త్రమున గోవులందురు వేదవాక్యాలలో చెప్పబడిన ఈ 360 గోవులే ఒక వత్సరమును ప్రసవించుచున్నవి ఎట్లనగా వత్సరము అంతర్యామినుండి భూమి కేంద్రముగా సృష్టిని పుట్టించునదియని సంవత్సరమునకు అర్థము అశ్వినీదేవతలు అయనములుగను, ఋతువులుగను, మాసములుగను, పక్షములుగను, వారములుగను, అహోరాత్రములుగను సంవత్సరమును విభజించి ఇచ్చుచున్నారని అర్థము ఇన్నిటికి ఒకే హేతువు అదె సూర్యుడు దానినుండి ఎండ అను పాలు పితకబడుచున్నవి అనగా సూర్యరశ్మి చెట్లకాహారము కాగా, చెట్లు, సూర్యరశ్మి మిగిలినవానికి ఆహారమగుచున్నవి

పన్నెండు మాసములుగల సంవత్సర చక్రమున ఆరు ఋతువులున్నవి ఒక్కొక్క ఋతువును పుట్టించుటకొక్కొక్క గ్రహము సూర్యునిచుట్టును ఆరు గ్రహములు తిరుగుచున్నవి ఒక్కొక్క గ్రహము తన చుట్టును తాను తిరుగుచున్నది గనుక మరుగా ఏర్పరుపబడునది ఇన్నిటికి ఇరుసుగా పనిచేయుచున్న కిరణము సూర్యుడే సూర్యునియందు వెలుగే కాని ద్రవ్యము లేదు చోటుతో వెలుగుల నూలుపోగులతో అల్లుకొన్న వస్త్రమువంటి భాగము సూర్యుడు (వివస్వంతుడు) అంతయును ఆకాశమేగాని ద్రవ్యము కాదు ఋలున్న గోళమువలెనున్నది మనకంటికి సూర్యుడు గోళముగా కనిపించును మన దేహములో మనమున్నట్లు ఈ కనిపించు గోళాకారముతో సూర్యుడు ప్రజ్ఞామయుడైన వ్యక్తముగా వున్నాడు ఈ ద్రవ్యమునకు ఋతము అంశగానున్నది [ఋతమనగా అప్రయత్నముగా వెలువడుచున్న సత్యము]

అశ్వినులిద్దరును వృత్తాకారగమనము కల్పించి, సంవత్సరమును పుట్టించుచు సాయము చేయుచున్నారు భూమిచుట్టును నిలుచు గ్రహగోళముల మార్గ

ములను రెండు సమభాగములుగా (సౌర, చాంద్ర విభాగములుగా) విభజించి యున్నారు. జీవులకు పగటివేళ సౌరము (Solar Consciousness), రాత్రివేళ చాంద్రము (Lunar Consciousness), అను రెండు భాగములుగా నేర్పడినవి. అందు సౌరము ఆత్మదర్శనమునకు, చాంద్రము దేహ కల్పనమునకు వినియోగపడుచున్నది. సూర్యుడు, గ్రహములు ఉదయించి అస్తమించు దారిని ఛాయాగ్రహణముగా తల్లిగర్భమున వెన్నెముక ఏర్పడుచున్నది. అందు గ్రహముల ప్రజ్ఞలు, శక్తులు పంచేంద్రియ ప్రవృత్తులుగా పుట్టునట్లు కేంద్రములిమిడియున్నవి. ఈ కేంద్రములే షట్చక్రములు. అశ్వినులిద్దరును సూర్యోదయ, సూర్యాస్తమయములచే తూర్పుపడమరలను, అర్ధరాత్ర మధ్యాహ్నములచే ఊర్ధ్వాధస్సులను మొదలుగా భూమి జీవులకు పది దిక్కులను కల్పించిరి. ప్రతి జీవికిని నెత్తిని సూటిగా మధ్యాహ్నమునకు అటునిటు సమానమైన కొలతలతో అహస్సునందలి సూర్యగతిని ఒక రథముగా కల్పించిరి. ఈ రథము భూమధ్యరేఖకు సూటిగా భూమిచుట్టును తిరుగుచుండును. దానిలో భాగములై, దానిలో తిరుగుచు దేవతలు సృష్టిధర్మములను కల్పించుచున్నారు. ఋషులుకూడ ఆ మార్గముననే చరించుచు జ్ఞానమునకు, శాస్త్రాది గ్రహణమునకు, మంచిచెడులను తెలిసికొనుటకు, వేదమును దర్శించుటకు బంధవిమోచనము పొందుటకు కావలసిన ప్రజ్ఞలుగా జీవుల మనోధర్మములను కల్పించుచున్నారు. ఇందరిసిని ఆధారభూతమైన రథముగా [illegible] శరీరము కల్పింపబడినది. (తొలి మానవుడు సృష్టి ధర్మమునకు [illegible], స్వేచ్ఛందముగా నానా దిక్కులకు గమనము వేయుచు కర్మబంధము కల్పించుకొనుచున్నాడు. ఇట్టి మనుష్యులనగా మనువు సంతతి లేక మనస్సుపై నాధారపడి జీవించువారు. దేవతలు స్వధర్మములపై నాధారపడియున్నారు గనుక వారికి మనస్సుండదు.)

రెండు యుగముల మూర్తులైన ఈ అశ్వినీ దేవతలనుపిట్టలు వర్ణములను వెలువరించును (వర్ణములనగా రంగులకును ధ్వనులకును మూలమైన ఆకాశ ధర్మములు) రంగులనుబట్టి వస్తువులు గుర్తింపబడుచున్నవి. శబ్దధ్వనులను బట్టి అంచులుప్పులు, కష్టసుఖములు గుర్తింపబడుచున్నవి. ఈ రెండు విధములైన వ్యవహారములకును కారణములైన వర్ణములను అశ్వినిదేవతలు వెలువరించుచున్నారు. అందు రంగుల మార్గము నవలంబించిన కదలికలు ప్రయాణము

చేయుచున్నవి ఆ కాలం అనే చెంతలు ప్రయాణము చేయుచు సృష్టిని వెలువరించుచున్నారు (స్త్రీలను, పురుషుని, జనిజములను గొనుటకు నోరేర్పడినది ఆహారమునుండి సప్తధాతుమయమగు దేహము నిర్మాణమగును అందు ఏడవ ధాతువు శుక్రము దానివలన జీవులు గర్భస్థులగుచున్నారు ఈ విధముగా నోరు కారణముగా గర్భధారణము జరుగుచున్నది) అశ్వినులు ఈ స్థితిలో పట్టబడిన రీతిని స్తుతిలో పద్యములుగా వర్ణింపబడిరి

ఇట్టి సందర్భమును ఆధారముగా జేసికొని వ్యాసుడు సంసారబద్ధులైన మానవులకు తరణోపాయమైన శరణాగతిని ఈ స్తోత్రము రూపమున ప్రసాదించుచున్నాడు కర్తవ్యనిరహము సత్కర్మాచరణము ఆలంబనములుగా కర్మనాశము పొందవలెను దాని విశ్వరూప సందర్శనమునందు సగుణోపాసనమే గతి విశ్వరూపుని దివ్యరూపములలో సూర్యచంద్రులు, అహోరాత్రములు, ఋతువులు, సంవత్సరములు, జననమరణములు జ్ఞానాజ్ఞానములు మున్నగు వానిని అధిదేవతలే అనినిదేశింపగా పారయందు విశ్వరూపుని అంతర్యామిత్వమును సేవించునప్పుడు ప్రాప్తే ... అనుండ సామీ చనము కలుగును

—[ల పై పె 5 31]

అసావాదిత్యుడు

ఆదిత్యమండలము నందు పురుషుడు ఉన్నట్లుగా పుట్టినప్పుడు ఒకడున్న పేరుగా ఈ మండలమును వర్తించుచున్నాడు ఇతడు ఆదిత్యుడు అని చెప్పగలుగుచున్నాడు అను, అసంస్థ పేరుగా కలదని చెప్పగలుగుటయే తండ్రికి పుత్రుడు పుట్టుట దీనినే అసావాదిత్యుడు అందురు కంటిలో చూచినపుడు కొడుకునకు తండ్రి పేరుగా కనపడును కన్ను చూచుట, సూర్యుని వెలుగు కంటిపాపలోని భాగమే అని చూడగలిగినపుడు తానే అతడని తెలియును ఇట్లు కంటిలో తెలియుటకు కన్ను తెలియుట పిలవాడే నిజమైన కన్నులవాడు అదితేవివాడు కంటిలో చూచినను అల వృత్తిని ... గుడ్డివాడే తాను పుత్రుడుగా పుట్టుటయు, తనకొక పుత్రుడు పుట్టుటయు కంటితో చూడగలిగినవాడు సంసారమును కంటిలో చూడగలుగును ... వెలుగున నుండును అతడే తండ్రికి తండ్రియగుచున్నాడు

సృష్టిని తనకన్న వేరుగా ఉండుటతో చూచువాడు. ఈ దృశ్య [illegible] యున్నది కనుక సంసారబద్ధుడగును. స్పష్టముగా ఉండుట మిథ్యైన ... పురుషత్వమును చూచువాడు వ్యక్తిత్వముగా ... లో నుండును

[ము మా పే 84]

అహంకారము

సత్త్వరజస్తమస్సులు అనబడు మూడు గుణాలు ... సత్త్వము కలసి బుడగలవలె నేర్పడి ... దాని యందు తమస్సు ప్రధానముగా నిబిడీకృతము ... గూడిన అస్తిత్వము అహంకారముగా పరిణమించెను (పరిమిత వస్తువులలో నిమిడియున్న వేరను ప్రభావము) దీనివలన దివ్యత్వము జ్ఞానముగాను, క్రియారూపముగను వర్తించినది. ఈ అహంకారమే ... రూపాంతరములు పొంది మూడు విధములుగా నయ్యెను

1) రాజసాహంకారము — ఇది ద్రవ్యమును పుట్టించు శక్తి (The Birth of Matter)

2) తామసాహంకారము — ఇది క్రియను పుట్టించు శక్తి (The Birth of Action)

3) సాత్త్వికాహంకారము — ఇది జ్ఞానమును పుట్టించు శక్తి (The Birth of Knowing or Wisdom)

తామసాహంకారము నుండి ఆకాశము పుట్టెను. దీని గుణము శబ్దమైనది. ఇది ఆకాశమునకు సూక్ష్మమైన రూపము (Subtle State of Space in Sound) దీనివలననే ఎడ్రనాకున్నట్లు పోలుచును. ఇది ... శబ్దము (ఇది లేనిచో కంటికి వెలుగు, చెవికి వినిపించుట ... కలుగవు)

– [ప్రే హా ప్ర III సం॥ పే 81 82]

అక్షస్వంతుడు

వేదభాషలో అక్షశబ్దము, అక్షిశబ్దము ప్రత్యేకతలలో ప్రయోగింపబడినవి. సహస్రాక్షుడు మొదలగు ప్రయోగములలో అక్షములు లేక కన్ను

...ంతము అలవాని అరయుతో నెప్పుడును సమన్వయించుచుండును పురాణా లలో సహస్రాంశుడు అనగా సూర్యుడు సహస్రాక్షుడనగా ఇంద్రుడు వేయియైన సహస్రాక్షులు పదమే సామాన్యార్థమున సూర్యుని, అంతరార్థమున ఇంద్రుని సూచించునట్లు ప్రయోగింపబడినది కన్నుగలవాడనుటకు అక్షి ... ... ఈ ... వ్యుత్పత్తిని పొందుటకే అక్షిన్వంతుడు అని వేదము... ...లలో ... యోగింపబడినది

[సు సూ పే 84]

అక్షరము

...ము ... ...లో మైత్రి చేయుంచుచు హృదయమున నిలువుట నేర్చుకొనవలెను అనగా ... స్సును హృదయమున నిరోధించుట నేర్చుకొన వలెను ...ంద్రియ ప్రవృత్తులు ... హృదయమున కున్ముఖముతై ప్రయోగము చేయును తన శ్వాసరూపమైన వేద ... ... అక్షరమును గమనించుచునే సాధకుడు ... ప్రవేశింప గలుగును ... మార్గమున సాధన చేయువాడు తన ప్రాణమును నేనను ప్రజ్ఞను ఒక్కటిగా నిలుపును అపుడు హృదయమునందే ... ... వెలుగుచుండుట క్రమముగా తెలియును ఈ జ్యోతిని ... ... ధారణ చేయును ఈ జ్యోతిని నేను అని ... ... తను ... ... ఉచ్చరించుటను గమనింపవలెను

... ... పనిచేయుచున ప్రవృత్తి యిపుడు ఓంకార ముగా నిలుచును అందు ... ... ఓంకారమున క్రమముగా ... ... తానను జ్యోతి నేను అని ... తాను ఉచ్చరించుటయే అక్షర స్వరూపము గమనింపవలెను ఈ అక్షర స్వరూపమునే ఓం అని ... ...తో నిదానముగా సుదీర్ఘ ...గా నుచ్చరింపవలెను ఇది తాను ... ... ఉచ్చరించుటకాదు ... ఉచ్చరింపుట యగును ఇట్లు ఉచ్చరించుచు ... దేహ ... తాను వేరైన అక్షర ...గా తెలిసి కొనును

ఉచ్చరించుట యనగా ఉత్ + చరించుట అనగా ... మార్గమున ... ...నిలో క్రమముగా దేహమునందు ... ...

విదేహముక్తి దేహమును విడచుట యనగా చప్పుడయే కానక్కరలేదు దేహముతో యుండెడువాని సంస్కారములు ప్రయాణమై విడచుచున్న తాను, దేహస్థితికివ, అతితుచుగా నిలుచు వచ్చును ప్రయాణ కాల మగగా మనస్సు ప్రాణముతో కలసి దేహము విడచిన లనంత పుణ్యసాధనములు ఇది ఉత్తమ గతిని పొందింపును కర్తమ గలవారు గా ప్రస్థూలదేహమునుండి సూక్ష్మదేహమైన తన దగ్గరకు ప్రయాణం చేయుట ఈ గమనలో మనస్సై పనిచేయుచున్న దేహము, ఇంద్రియములు, మనస్సు అనువాని సంబంధము తొలగును ఇదియే వేరువిధము అక్షరమును ప్రవేశించుట యనుచున్నారు

– [సం రా || పె 33-31]

అండము

పర్వతములు నక్షత్రములు, భగవంతునినుండి వాని రూపమునకు చెందిన ఉద్భవించిన అండము పుట్టును దానియందు వివిధ స్తరములలో సమస్త సృష్టయి నిర్మించి, క్రమప్రవర్తమానమై తనకు ప్రతిబింబముగా పరిణామము చెందుచు, తిరిగి సముగ్రత్యయమందు లీనమగుచుండును ఇట్లు పరిణామము చెందు మొత్తము విరాట్ అందురు అతని విరాట్ విగ్రహమునందు జరిగినది, జరుగబోవునది, జరుగుచున్నది అను మూడు విభాగములు విభజింపబడియుండును (విగ్రహముగా విశేషముగా గ్రహింపబడినది, లేక నాయురూపాత్మకమైన నిర్వ్యపనముగనుండునది అని యర్థము ఈ విగ్రహమునందు భాగములై యున్న ప్రజ్ఞలకు భూతభవిష్యద్వర్తమానరూపమైన కాలమందును మొత్తము రూపముగల భగవానునకు కాలము వర్తింపదు అతడు దానికతీతుడై వర్తించును) ఈ అండము కేవలము కోడిగుడ్డువలె యుండదు. మొగ్గగా పొరలు పొరలుగా పువ్వుల రేకులవలె విచ్చుకొనుచుండును విచ్చుకొనుచున్న రేకులు కాలముగడచు విడబోవుచుండగా, లోపలినుండి అనేక పొరలు పుట్టించుచుండును కుబుసము విడచిన పామునకు మరల కుబుసమేర్పడుచుండును గదా! చిగురు సంద విచ్చుకొనుచున్న యాకుల నడుమ మరల చిగుళ్ళు పొటమరించును గదా!

ఈ మొగ్గలున్న పొరలు ఎడు 1) పృథివి 2) [illegible] 3) [illegible] లేక అగ్ని 4) వాయువు 5) ఆకాశము 6) అహం[illegible] 7) [illegible] (ఇవి మన శరీరమునందు వెలుపలనుండి లోపలను ఇదే [illegible] యుండును బ్రహ్మాండమును భూమిపై నిలిచి [illegible] నుండి పరిది[illegible] ఏర్పడియుండును) ఈ [illegible] జీవుడుండును వానియందంతర్యామియై వానికిలీనుడై [illegible]

– [శ్రీ భా ప్ర III పె 16-17]

అంతరాదిత్య విద్య

ఛందస్సులు వేదము న అవం[illegible] [illegible] మైనవి ఎడు ఇందల అక్షర [illegible] విధ[illegible] నుండును

1	ప్రణవము	—	1 అక్షర
2	గాయత్రీ ఛందసు	—	6 అక్షరములు
3	ఉష్ణిక్ ఛందస్సు	—	7 అక్షరములు
4	అనుష్టుప్ ఛందస్సు	—	8 అక్షరములు
5	బృహతీ ఛందస్సు	—	9 అక్షరములు
6	త్రిష్టుప్ ఛందస్సు	—	11 అక్షరములు
7	గతీ ఛందస్సు	—	12 అక్షరములు

ఇందు ప్రణవమునకు సూర్యరూపమైన అంతర్యామియే [illegible] ఏకాక్షరమైన బ్రహ్మముగా సృష్టికి ముందు వ్యక్తి[illegible] తెలియవలెనన్నారు ఇదియే పరమాకాశము న బుక్కు రూపమైన [illegible] అనియు, దానినుండి అక్షరము క్షరించుచున ది అది [illegible] ఉపజీవింపజేయుచున్నది, అనియు సుపర్ణ [illegible] ఆకాశమున ఒక సూర్యుడుద్భవించుట, మన [illegible] ఈ ప్రణవ ఛందస్సు గానముగా వ్యక్తము[illegible] ఇది లని [illegible] మొదటిది, ఆధారమైనది ఛందస్సులలో ప్రణవము [illegible] చున్నది

ఈ ఛందస్సులను గూర్చిన వృత్తాంతములే సృష్టి దేవతల ప్రాణములనియు, సృష్టిక్రియమే ఛందస్సుల క్రియ యనియు, అదియే ... ద్రష్టయైన ఋషియందును వున్నదనియు తెలియవలెను. ఈ పురుషుని యందును, ఈ ఆదిత్యుని యందును ... యనియు, అతడే నేనని యు తెలియ ... అని ఐతరేయము అంతరాదిత్య విద్యగా నుపదేశించుచున్నది. దీనిని తెలిసినవాడు అమృతత్వమనుభవించును

– [మ సూ 109-113]

ఆకాశము (I)

కొటలోని ... ఆకాశము ఈశ్వరు అనికూడా అంటారు ... కోట ... కొటులోని వ్యూహం చోటుని మన పురాణాల్లో ... అన్నారు

– [/ ని త శా పే 53]

ఆకాశము (II)

అగ్నియు ఆకాశమునుండ పుట్టు ఆకాశములోనిక పోవుచుండును ... ఆకాశమే ఒక ... దారి దానియందు సుపర్ణులై రంగుల కిరణములు ... చుచున్నవి అవి ఆకాశమునుండి ఏర్పడిన ... లో చేయుచున్నవి ఈ ... లే ఆపస్సులు (ఇవి పంచభూతములలోని జలములు కావు) ఆపస్సు అనగా ఆప్తి లేక పొందబడినవి ఆకాశమునందు స్పందనమేర్పడగా ... ఆకాశము వెలుగుగా వచ్చును దాని రేఖయిడుగ్నే వెలుగునందలి రంగులు, లేక సుపర్ణములు పక్షి రెక్కలు ... చేయబడినట్లు ఇవి స్పందనములతోనే అల్లిక చేయబడియుండును ఇంచు మేల్కొనిన చైతన్యములే ఆపస్సులను తమ వస్త్రములుగా గల సుపర్ణములు (వస్త్రములుగా వసించునట్టి దేహము దేహమునందు కట్టుకొనబడుట వలననే ... పెరు వచ్చినది)

ఈ సుపర్ణులే గుంపులుగా నేర్పడి సూర్యగోళముగా వసించు చున్నది అంతర్యామి ప్రజ్ఞ అగ్ని లనుపేరుతో కేంద్రముగా మేల్కొనగా ఈ సుపర్ణ ... దానిచుట్టు జ్యోతిర్మయ గోళము నేర్పరచుచున్నవి ...

భూతములలోని జలములుకూడ స్థూలలోకములందు ఇట్లే ఎప్పుడుటచేత సూర్య కిరణములచే, ఆవిరులుగా నాకర్షింపబడుచున్నవి ఆయా నివాసములనుండి అటునిటు ఎగిరిపడుచున్నవి అనగా జలములు మేఘములగుచు, మేఘములు జలములుగా వర్షించుచు, అటునిటు స్థితులుగా మారుచున్నవి వెలుగుల రూపములైన సువర్ణయులుకూడ చీకటినుండి వెలుగులుగా వచ్చుచున్నవి వెలుగులనుండి చీకటులుగా బోవుచు అటునిటు తిరుగుచున్నవి వానినుండు అట్లుకొన్ని సృష్టివాద వ్యక్తులు, అవ్యక్తులు అను నడుమ తిరుగుచున్నది జీవు లందరును స్థూలమునుండి సూక్ష్మమునకు, సూక్ష్మమునుండి స్థూలమునకు బంధమోక్షముల నడుమ ప్రయాణము చేయుచున్నారు ఈ తిరుగుచున్న స్థూల సూక్ష్మ స్థితులలో నెడియును స్థిరముగాదు వాని వెనుకనున్న ఈశ్వరుని దారియొక్కటే స్థిరమైనది (దీనిని సుపర్ణసూక్తము కృష్ణం నియానం అని వర్ణించినది) అది అమృతత్వము దానియందే ఈ రెండు స్థితులును కలుగు చున్నవి

– [ఋ భా 169 70]

ఆకూతి

కుతూహలము మనస్సునకు కోరిక, కుతూహలము గా ఉండు వాక్కునకు సత్యము సహజము అసత్యమాడిన వాక్కునందు గాదా అట్లు అసత్యమాడెనను సత్యము సహజముగా నుండును వాక్కు వాక్ప్రసంగస స్వరూపము ఎట్లుద్దేశింపబడిన సత్యమట్లే వ్యక్తమగుట సత్యము ఈ సహజ సంపదను లోకదృష్టి నానాత్వము వైపునకు నెపరనీయక నీయందు ప్రయో గింతుమని యర్థము

– [శ్రీ భా పే 25]

ఆతతావినే

ఆతతావినే అనగా విస్తారమైన అల్లెత్రాడు గలవాడవని సామాన్యార్థము

పెన్నెషుర విల్లు బ్రహ్మరంధ్రము, అల్లెత్రాడు దానిని ధరించిన యోగవిద్యాధిదేవత రుద్రుడని విశేషార్థము

క్షేత్రాణాం క్షేత్రమనగా శరీరములు శరీరములలో జీవునిరూపమున వసించుచు, దేవుని రూపమున రక్షించువాడు

సూత్రార్థము జీవుని యాత్రకు శరీరము రథము దానికి సారధి యనగా నియమమను పగ్గము పట్టి సాధనయను ప్రయాణమున మోక్షమను గమ్యమును జేర్చువాడు

— [రు సూ 42 43]

ఆదిత్య వర్ణము

అదితి యనగా సృష్టికి ముందున్న ది, దేవతలకు తల్లి, వెలుగులకుతల్లి, మనము గింటయని పిలుచునట్టి స్థితి దానిసంతతియగు వెలుగులు ఆదిత్యులు అందు సూర్యుడు మొదటివాడు దాని వర్ణము అనగా రంగు లేక అక్షరము ఓంకారము అది సృష్టి మొదటి శోభ గనుక లక్ష్మియొక్క వర్ణము

— [శ్రీ సూ పే 18]

ఆదిశేషుడు

శేషుని తోం భూగోళగర్భమైన పాతాళమందున్నది అది చుట్టలు చుట్టలుగా వ్యాపించి భూపద్మ మనబడు సప్తద్వీపముల చివరిభాగముచుట్టును తన తేజస్సులతో వ్యాపించియుండును ఈ తేజస్సులే పడగలుగా వర్ణింప బడెను ఒక పడగ పరిణామముతో పోల్చినచో మనభూగోళము ఆవగింజంత యుండునని వర్ణింపబడెను

— [శ్రీ భా ప్ర XIII ఐదవ చిత్రము]

ఆపస్సులు

ఆకాశమున ఏర్పడిన కదలికలను ఆపస్సులందురు ఆపస్సు అనగా ఆప్తి లేక పొందబడినది (చూ ఆకాశము)

— [మ సూ 169]

ఆరణ్యములు-వాయవ్యములు-గ్రామ్యములు

ఆరణ్యములు పశువులు, గ్రామ్యములు, వాయుచరములు అని చెప్పిన చోట భౌతిక శరీరసృష్టి యొక్కటియే తాత్పర్యము కాదు అంతరిక్షమందా కాశమున బీజప్రాయముగా వాని రూపకాంతులను నాటెను అవి ఆయాకాలము లందు జీవుల శరీరములందు బీజములుగా పనిచేయును ఈ మూడింటిలో జీవుల

పాంచభౌతిక శరీరములు వెలుపడుచు, నశించుచుండును ఈ సూక్ష్మములగల దారినె మామి చుట్టున్న రాశిచక్రము, శింశుమారచక్రము, సప్తర్షిమండలము మున్నగు తావులందు గమనింపవచ్చును

వాయువునుండి పుట్టిన వివిధ వాయువులు (Gases) ఆరణ్యకములు, అరణినుండి పుట్టినవి (అగ్నికి సంబంధించిన జీవసృష్టి)

గ్రామమనగా గుంపు గ్రామ్యములనగా గుమిగూడిన కొని శరీరములుగా వసించు జీవాత్మకలవి (Group Souls) జీవరాసుల ప్రాథమిక సృష్టిలో నిట్టివి హెచ్చుగా నుండును

– [పు సూ పే 25-26]

ఆహారము-పితృదెవతలు

జీవుల దేహములయందు ఆహారమునుండి ఎలమును సీ కరించునట్టి శక్తులే పితృదేవతలు వీరివలన వి త్తని ఎలు మొలకలెత్తుటయు, వృక్షములు ఆహారముగ స్వీకరింపబడుటయు, ఆహారమునుండి దెహపోషణము జరుగుటయు సంభవించుచున్నది

– [శ్రీ బా ప్ర VI పే 98]

ఇనుడు

ఇనుడనగా ఇతడు అని అర్థము ఇతడు సూర్యుడుగా దిగివచ్చిన తరువాత సృష్టి నేర్పరచును కనుక ఇనుడనగా సూర్యుడని యర్థము ప్రతి హృదయము నందును తానుగా నున్నాడు గనుక ఆత్మ అనియు అర్థము సూర్యుడే జీవరాశులకు ఆత్మ అని వేదమంత్రములే చెప్పుచున్నవి సూర్యుడే ఆత్మకారకుడని జ్యోతిర్విద్య చెప్పుచున్నది

– [సు సూ 103]

ఇతిహాసము

ఇాసవునిలో అంతర్గతములైన శాశ్వత శక్తుల సమ్మర్షణము ఎపుడు ముగా జరిగిన ఎదియు పంపరాయు గా పరిణమించును బాహ్యమైన నిర్వేశము తాత్కాలికము ఈ తాత్కాలిక శాశ్వత శక్తుల సమన్వయమునె

ఇతిహాసమందురు ఇతి+హ+ఆస= ఈ విధముగా జరిగెను సుమా! అని ఈ పదమున కర్థము Thus the Scripture is Fulfilled అను బైబులు లోని వాక్యమునకు కూడ అంతరార్థమిదియె

– [శం రా । వేషభ్యము పే 4]

ఇషుధి

ఇషుధి అనగా అమ్ముల పొది ఇది మనస్సుకు సంకేతము పంచేంద్రియములు అను అమ్ములను మనస్సు ధరించియుండును చెప్పబడును రుద్రుడు నూరు ధనుస్సులు కలవాడు అనగా మనస్సులనబడు అనేకమైన ప్రజ్ఞల కధిపతి

–[రు సూ పే 37]

ఉచ్ఛిష్టము

ఉచ్ఛిష్టమనగా ఎంగిలి అని లోకార్థము ఉత్+శిష్టము లేక ఉపరితలముగా మిగిలినది అని వేదముల యందర్థము నామము, రూపము, స్థూల దేహాలు ఉచ్ఛిష్టములని అథర్వణవేదము చెప్పుచున్నది

– [స సూ పే 63]

ఉపవాకము

అనగా దగ్గరకుపోయి ఉపదేశము పొందు వాక్కు అదియే నేనను ప్రజ్ఞ దానినుపదేశమందు, తండ్రినుండి పుత్రుడును, గురువునుండి శిష్యుడును, యజ్ఞ పురుషునినుండి జీవుడును అస్తిత్వము పొందుచున్నారు

[స సూ పే 56]

ఉపాశ్రయము

ఉపాశ్రయమనగా సమర్పణము ఈ సాధనకు రాగము, భయము, క్రోధము పోగొట్టుకొనవలెను తపస్సుచే జ్ఞానమును పొందవలెను రాగము అనగా వ్యక్తులపట్ల లేక పదార్థములయొక్క ప్రత్యేక స్వభావములయందు, పేర్లయందు, ఆకారములయందు కోరికను స్థాపించుకొనుట, దానియందు సుఖమును పొందజూచుట భయమనగా అవి తనకు దూరమగునని తలచి

టూటోను హెకుండకుటు ప్రయత్నించుట క్రోధమనగా వానిని మనసుండి దూరముచేయు కారణ ఏలను ఇష్ట లేకియే స్మరించుట పెద్దలకారం లు ప్రత్యేక వ్యక్తుల స భావములు పదార్థముల ధర్మములు మనసుట్టును నిండి యున వి వా లోపల నున దిహం నీలోనున్నది అందరిలో అంతర్యామిగ ను్న నన్ను స్మరించుట కలు నా యిందుండి నా స్థితిలో నుండుట ఎరుగును ఈ ప్రయత్న ఏ నే ఉపాశ్రయము లేక సమర్పణము ఇని ం రింతురు దీనికి కాంలపేం సామర్థ్య ప తపస్సు వలన కలుగును

– [శం రా 1 పె 136-37]

ఋషులు

జ్ఞాన స్వరూపశక్తులు పీరు కృష్ణలో వెలుగులుగా హెచునూం వుల లోని జ్ఞానలోం ఎల నధిష్ఠించియ ఉం, ఆర్యాభర్త నిర్ణయం లు చేయును వేదమును కొత్తతముగా పాడుచుండురు వారిని మంత్రద్రష్టలండురు

– [వు సూ పె 18]

కకుభాడు

ఎరా ంతర్యామి యొక్క గుణ స్వరూపమే రుద్రుడు కమకం ండు సృష్టిలోని నానా స యాప ములుగా పూజింపబడినవాడు కకుభ స్వరూపు ఒనగా దిక్కుల ఎడుమనుష, అంతర్యామి చోటులో దిక్కుల విభాగము చేయుపట్టి ప్రష్ట లంని స్వరూప ము కకుభ మనగా సౌందర్యము సంపద శిఖరము శాస్త్రత త్వము అనుచాడు అర్థం

(ఈ పం ఎనకు సాయిాార్థము మద్దిచెట్టు)

– [రు సూ 54]

కఠశాఖ

కఠకా లేక కాలంశా ంలని ప్రా న వేదాధ్యయన శాఖలతో ఒం కాఖ పున్నది (కాలంగా వేదాని అ ధ్యయనం చేసే విధానములు కటనే తైత్తిరియోపనిషత్ 'ఎస్మిన్ ంహాంకాశే అని కీర్తించినది) ఎత్తరి పక్షి రూపంలో ఋ మహా హావుము ఎ న్న యజుర్వేదం ఇచ్చి వర్రిల్ల చేశాడు అం అది తైత్తిరియం అయింది అలాగే కఠశాఖ అవేటువంటి దాంగ్లా కర ఒనే

మార్గాన్ని మనకిచ్చిన మహానుభావులు ఋషులు లేక కారకులు ఒకే గుంపులో వున్న శాఖ సంబంధమైన వాచకంగా పెద్దలు ఈ కారకాన్ని చెప్పారు శతపదం అనే శాఖ వున్నది శతపదం అంటే నూరు మార్గములలో అధ్యయనం చేయు విధానము అలాగే గోపథము అనే శాఖ గోపదము అంటే వెలుగులబాట ఋగ్వేదంలోను, యజుర్వేదంలోను చాలా శాఖలున్నాయి

కరశాఖకు సంబంధించినటువంటి ఉపనిషత్తును కారకోపనిషత్తు లేక కఠోపనిషత్తు అంటారు కారకులు అని పేరుగల ఋషుల గణములు ప్రసాదించిన విధానమున వేదగ్రంథములను యమచేత అధ్యయనం చేయించే ఉపనిషత్తే ఇది

(ఐతరేయులు అనే ఋషులు సృష్టిలో పరబ్రహ్మముకన్న ఇతరము అనే భ్రాంతి ఎలా ఉద్భవిస్తుందో చెప్పే ఆ ఐతరేయ విద్యను ప్రసాదించిన ద్రష్టలు వీరు ఐతరేయ శాఖకు చెందినవారు) ఈ కరశాఖలో కొన్ని ప్రత్యేక సంకేతములు వున్నాయి ఇవి వేదంలో ఎక్కడ వచ్చినా కారకానికి సంబంధించిన సంకేతాలని తెలుసుకోవాలి వాటిలో మృత్యువు అనేటువంటి సంకేతం ఒకటి మనం ఏదైతే మృత్యువనుకుంటున్నామో, అది మృత్యువు కాదని తెలియచేయటం దీనిలో ప్రధానాంశం మానవులంతా మృత్యుభీతి గలవారు గనుక, మృత్యుభావనచేత బద్ధులయినవారే కాని వాస్తవానికి మృత్యువనేది ఏదీలేదు బ్రహ్మవిద్యాభ్యాసం చేసేవానికి ముందుగా ఉపదేశించాల్సిన ప్రధానాంశాల్లో ఇది ఒకటి గనుక కారకులు మృత్యువును తప్పనిసరిగా ఉపదేశించవలసిన సంకేతాల్లో ఒకటిగా స్వీకరించారు

– [క ఉ పే 4-5]

కపిలుడు

సిద్ధులలో కపిలుడు భగవంతుని యవతారము ఇతడు కర్దమ ప్రజాపతికి, దేవహూతికి జన్మించెను సంసార తరణోపాయమగు మోక్ష విద్యా సర్వస్వమును సాంఖ్యశాస్త్రమను తత్త్వము, యోగవిద్యయను విభాగములుగా నుపదేశించి, భక్తియోగముతో సర్వమును సమన్వయించెను అంతేకాక, తల్లిగర్భమున, పిండోత్పత్తియందు ఇరువదినాలుగు తత్త్వముల దేహారూపము నుపదేశించి, అందుపురుషుడనుపేర తాను ఇరువదియైదవవాడుగా నవతరించెను

జీవులలో తత్త్వదర్శన సామర్థ్యమున కధిపతియై అంకములనబడు ప్రజ్ఞలను మేలుకొలుపువాడై వర్తించుచున్నాడు దేహ నిర్మాణమునందు దేహభాగము లను లెక్కల ప్రకారమేర్పరచి, జీవులమనస్సులకు అంకెల విలువలను గణిత శాస్త్రమును నేర్పు సామర్థ్యము నిచ్చుచున్నాడు

ఈ విధముగా కపిలుడు సర్వ మానవజన్మలందును వికాసము కలిగించు సిద్ధుడేగాని, ఒక వ్యక్తికాడు (దీనిని గ్రహింపనివారు ఇతడొక వ్యక్తియనియు సాంఖ్యమను శాస్త్రము స్థాపించెననియు భావింతురు భాగవతము ప్రకారము సిద్ధుడగు కపిలుడు ఆధ్యాత్మిక విద్యాసమస్తమును విస్తరించెను గాని సాంఖ్యదర్శనము మాత్రమే బోధింపలేదు

– [౧ం రా ॥ పే 96-97]

కర్దముడు

కర్దముడు సృష్టికి కారకులగు ప్రజాపతులలో నొకడు ఇతడు తన భార్యయందు సృష్టి సమస్తమును శ్రీకళయైన హిరణ్యకర్దమముగా నుద్భవింప జేసెను ఇతని మహిమ వలన సూర్యకిరణముల నుండి యుద్భవించిన మరుత్తులు వాయువులైనవి అవే సూర్యకిరణములనుండి పుట్టిన అగ్నివలన వాయువులు జలములైనవి జలము పృథ్వీతత్త్వమైనది వాయు జల, పృథ్వీ తత్త్వముల సమ్మిశ్రమైన కర్దమముపై (బురదపై) సూర్యకిరణములు ప్రసరించి జీవసృష్టిని కలిగించినవి ఇదియంతయు కర్దమప్రజాపతి ప్రభావము ప్రకృతి శ్రీ స్వరూపిణి గనుక కర్దముని సంతతిగ ఉద్భవించినదని పురాణములందు రూపించబడినది

– [శ్రీ సూ పే 26 27]

కర్మ

పూర్వ కర్మకూడ మనమాచరించినదే దానికి మనస్సు కర్మాధీనమై ప్రవర్తించి, మరల కర్మను మంచిచెడ్డ ఫలితములిచ్చుదానిని పెంచుకొను చుండును కాని గ్రహములు మన మనస్సును కర్మాధీనముగా ప్రేరేపించునే గాని కర్మచేయించవు జీవుడు మనస్సు, ఇంద్రియముల, సంబంధము కలిగి యున్నప్పుడు కర్మాధీనుడై కర్తృత్వమారోపించుకొనును, వాతావరణమునకు లొంగి ప్రేరేపింపబడిన విధమున కర్మబద్ధుడై కర్మాచరణము చేయుచున్నాడు

ఇంద్రియములకు, మనస్సునకు అతీతుడైనపుడు పూర్వ కర్మనుండి విమోచనము చెందుచున్నాడు అపుడు కర్తృత్వములేని నిమిత్తకారణమగుచున్నాడు ఈ విధముగా సత్కర్మాచరణము చేసి,పూర్వదుష్కర్మ వాసనలను రహితము చేసుకొనుచున్నాడు (దీనికి ఒక దీపమువలె జ్యోతిశ్శాస్త్రము సహాయము చేయుచున్నది కనుక జ్యోతి శ్శాస్త్రము లేక వెలుగు అని వ్యవహరించిరి)

-[ప్రా ప్ర 97]

కవి

కవియను పదమునకు వేదములో ప్రత్యేకమైన అర్థమున్నది దానినిబట్టి కవి యనగా పద్యములల్లువాడుగాక సత్యములల్లువాడు లేక చూచువాడు లేక చూచునట్లు వెలుగు అతడే ఈ సృష్టిలోని రూపములను కనును కనుట యనగా చూచుటయె గాక బిడ్డగా పొందుట కూడ

వేద పరిభాషలో సూర్యుడు మొదలగువారు, "కవిర్మనీషీ పరిభూః స్వయంభూః" అని మంత్రము పరిసరములను పుట్టించువాడు అనగా స్వయముగా పుట్టువాడు అగు సూర్యుడే సృష్టిలోనిరూపములను వర్ణించిన కవి అటుపైన లయ పరిణాములను గణములుగా విభజించునపుడు ఋతువులు యున్నగువాని అధిపతియై గణపతి యనబడును సప్తస్వరములను గణములుగా నేర్పరచి అక్షరముల ఉచ్చారణ నేర్పుటలో వాగ్గణముల అధిపతియగును కవిం కవీనాం ఉపమశ్రవస్తమమ్, అని గణపతి వర్ణనము అటుపైన అతడే ఉచ్చారణ అధిపతిగా దిగివచ్చునపుడు బృహస్పతి యనబడును ఉచ్చరింపబడు వాక్కులలోని అర్థమునందు అంతర్యామిగా దిగివచ్చునపుడు పురాణములలో బృహస్పతి కొడుకైన కచుడుగా వర్ణింపబడెను

ఉచ్చారణాపదమునకు అర్థము పలుకవంటిదని తాత్పర్యము ఇది దేవలోక సృష్టి ఇక స్థూలసృష్టి దీనికన్న భిన్నముగా జరిగి జీవుల దేహము లేర్పడవలెను వానికి ఆకారములను కల్పించునట్టిది శుక్రధాతువు దాని అధిపతియైన శుక్రుడు కూడా కవియని వర్ణింపబడెను ఇతడు వేదములలో ఉశనుడు అనబడును కవులలో నేను ఉశనుడను అని భగవద్గీతలో కృష్ణుడు ఉపదేశించెను

- [సు నూ పే 46-47]

కవిత్వము

కవిత్వము రెండువిధములు ఒకటి ప్రతిభకు గోచరించిన [illegible] వాగర్థములలో నలంకరించుట రెండవది సృష్టి [illegible] మును అర్థయుగా వాక్కులలో పొదుగుట మొదటి మార్గము [illegible] వారు లౌకికులగు మహాంవులు వారిరచనలలో [illegible] నన్నుచూడు, నా అందము చూడు అన్నట్లుగా నుండును ఏనినె [illegible] అపహాస్యతాం అని కాళిదాసు సున్నితముగ మందలించెను [illegible] మార్గము వవలంబించిన [illegible] మొదటి తరగతిం చెందినవారు వారి [illegible] వేదములు అవి వారిరచనలు కావుగనుక అపౌరుషేయము [illegible] ములు అంతర్యామి నుండి వెలువడేరి వారి కంఠములను వరించి [illegible] అందలి [illegible] యందలి అప్పయితే

-[[illegible]]

కార్యంకర్మ

ప్రకృతిచే ప్రేరేపింపబడి జీవులాయాకర్మలనాచరించుచుందురు [illegible] తునుగాని [illegible]గాని యెవ్వరికిని తరముకాదు ఇచ్చట [illegible] చేయుదు అహంకారము యొక్క ప్రేరణను శమింపజేయుటకు [illegible] వాము, యోగాభ్యాసము పనిచేయవలెను ప్రకృతి [illegible] కార్యములు, అకార్యములు అని యుండవు [illegible] జరుగవలసిన విధానము ననుసరించి, జరుగుచు వ్యక్తుల [illegible] చుండును వ్యక్తులు కేవలము ఉపకరణములు [illegible] వారు చేయుచుండి [illegible], సిద్ధించు ఫలితములకును [illegible]లేదు వారు [illegible] వారిచే చేయింపబడునవి, ఫలితములు [illegible]

[illegible] ఫలముల నాశ్రయింపనిచో కర్మాచరణ మెందుకని [illegible] [illegible] కార్యమైన కర్మను, అనగా లోక[illegible] పనికి వచ్చు [illegible] చేయుటారంభింపవలెను ఈ విధమైన కర్మా[illegible] [illegible] పరిసరములకును, తరువాత [illegible] దేవతల వ్యూహముల స్వర్గము చేసికొని [illegible]

దేవతలిచ్చు సత్ఫలితములు మనకు కూడ సంక్రమించును ఈ విధమైన కర్మాచరణము నలవరచుకొనినవాడు సరియైన యర్థమున సన్యాసియు, యోగియునగుచున్నాడు అంతేకాని వర్ణాశ్రమ ధర్మములు మానినవాడు పనులు మానినవాడు మాత్రము కాడు

- [శం రా। 198-201]

కీర్తి

గుణమయమైన తన సృష్టిధర్మముల సంపదచే పరోక్షముగా లేక ప్రత్యక్షముగా సృష్టిలోని జీవులకు, దేవతలు తమ అస్తిత్వమును తెలియజేయు చుండురు ఈ లక్షణమును కీర్తియందురు దేవయజ్ఞము అనబడు జీవుల శ్రేయస్సు నవలంబించినచో మానవులు కూడా కీర్తిమంతులగురు కీర్తికాముడు మంచిదికాదుగాని కీర్తిగలుగుట శుభలక్షణము

– [శ్రీ సూ పే 20]

కుమారస్వామి - కృత్తికలు

పార్వతీపరమేశ్వరుల కల్యాణంతో పరమాత్మ ప్రకృతితో కలసి సృష్టి ఉన్ముఖత్వం పొందుతుంది అప్పటికి రుద్రుని తేజస్సువల్ల పార్వతీదేవిగర్భం ధరించినది కాని ఆ తేజస్సును ఆమె భరించలేకపోయినది అప్పుడు వాయు దేవుని ఒపోయి మర్దించి వానిమూలమున ఆ తేజస్సును లగ్ని హోత్రుని దగ్గరకు పంపినది అగ్నికూడ ఆ తేజస్సును భరించలేకపోయెను వానినుంచి చింది, చెదరి ఆ తేజస్సు అగ్నిశకలములుగా వెలిగింది అప్పుడు అగ్ని ఎడు రంగుల జ్వాలలుగా తన భార్య అయిన స్వాహాదేవితో సుఖమనుభవించాడు అందు ఆరు రకముల మంటలుగా మాత్రము స్వాహాదేవి అగ్నితో విహరించి నది ఆ మంటలు కృత్తికల రంగులతో వ్యక్తమైనవి కృత్తికలను సప్తఋషుల భార్యలని శాస్త్రములు చెప్పును కృత్తికా నక్షత్ర వ్యూహంలో ఆరు నక్షత్ర ములు దృశ్యములు, ఒకటి అదృశ్యము ఆ ఒకటి అరుంధతి అయి వశిష్ట నక్షత్రం ప్రక్కనే వెలుగుతూ ఉంటుంది ఈ కారణంగా అగ్నిజ్వాలలలో కృత్తికలో గల ఆరునక్షత్రములుమిడియున్నవి కాని ఎడవదైన అరుంధతీ తత్త్వము లోపించినది దీనినే మన పురాణములు ఒక కథగాని కదా బోధ చేస్తాయి అదెమనగా పూర్వము అగ్నిహోత్రుడికి సప్తఋషుల భార్యలపై

యస్సు కలిగినదట. అతని భార్య అయిన స్వాహాదేవి అపహారం నుండి కాపాడడానికి తానే సప్తఋషుల భార్యల రూపం ధరించి తన భర్తతో విహరింప యత్నించెదట ఒక్క అరుంధతీదేవి రూపం మాత్రం ధరించలేక పోయినదట మానవుని యోగ హృదయలోని ధ్యానగతమైన తేజస్సు షట్చక్రాలలో సద్గుణాలుగా అనుభవింపబడుతుంది ఎనిమిది సహస్రారంలో మానవుని బ్రహ్మ కందని వెలుగులో అప్పు దర్శింపబడదు ఇది యోగులకు అనుభవైకవేద్యమైన సత్యము

ఆకాశంలో గ్రహములు కాక నక్షత్రములు వేరుగా కనిపిస్తాయి ఒక్కొక్క నక్షత్రం ఒక్కొక్క సూర్యుడు అంటూ కొన్ని మన సూర్యుని కన్నా ఉత్తమమైనవి కొన్ని తక్కువయినవి వున్నాయి ఈ ఉత్తమత్వం కాంతి విషయము లో కాదు, ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన దర్శనాదుల విషయములో ఒక సూర్యుని ఆధ్యాత్మిక శక్తి ననుసరించి అతని సౌరకుటుంబంలో వున్న గ్రహాలపైన నివసించు జీవుల ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానానుసంధాన మాత్రికి పరిమితి ఏర్పడుతుంది ఈ విషయములో సూర్యునకు సూర్యునకు నడుమ తేజోరూపంగా ఆధ్యాత్మికులకు ఇచ్చిపుచ్చుకొనటాలు జరుగును అందు గురు శిష్య సంబంధము వంటి సంబంధము వర్తిస్తూ వుంటుంది ఏడుగురు ఉత్తమ ఆధ్యాత్మిక సూర్యులు అయిదుగురు తక్కువశక్తి గల సూర్యులు కలిసి ఒక దాని కేంద్రముచుట్టూ తిరుగుతూ వుంటాయి (ఈ శాస్త్రాన్ని గురించిన వివరణములకు ఎలిస్ ఎ బెయిలీ అను బ్రహ్మవాదిని రచించిన ఈసోటరిక్ ఆస్ట్రాలజీ అను ఆంగ్ల గ్రంథమున చూడనగును)మన మామిపైగల జీవులకు మన సప్తఋషిమండలము అనబడే క్షేత్రాలు, ఆధ్యాత్మిక సూర్యులు అలాగే కృత్తికలు అనబడే నక్షత్రాలు కూడాను ఈ నక్షత్రాల నుండి ఆశీర్వచన రూపమున వ్యక్తం చేయబడే ఆధ్యాత్మిక కిరణ ప్రవాహములతో ప్రతియోగి బ్రహ్మరంధ్రము వెంట వున్న చక్రములకు సంబంధము వున్నది ఈ సంబంధాన్ని అనుసరించి జరిగే ఉపదేశ రహస్యాలయిన అనుభూతులన్నీ కుమారసంభవం కడలో ఇమిడి వున్నాయి కనుకనే అగ్ని దేవునిద్వారా (యోగశక్తి ద్వారా) పుట్టిన కుమారస్వామి (ఆధ్యాత్మిక జనన మెత్తిన యోగి)కృత్తికల పాలిచ్చి పెంచినవి అందుచేతనే కుమారస్వామికి ఆరు ముఖములున్నవి

(అవే షట్చక్రముల మూలమున అనుభూతి గల ఆరు యోగానుభూతులు) ఆరుగురు కృత్తికలు ఒక్కమారుగ కుమారస్వామికి పాలిచ్చి పెంచినందు ఆయన పుట్టిన వెంటనే తారకాసురుని సంహరించెను

కుమారుడనగా పిల్లవాడు అని అర్థము. ఇది మనస్సు యోగసాధనచేత పరిపూరితమైన పూర్ణ సంకల్పంతో నిండి దివ్య సంకల్పంతో నిండివున్నప్పుడు అనుక్షణము కుమారత్వంలో వుంటుంది అనగా నిస్సంగమైన మహాశక్తి వంతమై వుంటుంది అందువలననే కుమారస్వామి ఆయుధము పేరు శక్తి అని చెప్పబడినది వ్యాఖ్యానంలో శక్తి అనగా బరువైన ఒక ఆయుధము కావచ్చు ప్రపంచంలో శక్తి అనగా సంకల్ప శక్తి రాగద్వేష స్పర్శలేకుండ, వ్యామోహస్పర్శ లేకుండా దివ్య సంకల్పంతో సంసిద్ధమై వున్నప్పుడు తనేపు మనలో కుమారస్వామి ఉద్భవిస్తూ వుంటాడు అతడు ఎప్పుడూ నిత్యనూతనుడు అయిన కుఱ్ఱవాడు సాధకులకు అతని ఆరాధన వలన ఎదురులేని సంకల్ప శక్తి సిద్ధిస్తుంది (చూ సప్తర్షులు సూర్యులు)

- [రా ప్ర 82 85]

కుమారులు

సనకుడు, సనందనుడు, సనత్కుమారుడు, సనత్సుజాతుడు అను వారు కుమారులనబడుదురు నారదుడును, ఈ నలుగురును మానసపుత్రులు వీరు నా భావమునందు పుట్టినవారు లేక నా మనసునుండి పుట్టినవారు, అని భగవద్గీతలో వివరింపబడినది వీరు కేవలము జ్ఞానమూర్తులై అంతర్యాములుగా చరింతురు వీరిని పంచభూతములుగాని మిగిలిన సృష్టిగాని యంటదు వీరి భావనలు తామే కావలసిన తావులందు భావములు అంశలుగా శరీరములేర్పడును గాని భౌతిక, మానసిక శరీరములుండవు యోగసాధనలో మోక్షము కోరినవారి మనస్సులలో వీరు సన్నిధిచేసి, ఊర్ధ్వగతికి సహకరింతురు భక్తియోగమునకు సృష్టియందు ఆచార్యులు భక్తియనునది యున్నదని మానవుని మనస్సునకు అందుట వీరి వలననే

– [శ్రీ భా ప్ర III సం॥ పే 102 103]

కురుక్షేత్రము

వేదములో మంత్రభాగమున కురుక్షేత్రమను పదమున్నది అచట అది సకల కర్మములకు క్షేత్రమైన యాకాశమునకు సూచకముగా వాడబడి నది పర్యవస్థయు ఆకాశమునందు దీపించి ఆకాశములో లీనమగు చుండును కనుక అందులి సృష్టి ధర్మములు అంతర్లీనమై యుండును దీనికి సూచకముగా కురుక్షేత్రము ధర్మక్షేత్రముగా కీర్తింపబడినవి అవి ముక్తమనబడు క్షేత్రమే కురుక్షేత్రము అందు దేవయజ్ఞము జరిగినది అని బ్రాహ్మణములు చెప్పుచున్నవి (అవిముక్తంవై కురుక్షేత్రమ్ తస్మిన్ దేవయజనమాస) అవిముక్తమనగా బాయుట లేనిది ఇది ఆకాశమునే సూచించును అది యొక పురుషుని దేహము వంటిదిగాను, ఆ పురుషుడు పుట్టుటలేని వాడై యుండియు సకల జీవులుగా పుట్టుచుండుటకు అండము విరాడుగాను పురుషసూక్తమున కీర్తింపబడెను దీనిని దానిని ఉత్పత్తి స్థానముగా చూపిరనియు, ఎల్లర యజ్ఞమును సృష్టికర్తలు అందు అనేకమంతురనియు చాలా చెప్పబడెను ఈ జీవుల యుత్పత్తి జరుగుటకు సంకల్పముగా ఏర్పడి విడిపడిన వారే దేవతలనబడు బ్రహ్మలు వారు చేయు జగత్కర్మమే పురుషమేధమనబడు యజ్ఞముగా వర్ణింపబడినది

కనుక సృష్టి ప్రారంభము జరిగి, జీవులు వెడలి, సంసారమున ప్రవర్తించి యుగములు సాధింపబడి, మరల లీనమగునట్టి ప్రదేశమని కురుక్షేత్రమను పదమునకు వేదములు భావపరంపర అర్థము చెప్పుచున్నది కనుకనే కురుక్షేత్రము పాండవ యుద్ధమునకు కూడా రంగమని వ్యాసుడు చిత్రించుటలో, జరిగిన సంఘటన కవితా కల్పనము జతపడినది

[౪౦ రా । పే 1-5]

కుండలిని ।

కుండలిని యనునది భౌతికముగా పాముకాదు పాములవలె ప్రా వ్యాపించునట్టి చైతన్యము అది ప్రాణమయము, విజ్ఞానమయ కోశముల ప్రాంతమువచ్చి, అనాదియైనయట్టి సహస్రారమునందు పరిపూర్తి చెంది ఒకటి హృదయ స్థానమునకు దిగివచ్చి ప్రేమగా శక్తి ననుసు వాక్కుగాను వెలువడునప్పుడు ఆహ్లాదముగా ఎనిమిది చూపులుగ వెలు

పడునపుడు కటాక్షముగా పని చేయును కోరికలతో ధ్యానసాధన చేయువారికి నాభిస్థానము నుండి కామ క్రోధాత్మకమగు శక్తిగా వెలువడును సాధన లేని సామాన్యులకు మూలాధారము నుండి స్త్రీ పురుష సంబంధమైన వాంఛగా పనిచేయును జగన్మాతకు జీవుల దేహనిర్మాణలీలగా పనిచేయును సాధనపట్టి చక్రమున ఒక్కొక్కశక్తిగా వ్యక్తమగును

— [ప్రా ప పే 322-23]

కుండలిని II

సుషుమ్న అనబడు అగ్ని నాడికి ఒక గొట్టమున్నది వెన్నెముకకు నడుమ ఆసన్నని గొట్టముంటుంది అందులో పనిచేస్తూ ఒకానొక శక్తి, ప్రజ్ఞ కలిసినది ఉంటుంది శక్తి ప్రజ్ఞ కలిసిన ఒకానొక తత్త్వముంటుంది వెన్నెముక కన్నములో గుండా వెళ్తూ ఉన్న దానిని ఇచ్చట వెన్నెముక కన్నములోగుండా వెళ్తూ ఉన్న ఆయన అనిగాని ఆవిడ అనిగాని అనాలి అందులో వెళ్తున్న ఆవిడ అనాలి ఆవిడ వంటి స్థితిలో ప్రజ్ఞ అందులో ప్రయాణం చేయుచున్నది ఒక విద్యుత్ప్రవాహములో పోల్చవచ్చును విద్యుదయస్కాంతీకరణము చెందిన కార్యరూపము, అనవచ్చును విద్యుదయస్కాంతీకరణ చెందిన ప్రజ్ఞ అంటె శక్తి, ప్రజ్ఞ స్వరూపములలో నున్న ఎక్కడ పనిచేయుచునారు దానిని అనుభవించుటకు వీలగునుగాని, చూపించుటకు వీలులేదు ఈ కుండలిని చూచునట్టి, వినునట్టి మొదలుగాగల పంచేంద్రియముల శక్తులుగా పంచబడునప్పుడు దీనిని వినియోగించి నీవు కంటితో చూడగలుగుచున్నావు నీవు చూడగలుగుటను ఇతరులకు చూపించ లేకున్నావు నీవు చూచుచున్నట్లు ఇతరులకు తెలియచేయగలవుగాని, నీ చూపును ఇతరులకు చూపలేవు కుండలిని యొక్క తత్త్వము ఇది సర్పముతో పోల్చబడినది గనుక దీనికి కుండలిని అని పేరు వచ్చినది సర్పము చుట్టలు చుట్టుకొనియుండును గనుక కుండలిని అనబడినది

ఇంకను సూక్ష్మముగా చెప్పవలెనన చో అది చుట్టలు చుట్టుకొని యున్న నీ యొక్క ప్రజ్ఞయె ప్రాచీన శాస్త్రజ్ఞులు దానిని తామరతూడులోని దారముతో పోల్చిరి తామరతూడులోవున్న దారం సన్నాలు, సన్నాలుగా

వుంటుంది వేలకొలది దారములు చుట్టలుచుట్టుకొని అందులో వుండును ప్రాచీనసౌధ్యజ్ఞులు పండలినిగూర్చి బిసతంతు అనియని అని పేర్కొనిరి లలితా సహస్రనామములందు ఇది యొకటి మనలో ఉన, జీవాత్మయొక్క చాలనశక్తి స్వరూపమే కుండలిని ౨ు లంగా రాయబడూడు, తంతు అనగా దారము, తనియని అనగా సూక్ష్మ ప గా నుండు ది వాల సున్ని తము, సూక్ష్మములైనది అంటే ల దారవ లు రం యారము పూ్రమే భౌతికములు అటుపైన ప్రజ్ఞామయములైన దారములతో చేయబడి యుండును మన వెన్నె ల లోపలది ఎం ప్రధానమైన భాగమో ఇప్పుడు మీకు తెలుస్తుంది వెన్ను ముక లోపలికి ఇం క్కనున్యాయా గుచ్చి లాగి నప్పుడు ప్రజ్ఞయె పొడుగైన ద్రవముగా వెలుపలికి తీయబడును ఇంకొక శాస్త్ర రహస్యము తెపరకి దీనిని గురించి (నవీనులకు) తెలియనిది ఒకటు గలదు ఒక శివితమునకు ఒక పరిహాసముగ ఇది ఏర్పబడిరియుండును

కుండలిని ఏడవ కక్ష్యలోనికి ప్రవేశించి అత్యున్నత ప్రజ్ఞా ప్రకాశ కేంద్రమును (ఎగిత్తు సూలతారణమగు సహస్రారప్రజ్ఞ) చేరినప్పుడు విశ్వ మంతయు మనస్సనేటువంటి తెరమీదు పడ తుంది ఇప్పుడు మనస్సు ఆ స్థితిలో శివుడ నబడున ఇది వ్యష్టిప్రజ్ఞ అది స్వ తంత్రమైన శక్తితో నిండి యుండును శివుడు సమష్టి స్వష్టికి తండ్రి శక్తి తల్లి మనము వారి కావ లెను శివస్థితి నందుటయే మన లక్ష్యము ఈ లక్ష్యసాధనలో మన ప్రజ్ఞా బిందువు ప్రస్తుత పరిణామస్థితిపై నాదారపడియుండును మన పూర్వజన్మలలో జరిగిన కార్యకారణ సంబంధ ల ప వా పాండవే ది రాగసూర్య మను సరించి జీవించినచో ఒక జన్మలోనె ఈ రాజోవు న్నల జీవ రిణామ మంత యును విశాకం చెందును మనలో అనేక శ్రేణులలో పనిచేయుచున్న ప్రజ్ఞలు మొత్తము మన వ్యక్తిగతప్రజ్ఞకు లెదియబడుటకు అవకాశములేదు ఈ ప్రజ్ఞా బిందువుయొక్క వికాసమును పెంపగిలిగినచో ఈ బిందువు ఊర్ధ్వముగా ఆరోహణ చేయును ఇది ఈ యుగా ప్రయాణము చేసినకొలదియు దానకు సర్వజ్ఞత సంభవించును ం ు స స యామమే ఈ శివత్వము మనల్నిమనము అనుభవించుట మొదలుపెట్టుచో ఈ స్థితిని అనుభవించెదము మనము ఎంత ఎక్కువగా నేను అను ప్రజ్ఞయందు ఏ స్వరూపమునందు ఉందుమో,

అంతగా మన [illegible] ఈ స్థితిని ([illegible]) అను[illegible]వించెదము అంతే మనం
అది అంతా వ్యాపించేస్తున్న[illegible] చెయ్యుంది

– [శ్రీ వి త గా పే 39 42]

కోశములు

అన్నమయకోశము అనగా భౌతికశరీరము అది మనకు కనిపించే దేహము ప్రాణ[illegible] అన్నమయాన్ని నడిపించే శక్తిమయ శరీరము [illegible]లో ఊపిరి, గుండె, [illegible], ఆహారాది పదార్థాల మొదలైన వ్యాపారములు [illegible] జరుగుతాయి [illegible] జరిగించేందుకు కావలసిన మనస్సు [illegible] శరీరము అవుతుంది ఈ మనస్సుకు కావలసిన విజ్ఞానం [illegible] వుంటుంది [illegible]లనే [illegible] సనిశ్చ[illegible] అలాగే [illegible] మొదలైన వ్యాపారాల్లోనూ జరిగె రసాయని[illegible] [illegible] వుంటాయి దీనికి కావలసిన [illegible] విజ్ఞానమును [illegible] విజ్ఞానమయ శరీరం [illegible]

ఈ మొత్తం [illegible] అలా [illegible]లెననే [illegible] ఆనందమయము ఈ ఆనందమయ కో[illegible] ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ కోశ ములు [illegible]లో [illegible] లీనమైలా వుంటాయి

– [రా ప్ర పె 7 8]

కోశములు, చక్రములు

కో[illegible] ఈ గ్రంథులు అన్నమయ శరీరమున [illegible] నిర్నాళ గ్రంథులు (Ductless gl nds) [illegible] మెదడు ఏడు ప్రధాన [illegible] శరీరములో [illegible] లోపలిభాగమున [illegible] వీనివలన ప్రాణ

మయాది వ్యాపారము నడుచును అందు సూక్ష్మాకార ప్రాణ శక్తియు శరీరమును నిలిపి యుంచుచెండ్రు ప్రత్యేకము సాధన ఫలిత మనలోని ప్రాణమయి శరీరమును పాలింపవలసిన వేడిమి పుట్టుచున్నది కావున ఇది అగ్నితత్త్వమందురు మణిపూరచక్రము పైనున్న హృదయ స్థానము నందుత్తమ ప్రసార రము మొదలగు ప్రాణపదార్థముల శక్తి ప్రసరింపజేయు తత్త్వమందురు అనాహత చక్రము వలన ఊపిరితిత్తులు మొదలగు సంకోచ వ్యాకోచాత్మకములైన పంపుప్రాణములు (Pulsations) పనిచేయును. సరిపడునట్లు వాయుతత్త్వము పాలించును. విశుద్ధి చక్రము వలన ఇంద్రియ ఆకాశమునకు ప్రతిష్ఠ (stability) కలిగియుండును. అనాహతమైన శబ్దము, వాక్కు మొదలగునవి పుట్టును. దీనిని ఆకాశతత్త్వమందురు. ఆజ్ఞా చక్రము వలన మనస్సు మొదలగు వానికి సంబంధము ఏర్పడియుండును. మనస్సు వెలి యుటకు దీనివలననే సహస్రారము శరీరమును పాలించును. ఆధారమునుండి సహస్రారము వరకు వెన్నెముకలో నుండ యుండును ఈ విభాగములు, మొదలగు వాని వలె శక్తిమయములు, ప్రజ్ఞామయములు అంటవె భౌతిక శరీర కన్పించవు

– (రా ప్ర పే 13-11)

గణములు - గణపతులు

గణములనగా రుద్రలోకము నందలి దేవతా గణములైన చైతన్య ముల గణములు. వీరు పంచభూతముల సంపుటములు, వీరిచే నేర్పడు ఇంద్రియాదుల శక్తుల రూపములై ఉండురు. వీరు భూతగణము అని పిలువబడుదురు. దేహములందు జీవుల మనుష్యులను బంధములు వన నరించి పదవులు చేయుచుందురు. వీరి ప్రముఖుని పేరు ఈ గణముల అధిపతులే గణపతులు. ఉచ్చారణ అనిర్దేశ్యమైన ఉచ్చారణ రూపములుగా నుందురు. కనుక శబ్దగణ ములు, వాగీశ్వరులు అధిపతులు. వీరి ఉచ్చారణ నిర్దేశాత్మకమైన మార్గమే తొలుత రూపకల్పన చేయబడి

గాన [illegible] గానాని పఠించురు వ్యాపక మూలము ఓంకారము గనుక వీరు [illegible] [illegible] వ్యాహృతులు

– [రు సూ 61-62]

గాయత్రి ఛందస్సు

గాయత్రీ ఛందము ఎనిమిదేసి అక్షరములుగల మూడు పాదములు గలిగియుండును ఎనిమిదియందు వసువులు భౌతికసృష్టికి అధి దేవతలు వారలోకములుగా భౌతికపదార్థం అందలి ప్రతిదానికి లేక ప్రాణశక్తి యుపవర్గ్లో [illegible] కలిగి ప్రజ్ఞయను 'నేను' అను కేంద్రకప్రజ్ఞ (Nuclear consciousness) మిళిర్లో ము ప్రతి అణువునందును జీవియందును ప్రవర్తించుచు [illegible] ఈ మూడు లోకములును ఈ మూడు లోకములతో కూడిన వస్తువులు ప్రవృత్తిని పాలించునది గాయత్రీ ఛందస్సు ఇట్లు నష్టమైన [illegible] ఛందస్సు [illegible] యుద్ధముకాదు గాయత్రీ ఛందస్సు [illegible] స్పష్టికోను, సృష్టికి పూర్వము వాడా మున్నది దాని ప్రమాణమనెడి ఈ సము స్వష్టలో వ్యక్తమై నడుచుచున్నది [illegible] [illegible] యుండును త్రిష్టుప్ అను ఛందస్సుయొక్క ప్రమాణం కలిగిన [illegible] లో రుద్రలోకములు (Planes of vibration & forces) వ్యాప్తి పత్తిలవు [illegible] శక్తి శబ్దము కాంతి మొదలైన యంశములలో నున ధర్మము లన్నియు రుద్రలోకమునకు చెందినవి అవి ముఖ్యముగా పదునొకండు [illegible] యుండును [illegible] రుద్రులు పదునొకండు [illegible] చెప్పారు ఈ విషయమును గుర్తించుటకుగాను 11 అక్షరములు త్రిష్టుప్ ఛందసులో కొని, వేద మంత్రముల రచన జరిగినది అట్లే 12 అక్షరముల [illegible] ఛందస్సునుండి ఆదిత్య లోకములు [illegible] ప్రవర్తించుచున్నవి చేప [illegible] ఆదిత్యులు 12 గురు [illegible] [illegible] కాలము (Space & Time) [illegible] [illegible] ఛందస్సులు లేక [illegible] [illegible]

– [శం రా III పే 61 61]

గీత

ఉభయసైన్యముల మధ్య పొందిక కుదిరిన రథమునందు నారాయణుడు పూరించు శంఖారావము నరునకు (అనగా జీవునకు) ధర్మబోధయై వినిపించును ఈ బోధనే వ్యాసుడు భగవద్గీత' యని వ్యవహరించినాడు గీత యనగా గానము చేయబడునది అది శ్లోకరూపమును, సంగీతరూపము మాత్రమే గాక, జీవుడు అలవరచుకొనవలసిన గానము మనస్సునకు ఇంద్రియముల నుండి గోచరించు సృష్టియు అందలి సన్నివేశములును పరస్పర సంఘర్షణ లేక సంగీతమునందలి రాగ తాళ భావ స్వరములవలె సామరస్య మొందవలెను ఒక గ్రంథమును మనము అక్షరములను, పదములను, వాక్యములను చదువుచున్నను, అవిగాక, అందలి భావములుగాక, ఆ భావముల మొత్తము యొక్క సంస్కారమే ఎట్లు ప్రాధాన్యము వహించుచున్నదో, ఇదియునట్లె మొత్తము సామరస్యము ప్రాధాన్యము వహించవలెను ఆ సామరస్యమే దైవము దానిలోని భిన్నత్వము జీవులు ఈ కారణముననే ధర్మసందేశమును నీ శంఖారావము వ్యాసునిచే గీత యని వ్యవహరింపబడినది

— [శంఖారావము 1-11]

గోపుడు

గోపుడు ఈ మొత్తము భువనములకు రక్షకుడు ఇన్నిటియందు అంతర్యామియై యున్నాడు ఇన్నిటియందు గోపనము చేయబడియున్నాడు అనగా దేహాంతములయందు వ్యూహములను పశువులను బంధించుచు ఇందరి యందు తిరుగుచున్నాడు గోపుడనగా గోవులను పాలించువాడు ఈ యభిప్రాయమే పురాణములచే కృష్ణకథయందు నిబద్ధము చేయబడినది

గోపులనగా కిరణముల వ్యూహములను పాలించువారు అట్టివాడు ఇందరిలో ప్రవేశించి అంతర్యామిగా ఉన్నాడు

— [ఋ. సూ 102]

గోవు

ఛందస్సుల కూర్పు ఋక్కుల రూపముగా నుండి ఆ పేరుగల దేహముగా గలిగినవాడు సుపర్ణుడు సామము రూపముగా నార్చువేదము ఆ నార్చు దేహముగాగల వేదాత్మ గోవు అనబడును దేహములలో గ్రాసము ఆయుర్వేదశాస్త్రమున గోవులనబడును అవి ప్రకాశింపజేయలన ఉపమానమాత్ర కలుగును సంగీతములన నవి వర్ణించుచు వృషభ సామగానము వేదం విన ఛందస్సులు గోవులు అని అంగీకరించిన వర్ణించిరి అంగముల యందు ఆనందము వర్షించు వారంగిరసులని నిరుక్తివాక్యము ఈ సామగాన ప్రక్రియయే గవామయన యజ్ఞము దీని వైఖరిని గీర్తము చేసిరి గోవులతో బృందావన విహారము, వేణునాదము దశమస్కంద మున వర్ణించబడినవి

— [సు సూ - 125]

గోళము

ప్రతిగోళము పైనమగల జీవిం ఆ గోళ కేంద్రము నుండి నిలువ పైకిచూడగా చుట్టునూ గోళముగానే కనబడును దీని (Vault or Arch) ప్రమలోకము లేక వెలుగులలో నుండి అడుగడుగునా గోళ మున్న జీవులకు వెలుగులందింపబడును ఈ నడుమనున్న చోటులోనే ఆ గోళమునందు సంచరించిన ప్రాణతరంగములలో కలితమై యుండును ఆ ప్రాణవాహాని లోనికి జీవులయాకారములు వచ్చిపోవుచు రాక వక్రగతి వర్తించుచుండును ఈ నడుమనున్న చోటును అంతరిక్షము (Visibility or Transparency) అందురు నరుని శరీరమున అంతరిక్షమువంటిది నరునికి శిరము నుండి జ్ఞానాదిజ్యోతులు, ఊహాదిశక్తులు సంక్రమించును గనుక ద్యులోకము పురుషుని శిరస్సు శ్రోత్రముగా వినగల యింద్రియము శ్వేతరంగు పురుషుని శ్రవణము అది వర్తించునది యాకాశము అంచే దిగంబరము ద్యులో మన్నది ఆకాశము, అంతరిక్షము అనునవి విన్నలోకము అయ్యి యవి వర్తించును చోటులో కుంభ యా కుండలో చోటుయి నున్నట్లుండును భూమి యనగా నేగ్రహలోకము నందైనను దట్టిహా గోళముయొక్క భౌతికా కారముని యర్థము (Physical globe of any planet) మనకు శరీరమెట్టిదో గ్రహమునకా గోళమట్టువంటిది భూమిమీద మన పాదముమెట్లు మన దేహా

మనకు ఎంత ము లిగించు స్కందో యట్లి శరీరము మనము నిలుమట
ఆధారమై యున్నది అట్లే ఎహురూపములను గల్పించిన యజ్ఞపురుషునకు
ఈ భూలోకం (Physical plane of existence) పాదముగా స్పష్టంచుకొన
బడి స్థిరత్వ నిచ్చుచున్నది (భూలోకమనగా భూగోళము కాదు)

– [వృ ణూ పే 34 35]

(10)

జీవులలోని జ్ఞానేంద్రియమైన మూలాలను రుద్రస్థానము దానినె
పాశిఖండము, శివపురాణము మొదలైన గ్రంథాలలో చిదంబర జ్యోతిరిం
గము అని వ్యవహారించెరి కాయసిక్త శ్రుతి నాటుపరచడానికి ప్రయత్నం
చెస్తుంది దానినుండి తప్పకొడానిం యోగాభ్యాసమే మార్గము యోగసిధి
లిగేటప్పుడు మనలోవున్న పరమేశ్వరుడు సత్యగుణమయమే కైలాసంలో తపస్సు
చేస్తాడు అప్పుడు పాయువాలు రుద్రులుంటి సర్వాల్వతుల కళ్యాణం అంటె
మనలోని ప్రకృతిం ఈశ్వరునితో జరిగె దివ్యవివాహం అప్పుడు మనలో
స్వాలోకాలను వెలిగించే సప్తఋషులు లు ఉజ్జ్వలమై ఉత్తమప్రజ్ఞను
పొందుకుంది

స్వర్గంలోని గంగను వియద్గంగ అని వ్యవహారిస్తారు అప్పు
డుండ టయుని వలప యందానికా భూలోకానిం దిగిం వ గంధయుని గతి
చులను తరింపజెసింది అటుపైన పాతాళలోకానిం భోగవతి అనెపేరుతొ చెరి
ప్రసిద్ధిచెంది నాలుగు యుపద్రైన ఎల్లలు నివాసయుతుంది

పంచ హూతయ లి స్పష్టంపూర్వం అణువులుండవు అంతకుముందు
సృష్టిలోని అణువులన్ని లయముయిపోతాయి ప్రళయానికి అవెసతి అయిన
శవుని జటాజూటంలో అణిగిపోతాయి అప్పుడు కెవలం ఒక తేజోపాస్యము
(మహాశ్యరశ్మియంటుది) సుడులు తిరుగుతూ వుంటుంది దానినే వియద్గంగ
అంటారు ఇదే దేవలోకానిం చెందిన గంగ పరి స్పష్ట ప్రారంభమైనపుడు
అణువులు తయారయ్యేస్థితిం వచ్చిన ఆ కాంతిప్రవాహము పంచానని అని
పలుకుతుయుంది అదె భూమిం దిగివచ్చిన గంగ పొదించపద్యం (పేరా

చేతనము) తయారైన వెనుక దానిలోకి అంతర్లీనంగా విగిపోయిన ఆ ప్రవాహమే పాతాళగంగ లేక భోగవతి అవుతుంది

మనశరీరంలో నాభికి దిగువను భోగిలోకములు - నాయి వాసినే పాతాళాదులైన అధోలోకములు, జంతురాక్షసాది లోకములు అని యోగ విద్య సంకేతముగా బోధిస్తుంది అందు వ్యాపించుతాత్మకముగల శక్తియే పాతాళగంగ ఇది జీవుల భోగములకు కారణము కనుక భోగవతి అనబడుతుంది జీవుల వ్యంజకములు సర్పాకృతులలో వుండును కనుక ఇది నాగులకు నివాసమని కల్పింపబడినది తపస్సు, బ్రహ్మచర్యము ఆత్మనిగ్రహము వలన ఈ గంగ ఊర్ధ్వమార్గముపట్టి సహస్రారానికి చేరుతుంది అప్పుడది మనలో మందాకిని అవుతుంది అక్కడనుండి యోగపరిపూర్ణత చెందే సమయానికి దివ్యప్రేమకు నివాసమైన హృదయపద్మానికి చేరుతుంది అక్కడనుండి విశ్వప్రేమగా సంకల్పరూపాన వ్యక్తమవుతుంది అప్పుడు ఆ అనుభూతిని వియద్గంగ అంటారు

– [రా ప్ర పే 79 82]

గంధము - గాంధర్వ విద్య

పంచేంద్రియములలో వాసనచూచుట ముఖ్యముగా పృథివి రేణువులకును, చైతన్యమునకును గల సంబంధమును తెలుపును కనుకనే పృథివి గంధవతియని చెప్పబడినది అదృశ్యములైన సూక్ష్మరేణువులు తమ ధర్మములను ప్రజ్ఞకు తెలియజేయుటయే వాసన చూచుట వాసన రెండువిధములు సుగంధము, దుర్గంధము అందు సుగంధము పృథివీరేణువుల సామ్యమైన సంబంధమును తెలియజేయును రేణువులు సరియైనక్రమమున కదలుచున్నచో సుగంధమును, ఎగుడుదిగుడుగా కదలుచున్నచో దుర్గంధమును వ్యక్తము చేయును అందు సమ విభాగమునకు, వాద విభాగమునకుకూడ గంధర్వులు అధిపతులై సంగీతమున కధిదేవతలగుచున్నారు వీరివలననే కాలలయాత్మకమైన గాంధర్వ విద్య వ్యక్తమైనది

– [శ్రీ భా ప్ర VI పే 69 70]

చక్రము

చక్రము బ్రహ్మాండముల వృత్తాకారములకు విహారం తనలోను, బాహ్యలోను, అదృశ్యముగా నొక చక్రము తిరుగుచున్నదని వర్ణించియే మానవుడు చక్ర నిర్మాణము చేసెను అందువలన శిల్పుల కరిం ఎలు పెరుగుచున్నవి అన్నము ఎలపుల పరిభ్రమణము వలన జరుగుచున్నది నీరుపై ఆవిరులు పైకిపోయి మేఘములగును, వర్షింప దిగివచ్చుట ఎల ఖల పరిభ్రమణము ఈ దిగివచ్చుటలో విత్తనములు మొలకెత్తి అన్నము సిద్ధమగుచున్నది కమక ఈ జలపరిభ్రమణమే పర్జన్య ఎ లేక పరిసరములను పుట్టించుచున్నది ఈ పరిభ్రమణ ఎ అదృశ్యశక్తివలన జరుగుచున్నది ఈ అదృశ్యచక్రమే బ్రహ్మాండం లేక యజ్ఞము ఇది తిరుగుటయను కర్మవలన అనగా క్రియాశక్తి వలన పనిచేయుచున్నది ఈ దివ్యకర్మ ఆ బ్రహ్మ యొక్క మూర్తివలన పుట్టుచున్నది అనేక ద్రవ్యములు శాస్త్రోక్తక్రియయందు వినియోగించుట పుట్టును ఆయ కూర్పు మూర్తియే బ్రహ్మము ఈ బ్రహ్మము అక్షరమువలన పుట్టుచున్నది అనగా తననుండి తాను పుట్టుచున్నది [దీనికి అ+క్షరము పదంపదిది, అక్ష+రము – అక్షము (కేంద్రము) నుండి గొనిరాబడునవి యను విశేషార్థము యున్నవి] ఆ చక్రము కేంద్రమునుండి పరిధికి వివిధముగా అన్నము, జీవాయువులు, పర్జన్యుడు మొదలుగాను సృష్టి దిగివచ్చుచుండును

– [పం గీ పే 131-132]

చాతుర్వర్ణములు

ఏ భూఖండమందున్ననూ మానవులు చేయు పనులు నాలుగు విధములుగా నుండును

1 తెలిసికొనుట, తెలియచెప్పుట

2 కాపాడుకొనుట, కాపాడుట

3 ఉపయోగపడుట, ఉపయోగించుకొనుట

4 శరీరము నుపయోగించి పనులు సాధించుట

ప్రతి మానవుడు ఈ నాలుగింటిలో ఏదో ఒకదానికి పనికివచ్చు స్వభావము కలిగియుండును. ఈ స్వభావమును బట్టి వానికి నచ్చిన మార్గము, దానియందు నిపుణత ఏర్పడును. దీనిని బట్టి వృత్తి కర్మ లేర్పడును. ఈ నాలుగు విధములైన విభాగములనే పెద్దలు నాలుగు వర్ణములని పేర్కొనిరి. అవియె వరుసగా

1 బ్రాహ్మణ ధర్మము — తెలిసికొనుట, తెలియజెప్పుట

2 క్షత్రియ ధర్మము — కాపాడుట, కాపాడుకొనుట

3 వైశ్య ధర్మము — ఉపయోగపడుట ఉపయోగం పొందుట

4 శూద్ర ధర్మము — శరీరబలముతో చేసిపెట్టుట, చేసికొనుట

ఏ వృత్తియైనను ఈ నాలుగింటిలో ఒకటియే అగును. దీనిని బట్టి ఎప్పుడు విభాగమునకు వ్యక్తులే తమ స్వభావములచేత కారణమైయున్నను ఆ వ్యక్తులలో, స్వభావములలో అంతర్యామిగా నున్న భగవంతుడే దానికి కర్త అయినను భగవంతునకట్టి ప్రయోజనముతో నిమిత్తము లేదు. గనుక దీనికి కర్త కాకయుండ గూడ నుండగలుగుచున్నాడు. ఇట్లు మానవులలో నంతర్యామిగా నుండి ఈ విభాగము చేయుచున్న రూపమైన దైవముగాను, వీని కతీతంగా నుండి వీనిని చేయకుండెడి స్వరూపమైన దైవముగాను నున్నాడు. ఈ రెండును కలిసి దైవముయొక్క సమగ్ర స్వరూపము

— [గీం రా I పే 140 141]

చాతుర్హోత్రములు

సూర్యోదయము మధ్యాహ్నము సూర్యాస్తమయము, అర్ధరాత్రము అనబడు నాలుగు కాల స్వరూపులు ఈ సృష్టికి హోతలు. ఒరుగు స్థానములు వాని నాధారముగా గొని ఏర్పడిన నాలుగు యజ్ఞములే చాతుర్హోత్రములు

— [శ్రీ బా ప్ర XI పే 22]

చాక్షుషము

ఈ మన్వంతరమున భూమి జలమయమైనది [illegible] మహామత్స్య రూపము ధరించి వైవస్వతమనువును [illegible] చెను. అప్పుడు నీటిలో నుండి మొదటి జీవియు చేప [illegible] స్వగా మనువు భద్రము చేయబడెను

– [[illegible]]

చిక్లీతుడు

లక్ష్మీపుత్రుల ముగ్గురిలో నొకడు కర్దముడు ఎల్లాయడు [illegible] అను ముగ్గురు లక్ష్మీపుత్రులు సృష్టి ప్రజాపతులుగా [illegible] నము అనగా తడుపుట జలములకు తడుపునట్టి శక్తినిచ్చు [illegible] తుడు లడి యసునది జీవమున [illegible] దానివలననే [illegible] తడియుట, సృష్టి విత్తనమును మొలకెత్తించుట [illegible] లే [illegible] డుట క్షామమునకు నూచకము చిక్లీతుడు [illegible] భూమిని తడిపి పంట పండించు దేవత పూర్వకాలమున నితడు [illegible] దైవముగా నారాధింపబడినాడు [illegible] మైనవో [illegible] స్సలు [illegible] అనగా మెరుపుకాంతులతో [illegible] శక్తిని తమలోని అంకురోత్పత్తిగా పీల్చుకొని [illegible] జలములివి కనుకనే సంపదల నిచ్చు లక్ష్మీకరములైయున [illegible] గర్భములో జలములు కారణముగా జీవించుచు [illegible] పిణియైన జలములను చిక్లీతుడు సకాలమున భూమికి గాని [illegible] ప్రార్థన

– [[illegible] 27–28]

ఛందస్సులు

ఇవి శ్లోకములకు పాటలకు గల అక్షరగణ విభజనను [illegible] ముందు సంప్రదాయము మరుగుపడినది సృష్ట్యాదింపబడిన [illegible]

[illegible] [illegible]మైన ఆకాశము ఒక సౌరకుటుంబముగా కేటాయింపబడి [illegible] [illegible]లు, ఎడుంగులు, సంవత్సరకాల పరిమాణము, అయనములు, [illegible] [illegible]లు [illegible] విలిప్తలు వరకుగల విభాగము ప్రకృతిలో నేర్ప [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] గోళములు, అంతర్గోళములు, సూర్య కేంద్ర [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]కేంద్రమైన జ్యోతిర్గోళము వాని కొలతలు నేర్పడును [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆయుర్దాయములు, వయోభేదములు నేర్పడుచున్న [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆదిఋషులు వీనినే ఛందస్సులనిరి వాని [illegible] [illegible] నేర్పడుట [illegible] స్పష్ట [illegible] కీర్తించిరి (ఋ [illegible] [illegible] VIII) గాయత్రి ఛందస్సువె గాయత్రిలోని విషయము [illegible] [illegible] త్రిష్టుప్ ఛందస్సులో త్రిష్టుప్‌ను గూర్చిన విషయము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సాధించుట అను [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] తెలియగు దానిని తెలిసినవారే [illegible] [illegible] [illegible]

(చా॥ [illegible])

– [ఋ సూ ?పే 10)

[illegible]

[illegible]ద్వీపమైన [illegible] [illegible] మట్టును [illegible] ద్వీపములు [illegible] [illegible] ద్వీపమండల లోపలి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]లోకములు ఉత్తరధ్రువ [illegible] [illegible] [illegible] ధ్రువతార వానిపైన [illegible] దానిపైన విష్ణుపద[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] బ్రహ్మపదము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]యున్నది [illegible]పై [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] పరిభ్రమించును దానినిట్లు లూర్పు [illegible] [illegible]

– [శ్రీ భా ప్ర XIII [illegible] [illegible] [illegible]]

జయ విజయుల కద - బాగవత రహస్య సర్వస్వము

జయ విజయుల కదలో విష్ణుమూర్తి చేసిన సంభాషణము యొక్క సారాంశము ని దిగువ విధమున సంగ్రహింపవచ్చును

1) తపస్సు చేయువారు దైవానుగ్రహమును ప్రత్యేకముగ మిగిలిన వారి కన్న నెక్కువ పొందుదురనుకొనుట పొరపాటు

2) ఎవరు ఎంత నిష్ఠతో జపతపాదులు చేసినను దాని తత్ఫలితము వారికి ప్రత్యేకముగా నుపయోగపడదు లోకపాలనమునకు మాత్రమే యుపయోగపడును

3) తప్పులు చేయనివారు మాత్రమే మోక్షమును దైవానుగ్రహమును పొందుదురనుకొనుట పొరపాటు పవిత్రము కలిగినను అహంకారికి ఏకో దైవానుగ్రహము కలుగదు తప్పులు చేసినను వగచి తనంతట తాను సర్దుబాటు చేసికొను బుద్ధి కలవారు ఎంతటి పాపాత్ములైనను పవిత్రులై దైవానుగ్రహమునకు పాత్రులగుదురు ఇక తప్పులు చేసి దైవము నందు శరణాగతి వేడక నేను తప్పులు చేయను అనువారు అహంకారులై దెబ్బ తిందురు

4) పెద్దలను గౌరవించు వారిలో గూడ దైవముండును ఎల్లప్పుడు పెద్దలయందు మాత్రమే యుండును అనరాదు పూజ్యులైన బ్రాహ్మణుల యెడ నెట్లు దైవముండునో అట్లే పూజించువారి యెడల గూడ నుండును పూజించునట్టి బ్రాహ్మణాదుల రూపమున దైవమే అంతర్యామిగా నుండి బ్రాహ్మణుల పాదరేణువులను శిరస్సున ధరించుచుండు కనుకనే విష్ణుపాదములందు పుట్టిన గంగ వలె ఆ పాదములందే పుట్టిన వినయవంతులగు భక్తులు గూడ పవిత్రులై పాపములను హరించుచున్నారు వారి సేవ కర్తవ్యమనే సంపద రూపమున లక్ష్మి ఉద్భవించి అందరిలో నున్న విష్ణువును వరించుచున్నది

5) బ్రాహ్మణుల పాదములను ఇతరులు పూజించి జ్ఞానులైనట్లే ... వారిలో విష్ణువు ... బ్రాహ్మణుల నాదరించుట అను పెద్ద ధర్మ

ములు నిర్వర్తింపబడినప్పుడే జగత్తునకు క్షేమము కలుగుచున్నది అటుగా విష్ణువు సంతోషించుచున్నాడు అట్లుగాక తెలిసినవాడగు బ్రాహ్మణుడు ఇతరులపై కోపించినచో ఇతరుల యందు రాక్షసత్వము కలిగి మాలోకమున హిరణ్యాక్ష హిరణ్యకశిపుల వంటివారు తయారగుచున్నారు వారు సజ్జనులను అవమానించుచు హింసించుచున్నారు ఇట్టి ఉపద్రవముల వలన విష్ణుని అనుగ్రహము తప్పును గనుక నరజాతి ఆపదల పాలగును శిష్టధర్మము ఒక దేశమునకు, ఒక కాలమునకు సంబంధించినది కాదు ఏకాలమున నెవరు పాటించిన వారికి సుఖశాంతులు మోక్షము కలుగును ఈ వాక్కులు ఎవ్వరును కాదనుటకు వీలులేని శాశ్వత ధర్మములు గనుకను, వీనిని అవలంబింపనినాడు నరజాతి కష్టనష్టముల పాలగుచున్నది గనుకను, ఇదియే శాశ్వతధర్మము లేక వేదధర్మము దీనిని భాగవత రహస్య సర్వస్వముగా నారాయణుడు సనక సనందనాదులకు నుపదేశించెను తప్పు చేసినవారు మరల ప్రాయశ్చిత్త బుద్ధి చూపినచో అనుగ్రహము కలుగును అని నారాయణుడు సనకసనందనాదులను అనుగ్రహించెనట్లుగా చెప్పబడినది నరులలో గూడ ఇతరుల తప్పులను గుర్తించుకొనక వారు బాగుపడుట చూచి సంతోషించు వారియందు నారాయణుడు అనుగ్రహము చూపును

ఈ సంభాషణమును నారాయణుని నుండి యుపదేశమందిన నారదుడు వ్యాసునకు చెప్పెను వ్యాసుడు భాగవతముగా రచించెను దీని వివరణము ఉదాహరణ పూర్వకముగా చేయుటయే యిటుపైన భాగవత గ్రంథములోని కథయంతయు, దానికొరకే హిరణ్యాక్ష హిరణ్యకశిపులు, రావణ కుంభకర్ణులు, శిశుపాల దంతవక్త్రులు మున్నగువారి కథలు భాగవతమున స్థానము గొన్నవి రాజోత్తములలో ధ్రువుడు పృథుచక్రవర్తి మున్నగు రాజర్షుల కథలును పురంజనోపాఖ్యానము మున్నగు అర్థవాదములును, ప్రహ్లాదుడు, అంబరీషుడు మున్నగు ప్రపన్నుల కథలును విస్తరింపబడినవి అటుపైన ఈ ధర్మము పరిపూర్ణమైన వారి జీవితము లెట్లుండునో తెలుపుటకై గోపాలము, బృందావనము నందలి గోపికల కథలు చెప్పబడినవి అట్టివారితో

పాటు నారాయణుడు నరదేహము ఏ భూమిక దిగివచ్చి దుష్టుల చంపుచుండి ప్రపన్నులను కాపాడుట యెల్లవేళలు చేయుటకై కృష్ణావతారమును చెప్పుచు వాసుదేవ మూర్తియగుచున్నది

– [ం భా ప్ర VI కే 11-16]

జాతవేదుడు

వేదములయందు పుట్టినవాడు తనయందు వేదములు పుట్టినవాడు వేదములను పుట్టించువాడు అనగా జీవులలో నేను అను ప్రజ్ఞగా పురుష మూర్తియగు అగ్ని వాని నుండియే వానికి సమస్త జ్ఞానము వచ్చు చున్నది (సంస్కృతముగా సంస్కరింపబడిన మనలోని ప్రజ్ఞలే మానవుల ప్రామాణిక గ్రంథములు అనగా అపౌరుషేయములు)

– [శ్రీ సూ – 10]

జంతుపరిణామము

జీవపరిణామ క్రమములో జీవులుగా నేర్పడినవారు దేవగణములైన ప్రజ్ఞలే వానినే ఋత్విగ్దేవతలని వేదములు చెప్పుచున్నవి వారు సముద్రము నుండి (శబ్ద రూపముగా) దిగివచ్చిరి అనగా ఏడు రూపములు ధరించిరి అని అర్థము సముద్రమునుండి వచ్చిన నాటినుండియు వారు మన్వంతరములు మానవులు అనబడిరి (ఇచట మానవులనగా జీవాత్మలని అర్థమే గాని దేహములని అర్థము కాదు) ఈ పరిణామ దర్శనశాస్త్రము వేదోపనిషత్పురాణముల యందును, ఇతిహాసముల యందును చెప్పబడినది క్రైస్తవమతము నందున్న అన్ని జాతులవారి పవిత్రగ్రంథములును దీని కథలే ఈ పురాణ ప్రకారము మానవులు మొదటినుండి 1, 2, 3 జాతుల పరిణామము నందు తాము సమర్పణ చేసికొని జంతువులను, పంచభూతములను పరిణమింపచేయు చుండిరి. మానవులు ఈ పరిణామమును పూర్తిచేసి పాంచభౌతిక దేహము గలవారగుచున్నారు ఈ దర్శనమున సృష్టి పరిణామము జంతువులవలె సిద్ధాంతము చెప్పబడుచున్నదేగాని భౌతిక ద్రవ్యమునుండి మూర్తులు పరిణామము నొందుట లేదు ప్రపంచము ఇంతమాత్రమే పరిణామము చెందుట ఎట్లు జరుగును?

మొదలైన ప్రశ్నల పరిణామ దర్శనము ప్రకారము మానవుడు సుండు సృష్టి సమస్త జీవ దేహరూపములను యుగాంతర తపస్సుచే సాధించి తెచ్చెను భౌతిక, వ్యక్తిత్వము, సామాజికము పరిణామ వృత్తములకు ఎట్టి వివరిగా చెప్పబడ లేదు. ఈ భౌతికదేహ స్వభావమే పరదేహ స్వభావముగూడ నొకటిగా నేర్పడెను గాని నరుడు సృష్టింపబడి మిగిలిన ఉత్తమ జాతి యనరాదు అన్ని జీవులయందును గల మానవ చైతన్యము నెరిగినవాడియే ఉత్తముడు

– [శ్రీ భా ప్ర 13 సం పంచమస్కంధ గ్రంథగ్రంథులు XIV-XV]

జంబూద్వీపము

జంబూద్వీప మనగా సముద్ర మతో కూడిన మా గోళము ప్లక్ష ద్వీపము దానిచుట్టును ఆవరించికొని యున్న వాయుమయమైన మరియొక గోళము ఇట్లే యొకదానికన్న నొకటి పెద్దదిగా భూమిచుట్టును గోళములేర్పడి సప్తద్వీపములను పేరుతో వ్యవహరింపబడుచున్నవి జంబూద్వీపము తప్ప కాక మిగిలిన ద్వీపము లందు స్థూల సూక్ష్మ లోకములలో వృక్షములు మున్నగు సవని యు కలవు అవి కేవలము మెరుపు వంటి ద్రవ్యములచే చేయబడి యుండును గనుక అగ్నిహోత్రుడు పాలించునని చెప్పబడినది ఇంతేగాక మన సౌరకుటుంబముతో కలిపియున్న నక్షత్రములు సంపూర్ణముగా జంబూ ద్వీపముయొక్క ఇట్టి తారకల గుట్టవలె కొలదీపములుకావు

– [శ్రీ భా ప్ర XI పే 57]

తారకలు

ఒకటి పలవే ఈ తారకలను పుట్టుక, మరణదశ, అయిదు ఈ విధముగ వృద్ధి కలిగి వుండు తేజోమయమైన యూనిట్ చెప్పడును దానిలో మండుచున్నవి పుట్టు చోటులో రాం మేఘపటలము పుట్టు దానిచుట్టును కాలక్రమముగ నాలుగు గోళమేర్పడును ఈ పుట్టుకనే అమృతమథన కథగా పురాణములు వర్ణించుచు ఉండుటను తావేలుచుంచి మందరపర్వతము దండముగా నిర్మించి అమృతమథనము జరిగినది అటువైన పుట్టిన తారకలు ఒక్కొక్కటి సౌరమండలమై అన సృష్టిని ప్రారంభించెను ఈ తారకల ప్రక్రియను

భూమధ్యరేఖకు మీదుగా నున్న ఆకాశస్థానమున గుర్తించుటకై 360 భాగలు 27 సమవిభాగములు చేయబడినవి ఒక్కొక్క విభాగమునకు తారలకు వేరు వేరుగా పేర్లు పెట్టబడినవి కాలక్రమమున ఈ పేర్లు ఈ 27 విభాగములకు సంక్రమించినవి ఈ భేదము తెలియుటకై తారకల కన్న వేరుగా ఈ విభాగములు నక్షత్రములని పేర్కొనబడినవి

ఈ నక్షత్రములు ఒక గుండ్రని యింటికిగల 27 కిటికీల వంటివి అందుండి కనుపించునవి తారకలు తారకలశాస్త్రము వేరు, నక్షత్రముల శాస్త్రము వేరు నక్షత్రములు జీవరాసుల కర్మఫలములను గణించును తారకలు యుగయుగాంతర కాలములలో మానవజాతి కదలను సూచించును యుగములు మన్వంతరములు, వాని ఫలితములు లెక్కించునట్టి పురాణముల పదల లెక్కలు తారకలకును, జీవుల దిన చర్యకు శుభాశుభములను ఆపాదించు లెక్కలు నక్షత్రములకు స్థిరపడినవి తారకల జ్ఞానములేనిచో రాసులజ్ఞానము పనిచేయదు ఈ రాశిచక్రము నక్షత్రచక్రము యుగములలో మెల్లిగా వెనుకకు జరుగుచుండగా యీ కిటికీలలో నుండి కనిపించు తారకలు మారుచుండును దానినిబట్టి జనుల పోకడలపై యుగధర్మము మారుచుండును జాతులలో హిందువు, పౌర్ణి, లావు, సన్నము మున్నగు ఆకృతుల వైఖరులు గూడ ఈ తారకలనుబట్టియే మారుచుండును ఈ చక్రముల పరిభ్రమణము [illegible] త్రయే ఒక బ్రహ్మకల్పము దానిని స్వయంసంపూర్ణముగా పంచ లక్షణములతో కీర్తించి వివరణము చేయుటయే పురాణముల లక్ష్యము

– [శ్రీ భా ప్ర XIII పే XX-XXII]

త్రిగుణములు

త్రిగుణములలో రజస్సునకు, తమస్సునకు పరస్పర విరుద్ధములైన లక్షణములున్నవి ఈ రెండును సామ్యము చెందిన వెనుక నేర్పడునట్టి నిర్మలస్థితియే సత్త్వము రజస్తమస్సులతో పోల్చినచో సత్త్వముకూడ ఆ రెండింటికన్న భిన్నమైన యొకస్థితి గనుక "మూడవగుణ"ముగా చెప్పబడుచున్నది రజోగుణమునకు మహావేగము ప్రత్యేకలక్షణము తమోగుణమునకు స్థూలత, మందత ప్రత్యేకలక్షణములు చూచుచున్నవారి కందరికి [illegible]

కనుపించుటకు తమోగుణము కారణము వెలుతురు కనిపించుటకు రజోగుణము కారణము అవి చూడబడుచున్న వస్తువులందుండక చూచుచున్న ఇంద్రియములకు గుణములై చీకటి, వెలుతురు అనిపించును కనుక రజస్తమస్సులు తొలగించబడినప్పుడు సత్త్వము నిర్మలత్వము కలిగియుండును అది ద్రష్టయొక్క ప్రకాశమే అయి ద్రష్టచే అనుభవింపబడును సత్త్వసంపన్నునకు సృష్టిలో పరబ్రహ్మతత్త్వము నూటిగా అనుభవమునకు వచ్చును సత్త్వ గుణము సుఖసంగముతోను జ్ఞానసంగముతోను బంధించును (సంగము లేకుండుట నిజమైన సుఖముగాని, సుఖమునకై యత్నించుటకాదు జ్ఞానసంగము లేకుండుట నిజమైన జ్ఞానముగాని, జ్ఞానమునకై యత్నించుట కాదు) రజోగుణము కర్మసంగముతో బంధించును తాను చేయదలచుకొనిన పనులకొరకై అహోరాత్రములు ఆలోచించుచు ప్రయత్నించును తాను నమ్మిన పనులకై తృష్ణ పెరుగును దానితో సుఖములేకుండ పోవును తమోగుణము అజ్ఞానమునుండ పుట్టును ఇది గలవారికి ఏమి చేయవలెనో తెలియదు దీనినె సోమరితనమందురు దానికి నిద్ర, నిర్లక్ష్యము తోడుకాగా అదియే వైరాగ్యమనుకొనును తమోగుణమున చిక్కినవానిని ఆ గుణము మోహింపచేయును కనుకనె సర్వదేవతలకును తమోగుణము మోహానుని భగవానుడు చెప్పెను

సత్త్వరజస్తమస్సులు మూడును సంగము పుట్టించును సంగదోషము మనస్సునకు సంబంధించినదిగాని, త్రిగుణములకు సంబంధించినది కాదు సృష్టిలో త్రిగుణములుండుట యెందులకు ? అజ్ఞానములేనిదే జ్ఞానములేదు ఈ రెండింటికి నడుమ కర్మ సాధనముండును త్రిగుణాత్మకమైన ప్రకృతితో నెప్పుడన దేహము నుండియే త్రిగుణములబంధము లేకుండునట్టి యభ్యాసము చేయవలెను అట్టి అభ్యాసము చేసినవాడు జననమరణముల కతీతుడగునని పలుకుతిగా చెప్పబడినది

సృష్టించేతనే జీవికి త్రిగుణములలో నేదో యొకగుణము ప్రాధాన్యము వహించును మిగిలిన రెండును దానితో కలియును ఈ కలయికలోని భేదములే వ్యక్తిగతములైన స్వభావభేదములుగా నేర్పడుచున్నవి వానిని బట్టియే వేషాభేదములుకూడ నేర్పడుచున్నవి రాగద్వేషాదులు కలుగుచున్న

జన్మలలో కర్మబంధము మరల మరల పెరుగుచుండును నివృత్తి[illegible]న కొలదియు కర్మబంధము సడలి తొలగిపోవును ఇన్నిటికి కారణము త్రిగుణముల స్వభావముకాదు జీవియొక్క సామర్థ్యముకాదు జీవపరిణామక్రమములోని సామర్థ్యముకూడ కాదు ఇన్నిటి యందంతర్యామిగా పనిచేయుచున్న దైవలీలయే కారణము మొదటిదశలో నున్నవానికి ఈ సమాజము స్వార్థభూయిష్ఠముగా కనిపించి స్వార్థపరునిగా ప్రవర్తింపజేయును రెండవ స్థితిలో నున్నవానికి ధర్మాధర్మములు ఇచ్చిపుచ్చుకొనుటలో పురుషప్రయత్నముపై నమ్మకము దృఢముగా నేర్పడును మూడవదశలో వానికి స్వధర్మాచరణరూపమైన సత్కర్మాచరణము సాధనమార్గము కాగా, దైవానుగ్రహము, అంతర్యామిత్వము మోక్షధర్మము, బోధపడును ఈ మూడుస్థితుల వారికిని కావలసిన పద్ధతిలో త్రిగుణములు పనిచేయుచు కావలసిన శిక్షణ మిచ్చుచుండును

– [శం రా III 27-34]

త్రిగుణాత్మక ప్రకృతి

పురుషునియొక్క ప్రకృతి మూడు విధములు రజస్సు, తమస్సు, సత్త్వము రజస్సనగా కార్యోత్సాహశీలము తమస్సనగా జడత్వము సత్త్వమనగా సామ్యము గుఱ్ఱము బండి ఈ రెండూగనుక ఒకదానితో నొకటి పొంతనతో వుంటే సాఫీగా వెళ్తుంది సత్త్వగుణ ప్రధానుడలా వుంటాడు గుఱ్ఱం మంచి సామర్థ్యం కలిగినటువంటిదై, బండి తుక్కైతే తొక్కేస్తుంది బండి బరువై గుఱ్ఱం కుంటిదైతే బండి సాగదు కనుక రజోగుణం ప్రధానమైనవాడు, తమోగుణం ప్రధానమైనవాడు వరుసగా ఇట్లా వుంటారు సామ్యమున్నప్పుడు సత్త్వగుణ ప్రధానం వుంటుంది

తమస్సునుండి ద్రవ్యం పుడుతుంది రజస్సునుండి శక్తి పుడుతుంది సత్త్వమునందు ప్రజ్ఞ పుట్టదు, వ్యక్తమవుతుంది ప్రజ్ఞ అంటే మనకు నిద్రలోంచి మెలకువ వచ్చినప్పుడు ఏంపని చేస్తుందో అది మనంతట మనకు తెలియుటయే ప్రజ్ఞ ఖనిజముల నుండి నరజాతిదాకా వచ్చిన పరిణామదశలో

ప్రజ్ఞ క్రమక్రమంగా మేల్కొంటుంది ప్రకృతి త్రిగుణాత్మకమైనది త్రిగుణాత్మకమైన ప్రకృతి ఒకటే ప్రకృతియొక్క ప్రవృత్తులు మూడు

– [శ ని త గా పే 8]

త్రినేత్రులు

శంకరునకు మూడు కన్నులు అవియే సూర్యుడు, చంద్రుడు, అగ్ని యనునవి ఇచ్చట సూర్యచంద్రులు గ్రహగోళాదులు కాదు సూర్యత్వమన బడు కన్ను, చంద్రత్వమనబడు కన్ను, అగ్నియనబడు ప్రాణము అతని మూడు కన్నులు ఇచ్చట చెప్పబడిన యగ్ని సర్వజీవరాసులలోని వేడిమి గనుక నతడందరి యందును తరంగమయ స్వరూపుడై సర్వాంతర్యామిగా నుండును

– [శ్రీ భా ప్ర V పే 101]

త్రిపురాసుర సంహారము

శంకరుడు త్రిపురాసురులనబడు రాక్షసులను సంహరించెను త్రిపురాసురులనగా మూడు పురములు కట్టుకొనియున్న రాక్షసులు ఆ పురములే భూతమయము, శక్తిమయము ప్రజ్ఞామయ మనబడు సృష్టిలోకములు వాని యందాశ్రయించుకొన్న రాక్షసత్వమును శంకరుడు దహించును అనగా సృష్టిలో నున్న జీవులకుగల పాపములను హరించును అతడెముకలను మాలికలుగా ధరించును అనగా నెముకలతో గూడుకట్టుకొనిన శరీరములను ధరించి శివులయందు వర్తించును భిక్షాటనము చేయుట యనగా భక్తుల సమర్పణమును, సమర్పణ బుద్ధిని గోరుట భస్మము ధరించుననగా పరమాణువులను తరంగములను దేహములుగా ధరించును ప్రేతభూమి యందు నివసించుట యనగా సృష్టి నెల్లప్పుడును మరల తనలోనికి హరించుచుండుట

– [శ్రీ భా ప్ర V పె 106 107]

త్రేతాగ్నులు

గార్హపత్యము, దక్షిణాగ్ని, ఆహవనీయములను త్రేతాగ్నులందురు

1) గార్హపత్యమనగా గృహపతి వెలిగించు అగ్ని గృహపతి యనగా ఇంటి యజమాని ఇతడు ఆహారము పచనముచేయు జఠరాగ్ని ఇంటి యజమానియైన తానార్జించిన సంపదలను దేవామందల వారికి పంచి పెట్టుచుండును దేహమున కెవ్వరికేమి కావలసి వచ్చినను వీనిముఖము ననే రావలయును కనుకనే దేవతలకు అగ్నిముఖులని పేరు వచ్చినది

2) దక్షిణాగ్ని యనగా దక్షిణదిక్కున రగుల్కొల్పు అగ్ని దేవా[illegible] తెరువు ఉత్తరమార్గమనియు, నడుమ దక్షిణ దిక్కనియు సంకేతము కావునను దాంపత్య ధర్మాచరణకు దక్షిణాగ్నియని పేరు

3) ఆహవనీయమనగా హోమముచేయు అగ్ని ఇదియే బద్ధిబలము నేర్పునదెల్ల దీనియందు హోమము చేయబడి పవిత్రత చెంది అంగీకరింపబడును

– [శ్రు భా ప్ర VIII పే 55]

తైత్తిరీయము - పిట్టకదలు

వేదము మనలో నాలుగు విధములుగ వర్తించును ఒకటి ప్రా[illegible] రెండు అంతరనాదము వాక్యము దానినర్థము మూడు మనసు, నాలుగు దేహము ఈ నాలుగు వరుసగా సామవేదము ఋగ్వేదము యజుర్వేదము అధర్వణవేదము అని పెద్దలచే సంకేతము చేయబడినవి వీనికి సంబంధించిన గ్రంథములను ఆ ఋషులే పలికియుండుటచేత ఆ గ్రంథములనుగూడ వేదము లందురు అనేక రహస్యములను వివరించుటకు ఈ ఋషులు అనేక సంకేతములను ఉదాహరణలుగా, ఉపమానములుగా, ఉపదేశములుగా వ్యక్తంచేసి యిచ్చిరి అట్టి సంకేతములు విద్యలు (Seeds of Wisdom) అనబడును అందొక్కొక్క విద్య ఒక్కొక్క విత్తమై ఒక పెద్దవృక్షమువంటి యిహా[illegible] సముమ సా[illegible] నియుండు అంకురింపజేసి, విస్తరింపజేయును కట్టి విద్యలు వేదవాఙ్మయి[illegible] కొన్నివేలున్నవి ఈ [illegible] వేద[illegible]

నకు, ఇహపర సాధనమునకు వినియోగపడి సాధకుని తరింపజేయును దహరవిద్య, పంచాగ్నివిద్య, అక్షివిద్య, ఆయతన విద్య మొదలగునవి కొన్ని ముఖ్యమైన విద్యలకుదాహరణలు వీనిలో పక్షులను సంకేతముగా స్వీకరించిన విద్యలు కొన్నియున్నవి సుపర్ణవిద్య త్రిసుపర్ణవిద్య హంస విద్య, కపింజల విద్య, తిత్తిరివిద్య, కాకవిద్య అనునవి కొన్ని ముఖ్యమైన ఉదాహరణలు పిట్టకథలు అను సంప్రదాయము వీనినుండియే ఏర్పడినవి

విచిత్రమైన పిట్టకథలలో తిత్తిరి పిట్టకథ ముఖ్యమైనది వేదవిద్యను వేగముగా భుజించి ఈ తిత్తిరిపిట్ట లురల క్రక్కినదట దానిని పిట్టలరూపము స్వీకరించి భుజించిన బ్రహ్మవేత్తలైన శిష్యులు తైత్తిరీయము అనబడు కృష్ణ యజుర్వేదశాఖకు సంబంధించిన వారైరి ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములకును, జీవ-దేహ సంబంధమునకు గల కథలు పిట్టకథలుగా బ్రహ్మవిద్యయందు సంకేతింపబడినవి దేహమున ప్రాణప్రతిష్ఠ చేయుచు వచ్చుచు పోవుచున్న శ్వాసయే పక్షిగా నుపదేశింపబడినది దానిని హంసమంత్రము రూపముగా నుపదేశించునపుడు హంసయను పిట్టగాను, హరిమంత్రముగా నుపదేశించునపుడు మూపున విష్ణువును ధరించిన గరుత్మంతునిగను, సంకేతించిరి ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములు రెండును ఈ పక్షికి రెండురెక్కలు ఆయుర్దాయమున గల సంవత్సరములు, మాసములు పక్షములు, వారములు, అహోరాత్రములు మున్నగునవి రెక్కలఈకలు యుగములు, మహాయుగములు, మహాకల్పములు తోకయందలి ఈకలు అంతర్యామి అనుభూతి కలవాని జీవితము గరుత్మంతుడు విష్ణువాహనముగా చెప్పబడెను అదిలేనిజీవుల జీవితము అమృతకుంభము కొనితెచ్చుచున్న గరుడుడుగా సంకేతింపబడెను తాను చేర్చుకొనిన అంశములనుండు దర్భలపై ఈ అమృతకుంభము దింపబడుటయు, కాలబద్ధులైన జీవులు పాములుగా దర్భలు నాకుటయు పిట్టకథగా పురాణవిద్యలలో ముఖ్యవిద్యగా సంకేతింపబడినది పిప్పలవృక్షముపై నున్న ఒకే సుపర్ణుడు అంతర్యామి బహిర్యాములనబడు రెండు సుపర్ణములుగను, ఈ సృష్టిలో బహుకాలముల జ్ఞాన, కర్మల ననుభవించుచున్న, రంగురంగుల రెక్కలుగల అనేక సుపర్ణములుగను ఋగ్వేదము వర్ణించుచున్నది ఒకే సుపర్ణుని - ఇంద్రుడు, మిత్రుడు మున్నగు బహుదేవతలు బహువిధములుగా వర్ణించుచున్నారనియు చెప్పబడినది

జీవునకు దేహమునకు పెండ్లికుదుర్చు పురోహితునిగా మపర్థుడు చెప్ప బడినాడు అదేవిధముగా కంఠస్వరమునకును, శ్వాసకునుగల సంబంధమును భూమికి దింపువాడుగా హంస అను పక్షి వర్ణింపబడెను ఈ హంస సృష్టి క ర్త వాహనము వాక్కు అనబడు సరస్వతి ఈ హంసవాహనము నెక్కి సోహం అను శ్వాసయందు పహారులు చేయుచుండును అదేవిధముగా కంఠనాదమునందు మనస్సునందునుగల సంబంధము తిత్తిరిపక్షిగా వర్ణింప బడెను ఉచ్చరించు ధ్వనివిపట్టి మనస్సుయొక్క అనుభవము మారును ఎదుగుపడినపుడు గుండెలదరును మనస్సు దిమ్మరబోవును సంగీతము విని ఎంవినప్పుడు మనస్సు ప్రాణమునకు చక్కని కుటీరముగా కట్టుకొనును ఇట్లె అకారాది క్షకారాంత ధ్వనులలో ఒక్కొక్కదాని యుచ్చారణమునకు మనస్సుపై నొక్కొక్క ప్రభావమున్నది దీనిననుసరించి మరల ఈ మనస్సు ఎట్టి శబ్దములు నుచ్చరించవలయునో నిర్ణయించుకొనవలెను దానితో భాష పుట్టును వృద్ధిబొందును భాషలోని ధ్వనులు ప్రయోగిమచే మరల ప్రభావితమైన మనస్సు ఆయా ధ్వనులను అర్థములను నిర్ణయించుకొనును దీనితో శబ్దార్థములు సాహిత్యముగా దిగివచ్చును దాని సంకేతము చిలుక ఈ చిలుక వైశంపాయనుడనబడును వైశ్యమే ఇంముదార్థి అను పదమునకు యంత్రార్థము పరాశరుడు వ్యాసుడు, శుకుడు అనునవి తండ్రి, కొడుకు, మనుమడు పేర్లుగా పెట్టుకొని ఉండవచ్చునుగాని అవి ఆ పేర్లకు వెనుకనున్న సంకేత విద్యలనుగూడ సూచించుటకు వాడబడినవి అట్లే, పరాశరుని తండ్రియగు శక్తిపేరుకూడ ఋక్సూతను పదము వౌరుటుంబములోని ఓం వెలుగులమూర్తికు సంకేతము ఇది ధనిష్ఠడో, బలిష్ఠుడోఅంటి పదము ఇంతకును ఒక్కొక్క పదము ఒక్కొక్కవిద్యకు సంకేతము తిత్తిరిపక్ష ందులోని తైత్తిరీయముకూడ కృష్ణ యజుర్వేదము సంహితలోని ఉపదేశమునకు సంకేతము నాలుగువేదము లలో నొక్కొక్కదానిం మోక్షవిద్యా రహస్యోపాసనము ఒక్కొక్క ఉపనిష త్తుగా నుపదేశింపబడినది తైత్తిరీయవేద మగు కృష్ణ యజుర్వేదమునకు మోక్ష రహస్యమే తైత్తిరీయోపనిషత్తు

– [తై ఉ పరిచయము 2-5]

తంత్రములు

తంత్రములనగా ఒకజాతికి చెందిన శాస్త్రగ్రంథజాలము. ఎవరు వ్రాసే తంత్రగ్రంథములోనైనా ఉన్న తంత్రాలు అరవైనాలుగు అని చెప్పవచ్చు. తంత్రాలంటే సృష్టిలోను, మనలోను ఉండేవి, కాని పుస్తకాల్లో వుండేవి కావు. తంత్రము అనేమాటకు అల్లిక అని అర్థము. ఏదైనా అల్లిక చేసినట్టిది తంత్రమే. తను అంటే ఏమిటి? దారాలు. తంత్రములంటే దారాలతో చేయబడిన అల్లిక. సృష్టియొక్క అల్లికనుగూర్చి తంత్రగ్రంథాలలో బోధింపబడినది. సృష్టిలో అరవైనాలుగు తంత్రాలు ఉన్నాయి (అంటె అరవైనాలుగు పుస్తకాలు కావు) సృష్టి జరగడానికి ఆ అరవైనాలుగింటిని గూర్చి చెప్తూ, అరవైనాలుగు తంత్రాలు అంటారు.

అమ్మవారికి పదునారు అక్షరముల నామము కలదు. అందువలన ఆమెను షోడశి అంటారు. ఈ షోడశాక్షర నామమునందు పదునారు చంద్రకళలు కలవు. నాడులనుగూర్చి మనస్పటిస్తున్నప్పుడు 'అరవైనాలుగు' సంఖ్య సూచింపబడినది. పదునారు అక్షరాల పేరు ఉంటుంది. ప్రతిచంద్రకళకున్నూ నాలుగు విభాగములుండును. అరవైనాలుగు మానసిక ప్రవృత్తులు లేదా వికృతులు లేదా వికారములుంటాయి. ఈ అరువదినాలుగు చంద్రకళలు కూడా అరవైనాలుగు తంత్రాలు అంటున్నారని సౌందర్యలహరిలో శంకరాచార్యులవారు చెప్పారు. అమ్మా, ఈ సృష్టిలో అరవైనాలుగు తంత్రాలు ఉంటూ వుండగా, నీవు వాటన్నిటిలోను అంతర్యామిగా అరవైనాలుగు తంత్రంగా పనిచేస్తున్నావు — స్వతంత్రంతే, తంత్రము పగిదిద యహాలీతద్ చతుష్షష్ట్యా తంత్రైః అరువదినాలుగు తంత్రాలు ఉంటూ వుండగా, అవి వాటి ఇందులో స్వతంత్రంగా పనిచేస్తూ అరవైనాలుగుగా పనిచేస్తున్నావు. ఏ తంత్రానికి లోబడవు. స్వతంత్రం నీ తంత్రం అన్నారు. ఈ తంత్రశాస్త్రములో వాస్తు, రూపము, ధనువు, స్వర శాస్త్రము, ధ్యానము - వీటన్నిటి విశదమైన ఉపయోగమున్నది. వీటిని నియమముతో ఎవరు ఎలా వినియోగం చేసుకోవాలో చెప్పబడింది. సుగంధద్రవ్యాలు, రుచికరమైన ఆహారము, రంగురంగుల చిత్రలేఖనము, సంగీతము మొదలైనవన్నీ పనికి

రావచ్చును అమ్మవారి చిత్తరువును అందమైన రంగుల సమ్మేళనంతో చిత్రకారుడు చిత్రించటం - ఊర్ధ్వమార్గంలోకి వెళ్ళేటట్టు చేయడానికే తంత్రాలలో ఉద్దేశింపబడింది

బ్రహ్మచర్యాశ్రమంలో తంత్రోపాసనకు, యోగాభ్యాసానికి పూర్వరంగం తయారు చేసుకొనడమే కాని పరిపూర్తిలేదు గృహస్థాశ్రమంలో పరిపూర్తి యోగానికి స్త్రీసాంగత్య ముండకూడదు, పురుషసాంగత్య ముండకూడదు అనరాదు మొట్టమొదట అభ్యాసంలో ఇట్టి సాంగత్యం ఉండకూడదు బ్రహ్మచర్యాశ్రమంలో నిష్ఠగా ఉన్నవాండ్లకు, గృహస్థాశ్రమంలో యోగపరిపూర్తి వస్తుంది ఈ తంత్రగ్రంథాలలో భార్యాభర్తలు జీవితం గడపటంకూడ నిర్దేశింపబడినది భౌతికమైన దాంపత్యజీవనం ఎలా గడిపాలో, ఆనందంగా ఎలా జీవించాలో, ప్రణయాన్ని ఎలా వినోదించాలో ఇదంతా నిర్దేశించడింది తంత్రగ్రంథాలలో ప్రణయానికి (రొమాన్స్), కామానికి ఎట్టి సంబంధమూలేదు ప్రణయానికీ, కామానికీ మధ్యగల తేడా ఎక్కువమందికి తెలీదు సంభోగమనేది సాంసారికమయిన ఆనందమునకు భంగకరమయినట్టిది కాని సంతానానికి కావాలి గనుక సృష్టికి భగవంతుడిచ్చాడు సంభోగాన్ని కాని సంభోగంలో ఉన్నది ఆనందంకాదు, ఆనందభంగం దాంపత్యజీవనంకూడ పరమపవిత్రమైన, ఒకానొక యజ్ఞయాగాది క్రతువులలో ఒకభాగంగా, తంత్రగ్రంథమున స్వీకరించబడును

- [శ్రీ ని శ గా పే 90-4]

దహరాకాశము

హెక్కులకు హద్దయిన ఆకాశమెక్కడ అను ప్రశ్నకు వాక్కు ఎచ్చట పుట్టుచున్నదో ధ్యానము చేయుమను ఉపదేశమే సమాధానము వాక్కు కంఠద్వారమున వెలువడుచున్నదిగాని, కంఠమున పుట్టుటలేదు ఊపిరితిత్తుల లోను పుట్టుటలేదు ఊపిరితిత్తులలో గాలి యున్నదేగాని ఉచ్చారణము సంకల్పమున పుట్టుచున్నది ఈ సంకల్పము హృదయమున పుట్టుచున్నది గుండెకాయలో నెచ్చటను పుట్టుటలేదు గుండెకాయ భౌతికము అందుండి

మానసికమైన సంకల్ప మెట్లు పుట్టును ? గుండెకాయ హృదయమునకు స్థానము గుండెకాయయే హృదయముకాదు గుండెకాయలో హృదయమెచ్చట నుండును ? గుండెకాయ లోని చోటులో నుండును గుండెకాయలో కప్పబడిన చోటే హృదయముగా మేల్కొనుచున్నది చోటును మేలుకొలిపి మాట్లాడించుటకై గుండెకాయి స్పష్టంపబడినది ఇట్లు మేల్కొనిన చోటునే గుండెకాయలో దహరాకాశమందురు చోటులో ఇల్లుకట్టగా ఇంటిలో చోటు వేరుగా నేర్పడ నట్లు గుండెకాయకో చోటు వ్యాపయమై జీవుడుగా మేల్కొనుచున్నది ఊపిరి తిత్తులవెళ్వాపపీల్పించుచున్నది శ్వాసచే కంఠధ్వని వెలువడుచున్నది అదియే శబ్దబ్రహ్మము అదియే వాక్కునకు ఉత్పత్తిస్థానము, పరమావధికూడ ఇచ్చట పరమావధి ఈ వాక్కు వినునట్టి చెవి అవగా దేహమునందు చెవిద్వారమున వినుచున్నవాడు ఆకాశమున వాక్కు ఉచ్చరించువాడుగా మేల్కొని, వాక్కుగా వ్యాపించి, వినువాడుగా లీనమగుచున్నది

— [ప మా 141]

దక్షయజ్ఞ కథ - రహస్యార్థము

ప్రాథమిక జీవరాసులైన జలచరములు దేహపరిణామములు పొంది అందుండి స్థలచరములు, వాయుచరములు, స్థావరములైన వృక్షజాతులు ఆరోహణక్రమమున పుట్టుటయు, అందు స్థలచరములలో వెన్నెముకగల జీవులు పుట్టుటయు, అందు నాలుగుకాళ్ళ జంతువులు పుట్టుటయు, అవి క్రమముగా కోతులు, కొండముచ్చులు మీదుగా మానవులు పరిణమించుటయు గుర్తెరిగినది పాశ్చాత్య జీవపరిణామ శాస్త్రజ్ఞులదృష్టి ఈ దృష్టిదియును డార్విన్, మెండెల్, లేమార్క్ మున్నగువారు మూలపురుషులు వీరి దృక్పథమునుండి కొన్ని విచిత్ర సిద్ధాంతములు రూపొందినవి మానవుడు అనాగరిక జంతుస్థితినుండి కాలక్రమమున నాగరికుడై వైజ్ఞానిక మానవుడుగా రూపొందెననుట ఒక సిద్ధాంతము ఇది స్థూలదృష్టికి సత్యమనిపించునుగాని దీనియందు కొన్నిప్రశ్నలకు సమాధానములు రావు అనాగరిక స్థితినుండ నాగరికస్థితికి మానవుడే పరిణామము చెందినచో అదియు మానవునకు పరిణామము చెందగల విజ్ఞానమెక్కడిది ? అను సందేహము దీనిని ఇది తీరదపలె

నన్నచో మానవుడు పరిణామము చెందెనని నమ్ముటమాని ప్రకృతి పరిణామము చెందించెనని నమ్మవలెను దీనిని నమ్మవలెనన్నచో ప్రకృతిలో విజ్ఞానము తయు అనాదిగా నిమిడియున్నదని నమ్మవలెను దీనిని నమ్ముటకు తెల్ల జాతుల మనస్సు అంగీకరింపదు కనుక నవీనశాస్త్రమునందు దీనికెక్కడను స్థానము లేదు కాని ప్రకృతి యందిమిడియున్న విజ్ఞానకోశమును నమ్మనిచో మరియొక ఉపపత్తిలేదు కనుక నమ్మక గతిలేదు

ప్రాచీన జీవపరిణామ సిద్ధాంతమువారు దీనిని నమ్మిరి కనుకనే వారి ఉపపత్తులలో రంధ్రములు లేవు మానవుడొకపని ఎట్లు సాధించుచున్నాడు అన్నచో తెలివితేటలవలన అని సమాధానము చెప్పవచ్చును కాని రసాయన శాస్త్ర విజ్ఞానములేని మానవుడు ప్రాణవాయువును పీల్చి, బొగ్గుపులుసు వాయువునే విడువగల్గుట ఎటు జరుగుచున్నది ? అని ప్రశ్నించినచో మానవునిలో పనిచేయుచున్న ప్రకృతి యందిమిడియున్న విజ్ఞానకోశమని అంగీకరింపక తప్పదు దీని నంగీకరించిన వారికి ఈ ప్రకృతిలోని విజ్ఞానకోశమే వేదము మిగిలినవారికి వేదమొక గ్రంథము దర్శించినవారికి వేదము శాశ్వత దర్శ ముల పుటలతో కూడిన ప్రకృతి అనబడు విజ్ఞానగ్రంథము దానిని చదువుటకు మానవుడే అక్కరలేదు ప్రకృతిశక్తులును వానిని నడిపించుచున్న ప్రజ్ఞలును నిత్యము చదువుచున్నవి ఈ ప్రజ్ఞలును, శక్తులును దేవతలుగా వారి వాక్యములుగా దర్శింపబడినవి వారిచేతనే సౌరకుటుంబములు నిర్మాణమగుటయు, భూగోళము నిర్మాణమగుటయు దానిపై అణుమయములైన పృథివి, జల వాయు అగ్ని తత్త్వములు నిర్మాణమగుటయు, వానికి మూలద్రవ్యముగా ఆకాశమనబడు ప్రకృతి వినియోగపడుచు ఆది గ్రంథముగా ప్రకాశించుటయు గమనింపదగును ఈ దేవతల విజ్ఞానము కారణముగనే పైచెప్పిన జలచరములు మొదలుగా జంతువులును, మానవులును, పరిణమించుట జరిగినది దీనినిబట్టి ఆదిమ మానవునకు ముందు అనాగరిక జంతువాలము కాక సర్వజ్ఞులైన దేవతలు, పరమగురువులుగా నిలచి మానవుని విజ్ఞానసర్వస్వమును ఉపదేశరూపముగా ప్రసాదించుచున్నారని తెలియును ఈ సిద్ధాంతము ననుసరించి మానవసృష్టి అనాగరిక జాతులతోకాక పరమగురువులతో ప్రారంభమైనదని తెలియుచున్నది సృష్టింపబడిన మానవునకు లోపల,

వెలుపల ఈగురువులే పనిచేయుచున్నారు మానవ శరీరతత్త్వము ఈగురువుల కొక నిదానబోధము వంటిది

అంతర్యామి ప్రజ్ఞయందు దేవతాగణములు నిద్రనుండి మేల్కొనినట్లు పుట్టి ఈ జీవులరూపములను కల్పించుచున్నారు దీనిని శాస్త్రీయపరముగా పరిశీలింపగా అంతర్యామి మొదట రెండువిధములుగా నున్నట్లు తెలియును (1) జీవరాశులలో అంతర్యామి (2) జీవరాసులు లయమైన వెనుకగల అంతర్యామి అందు మొదటివాడు మనకు లోపల - వెలుపల నుండును రెండవవానికి లోపల - వెలుపల అన్న భేదములేదు ఈ మొదటివాడు విష్ణువనియు, రెండవవాడు శివుడనియు పేర్కొనబడిరి సృష్టి జరుగుటకు పని చేయుచున్న వేరగుప్రజ్ఞ చతుర్ముఖబ్రహ్మ అనబడెను అతని సృష్టి సూక్ష్మము నుండి స్థూలలోకములోనికి దిగివచ్చుచు, ప్రజాపతులను, మనువును, శతరూపను కల్పించినది మనువునుండి దిగివచ్చిన మానవులకు ప్రజాపతులలో నొకడగు దక్షుడు అహంకార దేవతగా ఎన్నుకొనబడెను వెంటనే ప్రసూతి అనబడు దేవత అతని భార్యయై స్త్రీ-పురుష భేదమేర్పడి జీవులు ప్రసవింపబడిరి అందు దేహకల్పనకు కావలసిన మనస్సు ఇంద్రియములు మున్నగు ప్రజ్ఞల కధిదేవతలై కొందరు దేవతలు సమావేశమైరి వారికి ప్రయోగశాలగా మానవదేహము బ్రహ్మచే కల్పింపబడెను ఈ కల్పనమునకు లోకహితము తప్ప స్వప్రయోజనము లేకుండుటచే ఇది యజ్ఞమనబడెను యజ్ఞశాలయైన దేహమున దక్షుడు అధిపతిగా నేర్పడెను అతడు దేవతలను ఋత్విక్కులుగా ఆహ్వానించి నియమించెను

కాని యింతలో నొకదేహము ఒకవేరైన సృష్టిగా భావింపబడి అహంకారము ఘనీభవించెను అందున్నది తానేయని మేల్కొనుట వలన అంతర్యామి సంగీకరింపనిస్థితి కలిగెను దీనినిదక్షుడు తన యజ్ఞమునకు శివుని అంగీకరింపని కధగా వేదఋషులు మలచిరి కాలక్రమమున దక్షయజ్ఞకధ తాత్కాలికమైన సృష్టికధగా నుపదేశింపబడెను

అంతర్యామి సంగీకరింపని అహంకారమువలన తాను వేరు, ఇతరులు వేరు లనగా కేవల భౌతికజీవితమునకు దారితీసెను తత్ఫలితముగా చలిత

మొక యుదరంగమయ్యెను దేవతల యజ్ఞశాల కర్మబంధమునకు కారణముగా చేయబడెను దాని పరిణామము ఆ యజ్ఞము అసంపూర్ణముగా మిగులుటయే ఇది దక్షయజ్ఞధ్వంస కదగా చెప్పబడెను కర్మబద్ధులైన దుష్టుల శరీరములలో పనిచేయుచున్న ప్రకృతి ప్రజ్ఞలైన దేవతలు మృతమైన దేహము నుండి వెలువడి శివుని దర్శించి మరల జ్ఞానమూర్తులైరి ఈ యజ్ఞమును చక్కగా పరిసమాప్తి చేయుమని ప్రార్థించిరి అహంకారముగల దక్షుడు మరల ప్రతికంపబడెను తండ్రియు తనిహొవులోపల బిడ్డలు పుట్టిరి వారు తరతరములుగా అంతర్యామి నుపాసించు విద్య నారంభించిరి దానితో శివునకు యజ్ఞమున స్థానము అంగీకరింపబడెను మరల యజ్ఞశాలగు నూతనదేహము నిర్మాణమగుసరికి అందలి అంతర్యామి విష్ణువుగా దర్శింపబడెను అతడు యజ్ఞస్వరూపుడు జీవితము తనదిగా జీవించు స్థితినుండి అంతర్యామిగా జీవించు స్థితికి మానవుడు ఆరోహణము చేసెను ఇదియే మోక్షవిద్య

అంతర్యామియందు రెండు భాగములున్నవి (1) ప్రజ్ఞ (2) శక్తి అందు సృష్టికి కారణమైనది శక్తి ఆమె సతీదేవిగా ఈ జీవుల పుట్టినిల్లయిన దేహమునకు దిగివచ్చు విధానము వర్ణింపబడినది అహంకారజీవులు ఒకరి నొకరు నిందించుకొని అవమానించుకొనుచుండగా ఆ నిందలు, అవమానములు వారిలోని శక్తియగు సతీదేవికే తగిలెను ఆమె బంధబద్ధమైన జీవదేహమును విడువవలసి వచ్చినది అనగా భౌతికదేహమునకు జనన మరణములు తప్పనిసరియైనది

ఈ కదలోని కూర్పు, ఇందలి ప్రకృతిశక్తుల పేర్లు, దానిని సమన్వయపరచిన తీర్పు, మరియు యితర కదలయందును కన్పింపవు కదలోని పరమార్థమెంత గొప్పదో కదాసంధానముకూడ అంత గొప్పది అది అద్వితీయము కారణమేమనగా భూమిపై మానవునిసృష్టి అద్వితీయము ఈ విధమైన కదా సంవిధానముయొక్క మార్గమే వేదార్థ ప్రతిపాదనము ఇందు పదముల వాచ్యార్థములు, లక్షణార్థములు, వ్యంగ్యార్థములు ఏకత్వము చెంది పరమార్థముగా దర్శనమిచ్చినవి అదియె వేదార్థము ఈ కదను వ్యాఖ్యానించుట యనగా భూమిపై నరసృష్టిని వ్యాఖ్యానించుట భాగవతగ్రంథములు పురాణాలన్నిటిలో దక్షయజ్ఞము పరమావధియని అంగీకరింపక

తప్పదు పెద్దలు దీనిని వివరించుటయందు ఎప్పుడుండుటకే నిదియాదా నొక ఇట్టింధగా వేయుచుకొనుటయు పండితుల వివిధ వ్యాఖ్యానములకు గురి యగుటయు జరిగినది ఇందలి ఋషులు విష్ణువు వాటి ఉల శైవ - వైష్ణవ - సంప్రదాయములుగా అర్థము చెప్పబడినారు వారు ఎంచర్యాములుగాకాం దేవతా స్వరూపములుగా మాత్రమె అర్థము చేసికొనిరి దానితో కేవల హేతు వాద పరిమితదృష్టి కల నవీనులదృష్టిలో నిదియొక కల్పితమదయినది వేద మనవేమో తెలియకున్నను వెర్రియభిమానము యావు అల్ప ప్రమాణమువారి మంట వారికనిది వేదమునకన్న వేరైన యానపంల్పిత కథగా గోచరించినది వేదము గ్రంథమందలిది కాదనియు, సృష్టిలోని అంతర్యామియనియు, దర్శించిన వారికి ఉక్త యిట్టింధి నర్షివేద మయుష్యయి స్వరూపము

– [శ్రీ భా ప్ర VIII ఉపోద్ఘాతము]

దీర్ఘతమసుడు

ఇతిహాసములలో దీర్ఘతమసునికథ యున్నది మహాభారతమున ఆది పర్వమున దీనిని చూడవచ్చును ఉచథ్యుడు, బృహస్పతి అను వారన్న దమ్ములు ఉచథ్యుని భార్య మమత ఆమె గర్భిణిగా యుండగా బృహస్పతి ఆమెవలన సంతతిని గోరెను గర్భస్థుడగు నేపు అన్యాయమని ఆక్రోశించెను బృహస్పతి అతనిని అంధుడిగా పుట్టుమని శపించెను అతడు పుట్టుండుగనుటచే దీర్ఘతమసుడాయెను ఆగ సుపాసించి యెండు ధృష్టని బొందెను మహా జ్ఞానులయ్యెను అతడు వృద్ధుడైనపుడు అతనిభార్య కొందరు సేవకు లచే అతనిని యొక తెప్ప నదిలోనికి నెట్టించెను అతడు ప్రవహముతో కొట్టుకొని పోవుచుండగా అంగరాజు చూచి కాపాడి తన రాజ్యమునకు గొనిపోయెను తనభార్యయందు సంతతిని కలిగింపుమని ప్రార్థించెను ఈ ముసలివాని సంగమించుటకు రాణి తన దాసి దానిని పంపెను దీర్ఘతమసుడు ఆమెనభిమంత్రించి పవిత్రురాలుగా చేసి ఆమెయందు కక్షీవంతుని ఋషిని ఉత్పాదించెను కాక్షీవంతుడు ఋగ్వేదములు ఒకటి మండలమున పది సూక్తములను దర్శించెను

ఈ కట సంక్రాంతి కలది ఇట్టికటలు ఇతిహాసములనెడను సంవత్సర పురుషుడు యునలివాడగా, మరల దీర్ఘతమస్సు అనబడు సంక్రమణమున అవిర్భవించును ఇది ఇతిహాసములలోని దక్షిణ కడవంట దీర్ఘతమస్సు అనగా సంవత్సరము మొత్తములో దీర్ఘమైనరాత్రి సాయన మకరరాశి ప్రవేశము మకరము దేవతలకు సూర్యోదయము అం దినమునకు సూర్యోదయమెల్లా సంవత్సరమునకు, దీర్ఘతమస్సు యిరు సూర్యోదయములెల్లె అప్పటినుండి అహస్సు ప్రమాణము పెరుగును ఈ విషయము అనబడు మేషరాశి దారితియుసు మేషరాశియే కాక్షీవంతుడు కాలమున మకరము మేషము అను పేర్లు లేవు వేదపరిభాషలో అన్నిట పెద్దరాత్రి తరువాత యిరు సూర్యోదయమునకు దీర్ఘతమస్సనియు అన్నిటన్న పెద్ద పగలుగల దినము తర్వాత సూర్యోదయమున వాట స్తూపులెయి పేర్లు ఈ దినములే నేడు వరుసగా Winter Solstice Summer Solstice అను పేర్లతో డిసెంబరు 22 జూన్ 22 తేదీల వచ్చును ఈ దినములు సూర్యోదయమును అంకుడ్వించు దెలిసను చిన ఋషులు అవే అంపేర్లుగా పెట్టుకొనిరి

ఇచ్చట దీర్ఘతముడు వర్ణింపిన సుపర్ణుడు నేటి మకర సంక్రాంతి ఎ ఋడు ఈ సంక్రాంతి నేటి పంచాంగము లలోవలె జనవరి 14వ తేదినా గాం డిసెంబరు 22 మరుసటి సూర్యోదయముగాడు వచ్చెను వేదకాల లెక్కలని యి సాయన సిద్ధాంతము ననుసరించినవియే అనియును, అవ్వి నిరయన సిద్ధాంతము లేదనియు చెప్పుటకు లంధయహరి రచించిన వేదా జ్యోతిషంమన్న గ్రంథమే సాక్షి

[సు హూ అనుబంధము 184-8

దేవతలు (1)

సృష్టి ద్రవ్యముల కధికారులు వీరు సృష్టిలోని జీవుల యింద్రియాదుల నధిష్ఠించి యుందురు

– [పు మా పే 18]

దేవతలు (2)

జీవుల దేహాణువుల యందును, సృష్టిలోని పంచభూతముల యందును, మనోబుద్ధ్యహంకారాదుల యందును పనిచేయుచున్న ధర్మముల వెలుగులే దేవతలు వారి యజ్ఞకర్మచే నిర్మాణమైన మనకు తెలియబడానికన్న, మనలను గూర్చి వారికే ఎక్కువ తెలియును మనకు మనస్సున్నది కనుక స్పష్టముగా తెలియును కాని ఈ తెలివి మనస్సుకే పరిమితము దేవతలకు మనస్సు లేదు గనుక (మనస్సుగూడ దేవతలచే నిర్మింపబడినది గనుక) వారికి సృష్టిధర్మములు స్వయముగా అనుభవములగును గాని మనస్సునకు తెలియుట యుండదు అట్టి దేవతలకు తెలిసినవి ధర్మములేగాని, అభిప్రాయములు మొదలగు ధర్మేతరములుండవు ఎదురుపాటున అధర్మప్రవర్తనము మానవులకేగాని దేవతలకుండదు నిప్పు వేడిగా నుండుట, మంచుగడ్డ చల్లగా నుండుట మున్నగు ధర్మములను నిర్వహించు దేవతలకు పొరపాటుండదు మానవులకు పరిసరములనుబట్టి, మానసిక స్థితినిబట్టి, మంచి చెడ్డలున్నట్లు గోచరించి ప్రవర్తనలో మంచిచెడ్డలు ఎదురుపాటు కలుగుచుండుట సాధ్యము

కనుక దేవతలు నిర్వహించు ధర్మములు వారికి స్వభావ సిద్ధములే గాని వారికి తెలిసినవికావు వారికిగూడా తెలియని వారియందు నిహితములై యున్నవి (పల్లవానియందు క్రడోలక్షణము నిహితమై యున్నట్లు) ఈ ధర్మములు మానవులచే అభిప్రాయపడుచున్నవిగాని, మానవులకు తెలిసినవికావు ఆకలి దప్పులు, కామము నిద్ర గర్భధారణము, జననము, మరణము మున్నగునవి మానవులచే అభిప్రాయ రూపమున గమనింపబడి, అనుభవములైన గమనించని స్థితిలో వర్తించును తనకు కొడుకు పుట్టినట్లు తెలియవచ్చునుగాని పోవుటయనవేమో, పుట్టుటయనవేమో తెలియుట సాధ్యము

గాదు వీనిని గూర్చిన అభిప్రాయముల లోకములలోగాని, పదములు, అర్థములు, మున్నగు శబ్దమయ లోకములలోగాని యానపుడు జీవించును దీనికి అతీతముగా వర్తించునవి ధర్మములు అవి స్వాభావికములైన సత్యములు అనగా తమంతట తాము వర్తించునవి ఈ సత్యముల అస్తిత్వమునే పెద్దలు వేదమనిరి ఇది వర్తించునట్టి ప్రజ్ఞయె సత్యముల ప్రజ్ఞ లేక సత్యలోకము కనుక వేదములు సత్యలోకవాసుడగు బ్రహ్మయందుద్భవించి జీవులయందు వాక్కులచే, అభిప్రాయములచే అర్చింపబడుచున్నవి ఆ వాక్కులు ఆ వేదము నుచ్చరింపలేక వెనుదిరిగి మరలివచ్చుచున్నవి

యతోవాచో నివర్తంతే అప్రాప్య మనసాసహ [తై ఉ]

– [మ సూ పె 43-44]

దేవతలు - విభాగము

దేవతలు ఎనిమిది విధములు

1) విబుధులు (Intelligences)
2) విశ్వదేవతలు (Architects)
3) సురలు (Lord of Experiencing)
4) గంధర్వులు, అప్సరలు (Gods of Rhythm and Periodicity and Goddesses of Liquifaction)
5) యక్షులు, రక్షసులు (Group souls and Elementals)
6) భూతములు, ప్రేతములు, పిశాచములు ఇంద్రియ భూతములు, పంచభూతములచే చేయబడిన శక్తులు ప్రేతములనగా దేహములు విడిచిన జీవులు పిశాచములనగా జీవుల మాంసము తినువారు వ్యాధులు, మాక్షజీవులు మున్నగునవి
7) సిద్ధులు, సాధ్యులు, విద్యాధరులు సిద్ధులనగా కార్యసిద్ధిని కలిగించువారు పంచభూతములను మార్చుచేయగల జీవులు సాధ్యులనగా

గమనములకు అధిపతులు విద్యాధరులనగా విద్యలను ధరించువారు శాస్త్రము లభ్యసించుటయను శక్తులు పొందుట వీరివలననే

8) కిన్నరులు, కింపురుషులు కిన్నరులనగా సుందరగానములను క్రొత్తలుగా కూర్చువారు కింపురుషులనగా అంగవిన్యాసములు, ముఖభంగిమలు, భావప్రకటనలు కలిగించువారు

– [శ్రీ వా ప్ర V పె 46]

దేవయజ్ఞము

సూర్యచంద్రులు, వాయువు జలము, బీజములలోని అంకురశక్తి మనలోని ప్రాణశక్తి ఆహారస్వీకరణాది శక్తులను దేవతలు వారి కొరకే ఉంచుకొనవచ్చును గదా, కాని మన ముందుంచుట వలన మనకు ప్రయోజనము కలిగి దానికై దేవతలుండుటలేదు కనుక దేవతల సృష్టి యజ్ఞము వలన మనము పొందు ఫలితములన్నియు దేవయజ్ఞము వలన కలుగుచున్నవి వారియెడల మనము చేయవలసినదేమి ? దాని కుపయోగించు పనులేవియు మనవలన లేవు గనుక, మనకుపయోగించు పనులనే వారిమార్గము ననుసరించి పొందుచున్నాము అట్టియెడల వారియందు మనకుండవలసిన గౌరవము, విశ్వాసము, ఆరాధన యిది మాత్రమే మనము చేయగల యజ్ఞము

ఎంతశ్రద్ధగా దేవతలయందు ఎంత గౌరవముతో పనులను ఆచరింతుమో అంత హెచ్చుగా ఫలితము మనకే కలుగుచుండును విద్యుచ్ఛక్తి ధర్మములను మానవుడనుసరించుట వలన వాడుకొనగలుగుచున్నాడు గదా! దేవతలను గౌరవించుట, వారు మనలను సంభావించుట యనగా నిట్టిదే ఆత్మలాభముల కోరికగాక, యథార్థముగా గౌరవించగలిగినచో ఉత్తమమగు విశేషము కలుగును సృష్టిలోని దేవతలను మనము పూజ్యభావముతో నారాధించినచో వారు మనయెడల పూజ్యభావముతో ప్రవర్తింతురు వారి శక్తులు అనుభావములు తప్ప భావములుండవు కనుక మనము చూపిన గౌరవభావమే తిరిగి మనకు ప్రతిఫలముగా దేవతల భావమై సంక్రమించును ఇదియె దేవయజ్ఞము

– [శం రా I పే 85 86]

దేవసఖుడు

దేవతలకు సఖుడు దేవతలు సృష్టికాములు ప్రకృతియొక్క మహా కామము (సో-కామయత) నుండి పుట్టినవారు సృష్టిలో దర్శప్రాదకమగు ఇహకాభివృద్ధియంతయు దేవతల మనస్సున నుద్భవించిన కామస్వరూపము దీనినే వశము, వేడుక, ముచ్చట అని పిలుచుచున్నాము

– [శ్రీ సూ పే 20]

దేవాలయము

కవులనగా సృష్టిని దర్శించి రూపకల్పనచేయు వెలుగులు సప్త తంతువులోని ఎడుగురును ఎడుగురు కవులుగా సృష్టిలోని నిలువు దారము లుగా వర్ణింపబడిరి వారే తమ రూపములైన దారములను పేనుచున్నారు మొదట తలపుట్టి దానినుండి వెన్నెముక పంపుగా సాగును తలలో నింద్రియములకు కావలసిన ప్రజ్ఞ ముడివైచుకొని యుండును వెన్నెముకలో మిగిలిన భాగములను కల్పించుటకు కావలసిన ప్రజ్ఞలు వరుసగా ముడిపెట్టుకొని యుండును ఈ ముడులనుంచి ఈ ప్రజ్ఞాదారము పురిత్రిప్పబడినట్లు సాగి, దానివెంట శరీరావయవములు ప్రాణమయకోశపు దారులుగా మెత్తి ఎగ్గులు పెట్టినట్లు ఏర్పడును

ఇవియే ఏడు దారములు లేక సప్తతంతువులు ఇది తయారగునట్టి పిండము యజ్ఞవేదికకు సంకేతము వెన్నెముక యూపస్తంభము దీని ననుసరించియె దేవాలయ నిర్మాణము ఏర్పాటుచేయబడినది గర్భాలయము తల్లిగర్భమునకును ప్రదక్షిణము జీవుని జన్మమార్గమునకును, ద్వైతదర్శనము ఆత్మ దర్శనమునకును, ధ్వజస్తంభము వెన్నెముకను ఏహాములు నరుడు నిలబడిన ఊర్ధ్వరేఖ శిఖరమే గోపురము లంబువలననే వెన్నెముకవలెనే ధ్వజస్తంభము ముందు దీప,దివ్వె గొట్టములతో చూస్తురు

(చూ సప్తతంతు)

– [ము హూ పే 17-48]

ద్వంద్వములు

మనుష్యునందు పనిచేయు కామాత్మునకు ద్వంద్వములు సాక్షాత్కరింపును ద్వంద్వములనగా సుఖదుఃఖములు, లాభాలాభములు జయాపజయములు మొదలగు జంటలు మనస్సుతో పనిచేయుచున్నంత కాలము నివి తప్పవు వీనినుండి బుద్ధిలోనికి చేరుకొనుటయే నిత్యసత్త్వస్థితి ఎలితమునుండి లోకమాతపనకు చేరుకొన్ననేగాని ఇది సాధ్యముకాదు ఇట్లు చేరుకొన్నప్పుడు గల సమాధిగతి సత్త్వము అందురు ఇది రజస్తమస్సులు కరిగిన వెనుక నిలుచు సత్త్వము గనుక శ్రీకృష్ణుడు దీనిని నిత్యసత్త్వము అనెను ద్వంద్వముల రజస్తమస్సులు పనిచేయును ద్వంద్వములు కరగినపుడు శుద్ధ సత్త్వము పనిచేయును అప్పుడున్నవాడు మనస్సు కలవాడు, ఇంద్రియములు కలవాడుకాక తానుకలవాడు అగును అతడే ఆత్మవంతుడు రామాయణమున రాముని సత్త్వగతిని వర్ణించుచూ వాల్మీకి ఆత్మవాన్ కో జితక్రోధ అని కీర్తించెను సమాధియను పదమునకు తనయందు తానధిష్ఠించి యుండుట యని యర్థము

– [శం రా I పె 36-37]

ధన్వంతరి

దేవతలు, రాక్షసులు సముద్రమును మథించుచుండగా అమృత కలశమును ధరించి ధన్వంతరి అవతరించెను (దేవతలు, అసురులు అనగా జీవుల నాశ్రయించు సద్గుణములు, దుర్గుణములు) ధన్వంతరి అనగా దేహమును నిలుపరించు ధర్మముల సృష్టి అమృత కలశమనగా ప్రాణము నిలుపుట కేర్పడిన హృదయము

– [శ్రీ భా ప్ర I పే 61]

ధనుర్విద్య - అస్త్రములు

తపస్సు అనగా ఒక వెలుగును ధ్యానించుట సామాన్య మానవులు జన్మించిన దగ్గరనుంచి ఇంద్రియార్థములలో మునిగి తేలి, ఇదె ప్రపంచమని,

పురుషార్థమునీ ప్రవర్తిస్తూ ఉంటారు కొన్ని జన్మల తరువాత భగవంతుని అనుగ్రహము వలన, గురుబోధ వలనను అపుడు ఇంద్రియార్థ విషయము లను త్యజించి బ్రహ్మవిద్య అభ్యాసము చేయుట మొదలుపెట్టును అదే రెండవజన్మ ఒకటి తల్లి గర్భమునుండి వచ్చి జీవించుట, రెండు గురుబోధ వలన ఇంద్రియార్థములను త్యజించి బ్రహ్మవిద్యను అభ్యసించుట ఇలా రెండవజన్మ ఎత్తినవారికే ద్విజ అనే పేరువచ్చినది పరమాత్మ మానవ శరీరముతో అవతారము దాల్చినపుడు ఇవి యాదృచ్ఛ సంకల్పమాత్రముగ వానిలో ఇమిడియుండును అటువంటి అవతారమూర్తి అయిన రామునికి తాను విద్య బోధించుటకన్న ఎక్కువ సార్థకత ఇంకేముంటుంది అని విశ్వామిత్రుడు సంతసించెను కావున వెలుగును ధ్యానించి చూపినట్లు, విశ్వామిత్రుని వలన గ్రహించి అస్త్రములను ధ్యానించి రామలక్ష్మణులు ఒంటిలో చూశారు ఆ అస్త్రములతో -

(1) దండచక్రము — తన ప్రవర్తనలో తప్పు జరిగినప్పుడు తన్నుతాను దండించుకొనుట ఈ దండనవలన ఇతరులను దండింపగలశక్తి కలుగును అప్పుడతడు ప్రభువు కాగలడు అవతారమూర్తిలో ఈ శక్తి సహజముగా ఉండును

(2) ధర్మచక్రము — పైవిధముగా తన మనస్సును దండించు కొన్నవారు ధర్మచక్రమునకు అర్హులు వారిలో ఆ చక్రము ఉండును (బుద్ధభగవానుడు కూడా ఈ ధర్మచక్రమును ఉపాసించి తన శిష్యులలో ప్రవర్తింప చేసినాడు)

(3) కాలచక్రము — సంవత్సర రూపుడైన పరమాత్మను మాస రూపునిగా, పక్ష రూపునిగా, అయనంగా, దినముగా జాములు, గంటలు, ఘడియలు, నిమేషములు, క్షణములుగాను ధ్యానించి వాటికి అతీతముగా ఉండే కాలపురుషుని ధ్యానించుట

(4) విష్ణుచక్రము — భూమి, ఆకాశము అంతా నిండి యున్న అహం కారమును అణుమునది భూమి ఆకాశము కలుసుకునే వినయముగా చక్రంగా ఉంటుంది దానినయుక్త సర్వాంతర్యామిగా భగవంతుని ధ్యానిస్తూ

వేగమూ, కాలమూ గుండ్రంగా తిరుగుతూ ఉండుటను చూస్తూ దాంట్లోనే తిరగకుండా స్థిరముగా చూసి, వెలుగును చూచుట ఒక తపస్సు, దీనివల్ల విష్ణు దర్శనమౌతుంది ఇదే సుదర్శనచక్రము దీనిని గూర్చిన ప్రజ్ఞ మనకు సహస్రార మనబడే చక్రముగా పనిచేస్తుంది దీనిని యోగులు దర్శనం చేస్తారు ఇట్టి కారణాల వలననే సుదర్శనమును సహస్రారమనే పేరుతో మంత్రశాస్త్ర ద్రష్టలైన ఋషులు ధ్యానముచేసి ఉంచారు దీనిం పైని ఆకాశపు తాచేట దీపాలాగ ఉంటుంది దీనికి జ్యోతిశ్చక్రం లేక శింశుమార చక్రము అనిపేరు ఈ తాబేటికి నడుమ గీయబడిన మధ్యరేఖగా (భూమధ్యరేఖకు సూటిగా పైన తిరుగుతూ) రాశిచక్రము రూపంలో కాలచక్రము ఉంటుంది దానిని వాటగా చేసుకుని కర్మాధీనమైన గ్రహముల చక్రము తిరుగుతూ భూమి జీవుల కర్మలకు పంచాంగముగా పనిచేస్తూ ఉంటుంది ఈ విష్ణుచక్రాన్ని ధ్యానించుట చాల ఉగ్రము ఇతరుల మేలుకొరకు తప్ప స్వార్థము కొరకు ఉపయోగిస్తే మొదట శత్రుసంహారము, పిదప తన సంహారము చేయును

(5) ఇంద్రచక్రం, (6) వజ్రాయుధం, (7) త్రిశూలము, (8) బ్రహ్మశిరోనామాస్త్రము, (9) ఇషీకము బ్రహ్మతేజస్సును పొందించునది ఇది సకలీవాగేశ్వరి అని చెప్పబడు మంత్రదేవత రెండు పెదవులు, రెండు పలువరుసలచేత మూయబడిన నాలుకమీద రక్షింపబడు వాక్కుగా దీనిని ధ్యానిస్తూ అవసరమునకు తప్ప తక్కిన సమయములందు వాడకుండనచో అదే బ్రహ్మాస్త్రమనబడును అదే బ్రహ్మవర్చస్సు చేకూర్చును రెండునాడులు మనలో [illegible] ఉన్నవి ఒకటి సౌమ్యది, రెండవది శాంకరి ఇవి మంచి తేజోమయమైనవి ఎక్కువ కాంతి ఎక్కువ తేజోమయమైన వెలుగు విచ్చునవి

ఇవిగాక ధర్మపాశము, కాలపాశము, నాగాస్త్రము ఇవి వాక్కుచేత వాతావరణము బంధించుట, కాలపరిస్థితిని ఎట్టి వాతావరణమునైనా నియమించుట చేయును ఇవికాక శత్రువులకు భయము కలిగించేవి కపాలము, కంకాళము

విశ్వామిత్రుడు మంత్రమయమైన తన మొత్తము ప్రజ్ఞను మంత్రముగా రామునకు ఇచ్చెను. భౌతికశరీరము కాక మంత్రమయశరీరము ఉండును దీనినే దేవము అందురు. సూక్ష్మశరీర పవిత్రీకరణ జరిగిన తర్వాత మంత్రమందు లయించుటతో మంత్రమయ దివ్యశరీరము స్పష్టంపడును. రాముడు విశ్వామిత్రుని వలన తన శరీరములో వున్న మంత్రమయ శరీరముతోనిక అస్త్ర దేవతలను స్వీకరించెను

— [రా ప్ర పె 48 51]

ధేనువు

ధేనువులనగా గోవులు. ఇవి శరీరములోని గ్రంథులను, అందుండి స్రవించు రసములకును వాని వలన కల్పితములగు జ్ఞానేంద్రియ ప్రజ్ఞకును సూచకములు. సంగీతమునకును వీనికి సంబంధమున్నది. గాన గంధర్వులు గోగణముల పరిపాలకులుగా వేద కవి సమయము. ఆకాశమున సూర్యుడు అంతర్గూఢ తత్త్వములను వివరణములుగా వ్యక్తము చేయు గ్రంథి. ఆవు శరీరమున ఆహారపానీయాదులు రక్తాదిధాతువులుగా మారిన వెనుక అందుండి క్షీరధాతువును వ్యక్తము చేయు గ్రంథి పేరు గోవు.

మానవుని కంఠమునుండి వచ్చు వైఖరీ వాక్కునిని గాంధర్వ విద్యగా ప్రతిలయబద్ధము చేయు శక్తిని గోవు అని పేరు. ఆయా విభేదములే గోరూపములైన ఛందస్సులుగా చెప్పబడినవి. వాని వలన జ్ఞానేంద్రియములు కలుగును గనుక, ఈ స్థితిలోని సామవాక్కు కామధేనువు అనబడినది. లౌకిక సంభాషణాదికములలో శబ్దార్థములను నిర్వహించి ప్రయోజనములను ప్రశ్నోత్తర రూపమున సాధించు జ్ఞానము గాక ఈ గంధర్వ శక్తులనే ఎప్పుడు నున్నది కనుకనే వాక్కు కామధేనువని వేద కవి సమయము

— [గు గీ పే 233]

నరజాతి - స్థూల శరీర నిర్మాణము

నరజాతి భూమిపై పుట్టినపుడు మొదట తేజోమయ సూక్ష్మశరీరములే గాని స్థూల శరీరములు లేవు. అపుడు శిరస్సునుండి వక్షస్సు దిగువ భాగము వరకే తేజోమయ రూపములైన వెన్నెముకలేర్పడినవి. తర్వాత కర్మను బట్టి ఏర్పడిన సప్తధాతువులతో శరీరము లేర్పడి స్త్రీ, పురుష భేదమేర్పడుటలో వెన్నెముక దిగువభాగము సృష్టింపబడినది. [illegible] అంతకు ముందు మానభ్యరేఖ నుండి ఉత్తరధ్రువము వరకుగల డిప్పమాత్రమే యుండెడిది. ఆ కాలమున వరాహమూర్తిచే ధరింపబడిన భూమి ఈ డిప్ప మాత్రమే. అపుడు మన ఉత్తరధ్రువము సూర్యునివైపు తిరిగియుండెడిది. భూమి యొక్క పాత్రవలె చేరలుచున్నట్లు సూర్యునిచుట్టును తిరుగుచుండెడిది. మనువు సృష్టిలో కర్దముని కాలమునుండి దక్షిణధ్రువ మేర్పడి గోళము పూర్తియగుటయు, నరులకు భౌతిక శరీరములు కల్పింపబడి దిగువభాగము లేర్పడి, స్త్రీ, పురుష భేదము కల్పింపబడుటయు, గర్భధారణము సంభవించుటయు నొకేసారి జరిగెను.

– [శ్రీ బా ప్ర VI పే 113]

నరనారాయణులు

ఈ దేహమున వినిపించు వాడొకడును, విని పూరించు వాడొకడును పుట్టుట నారాయణుని మాయ. ఈ విధముగా వేరైన జీవుని సృష్టి నారాయణుని నుండి దిగివచ్చిన సంకల్పము [illegible] సంకల్పింపడు, కాని వాని సంకల్పము వెలయుచుండును. ఈ దేహమున విక్రమించబడు శంఖారావము నారాయణునిచే వేయబడును. ఆ రావము మనస్సునుంచి పంచేంద్రియములలోనికి దిగివచ్చి, పంచభూతాత్మకమైన శరీరమును నిర్వహించుచు పంచతన్మాత్రల మూలమున [illegible] వినపడెను. కనుక శ్రీకృష్ణుడు ఊదిన శంఖము పేరు పాంచజన్యము.

ఇట్టి నరుడు పూరించు శంఖము అనగా స్పందనము [illegible] జీవునిచే దత్తము కనుక అర్జునుడు ఊదిన శంఖముపేరు దేవదత్తము. ప్రతిదేహము

నందును నరనారాయణు లుందురు గనుక ఒకరినుండి యింకొకరియుద్భవ
మందుకొనును గనుక, అందించిన వానిలోని నారాయణుడు గురువు అందు
కొనిన వానిలోని నరుడు శిష్యుడు ఈ సంబంధమునే గురుశిష్య సంబంధ
మందురు అందరిలోనున్న నారాయణుడు జగద్గురువనియు, మన కందించిన
వాడు గురువనియు, సంప్రదాయము ఈ గురు పరంపరకు మూల
పురుషుడు కనుకనే కృష్ణుడు జగద్గురువని వ్యవహరింపబడినాడు గురు
పరంపర లేనిదే గురుశిష్య సంపర్కమైన యోగము లేదు

— [శం రారావము I పే 11 15]

నవవర్షములు - భారత వర్షము

ఈ భూమిని పద్మముగా నూహించినచో దానిమధ్య జంబూద్వీప
ముండును అది లక్షయోజనముల వెడల్పు, అంతే పొడుగు కలిగి బాహిరావ
వలె గుండ్రముగా నున్నది అందు వర్షము లనబడు విభాగములు తొమ్మిది
యున్నవి ఒక్కొక్క వర్షము తొమ్మిది యోజనముల విస్తారము కలిగియున్నది
వర్షములకు సరిహద్దులలో గల పర్వతము లెనిమిది యున్నవి

జంబూద్వీపమందు ఈ తొమ్మిది వర్షములున్నవి

1) ఇలావృత వర్షము ఇచట స్త్రీ పురుష భేదములేని దేహము
లుండును ఒక్కొక్కటి గాలి రెండు దేహములగును ప్రతిదాని
యందును గల జీవుడొక్కడే అందలి పురుషుడు

2) భద్రాశ్వము ఇచ్చటి జీవులకు ప్రాణమయకోశము మిగిలిన వాని
కన్న మిక్కలి ప్రాధాన్యము వహించుటవే గుర్రములవలె ముఖములు
గుర్రము పండుకొనక నిద్రపోవక నిలవబడియే పోవును మృత్యువును
జయించి మేల్కొని నిల్చపొడుచుకొని యుండును దేహము
బల్లముగానుండ యొచ్చటనైనను స్వతంత్ర మగా సంచరింతురు

3) హరివర్షము ఎచటివారిలో విష్ణువుని అస్తిత్వము ధ్యానించు
వారికి పశుల వంటివి సంసారి పరిశాము మన పెట్టబడుట కాని,
వస్తులు అసురగణములు కలిగి వర్తించె, అట్టివారు దైవానుగ్రహా

మువే ప్రహ్లాదునివంటి గురువు లభించి శాంతస్వభావులై భాగవతోత్తము లగుచున్నారు ఈ పరిణామము నొందిన వారందరును హరివర్షమున జన్మింతురు

4) కేతుమాలా వర్షము రాత్రి భాగమున జీవులు మాయమోహితు లగుట, విభ్రమ వశులగుట, కామచేష్టలతో వర్తించుట మున్నగు జీవ లక్షణము లిచ్చట వర్ణింపబడినవి రాత్రిం అధిదేవతలైన ప్రజాపతి పుత్రికలు హాసమునే గర్భముగా ధరింతురు తెల్లవారుసరికి చైతన్య ముద్భవించును గనుక జీవులకు మాయతొలగును జీవ పరిణామమును సుపేచ్చను కామమును దాటుచున్న వారందరును కేతుమాలా వర్షమున పుట్టుదురు

5) రమ్యకం వర్షము ఇందలి ప్రజలకు ప్రభువు మనువు అతడు తన కొడుకులు, మనుమలు మొదలగు బంధువులతో మంత్రులు మున్నగు వారితో మత్స్యమూర్తిని యథాభక్తితో నారాధించును

6) హిరణ్మయ వర్షము హిరణ్మయి వర్షమునగల ప్రజలకు దేవుడు కూర్మావతారము వారిం పత్కొలియగు అర్యముడు రాజై పరిపాలించు చున్నాడు ఇచ్చట ప్రజలు విష్ణువును ధ్యానించుచు ఐహికసౌఖ్య మందుచుందురు

7) కురు వర్షము ఇచ్చట ప్రజలు వరాహమూర్తిని ఆరాధించుచు ఐహిక సౌఖ్యముల పొందుచుందురు

8) కింపురుష వర్షము ఇచ్చటి ప్రజలకు సీతాలక్ష్మణ సహితుడైన శ్రీరాముడు కులదైవము అచ్చట ఆంజనేయుడు ఆ ప్రజలతో గలసి శ్రీరామచంద్రుని మంత్రతంత్ర ధ్యానాదికముల నారాధించు చుండును

9) భారత వర్షము ఈ భారత వర్షమును పాలించు దేవాదులు మొదట వరుసగా దిగిన భూమి యిదియే ఇందే భౌతికకర్మలు ప్రారంభమైనవి గనుక యిది కర్మభూమి మిగిలిన వర్షములవారు

పుణ్యము ననుభవించుచు కర్మాచరణ మక్కరలేక జీవింపుచున్నారు అట్టివారు వేల సంవత్సరములు జీవింతురు ఒక్కొక్కరికి కొన్ని ఏనుగుల బలముండును దేవతలలో సమానులై వజ్రమయ దేహములతో జీవించుచుందురు ఎప్పుడును సంతోషముగా నుందురు భయముండదు కనుక అసత్యము, కపటము అవశ్యకములు కావు

ఇది కలియుగమునకు వర్తింపదు కలియుగమున భారతవర్ష ప్రజలు ధర్మ మను విడిచి కష్టజీవులు, దుర్బలులు, రోగులు, నీచబుద్ధి గలవారుగా జీవించుదురని ఈ గ్రంథమునందే చెప్పబడినది మరియు బ్రాహ్మణులు వేదము, శీలము, శుచిత్వము విడిచి మద్యమాంసాదుల కాసక్తులై చెడిపోయి, ఉదరపోషణ కొరకు తిరుగుచుందురనియు, క్షత్రియులు ధర్మభ్రష్టులగుదు రనియు, శూద్రులు ప్రభువులై పరిపాలింతురనియు ప్రజలను సమూలముగా దోచుకొని తిందురనియు మహాభారతమున యుగధర్మములందు చెప్పబడినవి కనుక ఈ నవవర్షముల వృత్తాంతములును కలియ గమునకు వర్తింపవు

– [శ్రీ భా ప్ర XIII పే 31-50 సంగ్రహింపబడినది]

నవవిధ సృష్టి

ఈ సృష్టియంతయు తొమ్మిది విధములు ఈ తొమ్మిది విధములలో కొంత సృష్టి ప్రాకృతమనియు, కొంత వైకృతమనియు వర్గీకరింపబడినది అదియె మరల కాలము, ద్రవ్యము, గుణము అనబడు మూడు భేదములతో వచ్చుచు పోవుచుండును తొమ్మిది విధముల సృష్టిని గూర్చిన వివరములు

1) మహత్+తత్త్వము అనబడునది మొదటి సృష్టి అది నారాయణుని సన్నిధియందె యుండును కాని గుణములచే భేదములు గలిగి యుండును (The base of creation undergoing change according to qualities)

2) అహంకార తత్త్వము రెండవసృష్టి అది ద్రవ్యము, జ్ఞానము, క్రియ అను మూడు భేదములలో నుండును (Matter, Consciousness and Activity)

3) పంచభూతములు, పంచతన్మాత్రల సృష్టి మూడవది ఇందు శబ్దము, స్పర్శ రూపము, రుచి వాసనయనబడు తన్మాత్రలైదును పుట్టును ఇవి శక్తిమయములు (Energy Units) మరియు పృథివి, జలము అగ్ని, వాయువు ఆకాశము అనబడు పంచభూతముల సృష్టికూడ యిందే జరుగును ఇది ద్రవ్యము (Matter) యొక్క సృష్టి ఈ విధముగా ఈ మూడవసృష్టి శక్త్యాత్మకము, ద్రవ్యాత్మకమై యున్నది

4) ఇంద్రియముల సృష్టి నాలుగవది అందు జ్ఞానేంద్రియములైదును, కర్మేంద్రియములైదును, మొత్తము పది యింద్రియములు పుట్టును వానిలో స్పర్శ, చూపు వినుట రుచి చూచుట, వాసన చూచుట యనబడునవి జ్ఞానేంద్రియములైదు వీని స్థానములే చర్మము, కన్ను, చెవి, నాలుక ముక్కు అనునవి ఇక వాక్కునకు నోరు గమనమునకు పాదములు, పనులకు చేతులు [illegible]మూత్రములకు గుహ్యము, మలమునకు మలావయవము అనునవి అయిదు కర్మేంద్రియములు

5) మనస్సు యొక్క సృష్టి ఐదవది ఇది సాత్వికాహంకారముల నుండి పుట్టును ఇందు మనసున పనిచేయు దేవతలు పుట్టుదురు కనుకనే యీ దేవతలకు మనస్సులు అని పేరు వచ్చినది (ఆలోచించుట, ఇంద్రియముల ద్వారమున పరిసరములను గమనించుట మున్నగు పనులు వీరిచే చేయబడును)

6) ఆవరణ సృష్టి అనునది ఆరవది జీవుల ఉద్ధతితో సంబంధము లేకయె దేహనిర్మాణాదులు హెచ్చులుగా నెరవేరుటకు జరుగును అంతలి [illegible] పనులు, ఉత్పత్తియగును (The makers or the flame and the engine) ఇది జీవులకు తెలియకుండ జరుగును కనుక తాము సృష్టి యనబడును అనగా తమోగుణము పనిచేయుట వలన విధి ఏర్పడును

ఈ ఆరును ప్రాకృత సృష్టులనబడును

(Natural outpouring of the Creation) ఈశ్వరుడు లీలార్థము దేహమునందు విహరించుటకై దేహనిర్మాణమునకై యిది ఏర్పడును

ఇక మిగిలినవి వైకృత సృష్టులనబడును (Secondary outpouring or the Creation)

7) స్థావరముల సృష్టి లేక ఊర్ధ్వస్రోతస్సు ఎడబది (Vertical Creation) ఇందు ఈ దిగువ విభాగములున్నవి

A) వనస్పతులు అనగా పువ్వులు లేకుండ కాయలు పండ్లుగల చెట్లు రావి, జువ్వి, అత్తి, పనస, మొదలగు జాతుల వృక్షముల గుంపు

B) ఓషధులు (Herbs) అనగా పుష్పించి పంటపండును కానీ పంట పండునరికి మొక్క చనిపోవును వరి, గోధుమ పె . మినుము మొదలగు ధాన్యము లీజాతికి చెందును

C) లతలు (Creepers) ఇవి సున్నితములై సతీగలు ప్రాకుచు పెరుగును మాలతీ, మల్లె మొదలగునవి

D) త్వక్సారములు లేక గట్టిబెరడు గల్గు ముగల చెట్లు ఇందు వెదురు మున్నగునవియును, ప్రూనుగట్టు జేకు, దేవదారు మున్నగు వృక్షములుండును

E) వీరుధములు లేక పొదలు (Shrubs) ఇవి గన్నేరు, గులాబి మొదలగునవి

F) ధ్రువములు అనగా బలమైన, లావైన ప్రాణుకట్టు ఎక్కుటుపు చిగురైనవి పుష్పములు పండ్లు గలవి యగు వృక్షములు మామిడి, వెప మొదలగు జాతులు ఈ ఆరు విధములైన వృక్షజాతులును గిలన స్థావరములనబడును (స్థావరములనగా నొకచోటునుండి వరియొం చోటం బోలేనివి) ఈ జాతులకు స్పర్శజ్ఞానము, నొప్పి మొదలగునవి తెలియునుగాని మనసుండుట గలుగ మనంబలె బాధ ననుభవింపలేవు వాధ యనునది మొత్తము వెల్తునకు ఒకె అసుభవముగా నుండును అట్లె సుఖము వేడిమి, చల్లన మొదలైనవి గూడ యనుభవింపుడును గాని చెరియపు కనుకనే వినిని అంతః స్పర్శ ము లందురు ఊర్ధ్వ స్రోతస్సులనగా నేలనుండి పైకి దారిచేసుకొను [illegible]

వుట్టు సృష్టి జరిగె అందువలననే నెట్లనియు భూమినుండి పైకి పెరుగుచు వివిధ ఆహారములు సదా జీవించుచు ఇంక చెప్ప బడిన వృక్షముల వర్గీకరణము ప్రవృత్తి భేదము ననుసరించినదే కాని, గోత్రము ననుసరించినది కాదు అనగా Taxanomy కాదు ఇది వైవరిత్యం Analogy ననుసరించినదే కాని ఉత్పత్తి ధర్మము Homology ననుసరించినది కాదు

8) తిర్యక్సృష్టి లేక అడ్డముగా పెరుగునది (Horizontal Creation) ఎందు ఈ క్రింది భాగములున్నవి

A) పాలియుండు ఎన గిట్టలుగల ఎద్దు, ఆవులు, దున్నలు, గేదెలు, గొర్రెలు, మేకలు, జింకలు పందులు, ఒంటెలు, దుప్పులు, లేళ్ళు మున్నగు జంతువులు

B) ఒకటి యొక్క గిట్టలుగల గుర్రములు, గాడిదలు, కంచర గాడిదలు గౌరములు, శరభములు, చామర మృగములు మున్నగు జంతువులు

C) ఐదుగోళ్ళు పాదములందు గల కుక్కలు, నక్కలు, తోడేళ్ళు, పులులు, పిల్లులు, కుందేళ్ళు, సింహములు, కోతులు, ముళ్ళపందులు, ఏనుగులు, బొల్లి ఉడుములు, తొండలు మొదలగు భూచరములయిన మృగములు

D) మొసళ్ళు మొదలగు జలచరములు

E) రాబందులు గ్రద్దలు కొంగలు డేగయు, తెల్లపక్షులు భల్లూకపక్షులు, పిచ్చుకలు చిలుకలు పావురములు కపోతములు, కాకులు గుడ్లగూబలు మొదలగు పక్షిజాతులు ఇవి ఆకాశమున తిరుగుచు ఆహారము వెదకి బ్రతుకును

ఈ ఎనిమిదవ సృష్టియందు వున్న తిర్యక్కులన్నియు పుట్టినప్పటినుండి నేలకు అడ్డముగా తిరిగియుండును (Horizontal) వీనికి జ్ఞానము ఆహార మందుగల యాత్రమే విస్ఫారియుండును మిగిలిన జ్ఞానము విశేషముగా విస్ఫారము కానందున కర్మేంద్రియములు హెచ్చుగా పనిచేయును ఇవి

యొక్కవలన నెక్కువగా తెలిసికొని అహోరాదులయందు మెలగుచుండును వ్యాధియు ఎన ఎక్కువ కాలము జ్ఞాపకముండవలసిన విషయములంటువు లసగా నెప్పటి కప్పుడు గుర్తుండుచేగాని, దినముల తరబడి విషయ ములు గుర్తుండవు రేపటి విషయమును గూర్చిన కార్యక్రమముగాని, నిన్నటి విషయమును నేడు చూచుకొనుటగాని చేతకాదు వీనిలో ఇరువదిఎనిమిది భేదములున్నవని శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుదురు

9) అర్వాక్ స్రోతము అనబడు సృష్టి తొమ్మిదవది ఇది ఒకే విధము ఇదియే మానవుల సృష్టి ఇది రజోగుణముచే ప్రేరేపింపబడి యున్నది ఇందు జీవులు అన్నిపనులు జేయగలిగియుందురు సుఖము దుఃఖము విశేషముగా అనుభవింతురు దుఃఖమునందు గూడ సుఖమును గోరి పనిచేయుచుందురు

ఈ ఏడవ, ఎనిమిదవ, తొమ్మిదవ సృష్టులు మూడును వైకృతుల సృష్టి అనబడును ఈ విధముగా జీవుల సృష్టి తొమ్మిది విధములు

– [శ్రీ రా ప్ర V పే 42-45]

సప్తసూర్యులు - కర్దముని పుత్రికలు

కళ అనసూయ, శ్రద్ధ హవిర్భువు, గతి క్రియ ఖ్యాతి అరుంధతి శాంతి అను కర్దముని తొమ్మిదిమంది పుత్రికలను మానవజాతి వరించవలసిన తొమ్మిది సద్గుణములు వారి భర్తలైన తొమ్మిదిమంది మునులును ఆకాశమున గల అసంఖ్యాకములైన సూర్యమూర్తులలో తొమ్మిదిమంది సూర్యులు వారి కిరణముల తేజస్సులుగా వారిభార్యలు ప్రసరించుచుందురు ఒక్కొక్క సూర్య మండలము నుండొక్కొక్క సద్గుణము ప్రధాన లక్షణమై ప్రసరించి ఆయా యున్నను తిరుగు గ్రహముల పైని జీవులందు ఆ సద్గుణము ముఖ్యలక్షణ గా వర్తించును ఆ సూర్యులు మన సూర్యునికన్న ఆధ్యాత్మిక పరిణామమున చాలా పురోగమించినవారు కనుక వారి ప్రభావముండు గ్రహముల యందలి జీవులు చాల మనకన్న చాలా పురోగమించినవారు మరియు మన సూర్యుడును మరికొందరు సూర్యులను ఈ పరిచి యున్నగావారిని శిష్యులై కలుచుపము న

బ్రహ్మవిద్య నుపదేశించుచు ఈ భూమిపై జన్మించు మానవులకు తగినంతగా బ్రహ్మవిద్య నందించుచున్నారు అంతేకాక మరీచి మొదలగు సూర్యులనుండి అంశలై కిరణములు దిగివచ్చి మన సూర్యుని ద్వారమున మన భూమిపై నివసించి దేహములు ధరించుచు, ఆయా కాలములలో ఆయా ఋషులుగా పుట్టి పెరిగి బ్రహ్మవిద్య నుపదేశించుచున్నారు అట్లే సనత్కుమారుడు అనువాడు నొక పవిత్ర సూర్యమూర్తి యొక్క అంశ దిగివచ్చి మన శుక్ర గ్రహము మీదుగా మన భూమిని చేరుకొని యిప్పటికిని సనత్కుమారుడను పేర బ్రహ్మర్షియై వర్తించుచు మనువుయొక్క సృష్టి వ్యూహమును ప్రవర్తింప చేయుచున్నాడు ఇట్టి యింకను వివరములు తెలియవలెనన్నచో టిబెటనుడను మహర్షి యుపదేశమున Alice A Bailey రచించిన రహస్యజ్యోతిశ్శాస్త్రము (Esoteric Astrology) అను గ్రంథమును చూడ వలెను

– [శ్రీ భా ప్ర VI పే 146-147]

నాగములు, సర్పములు

నాగములు, సర్పములు అనగా పాములు కావు ఖనిజాటులలో జలమయములుగా ప్రవాహరూపమున ప్రసరించు యీశ్వరశక్తులే నాగములు వీరు మనదేహములందు ప్రాణములుగా పనిచేయుచున్నారు అధోలోకములలో పొంగియున్నవి అనగా ఖనిజముల గనుల కొండలనంత దూరము ప్రసరింపగలరు కనుక తక్షకుడు అను వానిలో ఒకడు మిగిలిపోయినది ఆదియుగములలో నదులు, కాలువలు, జలప్రవాహము అను మాటకు సరజాతి నాగజాతియని పేరు వచ్చినది

– [శ్రీ భా ప్ర I గ్రంథములు పే XXII]

నాభి

నాభి యనగా కేంద్రము కేంద్రమేర్పడుటయే సూర్యమండల మేర్పడుట ఎందువనగా బంధించి చెదరిపోకుండ పట్టియుంచువాడు సూర్యుని చుట్టును, సౌరకుటుంబము బంధించి చెదరకుండ పరిభ్రమింప చేయబడుచున్నది దీనినుండి మూడు నాభులు పుట్టినవని చెప్పబడినది అవియే సూర్యుడు భూమి, చంద్రుడు అనబడు కేంద్రములు ఈ మూడింటి నుండియే జీవులేర్పడి దేహము, మనస్సు, ఆత్మ యను మూడు నాభులు గలిగి చెదరిపోకుండ జీవించుచున్నారు దీనినుండి ఆరు నాభులు చక్రములుగా నేర్పడి, తిరుగుచున్నవనియును, ఆరును వేరువేరు చక్రములై తిరుగుచున్న వనియును చెప్పబడినది సూర్యునిచుట్టును ఐదు గ్రహములు, చంద్రుడు కలసి దేనికది పరిభ్రమించుచు, సూర్యునిచుట్టును తిరుగుచున్నారు దీనివలన సృష్టి జీవులేర్పడి భూమిపై కిరణ్ము సూర్యునకును, పట్చక్రములు మిగిలిన గ్రహములకును, సంకేతములుగా నెన్నెముక ఏర్పడినది అది తల్లిగర్భమున సప్తతంతులై మండలాకృతిగా చుట్టుకొనియుండగా, దానిని నిర్మించు రాశి చక్రము భూమధ్యరేఖ చుట్టును ఆకాశముగా నేర్పడినది ఇట్లు నాభు లేర్పడు టయే జీవుని దేహమున బంధించుటకు కారణము

— [సు సూ పే 137-138]

నారాశంసి

వేదములయందు అగ్ని, వాయువు, వరుణుడు మున్నగు వివిధ దేవతలు మంత్రములుగా రూపొందుచున్నారు అనగా సృష్టియందు వర్తించు చున్నారు సృష్టియను వేదమునకు మంత్రరూపమే ప్రతిరూప వేదము నందలి దేవతలందరు పురుషుని ఈశ్వరునియందు అంగాంగ భావము నొందియున్నారు ఈ అంగములలో అంతర్యామి యగు ఈశ్వరుడే బ్రహ్మాండ పిండాండములుగా సృష్టియై దిగివచ్చుచున్నాడు

నరుడుగా వేషము వేయు జీవుడును, ప్రకృతియందు వర్తించు ఈశ్వరుడె గనుక వేదములు దీని తెలిసినవారు సామాన్యులు నేనె దీనినెవ్వడు

తెలిసికొనినా వాడు శోకము తరించును అమృతత్వము ననుభవించును అని వేదమంత్రము లలో అనేకములు వర్ణించుచున్నవి వాచ్యముగాక్కూడ నరుని ఈ తీరునిగా వర్ణించు మంత్రములు నారాశంసి అను పేరున నున్నవి

— [మం గీ పే 316]

న్యాసవిద్య

యోగవిద్య నభ్యసించువానికి ప్రాణ స్పందనముల రూపమున వాయువులు మూలాధారము నుండి ఊర్ధ్వగమనము చేయును ప్రజ్ఞలు శిరస్సు నుండి దిగువకు ప్రసరించుచు వాయువుల గతులను తెలిసికొని సమీకరణము చేయును భారతభూమియందు దక్షిణసముద్రము నుండి బయలుదేరిన వాయువు లుత్తరముగా ప్రయాణము చేయును హిమాలయముల నుండి బుద్ధుల ప్రజ్ఞలు దక్షిణాభిముఖముగా దిగివచ్చి వాయువులను కలసికొని ఆకాశపథములలో ప్రణవమును సమీకరణము చేయును కనుకనే యోగసిద్ధులైన ఋషీంద్రులు తమ దేహముల యందలి వివిధ స్థానములలో భరతభూమియందలి వివిధ ప్రాంతముల చైతన్యమును న్యాసము చేసికొనుట నేర్చిరి తమ సహస్రారమందలి ప్రజ్ఞలకును హిమాలయపర్వత గుహాలలోని చైతన్యమునకును గల సంబంధము వారికి తెలియును బదరికాశ్రమము నకును, కైలాస శిఖరమునకును తమ శిరస్సులలోగల స్థానమును గుర్తించిన వారు ఋషులు ఈ సంబంధము ననుసరించియే దేహములలోనికి జీవులుగా దిగివచ్చు పురుషుడు రుద్రుడుగను, నారాయణుడుగను వర్ణింపబడెను వేదము లందు రుద్రసూక్తములు, విష్ణుసూక్తములు న్యాసవిద్యకు మొదట మంత్రములై యేర్పడినవి

— [ఋ పు పే 42 43]

నిష్కామ కర్మ

చాలాకాలము సత్కర్మలాచరించిన వానియందు ప్రజలకు గౌరవము కలిగి వాని అడుగుజాడల వెంట నడిచెదరు జ్ఞానము కలిగినదనుకొని అతడు సత్కర్మలను మానినచో మిగిలినవారును మానెదరు కనుక సత్కర్మలను

మానకుండుట నిష్కామకర్మ యోగమే లోకము క్రమబద్ధముగా నడువ వలెనన్నచో ఆర్జనము, జీవనోపాధి, సాంఘికవ్యవస్థ, పౌరధర్మములు క్రమ బద్ధముగ నిర్వర్తింపబడవలెను దానికొరకే నిరంతర సత్కర్మాచరణము అవశ్యకము తన మనోవాక్కర్మలు నిమిత్తములుగ ఇతరులుద్ధరింపబడ వలెనను సంకల్పమే వాస్తవమైన నిష్కామకర్మ యోగము కనుక సత్కర్మా చరణము వలననే ఈ సిద్ధి సాధ్యము దాని నెరిగియే జనకాదులు నైష్కర్మ్య సిద్ధిని తమ ప్రజలకు సాధించి పెట్టిరి

– [సం రా I పే 97-98]

పదునెనిమిది (18) - కీలక సూత్రము

భగవద్గీతకు పదునెనిమిది అధ్యాయములు కలవు దీని నిముడ్చు కొనిన మహాభారతమునకు పదునెనిమిది పర్వములు కలవు యుద్ధము జరిగినది పదునెనిమిది దినములు అందు పాల్గొనినది పదునెనిమిది యక్షౌహిణుల సైన్యము సంఖ్యాక్షర నిఘంటువు ననుసరించి జ–య అను అక్షరములకు 8, 1 సంఖ్యలు సంకేతింపబడినవి అంకానాం వామతో గతి అను సంప్రదాయముచే జయ శబ్దమునకు 18 అని అర్థము ఈ 18 సంఖ్య భారతములోని వివిధార్థములను విన్యాసము చేయు సంకేతములలో నొకటి దీనిని విడదీయు మహా పర్వము లను పదములోని శ్లేషార్థమును గలదు పూర్ణిమ, అమావాస్యలను పర్వము లందురు ఒక చాంద్ర సంవత్సరమున 12 పూర్ణిమలు, 12 అమావాస్యలు నుండును మొత్తము 24 పర్వములు దీనినే సంవత్సర పురుషుడు ప్రజాపతి నామాంకితమైన గాయత్రీ ఛందస్సు అందురు ఇందు నాలుగింట మూడువంతులు 18 అగును ఇందు చెప్పబోవు సమన్వయమునకు వ్యాఖ్యానప్రాయమైన పునాదిని నిలుపుటకే వ్యాసుడు మహా భారతము మొదట సంవత్సర చక్రమును కీర్తించి జ్యోతిర్విద్యా విన్యాసము చేసినాడు

ఈ సృష్టి మొత్తమునకు సంవత్సరము చిన్న చిత్రపటము (Blue Print) వంటిది మానవ నిర్మాణ పూర్వాధారము మనుండె మనము పరికించిన నగిటు కాలము లోనింది కొరమానములు అనగా సంవత్సర మన 3/1ు

పంటు ఇది జీవి శరీరము పెరుగుదలను, అహంకారము పెరుగుదలను సూచించును మరియు పంచేంద్రియ ప్రవృత్తులు, దానితోపాటు పిండమును అవయవములుగా బ్రద్దలుకొట్టు శక్తి (గాంధారి)ని, ఈ విభజనలో నుద్భవించు మామకులు అనబడు అహంకారాది అంధసంతతి జననమును తెలియ జేయును దీనికి వివరణముగనే దైవాసురాంశలు భూమిక దిగివచ్చు కథ భారతమున నున్నది వీరి నడుమనె నేను గా దిగివచ్చువాడు శ్రీకృష్ణుడు కురుపాండవ శక్తులు గల ఈ క్షేత్రముననే ధర్మగ్లాని కలిగినపుడెల్ల, అధర్మము పెచ్చు పెరిగినపుడెల్ల నేను గా తాను దిగివచ్చుచుండునని భగవద్గీతలో నా వాగ్దానము ఈ వాగ్దానమే సర్వజాతుల పవిత్రగ్రంథముల యందు ప్రతిధ్వనించు నా వాణి ఇట్లు ప్రతిజీవి యందును సంవత్సర పరిభ్రమణమున దిగివచ్చు జనన మరణాత్మకమైన అంశములను అతీతమైన అంశము ను సమన్వయింపుట వేదపురాణ వాఙ్మయమునందు పై చెప్పిన నాలుగింట మూడు భాగములుగా సంకేతింపబడినది ఈ మొత్తమునందు అంతర్గూఢముగా జరుగు ప్రక్రియ మూడువంతులుగను, బహిర్గతముగా జరుగునది నాల్గవవంతుగను చెప్పబడినది ఇందు అంతర్గూఢమగు మూడు వంతులను జీవి గర్భస్థుడై యున్న తొమ్మిది మాసములతో సమానము చేయబడినది ఈ తొమ్మిది మాసములలో తొమ్మిది పూర్ణిమలు, తొమ్మిది అమావాస్యలు వచ్చును అవిరెండు పదునెనిమిది పర్వములుగా భారతమున నిబద్ధము చేయబడినవి

నాలుగింట మూడువంతులు సూక్ష్మలోకములలో అనగా కారణ లోకములలో అవ్యక్తత్వమున నున్నవి మిగిలిన నాలుగవవంతు మాత్రము స్పష్టముగా వ్యక్తమై వర్తించుచుండును ఈ వ్యక్త సృష్టికి, ఆది, అంతము లుండును సూక్ష్మకారణ లోకములలో ఆది అంతము ఉండవు అవి అవ్యక్తమయములు భౌతికలోకములో నున్న సమస్యలకు పరిష్కారము కావలెనన్నచో, సూక్ష్మకారణ లోకముల వెలుగులో సమన్వయింపవలెను గాని, భౌతిక సన్నివేశముల చీకటిలో తడవుకొనరాదు సర్వసమస్యలను పరిష్కరించి చూపగల సూక్ష్మకారణ లోకములను అఖిలముగా, సంపూర్ణముగా విన్యసించిన గ్రంథము ప్రపంచ వాఙ్మయమున మహాభారత మొక్కటే !

అందు కేంద్రబిందువుగా నున్నది భగవద్గీత । వీని వినియోగమును సూచించుటకే 18 అను సంఖ్య మరల మరల స్ఫురింప జేయబడినది

– [శం రా I నేపథ్యము పే 8-10]

పశువులు

పశువులు జీవులలో కోరికలును కామక్రోధాదిరూప భావములుగను వృద్ధి పొందుశక్తులు ఇవి సత్త్వశుద్ధిని పొందినపుడు సిద్ధి (పశుపాలకత్వము, గోపాలకత్వము) జనికి ఎలిగించి సాక్షిప్రదములను పొందినపుడివి దోషగ్రస్తములై దుష్ఫలములను

– [పు సూ 25-26]

పక్షిలోకము - సుపర్ణుడు

పక్షిలోకమనగా రెక్కలుగల పక్షులని యర్థముగాదు రెక్కలు భౌతికమైన భూలోకమునకు సంబంధించినవి కావు లోకమనగా ఆకాశమునందు ప్రయాణము చేయునట్టి దేవతల లోకము ఆ దేవతలు మండలాత్మకులై నిరంతర ప్రయాణములు చేయుచు గ్రహ తారకముల గమనములకు దారులు ఏర్పరతురు సూర్యునిచుట్టును గ్రహములు తిరుగుచుండుట భూమి తనచుట్టు తాను తిరుగుచుండుట, చంద్రుడును సూర్యులొక్కొక్క గుంపుగా కూడి ఆయితవ సౌరమండలము లొక పెద్ద కేంద్రము మధ్యను తిరుగుచుండుట, యిట్టి సూర్యుల గుంపులు పన్నెండు కలసి మరియొక పెద్ద కేంద్రము మధ్యను తిరుగుచుండుట, యిట్టి గమనముల యల్లికలో బ్రహ్మాండగోళము నిలబడియుండుట, ఈ మూర్తులనన్నిటిని నడుపుచున్నది అందరికన్న పెద్ద మండలాత్మకముగను తిరుగుచు బ్రహ్మాండములను తన రెక్కలతో కూర్పు వేయుచున్న మహాదైవమే సుపర్ణుడు అనబడు గరుత్మంతుడు Garuda is the symbol of the great cycle – SECRET DOCTRINE (III - 323) మనమెరిగిన చిన్న మండలాకృతులలో అహోరాత్రముల యొక్క గమనమునకు గరుడుడధిపతి, సూర్యోదయము నుండి సూర్యాస్తమయము వరకుగల సమయము నకు అరుణుడు

లేం ఎర్రనికిరణము అదిఎతి కనుకనె యతనికి బ్రద్ధునంబు శరీరము
[91] పైభాగ్గి పూర్రమె యుల్పర, నడుమునుండి గ్రిందిభాగ మేర్పడకయుంపె
తల్లియగు వినత యా గ్రుడ్డను బ్రద్దలు గొట్టెననియు, అందు తొడలులేనివాడై
అనూరుడనుపేర సూర్యునిదము వకు సారిధి యయ్యెననియు పురాణసంకేతము
చెప్పుచున్నది వినత యనగా విశేషముగా వంగి యామికంచునట్లు కనిపించు
చుస్సి ఘూషాశ్యాతాశ విబాగ్రేం ఎందాయుష్ణ, సంపాతి యులగు వారందరు
జగ్గ్ లసేడెడి దెవతలే

— [శ్రీ బా ప్ర III పే, 104-105]

పాపస్వరూపము

నిప్పు వుటనచోట గుణము పదార్థమేదో యుండును ఏదియు ధర్మ
తైగాక్షో ఖిప్పు నకు కనిపించునట్లు కుట్టదు కనుక నిప్పు కావలెనన్న వో
ట్లనిరుడు, పొగ తను తిప్పుపు అగి, యెప్పుడును పొగచే ఆవరింపబడు
యత్రిద్ధమై అగి ప్రకాశుడగు వుడుపాడ భౌతికపదార్థ శరీరమునందే వ్యక్త
ఆత్మతత్వ ములపై ప్రతిదిన ము వ్యవహారమైనచుండును దానిని తుడిచి
శుభ్ర మువేయినిచో ప్రతిబింబ ము కాదు యున్నట్లు కనిపించును మనకగా
కనిపించును గర్భస్థుడగు పిండము మావిచే నావరింపబడి యుండును అట్లే
పాపముతో జ్ఞాన ము హిమకృముమలచే నావరింపబడి యుండును జ్ఞానమ
నునది ఎప్పుడు హాయిగా పైన పాప జ్ఞానముననే శత్రువుగా పనిచేయు
చుండును దీపము వెలుగుట లన వ్యక్తమగుచు దీపము వెలుగుట అట్లు
పక్షపుడా! అష్ట ప్రా పొం మను వృత్తులును ఇదియేం అగ్
పైవిత్రపటలే పనిచేయును, జ్ఞాన ము కప్పుచుండును

[92] నిత్యము తమయందుమెన యూ పాప మను ముసుగును ఇంద్రియ
బుద్ధి అధిష్ఠానములు అనగా పాప వానియందు బంధ్యపుచుండును కాని
పాపరూపమైన పాపము వానిమూప మనసే పనిచేయును మోహా ను వృత్తులును
ఒకదానిని ఒక వస్తువు ఇంకొక వస్తువువలె తోచుట ఈ పాపము వలన
సృష్టిలోని పదార్థములు యాపంమనసున్న భగవంతుడు స్వరూపాం పదార్థ

ములే గోచరించును అపుడు వాటితోడు మన సంబంధము భ్రాంతిని తొలగించి, యల్ప మిత్రత ములను, సుఖముల ను, ఆలిమిత్రత్వమును సృష్టించుకొనును కావున మొట్టమొదటగా ఇంద్రియములను నియమించు కొనుట సాధకుడు చేయవలెను ఇంద్రియములను నియమించుట యనగా నిగ్రహించుట కాదు సచ్చిన ఉత్కర్షకు ఇంద్రియములను నియమించుటయే నియమము దానివలన మనస్సునందు ఉత్కర్ష నిండును పాపమునకు అవకాశముండదు ఈ విధముగా జ్ఞాన, విజ్ఞాన నాశనకారణమగు పాపమును జయింపవలెను

– [గీ రా I పే 117-120]

పిప్పలము (రావిచెట్టు)

స్పష్టయించిన లనలతలు లను లభించుట చావు రాని ఖనిజ పరిపోషకమై సప్తలము స్వీకరింపబడినది (పట్టలుతిని రావిపండ్లలోని గింజలు భూమిపై పడి మరల మొలకెత్తును) బ్రహ్మాండవృక్షమునకు రావిచెట్టును శాస్త్రములలోని ప్రబోధములను బురిచెట్టును సంకేతములు సంకేతములే ఈ స్థితులను సాధించుటకు నాడు సాధకులు వృక్షములు రావిచెట్టు క్రింద కూర్చుండి మంత్రదీక్ష చేయువాడు బ్రహ్మాండమును మూలములను వేద విద్యగును బురిచెట్టు క్రింద కూర్చుండి సాధించువాడు స్వయంపోషక శక్తులను వేదవిదులను లందు మొదటిది వెలుగుపటె సిద్ధించును రెండవది మౌనరూపమున సిద్ధించును ఈ రెండును క్రమముగా వాయు గ్రీవుడు, దక్షిణామూర్తి అను విద్యాధిదేవతలు హయగ్రీవమంత్రదీక్ష చేయు వాడు ఇంటిముంగిట రావిచెట్టు క్రింద నివసించుచు, రావిపండ్లు తిని, నీరు త్రాగవలెను ఈ రహస్య మనకు సంకేతముగనే రావిచెట్టును అశ్వత్థమనిరి

(చూ అశ్వత్థము)

– [సు మా పే 99]

పురాణము

సర్గము, ప్రతిసర్గము, వంశము, మన్వంతరము, రాజానుచరితము అను ఐదు లక్షణములతో కూడిన అపురూపమైన చార్చను పురాణమందురు. ఈ చార్చకు రచనలో కవితాపద్ధతి యుండును. ఈ కవితా పద్ధతిలో రెండు విధములు కనిపించును. అందు మొదటిది సృష్టి స్వభావమును దర్శించి కవి తాను మరియొక సృష్టిని కల్పనచేయుట, రెండవది ఈ సృష్టినే కవితా వస్తువుగా స్వీకరించి అందిమిడియున్న శాశ్వతమును ప్రకాశింపజేయుట. ఈ రెండింటిలో మొదటిది కేవలము మహాకవులకును, రెండవది ఋషులకును వర్తించును. పురాణకర్తలు ఈ రెండవ పద్ధతిలో కావ్యసృష్టి చేసినవారు. అనగా సృష్టికర్త యందలి కావ్యత్వమును ప్రకాశింప చేసినవారు. ఇందలి పాత్రలు సృష్టి యందు సంచరించిన అధిదేవతలు గనుక సహజముగానే శాశ్వతములు. వారియందు ఇట్టి సహజకావ్య నిర్మాణము పరిపూర్ణత చెందినదని చెప్పవచ్చును. సృష్టిలోని అంతర్యామియే ఈ కావ్యమునకు కథా నాయకుడు. అతడు సృష్టి జీవులయందు ప్రత్యేకముగను అంతర్యామిత్వము నందు అఖిలముగను గోచరించుచుండును. గనుక ఈ రెండు విధములైన ఆహార్యములతో ఏకకాలికముగా చేష్టలు చూపును. ఈ పాత్ర యందుగల ప్రత్యేక వ్యక్తిమాత్ర ఏకకాలికముగా రెండువిధములు పోషించి సహృదయులను ఆశ్చర్యము దిగ్భ్రాంతి వేయుచున్నది. చదివినవాడెల్ల ఈ భాగవతమును పాత్రగా తను చూచి ఉత్తేజపడును. ఇట్టి పురాణకావ్యమందలి పాత్రలు చూచ్చినంత కాలము ఎవరెవరో అనగ ప్రతి యుగ్ముడు ఒక కాలమందున్న వ్యక్తులు. ఈ భాగవతుల భాగవతులు కనుక కావ్యములకు నాయకులు కావాలరు. వారుగా దిగివచ్చిన అంతర్యామియే నాయకుడు. ఏమి యందీ సృష్టి పోసంచుమున్నదో అందున్నడె ఇట్టి కావ్యముల నాయకుడగుట తప్పనిసరి అని తెలియును. వానినుండి దిగివచ్చిన చతుర్ముఖుడు, ప్రజాపతులు, మనువులు, మనుపుత్రులు ఇందలి కథావస్తువులయి యున్నారు.

– [శ్రీ భా ప్ర XII ఉపోద్ఘాతము]

పురాణములు - భారతీయ విజ్ఞానము

ప్రాచీన భారతీయ విజ్ఞానమునకు, బ్రహ్మవిద్యకు ప్రకాశికములు పురాణములు, ఇతిహాసములు ఇవి వేదకాలమున ప్రారంభదశనుండియో, అంతకు కొంచెము ముందుకాలము నుండియో రచింపబడినవి కాల కాలముల యందు విజ్ఞానము వర్ధిల్లుచున్న కొలదియు నివి పెంచి తిరిగి వ్రాయబడు చుండెడివి వేదములతోపాటు పెరిగినవి గనుక వేదవిజ్ఞానమంతయు వీనియందు సుబోధకముగా నుండును అంతేగాక వేదవాఙ్మయమును దర్శించిన ఋషుల సంప్రదాయములు, వారి కుటుంబములలోని సన్నివేశములు, వంశవృక్షములు తరతరములుగా కూర్పుచేసి రక్షింపబడినవి రాజు లేర్పడినప్పటినుండి రాజవంశముల చరిత్రలు కూడ వీనిలో కూర్పుచేయబడినవి ఎప్పటి కప్పుడు రచింపబడుట వలన వీనిలో తప్పులుండుట సాధ్యముకాదు ఇప్పటికి పదివేల సంవత్సరములకు వెనుక, మిగిలిన జాతుల, దేశముల చరిత్రలు లేవు ఈజిప్టు, భారతదేశము, చాల్డియా, బాబిలోనియా, క్రీటు, అట్లాంటిస్ దేశములను వాని నాగరికతలను అంతకన్న ముందునుండి యున్నవి అందు భారతదేశ సంస్కృతి నేటివరకు ధారావాహికముగా వచ్చుచున్నది మిగిలినవి నడుమ అంతరించుటయు వాని నెరుగని నవీనజాతులు పుట్టి నూతనముగా నాగరికత ప్రారంభమగుటయు జరిగినవి కనుక అట్టిదేశముల వారికి ఈ ప్రాచీన విషయములు క్రొత్తగా నుండును ఆంగ్లేయులు భారతదేశమునకు వచ్చి వేద పురాణాదులను చూచినపుడు క్రొత్తగా నుండుటయేగాక అసత్యములనియు, పండితుల యూహాకల్పితములనియు కూడ అనిపించినవి అజ్ఞాన స్థితిలో అట్లనిపించుట సహజము అతి ప్రాచీన మానవ నాగరికతాగ్రంథములలో నొకటియు, క్రీస్తుకు పూర్వము వేల సంవత్సరముల ముందు పుట్టినదియు నగు ప్రాత నిబంధన గ్రంథము (Old Testament) ను తెల్లవారు మొదటగా చదివినపుడు వారి కది యట్టి అజ్ఞానముతోనే బోధపడెను నేటికిని అది క్రైస్తవ గ్రంథమని పొరపడువారు గలరు ఈ పరిమిత జ్ఞానముతోనే వారా గ్రంథమును దిద్ది అనువదించుకొనుటలో ఈ భూమ్యాకాశాదుల సృష్టి క్రీస్తుకు పూర్వము 4004 సంవత్సరమున పుట్టినదని రచించిరి ఇది నవీన శాస్త్రములతోగాని, ప్రాచీన జాతుల వేదగ్రంథములతో గాని సరిపడదు

సృష్ట్యాది సంవత్సరముల సంఖ్య పురాణముల గణనముతోను, పంచాంగ గణితముతోను, నవీన జీవశాస్త్రకారులతోను, (Natural Philosophers) విప్రతిపత్తి లేకుండ సరిపోవుచున్నది (చూ Secret Doctrine' అను గ్రంథమున How old is the Universe ? అను నధ్యాయము)

పురాణములలో నరజాతి చరిత్ర సమగ్రముగా నున్నది కాలకాలముల యందును పెరుగుచున్న విజ్ఞానమును చేర్చి తిరుగవ్రాయబడిన పురాణేతి హాసములలో వ్యాసుని కాలమున చేయబడిన కూర్పు చిట్టచివరిది అది దాదాపు క్రీస్తుకు పూర్వము 3500 సంవత్సరముల ప్రాంతమునుండి నూరు ఏండల సంవత్సరములపాటు జరిగినది పరాశరుడు, వాని కుమారుడు వ్యాసుడు సకలవిజ్ఞానమూర్తులైన ఋషులను సమావేశపరచి నైమిశారణ్యమున శిష్యగణముల నేర్పరచి ఇంత ప్రయత్నము చేసిరి తత్ఫలితముగనే ఇతిహాసమగు మహాభారతము, పదునెనిమిది పురాణములును పుట్టినవి ఇవి గుప్తవంశపురాజుల కాలమున రచింపబడినవని చరిత్ర పరిశోధకులు వ్రాసిన వ్రాతలు నిరాధారములు

[పు పు అనుబంధము పే 293-295]

పురీషము

వేదముల, ఉపనిషత్తుల ప్రయోగమున ఈ పదమునకు పుర+ఈషము లేక నివాసస్థానము కోరునది అనగా స్థూలదేహమని అర్థము అందున్న వాడు గనుకనే పురుషుడని జీవుడు చెప్పబడెను

– [మ సూ పే 63]

పురుషుడు

ప్రతిజీవిలో నుండు 'నేను' అను ప్రజ్ఞ ఇతడు తనంతట తా నున్నాడు ఇతడు జీవులలోనున్న దేవుడు జీవుడు చేయుచున్న మంచిచెడ్డలను గమనించుచు, జీవుల వ్యాపారములలో సాక్షిగా నున్నాడు గనుకనే వ్యాపకుడయి ప్రాణమునకు ముఖ్యస్థానము ఇతడందరిలో నుండుటచేత అందరి శిరస్సులు, కన్నులు, పాదములు ఒక్కనివే అందరిలో నున్న యీ

పురుషుడొక్కడే గనుక బ్రహ్మాండమంతయు వ్యాపించి యున్నాడు అతనిలో నందరున్నారు అందరికన్న నుత్తముడగు భగవంతుడు పురుషుడని చెప్పబడి నాడు ఈ దేవునకె యొక్కొక్క మతము వారు తమ కిష్టమగు పేరుపెట్టి పిలుచుచున్నారు

– [పు సూ పే 1]

పురుషోత్తముడు

(జగత్కర్తకు అతీతముగను జగత్కర్తగాను ఉన్న ఆ ఉత్తమ పురుషుడే, మనలోని అక్షరపురుషునికి (Soul) వెనుక పురుషోత్తముడుగా (Spirit) నుండి నడిపించుచున్నాడు ఇట్టి పురుషోత్తముడు తనయందు నేను అను ద్రష్టగానే యుండును తనయందు మాత్రమే గాక, సర్వజీవ రాసుల యందును నేను అను ద్రష్టగానే యున్నాడు) నేను క్షర పురుషునికన్నను, అక్షర పురుషునికన్నను కూడ ఉత్తముడను వేదములలోను, లోకములలోను నాకు పురుషోత్తముడని ప్రసిద్ధి చెందినవాడను నేనే అని భగవద్గీతలో కృష్ణుడు పలికెను

లోకమునందును, వేదమునందును అనగా వ్యక్తులు పిలుచుకొనుట, తెలిసికొనుట, స్పష్టగా వ్యవహరించుట యందును, వెద మూర్తులుగా కీర్తింప బడుట యందును సమానులేయని అర్థము లోకమునందు క్షర పురుషుడు వ్యవహరించును అక్షరుడు వ్యవహరింప చేయును, పురుషోత్తముడు వారి ప్రవర్తనమును తేల్చును అనగా వారిచే ప్రవర్తన రూపమున ప్రకటించ బడును ఈ మూడో విభూతియే వేదము

లోకమునందు అనగా లోకభాషా వాఙ్మయము అను పురాణేతిహాసాదుల యందు అని అర్థము వేదమునందు అనగా వేదోపనిషద్బ్రాహ్మణ ఆరణ్యక ముల యందు అని అర్థము కృష్ణుడు రాముడు మున్నగుపదములు వ్యక్తులను నిర్దేశించినపుడు లోకభాష యగును అట్లుకాక సంకర్షణాపకర్షణాదికర్ష ణములకు కారణభూతుడు, దివ్యమునందు రమించువాడు మున్నగు మంత్రా ర్థములలో వ్రాయబడినపుడును వేదార్థము అనబడును అందు లోకార్థము

నామరూప దేశకాల బద్ధుడగు క్షరపురుషుని, కర్మక్రియా సంరూపుడగు అక్షర పురుషుని కీర్తించును వేదార్థము అదతీతుడైన పురుషోత్తముని మాత్రమే సూచించును వ్యక్తుల నామములన్నియు గుణములచే వేరువేరుగా వినియోగింపబడి, గౌణము అగుచున్నవనియు, ఆత్మలకు చెందుచున్నవనియు, స్మరణనిచ్చునపుడు మహా+ఆత్మ యగు పరమపురుషుని కీర్తించుచున్నవనియు విష్ణుసహస్రనామము న భీష్ముడు చెప్పెను కనుక ప్రతి పదమును లౌకికముగను, అలౌకికముగను (వేదార్థమున) పురుషోత్తమునే స్ఫురింపజేయును

– [మం గీ పే 318 319]

పృదు

ముఖులు కోరగా అవతరించి భూమిని గోవుగా చేసి వస్తువులను పిండెను

(పృథుమనగా స్థూలమని అర్థము)

– [శ్రీ భా ప్ర I పే 60]

పృషదాజ్యము

అనగా పెరుగుతో గలిపియున్న వెన్న ఇచ్చట సంగత్కారణా హితముగు స్త్రీ శోణిత స్థానముని యొక్క సమన్వయము మహత్తు అహంకారము మున్నగువాని జననమునకు హేతువైన ప్రకృతిలో గలియుటకు జగత్కారణ భూతమగు వీర్యముద్భవించినదని వివరణము దాని శక్తివలన చతుర్ముఖుడు జీవులను సృష్టించెను

– [పు సూ పె 20]

ప్రణిధానము (I)

ప్రణిధానము అను పదమునకు ఈశ్వరునకు తనకున్నది మొత్తము సమర్పణము చేయుట అని అర్థము ఇది పతంజలి యోగదర్శనమున ఇచ్చిన నిర్వచనము ఈశ్వరుడు అను పదము యోగశాస్త్ర సంప్రదాయము ప్రకారము

అర్థము చేసికొనవలెను ప్రతి మానవుని యందును రెండు భాగములున్నవి తనది, తాను అనది అనగా శరీరము, ప్రాణము, ఇంద్రియములు, మనస్సు, అంతలి అభిప్రాయములు, నమ్మకములు, ఆశలు, ఆశయములు, వివిధశాస్త్రముల విబరములు, స్మరణలు మొదలగువాని మొత్తము ఇవికాక మిగిలినది తాను ఇది ప్రజ్ఞామయము ఇది కేవలము వెలుగు ఈ వెలుగునే ఈశ్వరు డందురు దాని నుండియే మిగిలిన భాగమంతయు ఉద్భవించి జననమరణముల నడుమ జీవిత సర్వస్వముగా నడచుచుండును జ్ఞానము అను పదమునకు రెండవభాగమైన ఈశ్వరుడని సరియైన అర్థము మొదటి భాగమున జ్ఞానమని ఎలువదగినదేదియు లేదు అయినను, ఇందలి భావములు, అభిప్రాయములు, ఆశలు, ఆశయములు, శాస్త్రపంచయము అనువానియందే సామాన్యులు జ్ఞానము పదమును వాడుదురు అట్లు వాడినచో తెలిసికొన దగిన విషయము, తెలిసికొనువాడు వేర్వేరుగా గుర్తింపబడును మనస్సును తెలిసినవాడుగా భ్రాంతిపడుటయు, బాహ్యప్రపంచము వలన నేర్పడు ఇంద్రియార్థముల తెలిసికొనదగిన విషయములుగా భ్రాంతిపడుట జరుగును యోగసాధన పొందినవానికి తెలిసికొనబడునది, తెలిసికొనువాడు కూడ నె పను వెలుగే ఈ వెలుగునందే మనస్సు మేల్కొనినపుడు మనస్సుకూడ ఈ వెలుగునే యగును

– [శం రా I 159 160]

ప్రణిధానము (II)

మొదట భ్రూమధ్యమునందు దృష్టిని నిలుపవలెను దానితో మనసు తార్క్షముద్ర పట్టును లోపున్న తనను స్మరించుట ద్వారా తన ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములను గమనించుట నారంభించవలెను ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసలు నేను చేయుచుంటినా ? అవి జరుగుచున్నవా ? నాచే చేయించుచున్నవా ? అని ప్రశ్నించుకొనుచుండవలెను అప్పుడు రెండుశక్తులు మనస్సునకు గోచరమగును అందొక శక్తివలన శ్వాసపీల్చుట, రెండవ శక్తివలన శ్వాసవిడుచుట జరుగుచున్నది ఈ రెండు శక్తులే వరుసగా ప్రాణాపానములు వీని అస్తిత్వమును గమనించుకొని మెల్లిగా వీనిని సమానములుగా చేయవలెను అట్లగా

నెగుడు దిగుడు లేక సమమై ప్రశాంతముగ, సుదీర్ఘముగ శ్వాసను పీల్చుట, విడుచుట చేయుచు స్మరించుచుండవలెను. ఇట్లు చేయుచుండగా కాలక్రమమున ఈ రెండు శక్తులకును సామ్యము సిద్ధించును. అఖండమైన యొకశక్తి ఈ రెండుపనులు చేయుట జరుగును. అటుపైన మనస్సునకు శ్వాసతో సామ్యము సిద్ధించును. అనగా ప్రాణశక్తియు, మనస్సును ఒక దానిలో నొకటి లీనమై నిలబడును. ఇట్లు నిలబడినంత సేపు శ్వాస జరుగదు. ఐనను తాను జీవించియే యుండును. మనస్సులేక తానుండుట సిద్ధించును. ఇంద్రియములు, మనస్సు, బుద్ధి అను ప్రవర్తనములు తనయందు నియతములగుట లేనగా లయమునందే నియమింపబడి యుండును. ఆ స్థితిలో అతని ప్రజ్ఞ మాత్రము యుండును. ప్రవర్తనలన్నియు కరిగిపోయినవి గనుక ఏర్పడుచున్న స్థితి మోక్షమునకు దారితీయును. మోక్షమనగా ప్రవర్తనలో నింపుకొని మేల్కొనియుండు స్థితి.

– [శం రా I పే 195-196]

ప్రళయములు

బ్రహ్మకు రాత్రి కలుగునపుడు అన్ని లోకములును, సూర్యుడును, చంద్రుడును ఆతనిలో లీనమై పోవుచుందురు. అప్పుడు విష్ణువు తన మహాశక్తిని సంకర్షణాగ్ని గా వ్యాపింపజేయును. ప్రళయాగ్ని మూడు లోకములను దహించును. ఆ మంటల వేడి మహర్లోకము వరకును పోవును. దానిని తాళలేక మహర్లోకవాసులు జనలోకమునకు పోవుదురు. అపుడు భయంకరమైన వాయువొకటి వీచును. అది ప్రళయసముద్రమున పెద్దపెద్ద అలలను రేపుచు అలలతో నింపి ఎవ్వరెరుగరాని స్థితిలోనున్న సముద్రము మిగిలిన లోకములను ముంచును. ఆ సముద్రముపై నారాయణుడు శయనించును.

బ్రహ్మ రాత్రికాలమున సూర్యచంద్రుల కాంతి మాయమగుట యనగా వారినుండి వెలుగులు ఉపసంహరింపబడుట. మూడు లోకములను ప్రళయాగ్ని దహించుననది చెప్పబడినది సూర్యచంద్రాదులలో నున్న అగ్నిని తనలో కలుపుకొను అగ్నియు, వాయువును తనలో కలుపుకొను వాయువును, జలములు తనలో కలుపుకొను జలములు అను మూడు రూపములును ఒకటి యొక్క రూపాంతరములు.

భూమిని జలములు హరించుట, జలమును వాయువు హరించుట, వాయువును అగ్ని హరించుట జరుగును. మన పదార్థము ద్రవమగుననియు, ద్రవము వాయువగుననియును, వాయువు అగ్ని యగుననియును భావము. ఇక మిగిలియున్నది ఆకాశము. అందు మహర్లోకము ఉండును. దానికి దిగువ మూడు లోకములును పైన మూడు లోకములును గలవు. దిగువ మూడు లోకములను తనలో కలుపుకొనునప్పుడు ఆ లోకమందలి జీవులు దానిపై లోకములకు పోవుదురు. లోకమున పాంచభౌతికమైన వస్తువేది దగ్ధమైనను వేడిమిగా వెలువడి వెలుగుగా మారును. దీనినే పైలోకమునకు పోవుట అందురు.

మన దేహమందు కూడ యిట్లే జరుగును. ఆహారము దగ్ధమై వేడిమి కారణముగా సప్తధాతుమయ శరీరముగా మారును. అందలి వేడిమి వలన మన ప్రాణము పోషింపబడును. అనగా వేడిమి ప్రాణముగా మారును. దాని నుండి ప్రజ్ఞ వ్యక్తమగును. ఇదియె మహర్లోకము నుండి జనలోకమునకు పోవుట. మనచే విడువబడిన దేహములకు వాని నిస్సారత్వము కల్పించుటకే దేహమును దగ్ధము చేయుట.

ఇందు వర్ణింపబడిన ప్రళయము అనుదినము ఆహారాదుల పరిణామమున జరుగుచున్నది. దేహము విడుచునప్పుడు జరుగుచున్నది. ఆరోగ్యవంతుడు నిద్రించుచున్నప్పుడును జరుగుచున్నది. బ్రహ్మ నిద్రించునప్పుడు వారి దేహమందలి లోకములకు జరుగుచున్నది.

— [శ్రీ భా ప్ర V పే 276-78]

పంక్తిచ్ఛందస్సు

యజుర్వేద సంప్రదాయమున పంచపాదములను 5 అక్షరముల ఛందస్సు అనియు పంక్తిచ్ఛందస్సు అనియు వివరించిరి (పాంక్తమ్ వా ఇదగ్ం సర్వమ్ — తైత్తిరీయము) ఈ సృష్టి ప్రక్రియ మొత్తము 5 అధికరణములలో (ఆధారములైన 5 లోకములలో) గ్రంథమువలె సంహితగా చేయబడినది (పంచస్వధికరణేషు - తై) అనగా సృష్టిలో కూర్పు చేయబడినది. ఈ ఆధారములైదును ఈ దిగువ విధముగా విభజింపబడినవి

1 అధిలోకము (Arrangement of Planes)

2 అధిజ్యోతిషము (Arrangement of Lights)

3 అధివిద్యము (Arrangement of Utterance)

4 అధిప్రజము (Arrangement of Reproduction)

5 అధ్యాత్మము (Arrangement of the Vehicle of utterance)

ఇందు ఒక్కొక్కటి భూతత్త్వ ప్రకాశమునకు ఆధారము. అందు ఒక్కొక్క దానిలో నాలుగంశములున్నవి

1 పూర్వరూపము (Transmitting Principle)

2 ఉత్తరరూపము (Receiving Principle)

3 సంధి (Meeting Place)

4 సంధానము (Fitness)

– [ము నా పే 65]

పంచకోశములు

భౌతిక దేహమంతయు ద్రవ్యమయము (Matter). ఈ ద్రవ్యము భూమియందలి ఖనిజములలో రసాయనిక పదార్థములతో ముఖ్యముగా నిండియున్నది. వివిధ ద్రవ్యముల పరస్పర సంబంధమును పరిశీలించినచో, అది గుణములు (Properties), ప్రవృత్తియును (Behaviour) అని తెలియును. ఈ గుణములు, ప్రవృత్తులు ద్రవ్యలోకమునకు కాక, శక్తియను లోకము (Plane of Force) నకు చెందినవి. మానవతత్త్వమునందు ద్రవ్యము, శక్తి, మనస్సు అను మూడును వేరువేరు లోకములకు సంబంధించినవి (Matter, Force and Mind). మనలోని ఇంద్రియ ప్రవృత్తులు శక్తియను లోకమునకు సంబంధించినవి కనుక ద్రవ్యముకన్న ఇవి పరములు (Higher) అనగా శక్తికి ద్రవ్యనిర్వహణ సామర్థ్యమున్నది. మనలోని ఇంద్రియ

ప్రవృత్తులకు దేహరక్షణ శిక్షణ సామర్థ్యమున్నది ఇంద్రియముల కన్న మనస్సు పరమైనది అనగా మనస్సునకు శక్తిని నిగ్రహించి నిర్వహించు సామర్థ్యమున్నది కనుకనే భావనాబలముచే మానవుడు ప్రకృతిలోని శక్తులను నిగ్రహింప గలుగుచున్నాడు అట్లే మనస్సు ఇంద్రియ ప్రవృత్తులను నిగ్రహింప గలిగియున్నది యోగశాస్త్రద్రష్టలు ఈ మూడులోకములకు సంబంధించిన శరీరవిభాగములను అన్నమయ, ప్రాణమయ మనోమయ కోశములని నిర్దేశించిరి (Physical, Vital & Mental Sheaths) ద్రవ్యమయి దేహము భౌతికము గనుక అన్నమయకోశమని చెప్పబడినది భౌతిక పదార్థమును స్వీకరించుట, విసర్జించుట, (Metabolic Activity) వలన శరీరము నిలబడుచున్నది ఈ స్వీకరణ విసర్జనలు చేయునది ప్రాణమయ కోశము (Vital Body) మనమునె ఇంద్రియ ప్రవృత్తుల వలన ఆహారవిహారములు అవ్యాహతములుగా నిలబడుచున్నవి మనస్సు శక్తులు, పరమైనవి ఈ మూడు కోశములును సామాన్యముగా సకలప్రాణి వ్యాపారములు నడుపుచుండును

మనస్సుకన్న పరమైనది బుద్ధి ఇది కేవలము ప్రజ్ఞామయము (Pure Consciousness) దీనిచే మిగిలిన మూడు లోకములును నిర్వహింపబడు చున్నవి మంచిచెడ్డలు నిర్ణయించు సామర్థ్యము బుద్ధికి సంబంధించినది అట్లే నియమించు సామర్థ్యముకూడా మనస్సునకు లేదు మనస్సు కేవలము ఇంద్రియముల సహాయమున బాహ్యప్రపంచమును గుర్తించుట మాత్రము చేయును గుర్తింపబడిన పరిసరములు, వ్యక్తులు మున్నగువానియెడల ప్రవర్తింపవలసిన విధానము నిర్ణయించుకొనునది బుద్ధియేగాని మనస్సుకాదు మనస్సునకు ప్రాణశక్తి సాంగత్యమువలన ప్రయత్నము పుట్టును ఈ ప్రయత్నము వలన బుద్ధిలో సాంగత్యము కలుగవలెను దీనిని కలిగించు క్రమశిక్షణయె యోగాభ్యాసము అది జరిగినపుడు బుద్ధి మనస్సునందు వెలుగుగా ప్రసరించి, క్రమ నిర్వహణము చేయుట ఆరంభించును ఈ ఆరంభము వలన దేహము ఇంద్రియములు మనస్సు, బుద్ధిలో కూర్పుచెందును ఈ కూర్పు దానంతట పూసలు గ్రుచ్చినట్లు ఏర్పడవలెను ఈ దారము బుద్ధికికూడా లేదు బుద్ధి ప్రజ్ఞామయమేగాని మిగిలిన వానికావలము కాదు ఇంక బుద్ధికన్న పైన

దారమైన ప్రజ్ఞ ఉన్నాడు దానినే నేను అని మనము వ్యవహరింతుకు ఈ నేను మిథ్యం, పరమైనది ఈ నాటు పరమైనదేదియు లేదు ... వెలుగుతో వేయిబడిన దారము ఎన్ని పేరుగా చూచినపుడు కనిపించు వెలుగు, సూర్యరశ్మి ... వెలుగు దానినె మనసుతో చూచినపుడు భావనగా వెలుగును ... బుద్ధిలో చూచినపుడు జ్ఞానముగా వెలుగును దానిపై సున్న దారమును ... వివిధమైన మాటయదనది యొక వెలుగని తెలియును ఈ వెలుగుయొక్క దారమె నేను అనుడు ప్రజ్ఞ దానియందు పూసలు గ్రుచ్చినట్లు బుద్ధి, మనస్సు, ఇంద్రియ ప్రవృత్తులు కూర్చువేయుడు దేహాధిష్ఠానమయే యోగము

— [గీ రా I పె 121 122]

పంచ ప్రాణములు

వాయువులవగా పంచప్రాణములనుడు ... వ్యాపార్మి ... లైన స్పందనములు ఇవి ... మిశ్రితములై నిలుచును వాయువుల నియమము ... పంచప్రాణములను క్రమబద్ధముగా నిలిపి వేయుట ప్రాణ, అపాన, వ్యాన, ఉదాన, సమానములు అను పంచప్రాణములు ... పంచవాయువులని కూడా అందురు ఇవి స్వయం సాత్మకములై ... వ్యాపారములు ... జరిగియుండును ... మొదటి రెండును అనగా ప్రాణాపానములు ... నిశ్వాసముల ... ధారణములు ప్రాణశక్తి వలన మనము ... పీల్చుటయు అపానశక్తి వలన విడుచుటయు జరుగుచున్నది ... నిశ్వాసములు మనచే వేయించు పనిగాని, ... చేయునవి కావు అనగా కర్తృత్వము మన యందున్నదు లేదు ... మనస్సును వానియందు పెట్టినపుడు కొంతవరకు మనము చేయుపనిగా వర్తించును కొంతవరకనగా ప్రాణమునకు ముఖ్యవాటిల్లకుండు సంబంధరకె ... నెక్కువకాలము మనము బంధింపబడలేనిదొ సున్నిరిక్కిరి యగును దేహములోని ప్రాణశక్తిగాని హౌతిక దేహముగాని ఈ రెండుకును గల సంబంధము గాని, మనస్సునకు సంబంధించినది కాదు మనపూర్వ కర్మకు సంబంధించినది ఈ కర్మ ... మనము ...

పరాటగద్దపోనిది ఉత్కర్ష దైవమువ ందీనము ఇన్నిటితో మనస్సునకు గల సంబంధము, దానితో నడచుచున్న ప్రాణాపాన శక్తులతో ముడిపెట్టుకొని యున్నవి

మనస్సును ముఖ్యముగా ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములపై నిలుపుట వలన మన ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు క్రమబద్ధములగును నిలుపనపుడు మన కోపతాపాదులు, భయభ్రాంతులకు బెదరుచు, క్రమములేని పద్ధతిలో లయ తప్పి వర్తించుచుండును దానివలన హృదయ స్పందనము కూడ లయ తప్పి యుండును ఇది రోగములకు, శోకాదులకు కారణమగును ఇట్టి శోకానుభూతియుండి విమోచనము చెందవలసిన సాధకుడు మొదట మనసు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములపై నిలుపవలెను అవి ఎట్లు జరుగుచున్నవో మనస్సుతో గమనింపవలెను గమనించుచు ప్రశాంతముగా, ప్రసన్నముగా, మృదువుగా, గాఢముగా శ్వాసనిశ్వాసములు విడుదల చేయవలెను పవిత్రమైన ప్రదేశమున కూర్చుండి అనుదినము నొకే సమయమున సాధకుడీ సాధన చేయవలెను మరల మరల చేయుచుండుటను అభ్యాసమందురు దీనివలన మనస్సు ప్రాణాపాన శక్తులతో ఐక్యము చెందుట కొంతకాలమునకు సంభవించును ఈ విధముగా వాయువులను నియమింపవలెను మొదటి రెండు వాయువులైన ప్రాణాపానములలోనే మనస్సు సంబంధము మిగిలిన వాయువులతో ముడిపెట్టుకొనియున్నది, వానినిగూర్చి చింతింప బనిలేదు మనస్సు లయమగుచున్న కొలదియు మిగిలిన వాయువులుకూడ క్రమబద్ధములగును

– [శ్రీ భా ప్ర III పె 12-13]

పంచభూతములు

ద్రవ్యము, పంచమాత్రాత్మకము ద్రవ్యముయొక్క మొదటి స్థితిని పృథ్వి అంటారు అనగా ఘనపదార్థము రెండవది అపస్సు అనగా ద్రవములు, జలములు మూడవది తేజస్సు లేక అగ్ని నాలుగవది వాయువు ఐదవది ఆకాశము ఆకాశమంటే చోటువారు చోటులో నిహిలమైనదేదో అది అగ్ని ద్రవ్యమేనా ?

ఈ ఐదింటిలో అగ్ని కూడా ఒకటి వేడి, వెలుతురు, విద్యుత్తు, అయి స్కాంతశక్తి — ఈ నాలుగు దాని వ్యక్తస్వరూపాలలో అది అగ్ని, ప్రాచీన శాస్త్రవేత్తలు అగ్ని అంటే నిప్పు ఒకటేకాదు అని నిర్వచించారు. అంటే దేని వల్ల ఏర్పడుతుందో అది అగ్ని. అగ్నిని గూర్చి మంటను గూర్చి, వెలుతురును గూర్చిన విశేషాలు ప్రాచీన గ్రంథాల్లో మనం పరిశీలించవచ్చు. కాని నవీన శాస్త్రంలో వీటికి నిర్వచనము లేదు వివరణమూ లేదు. ప్రపంచంలో ఏ మహానుభావుడైనా శాస్త్రవేత్త కూడా వెలుగనేది ద్రవ్యమనిగాని, శక్తి అనిగాని ఇంకేదైనా అనిగానీ ఇతమిత్థంగా తెలీదు. మానసిక మైనటువంటి వెలుతురు ఉండి, దాని భౌతికరూపంలో చాక్షుషమైనటువంటి కాంతి కనపడు తూఉంది. మానసికమైన వెలుగులు ఉన్నవనే సంగతి నవీనశాస్త్రవేత్తలకు అంతులేదు. జ్వాల్ కూల్ మహారి ఎలిస్ ఎ బెయిలీకి చెప్పి వ్రాయించిన A Treatise on Cosmic Fire అను గ్రంథమునందు ఈ వివరము లన్నియు కలవు.

భౌతిక శక్త్యలో చలనము, మానసిక శక్త్యలో చలనము. భౌతిక శక్త్యలో వెలుతురు లేక చాక్షుషమైన కాంతి, మానసిక శక్త్యలో వెలుతురు ఎలాంటివెనో, నిగూఢవిషయాలు ఈ పుస్తకంలో విపులీకరించబడాయి. విప రీతమైనంతా లయిన తరువాత జ్వాల్‌కూల్ మహారి మనకొక సవాలు ఇట్లా విసిరాడు 21వ శతాబ్దపు ఆఖరు భాగం వచ్చేదాకా మీరు ఈ విషయము అంగీకారాల చెందనుటకై వేచియుండక తప్పదు. అప్పటికి ఈ గ్రంథము విద్యాలయాల్లో పాఠ్యాంశముగా రూపొందుతుంది.

— [శ ని త శా పే 1-5]

పంచార చక్రము

ఈ పంచార చక్రమును పొందుటుండిన ఇంద్రుడు, వాయువు వరుణుడు, అశ్వినులు అను దేవతలు పుట్టించిరి. వారు దానిని సూర్యమండ లమునుండి పుట్టించి ప్రవర్తింప చేసిరి. దానియందు ఈ సృష్టిలోని లోకములన్నియును సమగ్రముగా పొందుపడి అస్తిత్వము పొందియున్నవి. ఈ చక్రమునకు కేంద్రమున ఇరుసు వలె ఉన్నది అదియే అక్షము

సూర్యునినుండి బహు స్త్ర లోకముల వివరివరకు కిరణపుంజముల రూపమున ప్రసరించుచున్నది ఇది మిక్కిలి భారమైనదనగా సృష్టిజీవుల భారములన్నియు నిదియే మోయుచున్నది మారిభాలము అనగా భా+రి=పుట్టుకలను కలుగ చేయునది భారమునగా వరించునది మరియు భా+ర=జ్యోతిని బహిర్గతము చేయు లక్షణము గలది దీని ఇతిహాసము కనుకనె వ్యాసుడు చెప్పిన నరుని గేయగాథ అతని ఉష్యులవే వాంతిషుని పేర్కొనబడినది భరతుడనురాజ సూర్యుని వెలుగులో భూగోళమండలి సప్తద్వీపములను నిర్మించి పరిపాలిం చెను కనుక భా+రతము అనగా ఇది అంతయు కిరణముల క్రమం అని అర్థము

– [సు మా 71-72]

పంచాప చక్రము - ఇతిహాసము

మనస్సు యె మూడవది అంగ్రాగా, జ్ఞానేంద్రియములై మను వాని పుత్రులుగా నొక ఇతిహాసము వేద వాఙ్మయమున నున్నది దానికి సంబం ధించినదె ఈ అయిదించుల చక్రము ఆ పంచార చక్రమునకు సంబంధించిన ఇతిహాసము ప్రత్యేకముగా మహాభారత మను పేర వ్యాసుడు వివరించెను

అందు ఇంద్రియము లలో నొక్కొక్కటి యొక్కొక్క దెపలవలన జనించుమను క్రియాశీలము యయినివలనను, బృష్ణ ఇంద్రునివలనను వాలనచూచుట వారయుపు వలనను రుశియ, స్పర్శయ అశ్వుల వలన ను కలిగినవి

అందు ఇంద్రియములు పనిచేయుచున్నపుడు వానిలోని మనస్సు మాయిం చు గుణము, పాండవుల మనస మ తరువాత పాండురాజు మర ణించెనని చెప్పబడినది ఈ అయిదుగురును ప్రయాణము చేసి అల్లియగు ప్రకృతి లక్షణమున ఋషుల స్వయంవరత్వమున రాబదానికి (ప్రష్టా నెంద్రియమనకు) చేయుచుండురు అంట నెనను ప్రష్ట మహాకారమును పొందగా పనిచేయుచుండును అతడు ధృతరాష్ట్రుడుగా చెప్పబడినది మనస్సుయొక్క ప్రధానం నిమ్మ మను తన రాష్ట్రముగా పట్టియుంచిన వాడని యర్థము ఇంట వృద్ధులయు పరిసర ప్రపంచము ను గుణనిమిచుచున్నపుడు గుంధించు

వాడగు తాను అడ్డుదారిగా చిలవడి, తన యవిత్రాయి ...చే .. సిం చుకొని, అవి యితరుల సంతాపములనుకొని దు ఃఖించుచుండు ... నితడు ... వాడని చెప్పవలెనది వానికి ఇంద్రియశక్తులు ఎవారు ... చెదరగొట్ట వడును ఇదియె పాండవులు దృతరాష్ట్రునిచే వెడలగొట్టబడుట

వెడలగొట్టబడిన వివారు ... ప్రవృత్తులు రా... శక్తుల సహాయ్యమును బడాసురు, వాడిని వధయు దీనిని సూచించును అటుపైన వారు పాంచాల రాజ్యము చేరుదురు ఇది అయిదింద్రియ ల ప్రవృత్తులను ఏకము ... చేయుయు సంకల్పయు ఈ సంకల్పశక్తయె ద్రౌపది ... సాధించుటకె అయిదొమ్మలు ధనుస్సుగా స్వీకరించి, దానిలుండి ... ... వ్యక్తిని నిలిపి, ఇంద్రియ ప్రవృత్తులను అయిదు ... ... గాని ... లక్ష్యముగా ప్రయోగించి సంకల్పమును ... ... మానసాంతమె ... ... మనసున్న ప్రాదుర్భయములు లొపలివుడును అదియె ...

అటుపైన యజ్ఞవేదియందుద్భవించిన ... యను సంకల్పశక్తిని వివాహమాడుదురు ఆ సందర్భమున మెట్టె ... ... శ్రీకృష్ణ ... దు కలుగును అనగా వ్యాపయిస్తుడగు పురుషుడు సాక్షాత్కరించును అతని సంకల్ప ... న అయిదుగురి రా ... వాని సుడు రెండుగా ... ఎడి యొకవాగిము ... దియ ... ను ఇదియే మంచిచెడులు తెలిసి, మంచిని స్వీకరించుట దినినె వివేకమందురు

అటుపైన ఇంద్రప్రస్థ ... వారి రాజధాని ... నిర్మించబడును ... ... ఇంద్రప్రస్థి ... సంకల్పములకు కేంద్ర ... ... దుర్యోధనుడు అదియె పాండవమహాసభ ... ... ఇంద్రద్గ్రంధి సమీపమున నిర్మించుకొని రాజుడు అదియె ... అపుడు ఇంద్రియములు, ఇంద్రియార్థములు ప్రాణప్రవృ త్తులు ... ... సంపూర్ణాధిపత్యము వహించును ... రాజసూయము

... ... ఈశ్వరుడు సాంధిగా నిర్వహించుచు పరమోపదేశము చేయుచుండును ఇదియే గీతోపదేశము

కృష్ణ గీతములో ఒయిము పరిపూర్ణమగును జయమను పేర రచింపబడిన ఈ గ్రంథము మొదట యజ్ఞ స్వరూపమైన నాటకముగా వ్యాసుడు రచించెను అతని శిష్యులు గ్రాహ్యమైన రూపాలముగా వ్యాఖ్యానించి, విస్తృతి చేసిరి

– [సు సూ పే 69 71]

పంచార ముద్ర

నరుడు రెండు పాదము లెడముగా నుంచి, నిలబడి, చేతుల నడుముగా వాలిపాపగా వాని యూరారిక ను ఈ ముద్రము తెలియజేయును శిరస్సు 2 చేతులు 2 పాదములు ఇందలి అయిదంచులలో న్యాసము చేయవలెను అగ్రము అన్నగా కిరీటి దాని ఐదు నిటల రెండు కోణములు కుడి ఎడమ చేతులుగా (తృతీయ స్థానము కుడిచెయ్యి, చతుర్థము ఎడమచెయ్యి) మిగిలిన రెండు కోణములు రెండు పాదములుగా తెలియజేయును (పశ్చిమ ఉదపాదమును, నవమము ఎడమ పాదమును స్వీకరింపవలెను) దీనియందలి గ్రహస్థితిచేత శిరస్సు, హస్తములు పాదములు అనుభవించు వ్యాధి ప్రభావము, ఆరోగ్యమును అనారోగ్యము అనారోగ్యాదుల ఫలములు తెలియజేయును

పైన చెప్పబడిన విధముగ నిలబడినచో దానిని పంచార ముద్ర అందురు తూర్పుదిక్కుగా తిరిగి ఈ ముద్రలో నిలబడి ధ్యానము, ప్రార్థనము ప్రాణాయామము మున్నగువాని నాచరించినచో పంచేంద్రియముల శక్తి ప్రసరణ మగు గ్రాహ్యములు మంచుల అయిదంచుల నుండి బహిష్కరింపబడును ఆకాశమందలి ప్రాణము ఈ కోణములందు ప్రవేశించి, ఆరోగ్యము తుష్టి, పుష్టి కలుగజేయును మరియు ఈ ముద్రలో నిలబడి వంగి లేచుచు కుడిచేతి వ్రేళ్ళతో ఎడమకాలి పాదములను, ఎడమచేతి వ్రేళ్ళతో కుడికాలి పాదము వ్రేలుసు స్పృశించునట్లు అభ్యసించినచో మనస్సు, బుద్ధి ప్రకాశవంతమై, ప్రశాంతమై శక్తి పెరిగి ఇంద్రియములు చురుకుదనము పెరుగును శరీరము నందలి మనస్సును నియమించుట పెరుగును

– [సు సూ పే 68 69]

ప్రాచీన బర్హి

జీవులకు భూమిపై ప్రాంతీయములైన తూర్పుపడమర లేర్పరచి సూర్యోదయము, సూర్యాస్తమయములను నిర్ణయించిన సూర్యుడే మనకు కనిపించు సూర్యుడు లేక అసావాదిత్యుడు అని వేదములు చెప్పుచున్నవి అసలు సూర్యుడు వేరు, భూమిపైనున్న జీవులు చూచునట్టి సూర్యుడు వేరు అసలు సూర్యుడు ఎంతటికి కనిపించక చూచువాని రూపమున అంతర్యామియై యుండును వానినే ఉత్తమరూపుడైన సూర్యుడు అని వేదములు చెప్పుచున్నవి కంటికి సూర్యుడు చాక్షుషమైన ప్రతిబింబము మాత్రమే అసలు సూర్యుడు ఆదిత్యలోకమున తెలివిగా వెలుగుచుండును మనలోగూడ తెలివియు, అర్థమగుటయు అతని వెలుగే కంటికి కనిపించు సూర్యుడు ద్వాదశలోకముల వర్తించుచుండును ఇతనిని భాగవతమున ప్రాచీన బర్హి లేక బర్హిష్మదుడు అని వ్యాసుడు వర్ణించెను

— [శ్రీ వా ప్ర II పే 31]

ప్రాణాపానములు

జీవించుచుండుట వలన శ్వాస ఆడుచున్నది అనుట సత్యముగాని, శ్వాసవలన జీవించుచున్నామనుట సత్యము కాదు ప్రాణశక్తి శ్వాసప్రక్రియను నడుపుచున్నది దానికి అట్లు నడుపుటకు ప్రకృతిలో పనిచేయుచున్న ఇతర కరణములను సంపాదించిన వేరొక మనస్సు కలదు అనగా ఎంత శ్వాస ఎనే నిగాళ్లు పీల్చి విడిచిపెట్టవలెను, ప్రాణవాయువు నెట్లు పీల్చవలెను పోగవలసిన వాయువు మన్నంత విషవాయువులను ఎట్లు విడిచిపెట్టవలెను అనెడు విజ్ఞానశాస్త్రమంతయు దీనిలో నిమిడియుండును

ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములలోక చక్కని యష్టము మసవే శ్వాస పీల్చించు శక్తిని ప్రాణమనియు, వదలించు శక్తిని అపానమనియు శాస్త్రజ్ఞులు వ్యవహరింతురు ప్రాణాయామ గర్భమున అనుష్ఠానము చేయువాడు శ్వాసనొక హోమద్రవ్యముగా ధ్యానము చేయును ప్రాణశక్తి హోమము చేయువాడుగా ధ్యానింపబడును ఉచ్ఛ్వాసమును నిశ్వాసమను అగ్నిహోత్రము నందును, నిశ్వాసమును ఉచ్ఛ్వాసమను అగ్నిహోత్రమునందును అతడు నిరంతరము

చేయుచుండును దీనివలన ప్రాణాపానములకు సామ్యమేర్పడి ప్రవృత్తు లన్నియు సమానముగా నిలవడును పరుగెత్తినపుడు, రాగద్వేషాదులు కలిగి నపుడు మున్నగు సమయములలో సామ్యము చెడుటవలన ప్రాణాపానములు సమానముగ నుండవు దానినే ఆయాసపడుట యందుము మనస్సును ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములలో ఒకపరిచి సామ్యమును సాధించుట ప్రాణాయామ మనబడును యోగాభ్యాసము చేయుచున్నవాడీ విధముగా ప్రాణాపానము లకొ సమానమను యజ్ఞము సాధించును

– [సం తారావళి I పే 151-152]

బర్హిర్ముఖులు

ప్రవాసార్గ సప్తకై పనిచేయు దెబ్బలాయిలే బర్హిర్ముఖులనబడువారు చిరు ఎఱ్ఱ దేవతలలో నొక తెగవారు వీరు సృష్టించుచున్న మనస్సను తెర, చార్చిలై టులో నుండి పడుచున్న వెలుగువంటిది దానికి స్వతంత్రమైన అస్తిత్వముగాని, మారని స్థితిగాని యుండదు కాని ఒక చేతనవంతమైన అస్తిత్వము (Dynamic Equilibrium) వున్నది కాగా ఇన్నిటి పలితమే మనస్సుగావి అదియొక సంపూర్ణమైన వ్యక్తిత్వము కాదు దానిపై పడుచున్న హొమ్ములే సుఖదు వాది సని వేశములు

– [శ్రీ భా ప్ర XIII పే 31]

బర్హిస్సు

బర్హిస్సులను పదముసకు కిరణములనియు, దర్భలనియు అర్థము సూర్యకిరణములే అత్రులుగా దిగివచ్చి, పాంచభౌతిక శరీరములను ధరించి యున్న రాజ్యమున మానవుల నటయే యిందలి యజ్ఞము అట్టి సూర్యకిరణాంశమైన అత్రియే దేవాధారుల మనస్సులను, ఇంద్రియములను ఆశ్రయించిన అసుర గుణములను పోగొట్టును ఇట్టి పవిత్రలక్షణము దర్భలయందును, రెల్లు పొదలయందును అవి పెరిగిన ప్రదేశముయందును వ్యక్తమగును కనుక దర్భలను పవిత్రమైన ప్రసాదక సాధనములుగ ఎనుసు ఏర్పించి మానవుల కొనగెను వేదమంత్రములతో దర్భలను చల్లిన ప్రదేశములును, పదార్థము

లును ాసవులలోని ఉ ంరుణము లను పాగొప్ప సంకల్పశక్తిని వ ి చేయును (18వ శతాబ్ది సం వాడ ఎలంలవారు పచ్చని వియ్యము గాలిలో పల్లి ఎడులలు పుష్టింపిరని గుపటకల నుపయోగించిరని ఆంగ్లసైనికుల వ్రాసిరి)

– [శ్రీ భా ప్ర VI పే 123-121]

బష్కయము

బష్కయి అనగా సంవత్సరము ఎయనులల దూడ ు + క = సత్యమును సూర్యరశ్మి రూప సప సృష్టిగా ఎండునది లేక సంవత్సరము అని అర్థము

– [సు సూ పే 06]

బాహువులు (బాహుభ్యాః)

బాహువులనగా ఒక కోణమందు రెండుప్రక్కల నుండు పర రేఖలు ఆకాశమున తూర్పునుండి పడమరకు సూర్యుడు ప్రొద్దుచూపుచు తిరుగు మార్గము రుద్రుని ధనస్సుగా ప్రకటింపబడినది రుద్రుడు కాలస్వరూపుడు సూర్యోదయమున అరుణవర్ణుడు, సూర్యాస్తమయమున తామ్రవర్ణుడుగా అతడు వ్యక్తమగును మనమందు తూర్పును గమనించుటకు ప్రసరించు బృష్ట బాహు వుగా వర్ణింపబడినది ఈ ధనుస సూర్యుని గమనమువె కాలము సస జీవి ుగా కొలువబడును ఈ ధనస్సు చలనంబరశా ల రూపమున వయస్సు వ్యాది కర్మఫలములు, మనలితసము ు సగవాని రూపమున భయము కలిగించుచున్నను, యద్రుని ధ్యానించువారికి కామక్రోధాది శత్రువుల నాశ నము కలిగించి మనలను శాశ్వతరూపులైన రుద్రమూర్తులుగా ఒర్చింప ేయును

– [రు సూ పే 81]

బిల స్వర్గములు

భూమిపైభాగమునకు దిగువగా భూగర్భము లందును వరుసగా ఏడులోకములు వర్ణింపబడినవి అవి అతలము, వితలము, సుతలము, రసాతలము, తలాతలము, మహాతలము, పాతాళము అనబడునవి అందు నివసించువారలలో ల ప్రాంతీయ వ్యవహార చైతన్యములే ఈ లోకముల జీవులుగా వర్తించు చుండునని చెప్పబడినది ఈ చైతన్యములు మహాశక్తివంతములు (వీనినె దివ్యజ్ఞాన శాస్త్రకారులు ఎలిమెంటల్స్ అని పేర్కొనిరి) వీరికి వేరుగా దేహములుండవు జనితులలో చైతన్యము, గ్రహణశక్తి మెండు కాను మాత్రె వున్నందునని సందేహము కలుగవచ్చును మనదేహములలో నున్నవి అని చూచుటేంటా ! జనితులలో వేయబడిన పాంచభౌతిక దేహములుగల అణువుల సాయమునకు దర్మపథాలనగానేమో వివేకులు గమనించుటలో నిదానించుట లేక నిదానింపవలెనో, వైజ్ఞానికులు చెప్పినట్లు సాయమునకు ధర్మములన్నియు సచేతనములేగాని అచేతనములు కావని తెలియును దానికి ప్రశ్న పుట్టది వాని ప్రశ్నకును, మన ప్రశ్నకును ఏమియు వాడవలసిన భాష మన మింకను నేర్చుకొనలేదు

జ్ఞానశక్తియలెన్నో దాటి, వైఖరీ మధ్యమా వాక్కులయెడ మనకుగల అజ్ఞానము దాటి పశ్యంతీ వాక్కు (Concept devoid of Vocal and Mental Sentence) బోధపరచుకొన కలిగినపుడు మాత్రమే అదోలోక జీవులలో మైత్రిచేయగల ఋషులదృష్టి మనకందును ఆ దృష్టితో జీవ చైతన్యమును గమనించి చెప్పిన కథలే ఈ అదోలోక వృత్తాంతములు

ఈ అదోలోక జీవుల ప్రభావమే అప్పుడప్పుడు మానవజీవుల మనస్సులపై కామక్రోధాదికమైన ఆవేశానుభవముగా అనుభవించబడునని చెప్పబడినది మనపూరక శక్తియునకు దిగువ మూలాధారము క్రిందివరకును ఈ అదోలోకముల చైతన్యములు మనలో పనిచేయును ఇంద్రియలోలత, అసహనీయాదుల యెడల చాంచల్యము, వ్యభిచారబుద్ధి మున్నగు విచిత్రములన్నియు ఈ అదోలోక జీవుల మాయవలననే మనపై ప్రసరించుచుండును

– [శ్రీ బా ప్ర XIII పే 29-30]

బుద్ధియోగము

కర్మాచరణమున కెప్పుడును బుద్ధితో యోగము ఆవశ్యకము. బుద్ధి నుండి కర్మ యెప్పుడును వేరుపడరాదు. మనస్సు, ఇంద్రియములు కలసి యొక గోడవలె బుద్ధినుండి కర్మను వేరు చేయుచుండును. అప్పుడు ఎడనెడ కలుగుచుండు ఫలాసక్తి దీనత్వము కలిగించుచుండును. బుద్ధిమంతుడు నిరంతరము బుద్ధినే శరణము పొందవలెను. బుద్ధినుండియే దైవము కర్తవ్యమును నిరంతరము బోధించుచుండును. బుద్ధియోగము గలవానికి కర్తవ్యాకర్తవ్య వివేచనమునకై శాస్త్రపరిశీలనా క్లేశము అనావశ్యకము. బుద్ధియోగము చేసినవాడు అప్రయత్నముగనే కర్మఫలములను విడిచిపెట్టుచున్నాడు. ఈ మార్గమున కర్మాచరణము నడచు అప్రయత్నమైన నేర్పరితనముకూడ నిరంతర విజయమునకు దారితీయును. సర్వకర్మలయందు ఏర్పడిన యీ నేర్పరితనమే యోగమనవచ్చును. యోగులనగా బుద్ధిమంతులని యర్థము. వారికి ఫలబంధచ్ఛేదము కలుగుటతో జన్మబంధమునుండి కూడ విమోచనము లభించును. రైలుబండిలో దూరప్రయాణము చేయువాడు నిద్రించిన పరవమో, తోటి ప్రయాణికులతో చతుర సంభాషణమో చేయ ప్రారంభించిన ప్రయాణము జరుగుట తెలియదు. అట్లే ప్రయాణము ఒక బంధముకాదు. అట్లే యోగికి కూడ జన్మ బంధము కాదు.

— [సం రా 1 పే 12-43]

బృహత్సామ - రథంతరీసామ

సామవేదమునందు గానముచేయు సామములనేకములు వానిలో రెండే ప్రాముఖ్యము వహించును. ఒకటి బృహత్సామ, రెండవది రథంతరీసామ. అందు రథంతరీసామలో మిక్కిలిద్యావ్యాని పెద్దగొంతుకతో గానము చేయుదురు. బృహత్సామలో అర్ధరాత్రమున మంద్ర కంఠధ్వనితో గానము చేయుదురు. రథంతరము సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయములందు చేయువానిని సమానులందురు.

మిట్టమధ్యాహ్న కాలమునే రథంతరసామ యనుట యిందలి రహస్యము. రథము అంతము చేయించునది యని యర్థము. సూర్యుడు తూర్పునుండి ఆరోహణము చేసి, పడమటి కవరోహణము చేయబోవుటకు చాటునట్టి ప్రదేశము ఇది కొంచెంగా కొన్ని తావులందు వర్ణింపబడినది. ప్రతి దినము దేవతలందరును దీని నారోహించి అవరోహణము చేయుచున్నారు. ఇనలో ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు సాయువేదము వైఖరీవాక్కు నుచ్చరించుటకై నిశాంత మారంభించు కాలము సూర్యోదయము. అందు ఋక్కుగా అర్క్యు యయించును. ఈ కంఠధ్వని తారస్థాయి నందుకొను ప్రయత్నము రథంతరీసామ. ఇది మిట్టమధ్యాహ్నముతో సమానము. రథంతరమునందు సూర్యుని పరికించెననగా పెద్దగా మంత్రము నుచ్చరించి, ఆ కంఠధ్వని తానే విని అందు సూర్యుడున్నాడని ఉపాసించెను. దీనినే ఉద్గీథ విద్య యందురు.

– [స సూ పే 117-118]

బ్రహ్మముఖములు - వేదములు - విద్యలు

1) ఋగ్వేదము, యజుర్వేదము, సామవేదము, అథర్వణవేదము అనునవి నాలుగు వేదములు. ఈ నాలుగును బ్రహ్మముఖములలో వరుసగా తూర్పు, దక్షిణము, పశ్చిమము, ఉత్తరము అను ముఖములనుండి పుట్టినవి.

2) యజ్ఞమునందు హోత యనువాడు వినియోగించునట్టి శస్త్రము లనబడు మంత్రములు తూర్పుముఖము నుండి పుట్టెను. ఇవి స్తోత్రరూపములు. వీనియందు గీతధర్మము లేదు (అనగా పాడుటకు పనికివచ్చునవి కావు. కేవలము ఉచ్చరించుటకు పనికివచ్చునవి The birth of non musical or intentional expression శస్త్రములనగా శంసనము చేయునవి. శంసనము అనగా ప్రశంస)

3) [illegible] పాడుటకుపయోగింపబడు విధానము స్తుతియు [illegible] దక్షిణముఖమునుండి పుట్టినవి. అవి [illegible],

స్తోత్రము అనబడు రూపములతో గూడినది [యజుస్సనగా యజ్ఞము చేయు విధానము చెప్పునది సంప్రదాయమనగా ... రూపమున నున్నది ఇందలి మంత్రములు గీతరూపములు, గద్యరూపములు కలిసి యుండునని యర్థము దీనినే యజుర్వేదమందురు]

4) ఉద్గాత యనువాడు వినియోగించు స్తోత్రములు పశ్చిమ ముఖమున పుట్టినవి ఇవి ఋక్కుల సముదాయముయొక్క రూపమే [ఉద్గాత యనగా పైకి గానము చేయువాడు స్తోత్రములకు వాడదగిన యెక్కువైన స్తోత్రములు ఋక్కులే పాటలుగా పాడబడునని యర్థము దీనినే సామమందురు]

5) ప్రాయశ్చిత్త యను కర్మకాండ బ్రహ్మ యనువానిచే చెప్పబడెను ఇది ఉత్తరభాగము నుండి పుట్టినది

6) ఆయుర్వేదము ... పుట్టినది

7) గాంధర్వవేదము దక్షిణముఖమున పుట్టినది

8) ధనుర్వేదము పశ్చిమముఖమున పుట్టినది

9) విశ్వకర్మ నిర్మించిన స్థాపత్య మనబడునది ఉత్తరముఖమున పుట్టినది

[బ్రహ్మ యనగా యజమానుని ... వంటివాడు ఇతడు ... కయి మౌనముగా కూర్చుండి, మిగిలినవారి మంత్రములలో సరిచేసి తప్పులను దిద్ది ప్రాయశ్చిత్త మనబడు విధానము చెప్పును విశ్వకర్మ యనగా సృష్టియందలి ఆకారము లన్నిటికి సంబంధించిన జ్ఞానము ఇతనిచే తెలిసి యందురు ఇతడు స్థాపత్యమను శాస్త్రమును నిర్మించెను స్థాపత్యమనగా గృహనిర్మాణము, దేవాలయ నిర్మాణము, యజ్ఞశాలా నిర్మాణము, గోపురములు, మేడలు, గోడలు, ద్వారబంధములు మొదలగునవి నిర్మించు విధానము, దేవతాప్రతిష్ఠ తెలుపునట్టి శాస్త్రము మొదటి దేవనిర్మాణముగా నిచ్చి ... యజ్ఞము చేయువారిని ఋత్విక్కులందురు అందు నలుగురు ప్రాముఖ్యము వహింతురు వారిని హోత, అధ్వర్యువు, ఉద్గాత, బ్రహ్మ యందురు

ఆయుర్వేదము, ధనుర్వేదము, గాంధర్వ వేదములను ఉపవేదము లందురు అనగా వేదములనుండి పుట్టినవి (కొందరు అశ్వవేదము, స్థాపత్యముగూడ ఉపవేదము లందురు)

ధనుర్వేదమనగా ధనుర్విద్య నుపదేశించునది ఆయుర్వేద మనగా ఆయువును, శరీరమును, ఎట్లు కాపాడుకొను విధానము నుపదేశించు నది గాంధర్వ వేదమనగా సంగీతశాస్త్రము నుపదేశించునది

ఇతిహాసములు పురాణములను బ్రహ్మణములు నాలుగింటయందును పుట్టెను (ఇతిహాస పురాణములు సకలవేదముల సమన్వయ రూపమని యర్థము శది వేద వాఙ్మయమైన ఆరణ్యకములు, బ్రాహ్మణములు, ఉప నిషత్తులు నను వానియందు అనేకసంఖ్యలో నున్న వి వానినుండి పదునెనిమిది పురాణములను ముఖ్యముగా వేరువేసి, పరాశరుడును, వేదవ్యాసుడును లోకమున కిచ్చిరి ఇతిహాస మనగా ఇతి+హ+ఆస=ఈ విధ మగా జరిగెనని నిదర్శనపూర్వకముగా ధర్మాధర్మములను వివరించి చెప్పు గ్రంథములు జరిగిన కథను ఆధారము జేసికొని ధర్మము నుపదేశించునవి ఇవికూడ పూర్వ వాఙ్మయమున కొన్ని వందలున్నవి వానిలో ముఖ్యమైన ఇతిహాస ములు రెండు 1) వాల్మీకి రచించిన రామాయణము 2) వ్యాసుడు రచించిన మహాభారత ము]

ఇంకను శతపథమని నాలుగు బ్రాహ్మణములనుండి యుత్పన్నమైన సంప్రదాయములు అనేకములు గలవు అందు కొన్ని, ఎల్ల అంత్రములు అనగా వేదోక్తములయిన కర్మలను స్పష్టపరచునటువంటి అల్లిక చేయబడినది అవి ఈ దిగువ విధముగా నుండును -

1 షోడశి పదునారు ఋత్విజులయిందలి విధానము

2 అప్తోర్యామము హోమ్యము ఎవా మనగా దేవతలు తయారుచేయు విధానము

3 యజనము పూజించు ఉపాసనలు చేయు విధానము

4 అగ్నిహోత్రము అగ్నిహోత్రము వివరించి వరించు విధాన ము

5 ఆప్తోర్యామములు దినమును యామములుగా విభజించి యందలి క్రియముల నేర్పరచుకొనుట

6 అతిరాత్రము రాత్రి గడుపునట్టి క్రతువిధానం దీనినే శివరాత్రి మున్నగు జాగరణముల వ్రతములుగా కొందరాచరించు చున్నారు

7 వాజపేయము అన్నపానీయములకు సంబంధించిన దేవతల స్తోత్ర విధానము

8 గోసవము దీనినే గోయజ్ఞము, గవామయన మనుట దీనివలన గోవులను పూజించుటయే గాక జ్యోతిశ్శాస్త్ర సిద్ధాంతము తెలియుట గూడ విజ్ఞానముగా కూర్చబడినది

ఇవిగాక ధర్మపాదములనబడు సంప్రదాయములుగూడ బ్రహ్మ నాలుగు ముఖములనుండి పుట్టినవి (ధర్మపాదములనగా ధర్మము మానవులలో చరించుటకు విధానములని యర్థము అవి సామాన్యముగా నాలుగేసి యొక్కొక్క గుంపుగా నుండును పాదమనగా నాలుగవవంతు గనుక అందు నొక్కొక్కదానిలో ధర్మాచరణము నాలుగవవంతు సిద్ధించును)

అవి ఈ దిగువ విధములుగా నున్నవి 1) విద్య నేర్చుకొనుట 2) దానము చేయుట 3) తపస్సు చేయుట 4) సత్యము పలుకుట ఈ నాలుగు సోకగణము అట్లే బ్రహ్మచర్యము గార్హస్థ్య వానప్రస్థ సన్యాసము అనునవి నాలుగాశ్రమముల గుంపు వీనిలో ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక్క వయస్సున నవలంబింపబడినవి ఒక్కొక్క యాశ్రమము నవలంబించుచున్న ప్పుడు ఒక్కొక్కవిధమైన ప్రవర్తనము నవలంబింపవలెను ఆ ప్రవర్తనములు గూడ బ్రహ్మ నాలుగు ముఖములనుండి పుట్టినవి అందు బ్రహ్మచర్యము నందు ఆచరించు విధానము సావిత్రమందురు సావిత్ర మనగా సవిత లేక సూర్యు నారాధించు విధానము అది యుపనయనముతో ప్రారంభమగును ఉప నయనము జరిగిన నాటినుండి మూడుదినములు వరుసగా గాయత్రి జపము వ్రతమొకటి యున్నది దానిని ప్రాజాపత్యమందురు

వేదమునందు నాలుగు వ్రతములు చెప్పఁబడినవి ఒక్కొక్క వ్రతము ఒక్కొక్క సంవత్సరము చొప్పున నాచరింపవలెను దీని నాచరించువారు వ్రతులందురు వానిలో బ్రాహ్మము అనఁబడు వ్రతమును వేదమును నేర్చుట పూర్తియగు వరకును ఆచరించవలెను ఇదిగాఁక బృహత్తు అను వ్రతము, నైష్ఠికమను వ్రతము కలవు వానినిగూడఁ బ్రహ్మచర్యాశ్రమము వారే ఆచరింపవలెను

బ్రహ్మచారులకు నాలుగు వృత్తులు చెప్పఁబడినవి అందు భూమిని దున్నునట్టి వృత్తి యేయాశ్రమము వారికిని, ఎవ్వరికిని, నిషేధము కాదు దానిని వార్త యందురు దీనిని కొందరు బ్రహ్మచారు లాచరింతురు మరి కొందరు భిక్షాటనవృత్తి నవలంబింతురు అందు యాచించిన వస్తువులను ధనమును యజ్ఞము లాచరించుటకు వినియోగింతురు అనగా ఫలితముగోరక చేయు మంచిపనుల కుపయోగింతురు ఇకమూడవది శిలోంఛవమనబడు వృత్తి యందు బ్రహ్మచారులు యాచనచేయక పొలములలో రాలిపడిన కాలధాన్యము కంకులు తెచ్చుకొని రాశిగాతో కలిపి ఏయ్యము మున్నగువానిని బాఁపవేసికొని వానిలో జీవింతురు

ఇక గృహస్థుల వృత్తులు నాలుగు అవి బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర వృత్తులు ఇక వానప్రస్థులలో వైఖానసులు అను దీక్షావంతులు మరి కొందరు గలరు వీరు భూమి త్రవ్వకొని యందు లభించిన దుంపలు మొదలగువానిని తిందురు వాలఖిల్యులని మరియొక దీక్షవారుగలరు వీరు క్రొత్త పంట వచ్చినపుడెల్ల పూర్వము మిగిలియున్న దానిని పంచిపెట్టెదరు ఔదుంబరులని మరియొకజాతివారు గలరు వారు ఉదయమున నిద్రలేచి మొట్ట మొదట నేదిక్కును చూచెదరో ఆ దిక్కునకు పోయి అచట అయాచితముగా లభించు పదార్థములను భుజించి జీవింతురు

ఇక ఫేనపులు యనబడు జాతివారు కలరు వారు అప్రయత్నముగా చెట్లపైనుండి పండిన పండ్లను, రాలినవానిని స్వీకరించి భుజింతురు వైఖానసులు, వాలఖిల్యులు, ఔదుంబరులు, ఫేనపులు అను నాలుగు తెగలవారును వానప్రస్థాశ్రమమునకు చెందినవారు

ఇక నాలుగు విధములయిన వృత్తులతో కూడిన సన్యాసులున్నారు అనగా సన్యాసాశ్రమమునకు చెందినవారు

1) కుటీచకుడు   తన వర్ణాశ్రమమునందు చెప్పబడిన కర్మల నాచరించువాడు ఇతనికి కౌపీనము, కాషాయములు, దండము, కమండలువు మొదలగు సాధనములుండును కర్మము, నిష్ఠయుండును

2) బహూదకుడు   ఇతడు సమస్త కర్మలను విడచి జ్ఞానమే ప్రధానముగా చరించుచుండును

3) హంసుడు   ఇతడు కేవలము జ్ఞాన మభ్యసించుట యందు నిష్ఠ కలిగియుండును ఇతనికి స్నానాదులతో గాని నిమిత్తము లేదందురు

4) నిష్క్రియుడు   ఇతడు పరబ్రహ్మ తత్త్వమునందు సమాధిస్థితి పొందినవాడు ఇత డేపనిని ఆచరింపడు దేహముతో కొన్ని మంచి పనులు జరిగినను ఫలించుటకవు

మానవులందరికి సామాన్యములయిన నాలుగువిద్యలు వేరుగా సాధింపబడుచున్నవి

1) ఆన్వీక్షికి   ఇది విద్యా స్వరూపము ఇందు ఆత్మ ఆత్మకానిది యనువాని వివేక మభ్యసింపబడును అనగా దేహము, పాపము, సంబంధము ఆత్మకాదనియు వీని యందంతర్యామి యొక్కటె ఆత్మయనియు, అదియె నిత్యమనియు, మిగిలినవి అనిత్యములనియు ఈ విద్య బోధించును

2) త్రయీ విద్య   ఇందు వేదములయందు చెప్పబడిన కర్మలాచరించి స్వర్గము మొదలగు ఫలములను పొందునట్టి విధానము చెప్పబడును

3) వార్త   వార్తయనగా జీవనోపాధికి చేయువృత్తియని అర్థము భూమిదున్నుట మొదలగు ఏ వృత్తినైన నవలంబించుట యిందు చెప్పబడును

4) దండనీతి   ఇందు పాలకులెట్లు ప్రవర్తింపవలెనో, తమ ప్రయోజనములను సాధించుకొని ధనము మున్నగు ఆదాయము నెట్లు పొందవలెనో తెలియును మరియు ఈ మార్గములలో క్రమము తప్పి అన్యాయముగా ప్రవర్తించువానిని దండించు విధానముగూడ చెప్ప

బడును ఇవియని,యు బ్రహ్మముఖమునుండి నాలుగు నాలుగుగా పుట్టిన విద్యలు

ఇట ధర్మార్థకామ మోక్షములనబడు నాలుగు జీవన సాధనములున,వి అందు ధర్మము నాచరించుట, దానికొరకై అర్థము నార్జించుట, శరీరము నిలువుటకొరకై కామములను పొందుట చూసు జనన్యయముతో సీఎసాంవన వెన మోక్షము పొందుట యున్నది దీనికొరకు కావలసిన విద్యను వ్యాంబ విద్య యందురు అదికూడ నాలుగు విఒషములుగా నున,ది దీనిని సాధించి ధర్మముకొరకై అర్థకామములను సెవించుట, ధరోద్ధరముగా శీవించుట యందురు అట్లుగాక యిర్థము కొరకో, కామము కొరకో, ధర్మము నాచరించి నచో క్రమము దెబ్బతిని జీవుడు కష్టముల పాలగును

ఇదిగాక బ్రహ్మముఖమునుండి ఉద్భవించిన వ్యాహృతులు మూడు ౦ల) వ్యావ్యాహృతులనగా ఉచ్చారణలు సినినే భూ , స్వ , సువ అందురు భ ఖ ప్రవా మొదటి దాని ఎన భూలోకము (Material Creation) భువ అను వ్యాహృతి వలన అంతరిక్షము (Creation of Power), సువ అను వ్యాహృతితో స్వర్లోకము (Creation or Light or Consciousness) ఉచ్చరించెను ఈ ఉచ్చారణతో సమస్త సృష్టిని చతుర్ముఖుడు అన వాక్కులుగా వెలిబుచ్చెను దీని ననుసరించియే మన ఓంధ్వనితో మూడు స్వరములు పుట్టుచున్నవి అవియె ఉదాత్తము, అనుదాత్తము స్వరితము అనబడు స్వరములు దీనినే సంగీతమున, మంద్రస్థాయి, మధ్యమ స్థాయి, తారస్థాయి అందురు

1) బ్రహ్మ హృదయమునందలి ఆకాశమునుండి ప్రణవము పుట్టెను దానిని ఓంకారమందురు దానివలననే శీఘ్ర ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాస ములు జరుగుచున్నవి

2) బ్రహ్మ రోమములనుండి ఉష్ణిక్ అను ఛందస్సు పుట్టినది

3) చర్మమునుండి గాయత్రీ ఛందస్సు పుట్టినది

4) మాంసము వలన త్రిష్టుప్ ఛందస్సు పుట్టినది

5) స్నాయువు (కండరములు) వలన అనుష్టుప్ ఛందస్సు పుట్టెను

6) ఎముకలవలన జగతీ ఛందస్సు పుట్టెను

7) మజ్జవలన పంక్తి ఛందస్సు పుట్టెను

8) ప్రాణమునుండి బృహతీ ఛందస్సు పుట్టెను

ఇందు ప్రాణము కాక మిగిలినవి సప్త ఛందస్సు లనబడును ఇది దేశమును, కాలమును విభజించునట్టి కొలతలు

బ్రహ్మనుండి ఓంకారము మొదలు అయిదు వర్గములు పుట్టి, వానితో పంచ జ్ఞానేంద్రియములుగల జీవుడు పుట్టెను

క ఖ గ ఘ ఙ — క వర్గము

చ ఛ జ ఝ ఞ — చ వర్గము

ట ఠ డ ఢ ణ — ట వర్గము

త థ ద ధ న — త వర్గము

ప ఫ బ భ మ — ప వర్గము

ఈ ఐదువర్గములును బ్రహ్మనుండి జీవుడు పుట్టుచున్నప్పుడు ఐదు జ్ఞానేంద్రియములుగా వెలువడెను అకారము మొదలు అచ్చులుచ్చరింపబడ దేహమేర్పడినది అ ఇ ఉ ఋ ౡ అను అక్షరములైదును ఉచ్చరింపబడి, పంచమాత్రములతో దేహమేర్పడెను మిగిలిన అచ్చులు విని కలయికవలన నేర్పడినవి శ, ష, స హ అను నక్షరములు ఊష్మములనబడును వీని వలన అంతరింద్రియములనబడు అంతఃకరణ చతుష్టయ మేర్పడినది (అంతఃకరణ చతుష్టయమనగా జీవునియొక్క మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము)

య ర ల వ యను నాలుగక్షరములతోను ఆత్మల మేర్పడినది ఇవి అంతస్థము లనబడును అనగా అచ్చులకు, హల్లులకు నడుమనున్నవి వీనికి వరుసగా ఇ ఉ ఋ ౡ అను నచ్చులతో సంబంధమున్నది కనుకనే దేహమునకును, జీవునకును గల సంబంధము వీనివలన నేర్పడు ఇవి ఆత్మ బలమునకు కారణములైనవి

సప్తస్వరములుగూడ ఆత్మబలమునకు కారణముగా బ్రహ్మమండి యుచ్చరింపబడినవి [సప్తస్వరములనగా షడ్జము, ఋషభము, గాంధారము, మధ్యమము, పంచమము, దైవతము, నిషాదము అను పేరుగల ఏడు అంత స్వరములు వీనినే సంగీతమున వరుసగా సరిగమపదని యని గుర్తులతో చెప్పుదురు] ఇవి కూడ బ్రహ్మముచే విస్తరింపజేయను ఇవియన్నియు బ్రహ్మదేవుని ముఖముచుండ యుచ్చరింపబడినవి

శబ్దబ్రహ్మము ప్రణవ స్వరూపము దానిని వైఖరీ వాక్కుగా నుచ్చరించుట వలన అవ్యక్తమయిన బ్రహ్మస్థితినుండి వ్యక్తమయిన సృష్టిపుట్టినది బ్రహ్మకుగూడ పైనున్న పరమాత్మ స్వరూపుడైన దైవము అవ్యక్తుడైయుండి, యీ ఉచ్చారణమువలన వైఖరీవాక్కు మూలమున వ్యక్తిరూపుడైయున్నాడు ఈ రెండు విధములలో నున్న మొత్తము పరమాత్మ పరిపూర్ణ స్వరూపుడు ఇట్లు స్పష్టగా నతడుచ్చారణ రూపమున వెలువడుచున్నప్పుడే ఇంద్రాదులు తనయందు శక్తులుగా నిమిడియుండిరి వారితో నిండియుండియె అతడు వ్యక్తస్వరూపుడగును

అమితమైన శక్తిసామర్థ్యములు గల ఋషిగణములను సృష్టిచేసిన చతుర్ముఖుడు ఆ మునులసృష్టి (సనకసనందనాదుల సృష్టి) అభివృద్ధిచెందుట కాదని తెలిసి ఆ విధమైన సృష్టిని విడిచెను దోషములేని కామము సృష్టికి తప్పదని యెరిగి మరియొ దేహము ధరించెను ఐనను తానీవిధముగా సృష్టియందు ఎల్లప్పుడు ఆసక్తిగలిగి యున్నను, సృష్టి యభివృద్ధి జరుగుట లేదని గ్రహించెను దీనికి కారణమేమని యాశ్చర్యపడెను ఇంక నీ సృష్టి యభివృద్ధిచెందుట యెట్లని యాలోచించెను దైవము తనకింకను అనుకూలము కావలసి యున్నాడని గ్రహించెను దానికెదురు చూచుచు తనకు తగిన కార్యాచరణమందు నిమగ్నుడై యుండెను అప్పుడతని దేహము రెండు సమ భాగములయ్యెను అందొక భాగమునుండి స్వయంభువ మనువు పుట్టెను రెండవ భాగమునుండి మనువు భార్యయైన శతరూపయను కన్యపుట్టెను వారిద్దరికిని ప్రియవ్రతుడు, ఉత్తానపాదుడను నిద్దరుపుత్రులు గలిగిరి మరియు ఆకూతి, దేవహూతి, ప్రసూతి యను మువ్వురు పెన్యలు పుట్టిరి ఆకూతిని

రుచి యనువానికి, దేవహూతిని కర్దమునకు, ప్రసూతిని దక్షుడను ప్రజాపతికి నిచ్చి పెండ్లిచేసెను. వీరివలన [illegible] సంతానములు పుట్టి లోకములు నిండిపోయెను

– [శ్రీ వా ప్ర V పె 72 80]

బ్రహ్మసూత్రములు

భగవద్గీతను రచించిన వ్యాసుడే బ్రహ్మసూత్రములను రచించెను. అందలి పదములుకూడ దీనిని సమర్థించినవియై వేదాంతవాదమును నిశ్చయింపబడిన నిరూపింపబడిన యంశమెల్ల నీ రెండిటిలోనిదే. బ్రహ్మసూత్రములనగా బ్రహ్మనుండి వచ్చిన దారములు. అవి త్రిగుణములను మూడువిధములైన నూలుపోగుల వంటివి. ప్రకృతిలో నెలకొను ప్రజ్ఞనుండి పరబ్రహ్మము పరమ దారులుగా ఆ నూలుపోగులు అల్లుకొని యున్నవి. వానిలోనే సృష్టి యంతయు నిర్మాణము చెందియున్నది. ఈ మొత్తము క్షేత్రము. అందు తెలియవలసిన యంశముల రూపమున పరబ్రహ్మమున్నది. తెలిసికొనువాని రూపమున జీవుడు క్షేత్రజ్ఞుడుగా నున్నాడు. ఈ మొత్తమును తెలిసినవాని రూపమున పరబ్రహ్మము క్షేత్రజ్ఞుడుగా నున్నాడు

– [సం ౧ పే 273]

బ్రహ్మసృష్టిలోని దశలు

1) అవిద్యా పంచకముతో కావించిన సృష్టియందు మోహము, కామము, భోగేచ్ఛ, క్రోధము, మృత్యువు, చిత్తభ్రమ పుట్టినవి. సృష్టికర్త బ్రహ్మ కలుగుటకుముందు నిద్రావస్థ యుండెను. దానికిపూర్వము భగవంతుని అంతర్యామిత్వముయొక్క యోగనిద్రాస్థితి యుండెను. దానినుండి సృష్టించుచు బ్రహ్మ నిద్రాస్థితిలోకి వచ్చినప్పుడు అవిద్యా పంచకముతో [illegible] పాపసృష్టి మొదలుపెట్టెను. ఇది గర్భస్థుడగు జీవి పుట్టునప్పుడు నష్టమగు మావివంటివి. ఇంతటి లక్షణములు తరువాత పుట్టబోవు జీవుల భౌతిక లోకములకు సంక్రమించును. కనుకనే సామాన్య జీవులందరు కామ క్రోధములు, మోహము, మృత్యువు అనువానికి గురి యగుచుందురు

2) అటుపైన సూక్ష్మమైన జ్ఞానము బ్రహ్మమనసుగా ఉండును అది రాహోవు సృష్టికి అల్లాగా పనిచేయును అదియే కుమారుల సృష్టి సనకుడు, సనందనుడు సనత్కుమారుడు, సనత్సుజాతుడను నలుగురు కుమారులు రాహోవు జీవునితో మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము అనువానిలో నంతర్యామిత్వమొంది సమయముచూచి, భక్తియోగ ముపదేశించి సత్త్వగుణమును, విరక్తి యోగసాధనము, మోక్షవిద్య ప్రసాదించు పరమగురువులై యంతర్యామిత్వము వహింతురు జరిగిన సృష్టిలో వారు తమపని చెయుదురుగాని నియమముగా వారు సృష్టిని వృద్ధిజేయు స్వభావము గలవారు కాదు

3) అటుపైన నీలలోహితుడు, వానినుండి ఏకాదశరుద్రులు పుట్టి, జీవుల దేహములందలి వివిధశక్తుల సృష్టికి తోడ్పడుదురు కాని వీరి సృష్టితో పాటు సృష్టిని రక్షించుట లేక వాల్చివేయగలిగినట్టి యుండును కనుకనే శక్తిమయ భౌతిక ప్రపంచ మలర్చియు నెత్తించు ఇప్పుడు పుట్టనెంచు చుండును

4) అటుపైన ప్రజాపతుల సృష్టి వీరు పంచభూతాత్మకులై దేహముల యందలి భాగములను వృద్ధిచేసి యటుపైన దేహమున సంఖ్యలు నేర్పి యుపయోగింపు ప్రష్టలై యుందురు కబాలా యను పాశ్చాత్యశాస్త్రము వీరిని SEPHEROTH అందురు

5) అటుపైన బ్రహ్మ తననుండి సరస్వతిని సృజించి యామె వెంటబడు తరువాత సిగ్గుపడును దీనివలన పైనచెప్పిన సృష్టి విభాగములని ప్రకృతి సృష్టికర్తనుండి యుచ్చరింపబడుట, లేక వేరుగా నేర్పడుట (Objectivity) చెప్పబడినది మరియు పాపకార్యములను చూచి సిగ్గుపడుట యను లక్షణముగూడ నిందు సృష్టింపబడినది

6) అటుపైన బ్రహ్మముఖము నుండి వేదములు, యజ్ఞములు సమస్త శాస్త్రములు, సమస్త జీవరాసుల జీవనవృత్తులు, మానవులలో వయస్సులచొప్పున వృత్తులనుబట్టి విభాగము చేసికొను జ్ఞానము సృష్టింపబడును ఈ స్థితిలో మన భూగోళముపై సృష్టి ఏర్పడును ఇట్లే ప్రతి సూక్ష్మ

మండల సృష్టియందును భూగోళముపై సృష్టి యేర్పడును దీనియందే ఛందస్సులనబడు దేశకాల విభాగములుకూడ నేర్పడును మానవులు మాటాడుకొనుటకు కావలసిన కంఠము, ముఖయంత్రము, ధ్వనులు, అక్షరములు నేర్పడును

7) ఇన్నింటిని సృష్టించినను ఆ సృష్టి అట్లే నిలబడి పోవుచున్నదిగాని, సంఖ్య వృద్ధియగుటకు సాధనము బ్రహ్మకు గోచరింపలేదు దానిలో నతడు రెండు సగభాగములుగా విడిపోయెను అనగా స్త్రీ, పురుష శరీరములు వేరువేరుగా నేర్పడి గర్భధారణమను ప్రక్రియ సృష్టింపబడినదని యర్థము ఈ మొదటి దంపతులే మనువు శతరూప యను వారలు వారినుండి పుత్రులు పుత్రికలు వేరుగా కలిగిరి అందల పుత్రికలను అంతకుముందుజన్మించిన ప్రజాపతులలో రుచి కర్దముడు, దక్షుడు యనువారికిచ్చి మనువు వివాహము చేసెను వారివలన జీవరాసులు పుట్టి, స్త్రీ పురుష భేదములతో తమంతతామే వృద్ధిచెందినవి

– [శ్రీ భా ప్ర V పే 80 82]

బిందుసరము

బిందుసర మనగా యొక సరస్సు దానిపేరు బిందువు అది ఈశాన్య దిక్కునున్నట్లు పురాణములు వర్ణించును అందు బ్రహ్మ పూర్వము యజ్ఞము చేసిన యజ్ఞశాలల సామాగ్రియైన స్తంభములు ద్వారములు మున్నగునవి నీటిలోదాచబడి యున్నవి వానిని వెలుపలకు తీసి, వానిలో ఎక్కువ వింతలలో గూడిన సభాభవనమును నిర్మించి మయుడను రాక్షసుడు ఆ సభను రాక్షస గణములచే మోయించుకొని తెప్పించి ధర్మరాజునకు ఉపహారముగా ఇచ్చెనని భారతము చెప్పుచున్నది పూర్వమిచ్చటనే భగీరథుడు తపస్సుచేసి గంగను భూమి దింపెననిగూడ భారతము చెప్పుచున్నది

దీనికొక సంకేతమున్నది భ్రూమధ్య ప్రదేశమును తూర్పుదిక్కనియు, నడినెత్తికేంద్రము నుత్తరదిక్కనియు చెప్పుదురు రెండును కలిపిన తావు ఈశాన్యదిక్కు భ్రూమధ్యము నుండి లోపలిదిక్కున శిరస్సునకు సూటిగా

దిగుఖను ఈశానుడు నివసించు స్థలమున్నది దీనినే విశ్వేశ్వర జ్యోతిర్లింగమనియు, కాశీపట్టణమనియు పురాణములు వర్ణించును ముఖ్యముగా కాశీఖండము వివరించును దీనినే ఈశానుని స్థానమనియు, ఈశాన్యని దిక్కనియు సంకేతింతురు

– [శ్రీ భా ప్ర VI పే 111]

భగవంతుడు

భగవంతుడను పదమునకు భ+గ+వంతుడు, అనగా తన వెలుగులోనే తాను గమనము చేయువాడు లేక ఒన్మించువాడు అని అర్థము ఇతడు నిర్గుణుడు కాదు ధర్మసంస్థాపనకు కావలసిన జ్ఞానబలైశ్వర్యములు, తేజస్సు, జీవులనుద్ధరించు వైభవము కలిసియుండును అతని దేహము, ఇంద్రియములు, ప్రాణము, మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము అన్నియు తన నుండి దిగివచ్చి, తనయందే యోగస్థితిలో నుండును దీని అనేకత్వము సిద్ధింపదు చూచువారికి మాత్రము తమయందువలెనే వారికికూడా దేహములు వేరువేరుగా నున్నట్లు, ఊహలు, సంకల్పములు, చిత్తవృత్తులు నున్నట్లు కనిపించును నిద్రపోవుచున్నవాని మనస్సునకు దేహము లేకున్నను చూచువాని దృష్టికి వాని దేహముండును అట్లే భగవంతుడగు అవతారమూర్తి దేహాదులుకూడా చూచువారికి కనిపించి, వారును నలుగురితోపాటే యని తోచుచుండును

– [శంఖారావము I పే 131-134]

భద్రం కర్ణేభిః

వేదములలో కర్ణశబ్దము చెవియను సామాన్యార్థమునను, సమకోణమున కెదురుగా నున్న త్రిభుజమందలి బాహువని విశేషార్థమునను చాలచోట్ల వాడబడినది అట్టి సందర్భములలో కర్ణేభి మున్నగు విచిత్రప్రయోగములు కనిపించును ఇవి శాస్త్రప్రయోగములు కనుక, పాణిని తన వ్యాకరణమున స్వీకరింపలేదు ఇట్లే భద్రమను పదముకూడ శుభమను సామాన్యార్థమునను, రెండు సరళరేఖల లంబకోణమున నొకదానితో నొకటి ఖండింపగా నేర్పడిన

రూపముని శాస్త్రార్థమునను ప్రయోగించుట జరిగినది బిందువునందు సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయములు కలుపు పరరేఖను, మధ్యాహ్నము అర్ధరాత్రములను కలుపు సరళ రేఖతో ఖండింపగా చక్రము లేక శీర్షల కత్తల్యము ఓలుగును ఖండింపబడినచోట పుట్టిన నాలుగు సమకోణముల కెదురుగా నాలుగు కర్ణము లేర్పడినవి కేంద్రమునుండి ఏర్పడిన నాలుగు భుజముల చతురము వంటిది చూపిన అక్షము లేర్పడినవి ఇది విష్ణుసూక్తమున చతుర్వింశాకం అను మంత్రమున వివరించబడినది ఈ మొత్తం శరీరం ఒక మంత్రరూపముగా భద్రం కర్ణేభి శ్రృణు యామ దేవా। భద్రం పశ్యేమ అక్షభి యజత్రా అని వేదఋషులు దర్శించిరి చెవులతో భద్రమైన విషయములను వినెదము గాక। కన్నులతో భద్రమైన విషయములను చూతుము గాక। అని సామాన్యార్థములు అక్షములు, చక్రములు అను చక్రనిర్మాణ వ్యూహములతో సూర్యకేంద్రకమైన దేహమేర్పడ స్థిరముగా నుందుము గాక। అనియు, కంటితో చూచుట యందు కంటిని మామన్న చెవితో వినుటనుండి చెవిని విను నట్టి శివమైన పరమపురుష స్థితిని పొంది ఈ దేహ మన మందిరము గాక అనియు విశేషార్థము

-[మ సూ పే 84-85]

భాగవత మార్గము

మనస్సుయొక్క ప్రవర్తనము త్రిగుణముల నాశ్రయించి యుండును సత్త్వము, రజస్సు, తమస్సు అనునవి త్రిగుణములు వాని కతీతముగా నుండునది గుణాతీతము అనబడు నిర్గుణ పరబ్రహ్మము దానిని పొందుటకు కొందరు నిర్గుణ ఆత్మ్యమును సాధన చేయుదురు కాని బాధన యనునది గుణము గను, సాధించి నిర్గుణత్వము పొందుట కానిపని కనుక సరాంతర్యామి యైన విష్ణుని గుణములు భావించుటయే మార్గము అనగా నిర్గుణ వారల లోని గుణములన్నియు భగవంతుని గుణములుగా భావించుట అలవాటు చేసి కొనవలెను ఇదియే భాగవత మార్గము దీనివలన నిర్గుణ పరబ్రహ్మము లభించును

-[శ్రీ భా ప్ర III పే 6]

భాగవతము - జీవుని సృష్టి సమన్వయము

పరమ పురుషుడైన భగవంతుడు జీవుడుగ దిగివచ్చుట వాసుదేవుని అంశముగా అనబడును అవతరించుట ఎట్లో నున్న చెపుడు హరి లీల సంకేతపదమున చెప్పబడును అతడు ప్రత్యక్షమై మొదటి యామము లన అంతర్యామి ప్రజ్ఞను కోల్పోయి శివప్రజ్ఞను పొందుచు దిగివచ్చిన నిర్యా ణము అనబడును దీని ననుసరించి ప్రథమ స్కంధమున శ్రీకృష్ణుని నిర్యాణ మునది పదియవ మాసమున జీవుడు సర్వాంగ పరిపుష్టి పొంది దిగివచ్చుట అవుచున్నది దీని ననుసరించి దశమ స్కంధమున శ్రీకృష్ణుని జననము గర్భస్థుడైన జీవునకు మూడవ మాసమున లోపలి అవయవముల విభాగము, పాంచభౌతిక శుతుల వినియోగము జరుగుచు ఏర్పడు బ్రహ్మము సృష్టి నిర్మాణము చేయు దేవతల తత్త్వముల పరిగణనమును, సృష్టి విభాగమును కపిలుడు గర్భస్థుడై తల్లి కుపదేశించుట మూడవ స్కంధమున చెప్పబడినది గర్భమునందు అండము నుండి జీవుడు పెరుగుటలు సృష్టింపబడుట కూడ మూడవ మాసమున జరుగును కనుక ఆ స్కంధమునందే బ్రహ్మ చెప్పుడు సృష్టి ఆరంభించిన విధానము వర్ణింపబడినది అన్ని ప్రజ్ఞలకు మూలమైన శిరస్సు నుండి వెన్నెముక నాళముగ దిగివచ్చుటకూడ మూడవ మాసమున జరుగును కనుక బ్రహ్మదేవుడు పద్మమునందు మేల్కొని పద్మనాళములో ప్రవేశించి ప్రయాణము చేసి నాభి మూలము ను తెలుసుకొనగోరి, చేతకాక దిగివచ్చుట మూడవ స్కంధమున వర్ణింపబడినది అన్ని ప్రజ్ఞలకు సమన్వయము బ్రహ్మ జ్ఞాన వికాసమునకు మూలము, యోగాభ్యాస సాధనకు కావలసిన యంత్రము అగు వెన్నెముకలోని విభాగములు మూడవ మాసమునే ఏర్పడును కనుక మూడవ స్కంధముననే బ్రహ్మ నారాయణుని నుండి యోగవిద్యను, భాగవత రహస్యమును, స్వీకరించుట చెప్పబడినది

ఇవి కేవలముదాహరణలు మాత్రమే గ్రంధర స్వరూపము ప్రత్యేక మైన శైలిని యుపదేశ గుప్తవిద్యతో నిండియున్నది ఇన్నియు అసమాతిపా ఠోడించి మాత్రమే ఉపదేశింపబడెను వీనిని నేర్చుకొన పుడు నియమము భగవంతుని భక్తిలేనిచో కేవల శాస్త్రములగును భాగవతమును ది పనిం

రాదు అన్నియు వాని లీలలుగా గుర్తించుకొనినచో ఆడుచుపాడుచు విద్య అందు విస్ఫారుట జరుగును ఇందె విద్యకు స్వతంత్రమైన అస్తిత్వము లేదు అన్నట్లు కనిపించినచో అది ద్రష్టయొక్క అజ్ఞానము లేక బంధము అన ఎరుగును విష్ణూపాసనమున కర్మయోగము, వాసుదేవోపాసనమున వైరాగ్య వివేకములతో గూడిన జ్ఞానయోగము, నారాయణోపాసనమున భక్తియోగము అను స్థితులు సమన్వయింపబడి అష్టాంగ యోగము భాగవత మూర్తియైన సాధకుని దివ్యదేహమున ఎనిమిది అంగములుగ సమన్వయము చూపబడినది నవీనయుగమున ఈ సంపూర్ణ యోగమునె అరవిందయోగీంద్రులు మరల నొకమారు వొక్కి చెప్పిరి

– [శ్రీ భా ప్ర I పే 18-19]

భాగవత సంప్రదాయము

సామవేదమున గల నాదోపాసన మూలమున పరబ్రహ్మయున లయమై యుండుట భక్తిమార్గ పనడుకు ఈ సామవేదమార్గమే భాగవత సంప్రదాయముగ పరిణమించినది వేదములలో సామవేదము నేను అని గీతలో కృష్ణు డుపదేశించెను దానినుండియే సంకీర్తనలు, భజనలు నాటకములు మొదలగు నవి సంప్రదాయములు వచ్చినవి గ్రంథములందలి విజ్ఞానము ప్రధానముకాక అదికూడ నాదము మున్నగువానితో ఆనందానుభూతిక సహకరించుట భాగవత సంప్రదాయము ఏమి తెలిసినది అనుదానిక ప్రాధాన్యము లేక ఏమి రచించినది అనుదానికి ప్రాధాన్యము కలిగించి యుద్ధరించుట ఇందలి కౌలికపూస సంగీతముతో సమానమైన స్థాయిని కూడ ఏర్పడగ సాహిత్యమునకు అంట ఈ మార్గముననె సాధ్యము భారతము యిన్నగు గ్రంథములకు విజ్ఞానము ప్రధానము, దానినే బ్రహ్మకోశము అందురు భాగవతమునకు ఆనందము ప్రధానము బ్రహ్మకోశ మనబడు ఆనందకోశము వికసించి మకరందమును చిమ్మినపుడే సార్థకత ఈ రహస్యముల సమ్మిళనముగా భాగవత గ్రంథమున వ్యాసుని రచనయు, శైలియు మాధుర్య ప్రధానములు

– [శ్రీ భా ప్ర I పే 14-15]

భారతీ సంప్రదాయము

భారతి అనగా వాక్కు భా+రతి=వెలుగు, ప్రేమ—అని యర్థము ఈ సృష్టి యంతయు భగవంతుని వాక్కుయొక్క యుచ్చారణ రూపమని వేదము చెప్పుచున్నది ఈ యుచ్చారణ నాలుగు స్థితులలో దిగివచ్చును

1) ఉచ్చరించువాడు 2) ఉచ్చరింపవలెనను సంకల్పము 3) అభిప్రాయముగ విస్ఫారిసి భావము 4) తననుండి వెలుపలకు ఉచ్చరింపబడిన వాక్యమువంటి నామరూపాత్మకమైన సకలచరాచర సృష్టి ప్రపంచము ఈ నాలుగును సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మముఖములుగ పురాణమర్మవిదులు వర్ణింతురు శాస్త్రజ్ఞులు వానినే పరా, పశ్యంతి, మధ్యమ, వైఖరి అను పేర్లతో వ్యవహరింతురు ఇందు మొదటి మూడు వాక్కులును గుహలో (ఉచ్చరించువాని లోపల) నుండును వెలుపడిరావు నాలుగవది ఉచ్చరించు వానికన్న వేరుగా వెలువడును ఈ విధముగా సర్వశ్రుతి ఋక్కులు కీర్తించుచున్నవి జనన మరణాత్మకమైన, దేశకాలాత్మకమైన ఈ సృష్టి యంతయు భగవంతునిలో నాల్గవ భాగమనియు, మిగిలిన మూడు భాగములును అమృతత్వమును వెలుగుగ (మొదట చివరలేని స్థితిలో) నిమిడి యున్నవనియు పురుషసూక్తము కీర్తించుచున్నది ఈ తత్త్వమును సమన్వయించి, రూపకల్పన చేసి, బ్రహ్మముఖముల భారతి వెలువడినదని పురాణజ్ఞులైన ఋషులు వివరించిరి భగవంతునినుండి సృష్టి ఇట్లు దిగివచ్చుటను దానిని ఉపమానముగా స్వీకరించి సాధకు డెవడికివాడు తనవాక్కు తాను వినుచు తపస్సుచేయు మార్గమొక్కటి ఋగ్వేద కాలమునుండి అనుస్యూతముగ వచ్చుచున్నది ఓంకారము నుచ్చరించి, దానిని వినుచుండుట వలన సాధకుడు వానియందు ప్రవేశించును ఈ ప్రవేశించుటలో అనుభవించు సోపానములే ధారణ, ధ్యానసమాధులుగా యోగమార్గమున పేర్కొనబడినవి దాని సమగ్రమైన అభ్యాసమును బ్రహ్మవిద్య యనిరి బ్రహ్మము అనగా బృంహణశీలము లేక తననుండి తాను విస్తరించుకొనుట అని అర్థము కనుకనే సృష్టి యంతయు బ్రహ్మస్వరూపము

— [శ్రీ భా ప్ర I పే 45-47]

జాతీయ ఉద్యమము - స్వేచ్ఛ ఉద్యమము

[illegible] ంటి సృష్టి [illegible]చున్నదిగాని, అజ్ఞానము నుం [illegible] ప్రతిబింబమైన సూర్యుని త్రయీమయ కాం [illegible] చున్నవిగాని, దానికి పాదమైన మట్టినుండి కాదు [illegible] న్యుల రూపులై యుద్భవింతురు తరువాత శక్తుల [illegible] పంచభూతములు, గ్రహగోళములు [illegible] మట్టినుండి నాగరికులు పుట్ట [illegible] నుండి పర్రు పుట్టునుగాని, చేలలు కాళ [illegible]

[illegible] గాదు, సూర్య[illegible]రణములట [illegible] కిరణముల విశిష్టత, కలియుగమున [illegible] ఫాల్గుణము [illegible] కాలము చాల [illegible] ద్ధది [illegible] పుడు [illegible] వేదమును ధరిం [illegible] పెద్దవానిని చేయుట మన ధర్మము పెద్ద [illegible] వాని దర్[illegible]

[illegible] చే ప్రతిష్ఠ [illegible] దసంప్రదాయము వారికి [illegible] సంప్రదాయమున జీవిత [illegible] వారి సృష్టిలో [illegible] వితము [illegible] ఆత్మ [illegible] ఫలితముగా [illegible] యుండును వాని ననుసరిం[illegible] అర్థకామములు [illegible] అణగిమణగి యుండును ఈ [illegible] వారు [illegible] దాసులగుదురు పొట్టకో[illegible] వృత్తుల [illegible] వృత్తుల వినియోగము [illegible] ధర్మానుష్ఠాన [illegible] లేదు మనమార్గ మవలంబిం [illegible] కొంచెమెక్కువ ప్రయత్న మావశ్యకము

తక్కిన కూటములు నిలువంపు గమక, వచ్చినను పోవుచుండును అవి మారును ఇది మారదు

– [క్రి ని సే 11-16]

భూగోళము - సప్తద్వీపబీజములు

ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువములను కలుపునట్టి రేఖయే వేయపండము (A\ıs of Rotat:on) దానియందు ఏడు శక్తికేంద్రము లేర్పడును

1) దక్షిణ ధ్రువము లేక మందరపర్వతము ఇది జంబూద్వీప లక్షణములు కలది 2) ప్లక్ష ద్వీపము 3) శాల్మలి ద్వీపము 4) కుశ ద్వీపము 5) క్రౌంచ ద్వీపము 6) శాక ద్వీపము 7) పుష్కర ద్వీపము లేక ఉత్తర ధ్రువము ఈ మేరుదండము నందు సహస్రారం చియే యీ ఏడు చక్రము లేర్పడును అందు జంబూద్వీపము మూలాధారము ప్లక్షద్వీపము స్వాధిష్ఠానము శాల్మలీద్వీపము మణిపూరకము కుశద్వీపము అనాహతము క్రౌంచద్వీపము విశుద్ధి శాకద్వీపము ఆజ్ఞాచక్రము పుష్కర ద్వీపము సహస్రారము

– [శ్రీ భా ప్ర XIII 3వ చిత్రము]

భూతములు

భూతములనగా పంచభూతములు, వానివలన ఆకారము పొందు జన్తువులను భూ యనగా పరిణమించుట, పుట్టుట పరిణమించునవి భూతములు అవి ఆకాశము (వెలుగు), వాయువు (కదలిక), అగ్ని (వేడి), అపస్సులు (ప్రవహించునవి), పృథివి (భౌతిక పదార్థము) వీనికలసి నాలుగు విధములైన జీవరాసుల శరీరములు ఏర్పడును

– [ప సూ. పే 8]

భూపద్మము

కేంద్రము నుండి పరిధులవైపునకు సప్తద్వీపములు, సప్తసాగరములు ఏర్పాటున్నది కేంద్రమున జంబూద్వీపము లేక మన భౌతిక భూగోళ మున్నది దానిచుట్టును లవణ సముద్రమున్నది దానికి వెలుపలి యావరణముగా నున్నది ప్లక్షద్వీపము దానిచుట్టును ఇక్షుసముద్రము దాని బహిరావరణమే శాల్మలీ ద్వీపము దానిచుట్టును సురా సముద్రము దాని బహిరావరణము కుశద్వీపము దానిచుట్టును నేతి సముద్రము దాని బహిరావరణము క్రౌంచద్వీపము దానిచుట్టును క్షీరసాగరము దాని బహిరావరణము శాక ద్వీపము దానిచుట్టును పెరుగు సముద్రము దాని బహిరావరణము పుష్కర ద్వీపము దానిచుట్టును శుద్ధజల సముద్రము

– [శ్రీ భా ప్ర 13 సంపుటము 1 పవిత్రము]

భూమి

భూమి యనగా భూగోళమొక్కటియే యని యర్థము కాదు భౌతిక పదార్థముగా సృష్టించబడినది ఏదైనను అని యర్థము 'భూమి' యను శబ్దమునకు సంస్కృతమున ఆధారస్థానము అని యర్థము

– [పు బా పే 4]

భూలోకము - ఆధ్యాత్మిక క్రమశిక్షణ

సమస్త సృష్టికిని క్రమశిక్షణకు తలయు విద్యాలయము వంటిది భూలోకము మనోబుద్ధ్యహంకారాది ప్రజ్ఞలును, వాని నధిష్ఠించి యున్న దేవతలు, దానవులు యిన్నిగు శక్తులును క్రమశిక్షణ పొందుట భూలోక నివాసమునకే సాధ్యము సృష్టియంతయు నొకరాష్ట్రముగా, రాజ్యాంగముగా పరిపాలింపబడుట ఈ భౌతిక సృష్టియైన భూలోకమును దేహధారణము (Constitution) వలననే సాధ్యము ఈ ప్రయోజనము కొరకే గ్రహగోళములకును, జీవులకును శరీరము లేర్పడుట, భౌతిక సృష్టి, జనన మరణములు,

జీవన విధానము, క్రమపరిణామము అను కక్ష్యలును, తరగతులు ఏర్పడినవి ఇదియే ప్రాథమిక విద్యాలయము ఇందలి క్రమశిక్షణమునకు ఫలితమే జ్ఞానానుభవము ఇందు త్రిస్థితయె మోక్షానుభవము

– [శ్రీ బా ప్ర III పె 21]

బైరవము

దీనిని మంత్రశాస్త్రమున పాతాళశక్తి (Sub-Conscious Effort) అని సంకేతింతురు అశ్వమను పదమునకు అ+శ్వ (రేపు, నిన్నలేనిది) = నిత్యనూతనము, శాశ్వతము అను నర్థములు గలవు శ్వ అను పదము రెండు రేపుయని యర్థము కాలముచే రేపు అనునది కత్తిరింపబడగా మృత్యువు పొందిన శరీరమునందు శ్వ అను పదము శవ సంకేతమును పొందును మరియు శ్వ అనునది నాదముతో సంధానము చేయబడినపుడు శ్వా అను సంకేతము పొందును ఈ శబ్దమునకు కుక్క అని యర్థము అది వినబడని నాదమును వినగల జంతువు మన శరీరమున నాదోత్పత్తికి ప్రధమ ప్రయత్న ముగా గుర్తింపబడిన సంకేత జంతువు బైరవము ఈ విధముగా గంభీరము, గూఢము, గాఢము అతిప్రాచీనము అగు శ్వ పదమునుండి పుట్టినవే అశ్వము, శ్వాస, శవము, విశ్వము అను పదములు

– [మ సూ పె 27]

మణి

ఈ పదమునకును, రత్న" శబ్దమునకును స్వయంప్రకాశమగు ఎనో ధర్మముల సముదాయమని అర్థము మరియు అగ్నిజ్వాలలోని శోభలనియు అర్థము (అగ్నిని రత్నధాతమమ్ అని ఋగ్వేదము కీర్తించును) ఆత్మ బంధము కలిగినపుడు దారమున నమర్చిన రంగుల నవరత్నముల మాలిక వలె మానసికములైన శక్తులు, అనగా సంకల్పశక్తి, వాక్కు, అర్థము మున్నగునవి ఒక్కని కూర్పుగా నిమిడును వాని అనుకూలతకు ప్రతిబద్ధము చేయుటకు ఎనిమిచ్చినవే భూషశాదులలో వాడుకొను నవరత్నము లు

– [శ్రీ సూ పే 20]

మన్వంతరములు

ఈ సృష్టి సప్తలోకముల వ్యాప్తిగా నేర్పడునని వేదములందును, ఉపనిషత్పురాణేతిహాసము లందును చెప్పబడినది అగ్నిహోత్రుని వంశము వారు 49 మంది యని భాగవతము, భారతము మిగిలిన పురాణములందును వర్ణింపబడినది ఈ అగ్నులందరును జీవసృష్టికి మూలమైన వెలుగులు వారి ననుసరించియే (7 × 7 = 49) ఈ సృష్టి మూలకథ వివరింపబడినది

బ్రహ్మాండ మనబడు పిండము (Foetus) దితి గర్భమున పెరుగు చుండగా ఇంద్రుడు గర్భమున ప్రవేశించి వజ్రముతో కొట్టెనట పిండము 7 ముక్కలై రోదించినది ఇంద్రుడు మారుద (ఏడువకుము) అని పలికెనట అప్పుడు వారు మరుత్తులై సృష్టిలోనికి దిగి వచ్చిరట ఈ వేద శాస్త్రధర్మ వ్యాఖ్యానమైన కథ వాల్మీకి రామాయణమున విశ్వామిత్రునిచే రామలక్ష్మణులకు చమత్కారముగా చెప్పబడినట్లు బాలకాండలో నున్నది ఈ లెక్కల నుండియే 7 జాతుల సృష్టి జీవులు కాలక్రమమున పరిణామము పొందుచున్నవి అందు వాల్గవజాతి నడిమిజాతి అందే దేహనిర్మాణము, స్త్రీ పురుష భేదము పుట్టును ఈ సమస్యయము నందలి విశేషాంశము లన్నియు సవిస్తరముగా హెలీనా పెట్రోవా బ్లావెట్‌స్కీ రచించిన గుప్తవిద్య (Secret Doctrine) అను గ్రంథమున చదువకొనవచ్చును

(చూ శ్రీ భా ప్ర XII అనుబంధము)

7 × 7 = 49 అను పరిణామ ప్రక్రియ ననుసరించియే ఈ భూగోళ ముపై ఒక్కొక్క మన్వంతరమున 7 వివిధ లక్షణములు గల నరజాతు లేర్పడుచుండును అందొక్కొక్క జాతిలో 7 ఉపజాతు లేర్పడుచుండును వీరు మన్వంతరమందలి కాలవిభాగముల ననుసరించి ఈ భూమిపై జీవించు చుందురు ఒక్కొక్క జాతికి, ఉపజాతికి ప్రత్యేక లక్షణములుండును ఒక ఉపజాతి తర్కముగాని, సత్యగ్రహణముగాని, మంచిచెడ్డల నిర్ణయముగాని ధర్మశాస్త్రాదులుగాని మిగిలినవానికన్న వేరుగా నుండును ఇందు 7 జాతులకు సంబంధించిన మనువులు ఈ జాతిలక్షణముల కధిపతులై కాలస్వరూపులై వర్తింతురు ఎండాకాలము, వానాకాలము, చలికాలము ఎట్లు కాల

స్వరూపమ లై ప్రవాహము చూపుచున్నవో అట్లే యీ మనువులను 11 ఏ న్వంతరములలో నొక్కొక్కదాని యందు 7 గురు మనువులు వర్తింతురు అందొక్కొక్క మనువు కాలమున మరల 7 గురు మనువులు అంతర్భాగలవలె వర్తింతురు ఇన్ని విభేదములను వుప్పలరెంలుగా 49 ఉపశాఖలుయి వర్తిం చుటతో ఒక మన్వంతరము జరుగును 71 మహాయుగముల కాలము ఒక మన్వంతరము దీనికి సంధికాలములు కూడ కలుపుకొన్న నొ 72 మహా యుగముల కాలము ఒక మన్వంతరమని ఆర్యభట్టు తన గ్రహగణితమున పేర్కొనెను ఇట్టి మన్వంతరములు 14 ఒక బ్రహ్మపగలు అనబడును అంతేకాలము ఒక బ్రహ్మరాత్రి అగును రాత్రింబగళ్ళు పర్యాయముగ్గను చెంది ఈ సృష్టి యందొక్కొక్క బ్రహ్మాండమునకు కారణమగుచున్నది బ్రహ్మపగటి యందు సృష్టియంతయు నొక శ్వాసగా వెలుపడును బ్రహ్మరాత్రి యందు ఉచ్ఛ్వాసముగా లోనికి పోవును అట్టి బ్రహ్మయొక్క అహోరాత్రములు 360 ఒక బ్రహ్మసంవత్సరము అట్టివి 100 సంవత్సరములు బ్రహ్మయువు లేక మహాకల్పము అనబడును [మన్వంతరాధిపతులై న పెద్ద మనువులను Root Manus అనియు చిల్లర మనువులను Seed Manus అనియు H P Blavatsky గుప్తవిద్య (The Secret Doctrine) యను గ్రంథమున వ్యవహరించినది]

– [శ్రీ భా ప్ర XIII పంచమస్కంధము-గ్రంథగ్రంధులు XVI-XVIII]

మహాన్యాసము

మహాన్యాస పూర్వక రుద్రాభిషేకమున రెండు భాగములున్నవి ఎ) న్యాసవిద్య బి) అభిషేకార్చనములు అందు మొదటిదియగు న్యాస విద్యలో సాధకుడు తన దేహమందలి ఆపాదమస్తకము భాగములను అవ యవములను, కోశములను, వ్యూహములను రుద్రునియందలి విశ్వరూపమున భాగములుగా విడిచిపెట్టును తన దేహాదులు తనవి కావనియు భగవంతుని వనియు భావన స్థిరము చేసికొనుట నభ్యసించును దానితో తాను అహంకార మనుట మాని భగవన్మయుడగుచున్నాడు తనలోని అష్టప్రకృతి దివ్యత్వము చెంది, తొమ్మిదవదియగు పరాప్రకృతిగా స్వరూపమును గుర్తించుచున్నది

[illegible] మాయమై, స్వపరభేదములు మాయమై శివము, శివేతరము [illegible] నిండును అప్పుడు జీవుడు శివుడగుచున్నాడు అతని యందు [illegible] ప్రకృతి [illegible]మూర్తిగను, పురుషుడు శివమూర్తిగను, సదాశివుడు [illegible]యందు అంతర్యామిగను, ప్రసన్నులగుచున్నారు [illegible] శద్ధరికిని ప్రతీకలె పానవట్టము, లింగము అను భాగములలో [illegible] [illegible]

[illegible] 4 దిక్కులు, ఊర్ధ్వదిక్కు, అధోదిక్కు శివమయముగ [illegible] చేయబడుచున్నది ఈ మానసిక నిర్మాణమే శివాలయమునకు [illegible] ఇందు నాలుగుదిక్కుల అంచులతో కూడిన నలుచదరమైన [illegible] దిక్కులను బంధించు శిఖరములే ఊర్ధ్వమున, అదస్సున గోపురము [illegible] ఇందలి ఊర్ధ్వభాగమైన సగభాగమే స్వీకరింపబడి [illegible] ఈజిప్టు ఆగమశాస్త్రమున పిరమిడ్ అను స్థూపముగా రూపొందినది [illegible] భారతదేశమునుండి ప్రాచీనకాలమున వైవస్వత మనువు సంబంధ [illegible] ఈ విద్యనుగూడ శిష్యులతో ఈజిప్టు దేశమునకు నడిపించి [illegible] స్థాపించెను (చూ Hidden Life in Freemasonry by C W Leadbeater) ఇందు 4 దిక్కులు, ఊర్ధ్వము, కలసి అయిదం[illegible] [illegible]తో కూడిన మంత్రతంత్ర భావనయే పంచాంగ రుద్రవిద్య అన [illegible]

– [రుద్రాభిషేకము - పరిచయము]

మేరువు

మేరువనగా మేరుదండము ను (Earth Axis) ఉత్తరధ్రువము [illegible] పొడిగింపగా ముప్పదియారు లక్షల యోజనముల యెత్తునున్న ఒక [illegible] అచ్చటినుండి చూచినచో సూర్యుడు గ్రహములును కుమ్మరిసారెపై [illegible] ఈ మెరువునకుపైన ధృవపదమున్నది [ధ్రువపదమనగా ఉత్తర [illegible] కాదు] ఇది ధ్రువతారకు ఇంచుమించైన ప్రదేశము దీనికిపైన ఆకాశ[illegible] కనబడు కోటానుకోట్ల తారకలున్నవి దీనికిపైన విష్ణుపదము [illegible] తారకయున్నది దీనినిగావి, ఆకాశగంగను గాని ధ్రువపదమని

పెద్దలు పేర్కొని యుండవచ్చును ధ్రువపద మనగా ధ్రువునకు దర్శనము కలిగించు మార్గము కావచ్చును ధ్రువపదమునుండి సప్తద్వీపముల మండల మైన భూపద్మము మీదకు అటు నిటు సరళరేఖలు పొడిగించినచో పుష్కర ద్వీపము (Outermost o: the Seven Spheres around the Earth Centre) కటునిటు నిమ్నపాతములు (Tangents) ఎర్పడును ఆ రెంటి నడుమగల శంకువు (Cone) కొసనే మేరుశిఖరాగ్రము లేక చతుర్ముఖ బ్రహ్మ నగరము అని వర్ణించిరి దాని కటునిటు లోకాలోక పర్వతమున్నది ఇది గాక సూర్యునినుండి మన భౌతిక భూగోళముపైనున్న ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువ ముల వైపునకు రేఖలు పొడిగింపగా ఎర్పడిన శంకువును సూర్యరథముని వర్ణించిరి (ఈ ధ్రువ పదమునుండి ఉత్తరధ్రువము వరకు గల దూరము 36 లక్షల యోజనములు)

– [శ్రీ భా ప్ర XIII పె XXVI-XXVII]

మంత్రము

1) మంత్రముయొక్క నిర్వచనము మంత్రమను పదమునకు రహస్యమని అర్థము దీని రహస్యార్థ మేమనగా ధ్యానము నాధార ముగా జేసికొని, మిమ్ములను కాపాడి, రక్షించునట్టి శబ్దము మనన మంటె ధ్యానం చేయడం మననాత్ త్రాయతె - ధ్యానంచేస్తే రక్షిస్తుంది గనుక మంత్రమనబడినది

2) మన ముద్దేశించిన కార్యసిద్ధి కొరకు, శబ్దమును మాత్రమే వినియోగించి నపుడు అది మంత్రమనబడును ఉద్దేశించిన కార్యసిద్ధికి, పంచేంద్రి యములను, ఇంద్రియార్థములను సద్వినియోగము చేసినపుడు ఆ విధానము తంత్రమనబడును తంత్రమును గూర్చి నవీనకాలమునకు చెందిన పాశ్చాత్య పరిశోధకులు ఇచ్చిన తుచ్ఛమైన అర్థములను గూర్చి మనం అప్రమత్తంగా ఉండాలి

3) ఉచ్చరింపబడిన శబ్దము ప్రాణమయ తరంగములచే ఉద్బుద్ధము చేయబడినపుడు, దానికొక సంకల్పము నాధారముగా స్వీకరించినపుడు

ఆ శబ్దమును మంత్రమందురు అపుడా శబ్ద మితరులలో తన ప్రభావమును చూపించును ఏ విధముగా సంభాషణలో వాడబడిన పదములు మనకు తెలియని విధముగానే, ప్రేమ, ద్వేషము, కోపము మొదలగునవి పుట్టించుచున్నవో, ఆ విధానముననే, సక్రమముగా వాడి, ప్రయోజనమును పొందినపుడు, ఆ శబ్దము మంత్రమనబడును

4) ఓజస్సు ఓంకారమును జనింపజేయునట్టి ధాతువు ఈ ధాతువు మనము తల్లిగర్భములో ఉండగనే, మన ఊపిరితిత్తులను, గుండె కాయను స్పందింపజేయుట ప్రారంభించును ఐదవ ఆరవ మాసముల లోనె హృదయ స్పందనము ప్రారంభమగును పుట్టిన క్షణమునుండి, ఈ ఓజస్సు ఊపిరితిత్తులను శ్వాస చేయించును ఈ ధాతువు జీవుని మనస్సున సోహం అను శబ్దములు నుత్పాదింప జేసి, ఈ శబ్దముల శక్తిచే, ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసల నుత్పాదింప జేయును శ్వాసకు కొంచెము పరీక్ష, ఇందలి హల్లులు సకార హకారములు వలన పుట్టింపబడును అంటే మీరు ఒక మూసుకుని శ్వాస కాస్సేపుచేస్తూ గమనిస్తున్నట్లయితే పీల్చుచున్నపుడు ముక్కునందు ఉంటుంది ఇది శ్వాస యొక్క అంత ర్ద్వారము సకారము పుడుతుంది లోపలికి గాలి వదుల్తున్నపుడు శ్వాస యొక్క బహిర్ద్వారము కంఠము నందుంటుంది హకారము పుడుతుంది బయటకి కనుక తంత్రశాస్త్రజ్ఞులు ఈ రెండు హల్లులకు అతడు, నేను అను నర్థము నిచ్చిరి సో ' అనేది ఇంతలికి తీస్తే, వ్యాకరణరీత్యా ఎమవుతుంది ? స అవుతుంది అంటే అతడు అహం పద మునకర్థము నేను కనుక ఈ రెండు ధ్వనులును నీకు నాకు సమానముగా తెలుపబడినవి ఈ రెండు హల్లులను తొలగించినచో, అక్కడ వున్నది అందరిలో ఉన్న నేను అనబడు ఓం వేద ములేకాక, ప్రతి మంత్రతంత్రగ్రంథము దీనితోనే ప్రారంభించును ఇందు సో అనునది పురుషునకు, హం అనునది ప్రకృతికి విన్యా సులుగ తెలుపబడినది ఈ కారణముచేతనే పురుషసూక్తము సకార ముతోను, శ్రీ సూక్తము హా కారముతోను ప్రారంభించును

(చూ (తంత్రము)

– [శ వి త శా పే 94 95]

మంద్ర వాక్కు

అచేతనములలోను, సచేతనములలోను, విచేతనములలోను మానవులచే గుర్తింపబడుచున్న వాక్కొకటి యిమిడియున్నది. అది మానవుల వాక్కుల ఉచ్చారణమునకు కారణము. అది అచేతనములలో నిద్రవలెను, మానవునిలో లేని యునికిని గుర్తించు తెలివిచెను ఇమిడియున్నది. అది ఉచ్చరింపబడి నపుడు వినబడినపుడు వ్యక్తమైన స్పష్టవలె నుండును. ఈ ప్రవృత్తి లేనపుడు లీనమై యుండును. గుర్తింపబడినపుడు మాత్రము మనకు వ్యక్తమగుచున్నది. ప్రవృత్తి యుండును, అప్రవృత్తి యందును గూడ అంతర్యామియే యుండును. ఈ అంతర్యామి తత్త్వమునే వేదములు గానము చేసినవి. ఉపనిషత్తులు బ్రహ్మమని గుర్తించినవి. భాగవతము వేణుగానమని గుర్తించినది.

— [మం. పా. తొలిపలుకు (1)]

యజ్ఞము

ఈ మొత్తము సృష్టి ప్రారంభమై వ్యక్తమగుట, మరీచులు పుట్టుట, జ్యోతిర్గోళము పుట్టుట, దానినుండి లోకములు పుట్టుట ఒక పెద్దపని. సృష్టి పుట్టి వర్తించుటయు ప్రయోజనము. ఒగద్దితమనబడు సృష్టి కర్మయే కార్యము, కారణము, ఫలము అగుచున్నవి. అందలి అంతర్యామియే అన్నియును. యజ్ఞభుక్, యజ్ఞకృత్, యజ్ఞ అని విష్ణుసహస్రనామము చెప్పుచున్నది. ఫలము కొరకయి చేయబడుపని గనుక యజ్ఞము. దీనికి విధాన మెచ్చట నున్నది? దేనినిచూచి నేర్చుకొనవలెను? దానియందే యున్నది. అది పుట్టుటతో దేవతలు మేల్కొని దానిని పుట్టించుచున్నారు. నిద్ర మేల్కొంచినవాడు తన దినచర్య ప్రారంభించును. మేల్కొంచుట తాను చేసినదికాదు. అట్లే ఈ యజ్ఞము దేవతలను పుట్టింపగా దేవతలు యజ్ఞమును పుట్టించుచున్నారు. వారికెట్లు తెలియును? మెలకువ వచ్చుట వలననే, అటుపైన తెలియుటకూడ సహజము. పుట్టినవానికి శ్వాసపీల్చవలెనని ఎట్లు తెలియును? వయస్సునుబట్టి కామము, దాంపత్యము ఎట్లు తెలియుచున్నవి? అట్లే దేవతలకును సహజముగ తెలియుచున్నది. అంతకుముందు జరిగిన యజ్ఞమునుండి తాము మేల్కొనుట యజ్ఞమందలి భాగము. మేల్కొనిన

దేవతలు మరల అట్లే ప్రవర్తించుట, యజ్ఞము నుండి యజ్ఞము చేయుట నిప్పు పుట్టినపుడెల్ల కాలును నీరు ఏర్పడినపుడెల్ల పల్లమునకే ప్రవహించును ఇట్లె సమస్త సృష్టిధర్మములు వృక్షము వికసించుటయు ధర్మము అది అప్రయత్నము (Automatic) దానిలో అందరి ప్రయత్నములును ఇమిడియున్నవి
4 ఈ యిమిడియున్న ధర్మములే ఆ దేవతలు మొట్టమొదట నేర్చుకొనవలసిన ధర్మములయ్యెను మఱ్ఱిచెట్టు చనిపోయిన తర్వాత మఱ్ఱిగింజ నుండి మరల అట్లే అంకురించును అపుడు గింజలోని దేవతలను ప్రజ్ఞలు మేల్కొని మఱ్ఱి అనము తమకు సహజముగా ప్రవర్తింతురు అపుడు చోటులో మరల మఱ్ఱి చెట్టు రూపమున తమకు వసతి ఏర్పడును ఇట్లు విస్తరించిన వారై సృష్టి యందు వసతు లేర్పరచుకొనుచున్నారని చెప్పబడినది

అంతకుముందుయెవాడు వారున్నారు మఱ్ఱిగింజలో గూడ మఱ్ఱిచెట్టున్నది లేనిచో ఎట్లు మొలచును ? అట్లే సృష్టికిముందు కృష్ణంనియానం అని చెప్పబడిన వల్లని ఆకాశపు చీకటియందు వీరందరును సాద్యస్థితిలో నున్నారు మన యింటియందు మనము నిద్రించుచున్నప్పుడు మనకళ్లు, పరిసరములు లేవు అట్లే సాధ్యస్థితిలో దేవతలు నిద్రించుచున్నారు, గనుక తమకుతాము లేరు (అంతర్యామి వున్నాడు) తమకు సృష్టియు లేదు ఇది సాద్యస్థితి ఇట్టి లేకపోవుటయేగాని సృష్టిలో దేనియందును అసలు లేకపోవుట లేదు.
నాసతో విద్యతే భావో నాభావో విద్యతే సతః , లేనిదానికి ఎన్నడును అస్తిత్వము కలుగదు, ఉన్నదానికి లేకుండుట ఎప్పుడును వుండదు అని గీతలో కృష్ణుడు చెప్పెను ఇట్టి వేదమనబడు అసత్యస్థితినుండి ఉన్నది యను ఎడు సత్యస్థితికి దేవతలు మేల్కొనుట యజ్ఞమందలి భాగము అటుపైన తమ కర్తవ్యము దానియందలి భాగమే అది తమకు తెలియుట దానియందలి భాగమే ఈ చివరి భాగము వేదమనబడును ఈ మూడు భాగములును కలిసి యజ్ఞ మనబడును

(చూ సిద్ధులు సాధ్యులు)

– [న మా పే 175 177]

యజ్ఞ స్వరూపము

యజ్ఞమను పదమునకు నిష్కామముగా చేయు ఆరాధనయని, అది ఒక ప్రయాసమని గీతావాఖ్యాని యను యజ్ఞ సనాతన ధర్మశాస్త్ర వేదములం దర్శించిన ఋషుల సమన్వయముకాదు లఏయె కనుకనే పూర్వులు ల ఎన్నో పూర్వులకు నుండి దీనిని తెలిసికొని యాచరించినారని కృష్ణుడు గీతలో హెచ్చరించెను భగవద్గీతలో తాను నూతన సిద్ధాంతము ప్రతిపాదించుచుంటినని అందు చెప్పలేదు సనాతన ధర్మమును తానిచ్చినాను వలెనియు తాను ఈ ధర్మముయొక్క స్వరూపమే యనియు, జీవుడు దానిని మరచి నప్పుడెల్ల తాను వ్యక్తిగా నవతరించి దానిని స్థాపించెదనని చెప్పెనేగాని, నాది క్రొత్త సిద్ధాంతమని చెప్పలేదు యజ్ఞమను పదమునకు నిష్కామ కర్మాచరణమనియు పెద్దలు అను పదమునకు సృష్టిని నిలుపుచున్న ప్రజ్ఞలనియు వేదములు ప్రాచీనముగా నుడివి నిర... పునరుద్ధరించెను [నడిమికాల మన పండితులు ఇంద్రాది శక్తులను వ్యక్తుల పేర్లుగా భావించి వారిని తమ కోరికల ప్రకారము దేవతలుగా వ్యవహరించి ఒంటుపూజను ఎరి యిచ్చుట కలవడి, మద్యమాంస మైదునాది లోలురై కామాతురులు, స్వార్థపరులునై వ్యవహరించుట వలన యజ్ఞమను పదమున కర్థము భ్రష్టుపట్టించిరి అందువలన కృష్ణుడు ఆ పదముయొక్క అసలైన యర్థమును పునరుద్ధరించవలసి వచ్చెను]

– [శం రా I పే 87-88]

యోగము - ఆధ్యాత్మిక పరిణామము

సృష్టి పరిణామమున అత్యున్నతమైన అవకాశము నం దు య కాతిక పరిణామమున మానవశరీర నిర్మాణము పరిపూర్ణతకు దగ్గరపడిన స్థితి అట జీవ పరిణామమున మానవస్థితి ఉత్తమ పరిణామము ఇంతవరకు భూమిపై జరిగిన జీవపరిణామములోని సర్వజీవరాసుల లక్షణములు మానవదేహ నిర్మాణమున సంస్కారములుగా నిలిచియున్నవి ఇంతవరకు భూమిపై ల ప్రస్తుత జీవసృష్టిలో అనేక మానవజాతులు అలలు అలలుగా వ్యక్తమయున్నవి

ఒక్కొక్కజాతి కొన్నివేల సంవత్సరముల కాలము కొన్ని ప్రత్యేక లక్షణములతో, కొన్ని ఆధ్యాత్మిక ధర్మములతో ప్రవర్తించి వెడలిపోవును ఇట్లు ఏడు జాతులు (ఏడు తరగతుల జాతులు) వచ్చిపోయిన వెనుక, మరల అదే వరుసలో మరి ఏడుజాతులు మండలావృత్తి చెందుచుండును (శనివారమైన తరువాత మరల ఆదివారములో మొదలై వారములు తిరిగి వచ్చినట్లు) ఇట్లు పదునాలుగు జాతులు జరిగిన తరువాత మహావికాసము కల జాతి యొకటి యుద్భవించి వర్ధిల్లును శుక్లపక్ష తిథులలో వెన్నెలకు పూర్ణిమ ఎట్టిదో, మానవ పరిపూర్ణవికాసమునకు ఈ జాతి అట్టిది అటుపైన మరల పదునాలుగు జాతులు వర్తించి వెడలిన తరువాత, ఒక జీవప్రళయము కలుగును బహుళ పక్ష తిథుల చివర అమావాస్యవలె ఇది వర్తించును ఈ మానవజాతుల కాల పరిణామమునే ఒక్కొక్కదానిని ఒక్కొక్క మన్వంతరమని పెద్దలు వ్యవహరింతురు ఆ జాతి మొత్తమును నడుపునట్టి సమాహార ప్రజ్ఞనే మనువు అందురు ఈ ప్రజ్ఞ సంపూర్ణముగా వికసించి, ఒక జీవుడిగా అభినయించి, అనేక జన్మలెత్తుచు, వలసిన తావులందెల్ల జాతి వికాసమునకు మార్పులను కలిగించుచుండును ఈ జీవినే ఆ మన్వంతరమునకు సంబంధించిన మనువు రాజర్షిగా పెద్దలు చెప్పుదురు ప్రస్తుతము ఉన్న మానవజాతి, అట్టివానిలో ఐదవజాతి దీని అధిపతి ఐదవ మనువగు వైవస్వత మనువు అతని అధ్యక్షతక్రింద ప్రస్తుతపు మానవ పరిణామము జరుగుచున్నది ప్రతి జీవియు కాలక్రమమున ఆధ్యాత్మిక పరిణామమును పూర్తిచేసుకొని తరువాతి వారి పరిణామమునకు సహకరించుచు పనిచేయును అట్టివారు మూడు వర్గములుగా నున్నారు 1) ఋషులు 2) దేవతలు 3) పితరులు (పితృదేవతలు) అందు ఋషులు మానవజాతికన్న పైపరిణామము వారు వారిలో నొకవర్గమువారినే దివ్యజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞులు మాస్టర్స్ అని వ్యవహరించుచున్నారు వారు సంసారజీవుల ఆధ్యాత్మిక పరిణామమునకు సహకరించుచుందురు వారు చేయవలసిన సేవ చిరకాలము గనుక వారు మృత్యుంజయులై సూక్ష్మశరీరములతో చిరజీవితము సాధించి ఆవశ్యకతనుబట్టి భౌతిక శరీరములను ధరించుచు, విడుచుచుందురు మృత్యుంజయత్వము వలన అన్ని జన్మలలోను తామెవ్వరో తమ కార్యక్రమ మెట్టిదో జ్ఞప్తి యుండును

ప్రతి మానవునకు అంతవరకు జరిగిన సృష్టి పరిణామము పూర్వ సంస్కారములుగా పరిణమించి ప్రస్తుతజన్మలో ఆ మొత్తము సంసారము విలువాపము గా నుండును ఈ ప్రాథమిక మగు అనుభూతి యంతయు, అతని కుండలిని అను శక్తియందు అంతర్లీనమై యుండును అన్నిటికన్న ముందు పరబ్రహ్మ మున్నది గనుకను, దానినుండియే జీవుడు వచ్చెను గనుకను పరబ్రహ్మాను భూతి (ఆనందము) మొదటి సంస్కారముగా నుండును తద్భిన్నములుగా శాఖోపశాఖలుగా బయలుదేరిన ఇతర సంస్కారములన్నియు మరల ఆ అనుభూతి వైపునకే మానవుని మొగ్గ జేయుచుండును గనుక ప్రతి మానవుడును తానెరిగిన ప్రకారము, తన సంస్కారము ననుసరించి ఆనందము పొందుటకు యత్నించుచుండును

పైె చెప్పిన కుండలినీశక్తి అనగా మానవునిలో ప్రాణముగా బంధింప బడిన ప్రాణయెగాని మరియొకటి కాదు నీటియావిరి ఘనీభవించి నీరుగా మారినట్లు అపారప్రజ్ఞ క్లుప్తము చేయబడి కుండలిని శక్తిగా మానవునిలో బద్ధమై యున్నది మన చుట్టునున్న ఆకాశమున గల మహాప్రాణశక్తి (Plenty of Prana) కిని మనలోని కుండలిని శక్తికిని, దారావాహినియైన సంబంధమున్నది ఇది నదికిని, కాలువకును గల సంబంధము వంటిది ఈ సంబంధమునకు మానవ శరీరములోని భౌతిక పదార్థధర్మమడ్డువచ్చును నీరు ఘనీభవించి మంచుగడ్డయైనపుడు తాత్కాలికముగా పగులుట, కరుగుట చెందుట అను ధర్మము లావేశించినట్లు, మానవ శరీరము ధరించిన ప్రజ్ఞకు పరిమితత్వము, కర్షణపడుట, మంచిచెడ్డ లనుభవించుట అను లక్షణము లావేశించును వానినుండి విముక్తిచెందుట యోగస్థితి అనబడును శరీర ముండగనే దీనిని సాధించుట మాస్టర్‌గారియొక్క రాజయోగ మార్గము అందు ఆనకు శరణాగతినొప్పిన వారికి అయస్కాంత స్పర్శచే ఇనుమునకు వలె నిట్టి స్థితిని కల్పించుట మొట్టమొదట శ్రీకృష్ణుడు చేసినపని మరల మాస్టర్ సి వి వి నూతన మార్గమున ఈ స్థితిని ప్రసాదించినారు ప్రాణ్త నిజజనాన్ స్వాత్మ తుల్యాన్ కరోతి అని వారిని గూర్చి నాడీగ్రంథము చెప్పుచున్నది నమస్క రించినవారు తనలోనివారై తనవారు కాగా తనంతటి వారినిగా వీరనుగ్ర హించుచున్నారని ఇందలి భావము

కుండలినీశక్తి స్వయంప్రకాశకము, స్వతంత్రము మాస్టరుగారికి ఆత్మ నిర్వాణము చేసిన శీవ్వల కుం లని మహాప్రాణముతో నొకటి యగును గ్రహము యొక్క కుండలినితో స్పందించుట నేర్చుకొనును క్రియమగా గ్రహముల కుండలినిలో ప్రతిగలిప ఆరోహణము చేయుచు, న రేక టుంబము యొక్క కుండలినితో నైక్యమై బ్రహ్మాండ కుండలిని య రాశక్తిగా వికాసమందును ఇదియంతయు శరీరము నందుండగనే ఒరు చెను సృష్టి యొక అంశము స్వమగుచున్నది మాస్టరుగారి మ్ము యున యో స్థితి ధ్యాన , నాది యనునవి బాహ్యప్రపంచ మెరుగని స్థితులు [పరి]స్థితులు కవు ఒహిరంతర లోకములోని సమస్త వికా (Simultaneous Conscious Co existence of all Planes) యోగమని మాస్టరుగారు నిర్వచించిరి దానికై పనిచెయు కుండలిని యొక్క శక్తి ప్రజ్ఞామయ విద్యుత్తు (Intelligent Electricity) అని వారు నిర్దేశించిరి

ఇంద్రియములను, మనస్సును నిరోదించుట వీరి మార్గము కాదు యోగ పుష్పము, ప్రజ్ఞా కేంద్రముండి పరిదికి వికసించునేగాని, వెలుపల ఉ ంచిన రేకలను విడదీయరాదు వీరుపదేశించిన యాధి ప్రజ్ఞా ఉ మోగాని ఇం ముకాడు ఈ ప్రజ్ఞ యున్నచోట మృత్యువు లు హోతిం పదార్థ ధర్మములు వర్తించి, దేహపదార్థము జీవినుండి కెంపుడు సడుంటయే మృత్యువు ఇది పదార్థమునకు అనగా భౌతిక స్థితిలో మాత్రమే వర్తించును తప్ప ప్రజ్ఞను రాగస్థితి చెందిన మనోబుద్ధీంద్రియములకును వర్తింపదు

కుండలిని అను శక్తి మూలచె ప్రస్తుత మానవజాతిలో త్రయీమూర్తి (Triple) గా నున్నది సృష్టి పరిణామమున గల మూడుదశల అనుభూతు లను గలిగియున్నది ఖనిజస్థితి (Mineral State) వృక్షస్థితి (Plant State) జంతుస్థితి (Animal State) అనునవియే ఈ Triple యొక్క మూడు దశలు వాల్లుపడి నగము అయెత్తిన అనుభూతిలో స్త్రీ జాతి వర్తించుచున్నది కనుకనే కుండలిని మూడు చుట్లలు చుట్టుకొని యున్నదని తాంత్రిక యోగాచార్యులు వర్ణించారు

ఆదిశక్తియొక్క ప్రణాళిక ననుసరించి ఆధునిక యుగమున ఈ కుండలిని మాస్టర్ సి వి వి గారిలో నాలుగవ యుద్బోధమును పొందినది అదియే ఆనందానుభూతి ఈ యోగమార్గము మన శరీరమున నిత్య అనుభూతిని కలిగించు మార్పులను పొనివచ్చుటతో ప్రారంభించును ఇందు నాడీ మండలములు ఉన్న కేంద్రములు పునర్నిర్మాణము చేయబడి నూతన కేంద్రము లేర్పడును ఆ కేంద్రములవెంట ప్రసరించు ప్రాణశక్తి ఒక నూతన తేజోమయ సూక్ష్మశరీరమును నిర్మాణము చేయును ఇది అనుభూతి శరీరము దీనినే ప్రాచీన శాస్త్రజ్ఞులు అంతఃకరణ శరీరమని వ్యవహరించితిరి అంతఃకరణ నిర్మాణము అను నీ శాస్త్రమును Seven Rays and Initiations అను గ్రంథమున జ్వాల్‌కూల్ మహర్షి తన శిష్యురాలగు Alice A Bailey రచనద్వారా లోకమున కందించి యున్నారు ఈ శరీరమున వర్తించుచు అనుభూతిమయుడైన పరిపూర్ణ జీవి పరబ్రహ్మమును నిరంతరముగా ననుభవించుచు భూమిపై వర్తింపగలడు ఇట్టి యోగికి వృత్తిధర్మములు మానుట, అరణ్యములలో గుహలలో ధ్యానమును పేర నిమగ్నమగుట ఆవశ్యకత లేదు వివాహము, సంతానము బాహ్యధర్మములు దీనికి ప్రతిబంధకములు కావు దీని యందంతర్భాగములగును శ్రీకృష్ణుడు సంసారము వీడుటగాని, కాషాయవస్త్రములు ధరించి అడవులకు పోవుటగాని చేయలేదు అట్టి మార్గములో సాధనచేయుచున్న ఋషులందరు శ్రీకృష్ణుని పరబ్రహ్మముగా నమస్కరించి తరించిరి ఆధునిక యుగమున మాస్టరుగారి సాన్నిధ్యమున సంసార బంధమును అధిగమించినవారిలో సన్యాసులు, పండితులు, వేదవిదులు, శాస్త్రజ్ఞులు, పామరులు అన్ని తరగతుల వారును ఉన్నారు

– [మాస్టర్ సి వి వి పే 27-32]

యోగ విద్య - భగవద్గీత

యోగాభ్యాసము, యోగజీవితము దైవయోగము అని యోగవిద్య మూడు విభాగములు అందు మొదటిది వ్యక్తిచే నభ్యసింపదగినది మాత్రమే అందు కర్మయోగము జ్ఞానయోగము భౌతికదేహ క్షాళనము, ప్రాణగతులను సక్రమము చేయుట, క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞ విభాగయోగము మున్నగు సాధన మార్గము

లిమిడియున్నవి ఇక రెండవది యగు యోగిజీవితము దీనికి పరమావధి ఇతరులతో నెట్టి సంబంధము కలిగియుండవలెనో అది యిచ్చట సాధింపబడును ఇందు సాంఖ్యయోగము, జ్ఞానవిజ్ఞాన యోగము, అక్షర పరబ్రహ్మయోగము ముఖ్యముగా నభ్యసింపబడును దానితో విశ్వరూప సందర్శనయోగము సిద్ధించును విశ్వమనబడు దేవుని స్వరూపము దర్శింపబడును అటుపైన దర్శింపదగినది దైవయోగము ఇది వ్యక్తిగత సాధనకు సంబంధించినది కాదు సకలమును సమర్పణబుద్ధితో ఆహుతి చేసి విరమము అనబడు సన్న్యాసయోగమున నిలిచి కేవలము సాక్షిగా దర్శింపవలసిన స్థితి లోకమున మంచిచెడ్డలతో సంబంధ ముండదు వానిని తన సత్కర్మలు సరిచేయుచుండును అవి తన యస్తిత్వమునకు సంబంధించినవి కాకయే నడిచిపోవుచుండును మనసు ఆ కర్మలతో ప్రసక్తి లేకయే అస్తిత్వము నడచును పనులు జరుగుచుండును, గాని మనము చేయుచుండము అట్టి స్థితిలో జీవుడు దైవముతో యోగము పొందియుండును అపుడు సిద్ధించునవి భక్తియోగము, పురుషోత్తమ ప్రాప్తియోగము ఇందు వ్యక్తి సాధించునదేదియు లేదు వ్యక్తి వ్యాపించునదియు, దర్శించునదియు, దర్శింపబడిన వస్తువుగా మారునదియు నుండును అట్టి స్థితిలో దేహము, మనస్సు అడ్డురాకుండవలెను అట్టి సమగ్రయోగమును దర్శించి అటుపైన భౌతిక దేహములోనికి దిగినవాడు దైవయోగమునకు గల విఘ్నములగూడ తొలగింప సమర్థుడు

– [శ్రీ భా ప్ర VI పే 129-130]

యోజనము

యోజన మనగా దూరమును కొలుచునట్టి విభాగమని అర్థము వచ్చినది ఈ పదమునకు మొదట నిట్టియర్థము వున్నట్లు కనబడదు అతికించునది, అతుకు అని ఈ పదమునర్థము (మూడతుకులతో జీవుడు దేహబద్ధుడై యుంచున్నాడనగా ద్రవ్యమయము, శక్తిమయము, ప్రజ్ఞామయము అను మూడతులచేనని యర్థము) జ్యోతిర్గోళములందు పృథివి అంతరిక్షము, దివము అని మూడతుకులున్నవి ఇవి భూతత్త్వము, చంద్రతత్త్వము, ఆదిత్యతత్త్వము అను లక్షణములు కలవి

– [స నూ పే 58]

రజస్సులు

సత్యలోకమునుండి మిగిలిన ఆరు లోకములు దిగివచ్చును ఇవియే ఆరు రజస్సులు రజస్సు అనగా రేణువు లేక పరమాణువు సత్యలోకము నుండి మిగిలినవి ఆరును వేరుగా దిగివచ్చును గనుక ఈ లోకములలో రజస్సులుండును ఏ లోకమునకు సంబంధించిన రజస్సు ఆ లోకమున నుండును భూలోకమునకు సంబంధించిన రజస్సునందు మిగిలిన స్థూల లోకముల, సూక్ష్మలోకముల రజస్సులు ఇమిడియున్నవి భౌతిక రజస్సుల అల్లికతో పాంచభౌతిక సృష్టి యేర్పడుచున్నది సూక్ష్మలోకముల రజస్సులతో అందలి సృష్టి యేర్పడుచున్నది ఇన్నిలోకముల రజస్సులును ఒకదాని యందొకటి పేర్చి ఎగింపబడి యున్నవి వానిలో సృష్టి రూపమేర్పడు చున్నది అదియే సృష్టికర్త దేహము అంటు సృష్టి జీవుల దేహము లేర్పడు చున్నవి

— [సు సూ పే 49]

రథము

రథము, రథపతి, సేనలు, సేనానులు, క్షత్రుడు, సంగ్రహీత అను శబ్దములన్నియు రుద్రుని రూపముల నుద్దేశించినవి గనుక విశేషార్థద్యోతకములు రథమనగా శరీరము రథపతి యనగా జీవుడు సేన అనగా దేహమున పనిచేయు దేవాదిగణము సేనానియనగా వానిలో ఒక్కొక్క గణమున కధిపతి వీరు ఇంద్రియములు, మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము మొదలగువారు క్షత్రుడు అనగా అంగరక్షకుడు దేహమును రక్షించు సప్తధాతువులు మొదలైన రూపములవాడు సంగ్రహీత యనగా వీరిని కూర్చువాడు లేక ప్రాణము వీరందరును రుద్రరూపులుగా నమస్కరింపబడు చున్నారు

పై శబ్దముల సామాన్యార్థములు

1) రథపతి యనగా సేనానాయకుల పదవులలో నొకటి యుద్ధాదులందు ఒక సంఖ్యగల రథములను బాధ్యుడుగా నడిపించువాడు

2) సేనలు అనగా యోధుల దళములు

3) సేనానులు అనగా ఒక చిన్న దళమున కధిపతులు

4) క్షత్ర యనగా శత్రువులను గాయపరచువాడు, తన పక్షమును గాయపడకుండునట్లు రక్షించువాడు అంగరక్షకుడని యర్థము

5) సంగ్రహీత యనగా సేవలను లెక్కల ప్రకారము దశలుగా కూర్చువాడు

— [రు సూ పే 64]

రాజర్షులు : మనువు, ఇక్ష్వాకువు

సూర్యునిలో నేను ప్రజ్ఞ మేల్కొనుటే సూర్యు డుద్భవించుట. దాని నుండి ఏర్పడిన గోళాకారమైన వెలుగు విస్ఫోటనడు అందుండి వెలువడు కిరణములు ఉత్తమును పుట్టించి, పోషించును. ఇదియే మనువు పోషించు శక్తిపలన ఈ కిరణములలోని ప్రజ్ఞ ప్రమవుగా చెప్పబడినది. అందు సకల సృష్టిధర్మప్రమాణ పరిపాలకత్వము, భాసిల్లుచున్నది. ఈ ప్రజ్ఞయే మొదట రాజర్షి. దానినుండి సౌరకుటుంబములలోని గోళములు అందు మన భూగో ళము ఉద్భవించెను. అటుపైన భూగోళముపై జీవరాశుల నుద్భవింపజేసి, పోషించు ప్రజ్ఞ లుద్భవించినవి. వారే భూమిపై మొట్టమొదటి రాజర్షులు. వారి తేజస్సుతో నిండిన మానవదేహములతో మనభూమిపై మనువు, ఇక్ష్వాకువు, జనకుడు మున్నగు రాజర్షు లుద్భవించిరి. వీరు రాజులుగా పరిపాలించుచు, యోగమార్గమును తమ ప్రజల కుపదేశించిరి. వీరి పాలన, పోషణమందు ప్రజలు యోగమార్గమును సాధించి, ధర్మబద్ధమైన జీవనము చేయుచుండెడివారు.

— [శం రా 1 పే 125]

రామం భజే శ్యామలం

రాముడు కర్కాటక లగ్నమందు పుట్టెను లగ్నము ప్రాప్తిం ఉచ్చయనగా శాతకుడు సకల భూతములకు అభయమిచ్చువాడు జ్ఞాన సుఖములు కలుగజేయువాడు అంగారకుడు ఉచ్చ అనగా బాలకుడు యుద్ధమందు చతురుడు ఐంద్రునికి స్వక్షేత్రమైనగా మనస్సుకు అధిష్ఠాన దైవం చంద్రుడు రాముని మనస్సు ఎప్పుడు షోడశ కళలతో నిండివుండి లోకము నకు కాంతి చేకూరుస్తుంది కాబట్టి ఎల్లవేళలా రాముడు షోడశకళాపూర్ణుడు. వక్రుడు మీనరాశిలో ఉన్నాడు అనగా అనిమిషరాశి మీనరాశి వక్రుడు అనిమిష రాశియగు మీనరాశిలో ఉంటగా రాముడు చిన్మయతుంపల్ల అతడు జగన్మాతృత్వం కలవాడైనాడు ఈ కర్తృత్వమునె శ్యామల వర్ణతత్త్వ మందురు ఇది ఆకాశమునందు కన్పించు వర్ణము రాముడు నీలమేఘుడుగా వర్ణింప బడినాడు రామం భజే శ్యామలం అను సంప్రదాయక స్తోత్రము నందీ యర్థమే ఇమిడియున్నది మంత్రశాస్త్రమున శ్యామలాదేవి యను దేవత ఈ వర్ణమునకు తత్త్వమునకు అధిష్ఠాత్రి ప్రాచీనశాస్త్రము ననుసరించి తెలుపు యున్కయు ఎరుపురంగులును శ్యామల వర్ణమునుండి ఉద్భవించి అందంతర్లీన మైయున్నవి కన్నులకి వర్ణము మిక్కిల ఆరోగ్యప్రదము ఈ వర్ణము కలముగను, దానియందు కన్నులు లగ్నమైనపుడు మీనములుగను వర్ణింప బడినవి శుక్రగ్రహము శ్యామల వర్ణముతో గూడిన తెలుపుతో కన్పించును దీనినే శుక్రవర్ణమనిరి ఆకాశమున మీనాకారముగ రాముని, నీలవర్ణముగా దిగివచ్చు అవతారమూర్తిని చూచుచున్నది కనుకనే మొదటి యవ తారము మీనము (పాశ్చాత్యుల పురాణముల ననుసరించి మొదటి అవతార మూర్తియగు రక్షకుడు మీనాకృతిగా స్తుతింపబడినాడు) ఈ మీనరాశిలోని మీనములు కన్నులుగా శ్యామలము అనంతకాల తత్త్వమును రెప్పపాటు వేయక చూచుచున్న పరదేవతయే మీనాక్షిగా మంత్రగ్రంథములందు వర్ణింప బడినది వక్రుడు నవమమగు మీనమున ఉచ్చ యందుండగా అవతరించిన వాడు, దేవితో దిగివచ్చిన అనిమిషమూర్తియని ఇందలి భావము ఇట్టి అనేక తారణములనుబట్టి ప్రకృతి రహస్యోపనిషదను శ్రీ విద్యకును రామాయణ

ఒంటలి సీతారామ తత్త్వమునకును సంబంధ మున్నదని సంప్రదాయజ్ఞులు చెప్పుచున్నారు

— [రా ప్ర పే 15 17]

రుద్ర ఇషువు

రుద్రుని ధనుస్సు నుండి వదలిన బాణము అనగా మనము చేయు నమస్కార ము రుద్రునకు చేసిన నమస్కారము వలన మనమెక్కడ నున్నను మనలను రక్షించునని భావము దుష్కర్మల ఫలముగా మనమనుభవించు శిక్షయే రుద్రుని బాణము మనలను బాధించుట దుష్కర్మలకు ఫలము కావున ఎల్ల సర్వదా వారణముగా సత్కర్మ లాచరించుచున్నపుడు మన సమర్పణ బుద్ధియె మనమెక్కడ యున్నను, ఎట్టిస్థితిలో నున్నను రక్షించును రుద్రుని అమ్ములపొది అనగా మన సత్కర్మలయొక్క నిలువ సర్వము సమర్పణ ముగా సత్కర్మ లాచరించువారి పూర్వ దుష్కర్మలను కూడ శివుడు కాల్చ గలడని తాత్పర్యము

— [రు సూ పే 35]

రుద్ర సూక్తము

నమకము పేరుతో సుప్రసిద్ధమైన ఈ రుద్ర సూక్తము యజుర్వే ద సంహితలోని ప్రధాన మంత్రభాగములోనిది ఋగ్వేదమునందును లభించు చున్నది ఇందును పంచలి మంత్రభాగము లున్నవి శ్రీ సూక్త, పురుష సూక్తములతో సమానమైన బహుళ ప్రచారము దీనికి గలదు దీని ప్రభావము గొప్ప అమోఘము ఆపదలు రోగములు, దారిద్ర్యాది పీడలు, అకాలమరణ ము వెన్నాడుచున్న వారు దీనిని భక్తితో అనుష్ఠానము చేసి రుద్రు నుపా సించి తమ పూర్వజన్మ కృత ఫలములను రహిత మొనరించుకొని సుఖ లను పొందుచున్నారు వారికి ఇహపర సౌఖ్యములను యశస్సును బాట చేర్చుచున్నది కనుకనే ఈ వేద మంత్రము పలు సంప్రదాయములలో పలు విధములుగా ఉపాసించే భక్తులున్నారు రుద్రాభిషేకము, మహా న్యాసము, రుద్రయాగము, లింగప్రతిష్ఠ, నిత్యార్చనము, ఈ మహామంత్రము యొక్క వినియోగములో నిండియున్నవి

వేదసంహితల వ్యాఖ్యానములందు దీనికిని వ్యాఖ్యానము లున్నవి అందు మహామహులైన వ్యాఖ్యాతలకు గూడ దురవగాహములైన విషయములు దీనియందున్నవి అట్టి సందర్భమున నవీనులైన పాశ్చాత్య వ్యాఖ్యాతలు గూడ దినికి వివరణము, అనువాదము చేసి యున్నారు ఉదా॥ గ్రిఫిత్ మున్నగువారు వేదసంహితలతో పాటు రుద్ర సూక్తమును గూడ ఆంగ్లమున కనువదించియున్నారు కాని ఆ యనువాదములు పదములకు అనువాదములే తప్ప భావమును వివరింప గలిగినవి కావు వానిని చదువుకొనినపుడు మూలము తెలియని నవీనులకు కొందరికి వేదముపై చులకన అభిప్రాయములు కలుగుటకు వీలున్నది దానిని చూచి నిర్మలమైన భక్తులు బాధపడుట కూడ గలదు వారందరికిని సంతోషము కలిగించునట్టి టీకా తాత్పర్య వివరణములు రచించుట యనగా వారిలో నున్న రుద్రుని ఆరాధించుటయే।

భక్తులు తనను భగవంతునకు సమర్పణ చేసికొను సాధనలో తామును భగవంతుని మూర్తులుగ చూచుచున్నారు శరీరమను సృష్టి యజ్ఞక్రియయందలి యజ్ఞము నందు ఋత్విక్కులుగా తమ అవయవములను భావించు రుద్ర మూర్తులుగనే జీవితము గడుపుదురు దానిని తెలుపునట్టి మంత్రప్రార్థనమే రుద్రసూక్తము

ప్రకృతిలో పుష్పములు విచ్చుకొను ఆకారములును, సీతాకోకచిలుకల రెక్కలపై ప్రకృతి పెట్టిన ముగ్గులను గమనించినచో ప్రకృతిలోని శక్తుల యందు ఎంతటి సౌందర్యావేశమున్నదో తెలియును ఆ శక్తులే దేవతలుగా మానవుని మనస్సున గూడ ఏర్పడి దైవ సౌందర్యమును మంత్రముల యావము నేర్పి ఆరాధన సంప్రదాయములను ప్రతిష్ఠ చేసిరి వానిని స్వీకరించిన మానవుడు వేద గ్రంథములను అందిపుచ్చుకొనెను సృష్టిలో మొదటి వాక్కులే సారవంతములై ఈ వేద మంత్రములుగా వచ్చినవి అందు ప్రత్యక్షములైన దేవుని రూపములే దేవతలు ఆ దేవతలలో విష్ణువు రుద్రుడు ప్రధానులు వారే ఉపనిషత్తులలోను, పురాణముల లోను, ఇతిహాసములలోను ముఖ్యస్థానమాక్రమించిరి వారి ప్రభావమె వైష్ణవము, శైవము అను సంప్రదాయములుగా ప్రజలలోనికి దిగివచ్చినది ఇది తెలియక శైవులు, వైష్ణవులు వేరువేరు మతముల వారలుగా భావించుకొను చున్నారు

పాశ్చాత్యులలోనే గాక భారతీయులలో గూడ పూర్వాచారి పరాయణులైన శైవులు వైష్ణవులు ఇట్టి భ్రమలోనై వాదించుకొనుచున్నారు వారిని చూచి శివుడు విష్ణువు నవ్వుకొనుచుండ వచ్చును ఇట్టి దుర్భావములను పోగొట్టుకొనుటకు వేదమందలి రుద్రుని, విష్ణువును పరిచయము చేయు దొక్కటే మార్గము ఈ సూక్తములలోని భావమును సులభశైలిలో వివరించుట దాని ప్రయోజనము

ఈ సూక్తమునందు స్పష్టలోని నదులును, పంచభూతాదులును, ప్రకృతి శక్తులు, రుద్రమూర్తులుగా భావనజేయు సాధన విధానమున్నది మానవులలో గూడ వివిధ జాతులు, వివిధ వృత్తులవారు రుద్రమూర్తులే! యుద్ధము చేయువారు దొంగిలి ప్రసాదించువారు, దొంగలు, మోసగాండ్రు, దొరలు, లక్షణులు కుక్కలు ఎక్కలను పెంచువారు, అందరును రుద్ర పరిపూర్ణము యొక్క సగుణమూర్తులే! ఇంతకన్న విశాలతరమైన దైవభావన ఏమి యుండును? ఇంటికన్న సంసారతరణ సాధన మేముండును?

– [రు సూ పరిచయము V VIII]

ప్రయుతు

రుద్రుడనగా రోదసి (Ether) కి అధిపతి ఇతడు పదకొండు రూపములలో వ్యక్తమగు అంతరిక్ష దేవత పరమాత్మ యొక్క త్రైవిధ్య మూర్తులు (Tangible Entities) లో మొదటివాడు ఒక్కొక్క బ్రహ్మాండమున దేవతలు మూడు గణములుగా వ్యక్తమగుదురు

(అ) దివి దేవతలు లేక ఆదిత్యులు (Gods of Radiation)

(ఆ) అంతరిక్ష దేవతలు లేక రుద్రులు (Gods of Vibration)

(ఇ) పృథివీ దేవతలు లేక వసువులు (Gods of Materialisation)

ఆదిత్యులు పండ్రెండుగురు (12) రుద్రులు పదనొకండ్రు (11) వసువులు ఎనిమిదిమంది (8)

ఈ సంఖ్యలనుబట్టి వరుసగా జగతి, త్రిష్టుప్, అనుష్టుప్ అను ఛందస్సులు పుట్టినవి. పదకొండుగురు రుద్రుల రూపమున ప్రత్యక్షమగు రుద్రుడనబడు పరమాత్మ తత్త్వము రుద్రసూక్తములోని వేదమంత్రములలో స్థాపించబడినది. ఈ మంత్రములలో మొదటిదైన సూక్తము రుద్రాధ్యాయము అనబడును. నమ అను సంబోధనవలన దీనికి నమకము అని పేరువచ్చినది. ఇది కృష్ణ యజుర్వేద సంహితల పదునారవ అధ్యాయము. ఇందు పరమాత్మ యొక్క సగుణధ్యానముగా సృష్టిలోని సమస్త రూపములు ధ్యానింపబడును.

శివశబ్దమునకు శుభము, మంగళము, విశ్వశ్రేయము అని అర్థము. శివతమము అనగా అన్నిటిని మించిన శుభము. అదియే శివత్వము, శివసాయుజ్యము, బంధమోచనము అనబడును. రుద్రుడు ధరించిన ధనుస్సు మన శిరస్సున బ్రహ్మరంధ్రము నుండి ముందువైపున భ్రూమధ్యము వరకు నుండును. ఇచ్చట మన్యువు అనబడు శక్తియుండును. శివుని ధనుస్సునకు రెండువైపులను బ్రహ్మరంధ్రము నుండి వెనుకకు మెడవరకు వ్యాపించి యుండును. మన శిరస్సున కనుబొమ్మల నుండి మెడవరకు అర్ధముగా వ్యాపించిన రేఖయే శివధనుస్సు. కనుకనే శివుడు కపాలము ధరించెనందురు. శిరస్సుపై నున్న ఆకాశమున గూడ ఉదయము నుండి అస్తమయము వరకు సూర్యునిదారి (Arc) శివుని ధనుస్సు. అందు అహోరాత్రములు పుట్టును గనుక, శివుడు మహాకాలుడు అందురు. మనస్సు, ఇంద్రియ ప్రవృత్తులు కపాలము క్రిందనుండి రుద్రగ్రంధి (Medulla) మీదుగా పనిచేయును. ఐదు జ్ఞానేంద్రియములను, ఐదు కర్మేంద్రియములను, మనస్సును, ఆశ్రయించి రుద్రుని 11 రూపములు వ్యక్తమగును. ఇవియే వాని బాణములు

– [రు సూ పే 18 20]

వజ్రము - ఇంద్రుడు - రుద్రుడు

ఇంద్రియములకధిపతియైన మనస్సును ఇంద్రుడంటారు. ఈ ఇంద్రుడు ఆకాశంలోని మనస్సులో ఒక భాగం కనుక ఆకాశంలోని ఇంద్రుడు వాటిమాటికి జీవులలోకి ఇంద్రుడుగా సర్వదేవతలలోపాటు పిలువబడుతూ ఉంటాడు. ఈ

స్వ్బఅనే యజ్ఞంలోనికి పలుమార్లు పిలువబడుతూ ఉంటాడు కనుక ఇంద్రునికి పురుహూతుడు అను పేరు వచ్చినది (పురు = అనేక పర్యాయములు హూతుడు=ఆహ్వానింపబడువాడు) ఇంద్రుని ఆయుధం వజ్రం వజ్రానికి దశారము, శతారము, సహస్రారము అనే మూడు స్థితులున్నాయి దశారము అనగా దశ+అరములు=పది అంచులుగలది అని అర్థము ఈ అంచులే ఐదు కర్మేంద్రియములు, ఐదు జ్ఞానేంద్రియములు వీనికి నడుమనున్న మనస్సు అధిపతిగా నిర్వహిస్తూ ఉంటుంది మనస్సుతో కలిసి మొత్తము పదకొండు గురు దేవతలు (శక్తులు) మనలో పనిచేస్తూ ఉంటాయి ఆ పరిస్థితిలో వారిని రుద్రులు అంటారు దేవతల లెక్కలో ఏకాదశ రుద్రులున్నారు మనస్సునే ఇంద్రుడే రుద్రుడుగా వేదములలో కీర్తింపబడినాడు ఇంద్రియముల ద్వారా అనుభవిస్తున్నపుడు ఆ మనస్సే ఇంద్రుడు ఇంద్రియములను దమించి తాను వానిలోనికి అంతర్యామిగా పొందుతున్నప్పుడు ఆ మనస్సే రుద్రుడు అందువలననే వేదములలో ఇంద్రుడు, రుద్రుడు, రెండువిధాల వైభవంగల ఒకే దేవతగా వర్ణింపబడినారు ఈ ఇంద్రనామాన్నే వేదవ్యాసుడు తన మహాభారతంలో వివరిస్తూ ఇలా కీర్తించాడు —

ఇంద్రస్త్వ భర్తా భువనస్య గోప్తా
వృత్రస్య హన్తా నముచేర్నిహంతా ।
కృష్ణే వసానో వసనే మహాత్మా
సత్యానృతే యో వివినక్తి పూర్వం ॥

యో వాజినం గర్భమపాం పురాణమ్
వైశ్వానరం వాహనమభ్యుపైతి ।
నమోస్తు తస్మై జగదీశ్వరాయ
లోకత్రయేశాయ పురందరాయ ॥

మనచుట్టూ ఒక ఆవరణలో జ్ఞానేంద్రియములు, దానికి బహిరావరణలో కర్మేంద్రియములు పనిచేస్తూ వున్న వ్యూహాన్నే ఒక రేఖాచిత్రంగా ఊహిస్తే వజ్రాయుధం అవుతుంది ఈ వజ్రమే పరిపూర్ణమైన యోగిలోని తేజస్సును ప్రకటించే దశలో శతారము (నూరుఅంచులు గలది), సహస్రారము (వేయి

అంచులు కలవి) అను యంత్రములుగా చూపింపబడినాయి ఈ సహస్రార మనే యోగులు రాజాగ్న్యాప పరయావదియైన ఎడవ చక్రంగానూ, వైష్ణవా గమము సుదర్శన ...డు విష్ణుచక్రంగానూ కీర్తించినారు ఇదే సర్వలో ముఖమైన విశాఖలో ... స్వరూపము అనబడు ఒక రుద్రరూపంగా యజుర్వేదంలో కీర్తించబడింది

యజ్ఞంలో ఈ ప్రశాంతములైన ఆయుధముల ఆకారాలు ప్రత్యక్షం కావాలి అనగా హోమధూమములు ఆయా ఆకారాలు కట్టుకొని మనకు కనిపించాలి అప్పుడు యజ్ఞసిద్ధి కలిగినట్లు గుర్తు అట్టి యజ్ఞం జరిగిన ప్రదేశం బహిర్వ్యాప్తమైన సిద్ధాశ్రమము దానిని సంకల్పించే స్థానమైన మనలోని మనస్సు అంతర్వ్యాప్తమైన సిద్ధాశ్రమము ఈ రెండు విధముల యజ్ఞాన్ని ఋషులయెడల ఫలవంతం చేసిన కారణంగా రాముడు యజ్ఞరక్షకుడు, యజ్ఞస్వరూపుడు అయిన దేవుడుగా కీర్తింపబడినాడు

– [రా ప్ర పే 68-70]

వషట్కారము (I)

వషట్కార మనగా మంత్రముల చివర యజ్ఞప్రయోగమున వషట్ అని చెయు ఉచ్చారణము లేక జీవులు వసించునట్లు చేయునది వషట్ అనగా పుట్టుక

– [శ్రీ వా ప్ర III పే 92]

వషట్కారము (II)

అవ్యక్తము నుండి సృష్టి వ్యక్త స్థితిలోనికి ఉచ్చరింపబడును అట్లు ఉచ్చరింపబడిన సృష్టిని వషట్ లేక వసతి అందురు అనగా వసించు మను దని అర్థము క్రతువులలోను, హోమములయందు, హోతచే ఈ వషట్కారము ఉచ్చరింపబడును అట్లుచ్చరించుట వలన అతడు తాత్కాలిక ముగా సృష్టికర్త యగుచున్నాడు దీనిని ధ్యానము చేయుచు ఉచ్చరించువాడు పరమాత్మయందు మేల్కొనును

(అనువాదం డా॥ ఎ జగన్మోహనరావు)

– [వి స నా స్తో పే [illegible]]

వహ్ని

అగ్నికే వహ్ని అనిపేరు వహ్ని అనగా వహించుట ఒక స్థితినుండి ఇంకోస్థితికి మార్పుతెచ్చేదే వహ్ని పంచభూతములలో అగ్ని అనునది మిగిలిన నాలుగు భూతములకును, స్థితిభేదమును ఒక స్థితినుండి ఇంకొకస్థితికి మార్పును కలుగజేయును ఉదాహరణకు ఒక మంచుగడ్డను వేడిచేయగా నీరు అవుతుంది మరలా ఈ ద్రవాన్ని వేడిచేస్తే అది ఆవి రౌతుంది అంటె ద్రవం వాయువుగా మారుతుంది చోటులోనుంచి పరమా ణువులు పుడతాయి పరమాణువుల్లో నుంచి సూక్ష్మద్రవ్యం పుడుతుంది అంటే వాయుస్థితి ఏర్పడుతుంది దానినుంచి ద్రవస్థితి, దాన్నుంచి ఘనస్థితి వస్తుంది అగ్నికాక మిగిలిన నాలుగు భూతముల అవరోహణ క్రమమిది అగ్ని ఈ క్రమమున ద్రవ్యమును ఒకస్థితి నుండి వేరొకస్థితికి తెచ్చును అందుకని దానిని వహ్ని అందురు అంటే వహించువాడు అని అర్థము

– [శ ని త శా పే 5]

వానరులు

వానరులు మనకు ముందుతరాలలో పరిణతి చెందని మానవులను అభి ప్రాయము కొందరికి కలదు వానరులనగా కేవలము కోతులని వారి భావ మహాప్రజ్ఞావంతులైన వానరులు రామకార్య నిమిత్తము దార్శనిక జ్ఞానము కలిగి మానవాతీతమైన శక్తులు కలిగిన తైజసులు అనగా తేజోరూపులు వారిని భౌతికశరీరము లేనివారిగా బ్రహ్మ సృష్టించాడు వారు యోగులు యోగి అనగా చిత్తవృత్తి నిరోధము చేయువాడు బ్రహ్మకు ఒక ఆవులింత వచ్చెను అందుండి నక్షత్రములకు అధిదేవతయైన ఒక ఆకారము ఋక్షాకృతి యైనవాడు, అతనికి కావలసి వచ్చెను అతడే జాంబవంతుడు ఇంద్రునిచూచి నీ అంశములను రామకార్యమునకు తోడ్పడే కుమారుని సృష్టింపుమని చెప్పెను అతనే వాలి మహాబలశాలి భూగోళమంతా తిరిగి సముద్రా లలో స్నానంచేసేవాడు రావణాసురుడు ఈతనిని అవమానించినపుడు అతని వాలము చుట్టపెట్టి అనుష్ఠానం అయిన తరువాత వదిలిపెట్టగలిగిన

ప్రజ్ఞావంతుడు సూర్యునిపిలిచి నీవుకూడా ఒక కుమారుని సృష్టించమని బ్రహ్మ చెప్పెను సూర్యుని కుమారుడు సుగ్రీవుడు అదేవిధంగా బృహస్పతి కుమారుడు తారుడు కుబేరుని కుమారుడు గంధమాదనుడు, విశ్వకర్మ కుమారుడు నలుడు, యంత్రనిర్మాణము చేయగలవాడు అగ్నిహోత్రుని కుమారుడు నీలుడు అశ్వినీదేవతల కుమారులు మైందుడు, ద్వివిదుడు వీరు మహాభిషక్కులు వరుణుని కుమారుడు సుషేణుడు వాయునందనుడు ఆంజనేయుడు ఇలా అనేక వానరులను దేవాంశలచేత కిన్నెర, గంధర్వ స్త్రీలయందు బ్రహ్మ సృష్టించెను వారంతా కామరూపులు తేజోమయులు కాని భౌతికంగా ఎలుగుబంటులలె, కొండముచ్చులవలె కనబడెడివారు అందులో ఆంజనేయుడు రుద్రాంశ కలిగి అఘోరముఖముతో అనగా సౌమ్యరూపంతో ఉంటూ శత్రువులకు మాత్రం ఘోరంగా కనిపించేవాడు మహాబుద్ధివంతుడు సూక్ష్మబుద్ధి, సూక్ష్మరూపము కలవాడు రామ సుగ్రీవుల మైత్రికి కారణభూతుడు పరాక్రమవంతుడు, పర్వతములు, చెట్లు ఆయుధములుగా ఉపయోగించువాడు. మహాధ్యానపరుడు కాబట్టి వానరులందరూ ఇటువంటి పరాక్రమవంతులు వారు కొన్నిదళములుగా ఏర్పడి ఒక్కొక్కగుంపు ఒక్కొక్క నాయకుని చేతిక్రింద వర్ధిల్లుతున్న సమయంలో రావణవధ గురించి రాముడు భౌతికశరీరంతో అవతరించాడు

– [రా ప్ర పే 19-20]

వ్యాసుడు - వేద విభాగము

ఆషాఢ పూర్ణిమనాడు వేదవ్యాసుడుగా గురుపీఠ మలంకరించిన పరాశరపుత్రుడగు కృష్ణద్వైపాయనుడు బ్రహ్మవాదులైన ఋషులతో గుహాముఖమున పద్మాసనాసీను డయ్యెను అర్ధరాత్రమున సత్యవతీదేవి జ్యోతిర్మూర్తియై వేదమయ దేహముతో సత్యవతి యనబడు పశ్యంతీ వాక్కుగా వారికి సమాధిలో దర్శన మిచ్చెను గుహలోనికి వెడలిపోయిన పరాశరుడు పరావాక్కుగా వారందరకిని ఆత్మరూపమున అనుభూతు డయ్యెను వ్యాసుడు మధ్యమా వాక్కుతో శ్రుతి గలిగి సరస్వతిగా వెలిగెను మిగిలిన ఋషులను వైఖరీ వాక్కుగా స్పందింపచేసి వాగ్రూపుడై స్ఫురించెను ఆ గుహాముఖము

నుండి దిగుచు లోయలమీదుగా ప్రసరించుచున్న పున్నమి వెన్నెలలతో నిండిన యాకాశము దేశ కాలాత్మకమైన గోళముగ గిరగిర తిరుగుచు వేద మయమైన అండము గా వారిని ఒక డొక్కలో నిలిపెను

ఉత్తర దక్షిణ ధృవములు, ఉదయాస్తమయ పీఠములైన యూర్పుపడ మరలు దేహాత్మకమైన నాలుగువేదముల సంహితగా వ్యాసుని మనస్సున విభాగము పొందెను జీవుని ప్రసన్నమైన శ్వాసను వ్యాసుడు సామవేదముగా వారికి దర్శనము చేయించెను దానిని ప్రస్తారము చేయించి గాంధర్వమగు సంగీతవిద్యను లోకమున వ్యాపింపజేయుటకై జైమినిమహర్షి నభిషేకించెను జైమినికి దర్శనమందు సామవేద మొక వేణువునుండి వెలువడుచున్నట్లు సాగర వనపర్వత సీమలను మాధుర్యమున ముంచెత్తుచున్నట్లు పొడచూపెను ఆ గానమునకు సంవత్సర మందలి పగళ్ళన్నియు తెల్లని ధేనువులై, రాత్రులు నల్ల గోవులై పరుగెత్తి ఎవరినో వెదకుచున్నట్లు గోచరించెను

ఋగ్వేదము కంఠనాదమైన ప్రణవముగా, వైఖరీ వాగ్రూపుడగు వ్యాసునకు ప్రసన్నమయ్యెను దాని విభాగములను విస్తరింపజేయు మని పైలుని ఆదేశించెను పైలునకు ధ్యానమున ఆ కంఠనాదము ఆహతము, అనాహతము అను రెండు విధములుగా గోచరించి కాలగతిలో అహోరాత్ర ములుగా పనిచేయుచుండెను అందు పగలు సూర్యరశ్మిలో కూడిన జగము నకు ఇంద్రప్రమిత అని పేరుపెట్టెను రాత్రి నగమునకు బాష్కలుడు అని పేరుపెట్టెను అహోరాత్రమూర్తులగు ఇద్దరును తెల్లని, నల్లని రూపముల తోడి ఇరువురు బాలకులుగా గోవుల మధ్య చరించుచున్నారు అందు నల్లని వాడు వేణుగానముగా సామమును ప్రస్తరించుచున్నట్లు తెలివి కలిగెను

పగళ్ళు వర్షముతోపున ధారాపాతమైన వర్షమునకు తెలుపులుగా, కొలువులుగా నేర్పడుచున్నవి వాని సమీపమున నిద్దరు బాలకులును తమ పరివారముతో తిరుగుచున్నారు దొరువులందు కొలువులందు కప్పలు బెక బెక లాడుచుండగా ఆ బాలకులు గింతులువేయ్య చుండిరి ఆ నల్లనివాడు ఒక చిందులతో కప్పల బెక బెకలకు లయలేర్పడునట్లొక వైఖరిలో తాళమును గూర్చుచు వేణువు నూదుచుండెను అందు డి మాండూక్యమను వేద

సంహిత విచిత్ర గీతికలతోడి ఛందస్సులుగా శాశ్వతలోకమునుండి వ్యక్త మయ్యెను

ముప్పది గడియల వెన్నెల రాత్రిని నాలుగు సమభాగములు చేసి అ నల్లనివాడు మరల నాలుగు విధములైన సంగీతములతో వేణువు నూదెను అందలి నాలుగు గతులకును బోధి సంహిత, ఆదిమాధవ సంహిత, యాజ్ఞవల్క్య సంహిత, పరాశర సంహిత యని పైలుడు నామకరణము చేసెను మాండూక్యగతులయందు మనస్సు లయము చెందిన శంపూర్ణుడు, వేదమిత్రుడు అను ఋషు లిద్దరును రెండు రూపములతో కాలరూపమైన వేదమ ను దర్శించిరి అందు శకపూర్ణుడు అహోరాత్రముల యందలి కాలమానమును మూడు సమభాగములుగా నేర్పరచెను అందుండి మూడు పాదముల ఛందస్సులు పుట్టినవి అందు ఒక్కొక్క పాదమును ఎనిమిది సమభాగములుగా విడదీసి గాయిత్రీ ఛందస్సను గానముచేయు విధానమును ప్రకటించెను ఆ యిరువది నాలుగు భాగములకో రచింపబడిన సంహితలు ప్రకృతు లనబడినవి మరల మూడు పాదములకు మూడు విధములైన గమనములు కనిపెట్టెను వానిని వరుసగా వైతాళికము, క్రౌంచము, బలాకము అని పేర్లు పెట్టెను అందు వైతాళికము నుండి తాళగతులు లేని అలాపన గీతికలు పుట్టినవి క్రౌంచము నుండి పుట్టిన గీత సంహితలు పఠించుచున్నపుడు కొంగపిట్టల కూతలవలె వినిపించు చుండెను బలాక గీతములు ఆకాశమున కొంగలు బారులు తీర్చినట్లు మాత్రాగణ ఛందస్సులలో వివిధములుగా వెలువడినవి

వేదమిత్రుడు అహోరాత్ర కాలగమనమును అయిదు సమభాగము లుగా చేసి వానితోగూడిన యహోరాత్ర పురుషుని పంచాయుధధారి యైన వేదపురుషుడుగా దర్శించెను అందలి గాన విశేషములను వేరు వేరుగా అయిదుగురు ఋషుల కుపదేశించెను వారు ముద్గలుడు, గోముఖుడు, వాత్స్యుడు, శాలీయుడు, శరుడు అనువారు ఈ అయిదు సంహితలును కాల క్రమమున మహాసంహిత లనబడినవి వానియందలి క్రమమున అధిలోకము, అధిజ్యోతిషము, అధివిద్యము, అధిప్రజము, అధ్యాత్మము అనునవి ప్రకరణములలో బ్రహ్మవిద్య సమన్వయింపబడెను వేదమిత్రుడు కనిపెట్టిన మూడు విభాగములు వరుసగా కాలయని, కథాబవుడు, గార్గ్యుడు ఆచార్యులయిరి

జీవుల కాచరణీయమైన సత్కర్మరూపమున యజుర్వేదమును దర్శించి
వ్యాసుడు వైశంపాయనునకు ప్రసాదించెను అతడు కాలస్వరూపమైన దిన
వర్మను యన్నుగా ధరించి అహోరాత్రములను ఇరువదియేడు సమభాగము
లుగా చేసెను అది దృగ్గణితాత్మకమైన నక్షత్ర మండలముగా కూర్పు చేయ
బడెను దానినుండి గోళ పరిభ్రమణ విశేషములు ఆ లోకమునకు వెద
ల్లడెను కృత్తిక మొదలు భరణి వరకును గల నక్షత్రములు తన దేహ
భాగములుగా నొక పక్షి రూపము దాల్చెను అతడు అనంతకాలగువాలో
నుండి వెలువడెను గిరగిర తిరుగుచు తోడి బాలురతో వానవల్లిప్ప లాడుచు
సంవత్సర పరిభ్రమణము చేసెను ఈ మొత్తము విజ్ఞానమును స్వీకరించిన
యాజ్ఞవల్క్యుడు తన ముఖమునుండ లేకోరూపమున ఆ మొత్తమును వెడల
గ్రక్కెను మిగిలిన ఋషులందరును ధ్యానమున దానిని గ్రోలుచుండగా
తెల్లవారుచాయున తిత్తిరిపక్షుల కూతలు వినిపించెను ఆ తీతువుల కూతలతో
లయ కలిపి నల్లని బాలకుడు ఒకడు పైకరిలో వేణుగానము చేసెను
అది ప్రశయాత్మకమైన వాతావరణమును పుట్టించెను అహోరాత్రములు
మున్నగు కాలమాన విభాగములు అయస్థాయి స్వరూపములైన ఛందస్సు
లుగా వెలువడి మరల నాదములోనికి లీనమగుచుండెను ఆ తిత్తిరిపక్షుల
కూతల నుండి వెలువడిన తైత్తిరీయ మనబడు వేదసంహిత గద్యపద్యాత్మక
మంత్రభాగ మయ్యెను

సామవేదము రూపమున కాలమానము వ్యాసుడు జైమినునకు
కుపదేశించెను దాని క్రమము ననుసరించి ప్రణవము నుచ్ఛ్వాస నిశ్వాసల
రూపమున న్యాసము చేసి జైమినిమహర్షి ప్రాణాయామ మనుష్ఠించెను
ఉచ్ఛ్వాసమునందు అయిదువందల మాత్రలు, నిశ్వాసమునందు అయిదువందల
మాత్రలు కాలమానముగా జైమినికి సుదీర్ఘ సామమయ ఛందస్సులు గమని
కించెను అందుచ్ఛ్వాసమందలి అయిదువందల కాలమూర్తులను
ఉదీత్య సామగులనియు, నిశ్వాసమునందలి అయిదువందలును ప్రాచ్య
సామగులనియు సంకీర్తింపబడెను అట్టి యుచ్ఛ్వాస నిశ్వాసముల జంట
నొక్కొక్క దానిని ఒక్కొక్క హంసగా ఛందస్సులను దర్శించి జైమిని
గానమాసమునకు విడిచిపెట్టెను వానిని మరల కూడదీసి గుంపులుచేసి

ఇరువది నాలుగు సంహితలుగా దర్శించెను అందు శుక్లపక్షములుగా పండ్రెండు గుంపులు నల్లనివి కృష్ణపక్షములుగా పండ్రెండు గుంపులు తెల్లనివి చర్చ పూర్ణిమా మాసముల పద్ధతిలో పంచిపెట్టబడెను దీనినుండి సూర్య చంద్రాత్మకమైన జ్యోతిష్టోమవిద్య యుపదేశింపబడెను అందు తెల్లని గుంపులకు శుక్ల యజుస్సు అనియు, నల్లని గుంపులకు కృష్ణయజుస్సు అనియు జైమిని నామకరణము చేసెను

ఈ ఋషులు చేసిన దేశకాలాత్మక, నాదాత్మక ప్రయోగములలో శ్వాసలు సామలుగాను, ఋక్కులు ఉచ్చారణాత్మకమైన యుచ్చారణములుగాను పుట్టినవి సామలైన శ్వాసలనుండి ఋక్కులైన సప్తస్వరములు పుట్టి సప్త ఛందస్సులుగా నిబద్ధము చేయబడినవి అందు ఋక్కుల నుండి మరల సామలు పుట్టించబడుటలో గాంధర్వవిద్యయగు సంగీతము సప్తస్వరములతో మూడు స్థాయిలతో నేర్పడినది వేదపురుషునకు సప్తస్వరములు పరిధులుగా నేర్పడినవి మూడుస్థాయిలలో సప్తస్వరములు గుణింపబడి ఇరువదియొక్క సమిధలుగా సంవత్సర యజ్ఞము పురుషుని ఆయుర్దాయమునకు కాలమాన మైనది ఋక్కులనుండియు, సామలనుండయు యజుస్సులు ఋషుల దిన చర్యగా పుట్టినవి

ఆ తెల్లవారుఝామున సంవత్సర పురుషుని గమనమంతయు సమగ్రమైన బ్రహ్మవిద్యగా అపౌరుషేయమైన గ్రంథరూపమున పునరుద్ధరింపబడెను అందు శుక్లపక్షములు స్త్రీలుగా, వారి నడుమ కృష్ణపక్షములు నల్లని బాలకుని రూపముగా మండలాకృతియైన నాట్య మొత్పన్న మయ్యెను ఆ నృత్తమునకు రాసమండల మనియు ఆ విద్యకు తాండేయ మనియు జైమిని పేర్లు పెట్టెను

ఈ మొత్తము నొక నల్లని బాలకుడు వేణువునుండి యూదుచుండగా అవ్యక్తమైన బ్రహ్మము నదీ పర్వత వన ప్రదేశములుగా నేర్పడి అతని విహారస్థాన మయ్యెను ఈ మొత్తము దృశ్యమును వ్యాసునితో పాటు మిగిలిన ఋషులందరును సత్త్వమయమైన ధ్యానమున దర్శించిరి అందు చతుర్ముఖుడు, ఇంద్రుడు, సప్తఋషులు, మరుత్తులు, సనక సనందన సనత్కుమార సనాతనులు వ్యక్తమగుచు వర్తించి, నర్తించి లీనమగుచుండెరి ఈ మొత్తము

కాలము, చరకాలము అను విభాగము లేర్పడును ఇదియే గాయత్రియొక్క మూడు పాదములకు వ్యక్తిస్వరూపము

ఇట్లుగాక 365 దినములుగల సంవత్సరమును 32చే భాగించినచో 11 లబ్ధము, 13 శేషము వచ్చును 13 అను శేషము కశ్యపుని భార్యలు, దక్షుని పుత్రికలు పదముగ్గురను సూచించును ఇట్టి విభాగములు తన యందుగల కశ్యపప్రజాపతి యీ మంత్రజపము చేయుటచే రుద్రుల తత్త్వముసు తనయందు ఆవేశింపజేసుకొని తన పదముగ్గురు భార్యలతో గృహస్థుడయ్యు నిర్లిప్తుడై సృష్టి కార్యమున ఖ్యాతను పొందెనని యర్థము

– [శ్రీ భా ప్ర V పే 108]

విరాట్

విరాట్ అనగా విశేషముగా ప్రకాశించునది యని అర్థము ఒక వెలుగు ముత్తమొట్టమొదట వెలువడుచు వ్యాపించియున్న చీకటికన్న అది భిన్నమై యొక్క నూతనమైన అనుభూతిని కలిగియుండును ఆ వెలుగునందు తానున్నా నని స్ఫూర్తి కలుగును అదియె ప్రతి సృష్టికిని మొదటి సంకల్పము అది సుమ మనుదినము నిద్రమేల్కాంచు క్షణమువలె నుండును అట్టి వెలుగుతో చేయబడిన బ్రహ్మను విరాట్ అందురు ఈ వెలుగు అదివరకు స్వత్వమున నిమిడియుండును అది యిట్లు బయటకు వెలుగుగా తనకును చుట్టునున్న చీకటికిని స్వ, పర భేదము అనుభూతమగును ఇంతటి మొదటి వెలుగే రాబోవు సృష్టికి మొదటి వెలుగై, పుట్టబోవు జీవుడు నేర్చుకొనబోవు జ్ఞానముగా ఏర్పడును అందుండి జీవుడు వివిధ రూపములలో జన్మించి, యీ జ్ఞానము నేర్చుకొని సంసారమనబడు వృక్షముగా విచ్చుకొనును

పురుషుని నుండి విరాట్ కలిగెను విరాట్‌నుండి పురుషుడు కలిగెను– అని చెప్పుట యెట్లనగా, నరునినుండి వీర్యము గర్భమున బడెను గర్భము నుండి మరల నరుడే యుద్భవించెను అని చెప్పుట వంటిది ఇందు మొదటి పురుషుడు తండ్రి వంటివాడు, రెండవ పురుషుడగు జీవుడు పుత్రునివంటివాడు

– [పు సూ పే 11-12]

వివస్వంతుడు

నేను అనబడు వెలుగు తరగనిది ఎప్పుడు నుండునది ఇది మొదట వివస్వంతునిలో మేల్కొనును ఆకాశమని మనము గమనించు చోటులో నేను అను ప్రజ్ఞ మొదట మేల్కొనుటయే సూర్యు డుద్భవించుట (దీనిని Solar Awakening అందురు) దీనినే నేను సూర్యునకు యోగము వివరించితిని, అని కృష్ణుడు చమత్కరించెను మనము నిద్రనుండి అనుదినము మేల్కాంచుట ఎట్టిదో సూర్యు డుద్భవించుట గూడా అట్టిదే మనము నిద్రనుండి మేల్కాంచినపుడు మనలో నే నను వెలుగు మనస్సునకు గోచరమగును ఆ వెలుగు నే నుపదేశించితిని అని చెప్పుచున్నట్లు భావించుటయే ఇందలి మార్గము వివస్వంతుడనగా వివిధ కిరణములతో వసించువాడని, తన వెలుగులతో నివాసమేర్పరుచుకొన్నవాడని, తనచుట్టును వెలుగుల వస్త్రము నల్లుకొన్నవాడని అర్థము ఆకాశమున నే నను ప్రజ్ఞ మేల్కొనుటయే ఎఱుక తేర్పడుట ఇందు చూచువాడు వేరుగా నింకను నేర్పడకుండుటచే, చూడబడు వాడుకూడ నేర్పడక వెలుగు మాత్రముండును అదియే యోగస్థితి

దానినుండి సూర్యుని ఎఱుక వేరగుట అను స్థితి ఏర్పడును (దీనిని Awakening of the Solar Mind) అందురు ఈ వేరైన కిరణములె మనువులు ఈ గోళాకార మేర్పడగా వాని పడియున్న ఆకాశమే ఇక్ష్వాకు వని పేర్కొనబడినది (దీనిని Awakening of Planetary Mind of the Earth అందురు) మనము పుట్టకమునుపున్నచోటు మనము పుట్టిన తరువాత మనలోనున్న చోటగుచున్నది కదా! ఇట్లే ఒక ప్రజ్ఞామయ పురుషుడైన సర్వాంతర్యామి మూడు విధములుగా భాసించి వివస్వంతుడు, మనువు, ఇక్ష్వాకువు అని వ్యవహరింప బడుచున్నాడు యోగస్థితి ఈ విధముగా మూడు స్థితులగుచున్నది

– [శం రా 1 పే 124-125]

విషువము

ఉత్తర విషువము, దక్షిణ విషువము అను రెండుభాగము లేర్పడనవి ఈ విషువము నుండియే సంవత్సర ప్రారంభము పొగలోకూడిన మంటవలె నేర్పడుచున్నది ఇందు పొగ, మంట యనునవి దేహములకు, ఆత్మకును లక్షణములు దేహమువైపునకు ఆత్మతేజము దిగివచ్చుసృష్టి ధూమ మార్గము, ఆత్మవైపునకు దేహము వినియోగముగా వెలుగుచున్నసృష్టి అర్చిర్ మార్గము కలిగిన ఈ సృష్టి వర్తించుచున్నది వీనినే ఉత్తరాయణము, దక్షిణాయనము లందురు

(చూ శుక్లగతి కృష్ణగతి)

– [మ సూ పే 162]

విష్ణుతత్త్వము

(1) విష్ణువనగా అన్నిలోకములయందును అంతర్యామిగ నున్న వెలుగు

(2) దీనికి మూడు పాదములున్నవి ఒకటి స్థూలసృష్టి, రెండవది సూక్ష్మప్రజ్ఞ యనబడు వెలుగు మూడవది ఈ రెండింటియందున్న అంతర్యామి ఇందు మొదటిరెండును సామాన్యమానవుల కంతుపట్టును మూడవది విష్ణుపద కొక్కనికే లంతుపట్టును అనగా మానవుడు మానవుడుగా అర్థము చేసికొనుట కంతుపట్టదు విష్ణువునందు తాను సమర్పణము కాగా తానును విష్ణువునందు కలిసి లంతుపట్టును

(3) అంతర్యామి ప్రజ్ఞయే విష్ణువు జీవప్రజ్ఞయే ఇంద్రుడు ఇద్దరును వృక్షము, పుష్పమువలె సృష్టికర్మము నిర్వహించుచు ఇంద్రావిష్ణువు లన బడుదురు

(4) భౌతిక మానవదేహమున వామనుడుగా విష్ణువు పుట్టును అతడు ఇంద్రుని సంపదను యాచించుటతో ప్రారంభించి రెండు పాదములలో భూమ్యాకాశముల నడుమ నున్నదానిని కొలచును మూడవదియైన పరమ పదముతో త్రివిక్రముడై అంతర్యామిత్వము నొందును

(5) విష్ణువు తన్ను దానముచేసి సృష్టి యంతర్యామి యగుచున్నాడు జీవుని యహంకారము తనకున్నదానిని దానముచేసి బలిచక్రవర్తి యగుచున్నది దానిని విష్ణువు తన మూడవపాదముతో ఆక్రమించి తన స్థితిలోనికి స్వీకరించుచున్నాడు ఇంద్రుడు తన సామ్రాజ్యమైన జీవప్రజ్ఞను స్వర్గముగా పొందుచు, పోగొట్టుకొనుచు, ఇంద్రుడుగనే మిగిలిపోవుచున్నాడు

(6) ఈ సృష్టియందు సర్వము విష్ణువే అయియుండగా – ఇతర వస్తువులు, సంబంధములు, కష్టసుఖములు, ధర్మాధర్మములును - లేనివి ఉన్నట్లు కనిపించునట్లు చేయు శక్తియొకటి యున్నది అదియే శాంబరి యన బడు మాయ దాని కధిపతి శంబరాసురు డనబడు అజ్ఞానము

(7) నవద్వారములతో దేహములు కోటలుగా అల్లిన శంబరాసురుడు 9 సంఖ్యచే తెలియబడుచున్నాడు ఇంద్రుడు నేను అనబడు 1 సంఖ్యచే తెలియబడుచున్నాడు అతడు విష్ణుప్రజ్ఞ యగు పూర్ణత ము నుండి (0 నుండి) ఉద్భవించుచున్నాడు అతడు యుద్ధమున శంబరుని తాకుట వలన శంబరుని కోటలు మాయమై ఇంద్రావిష్ణువులు మిగులుచున్నారు ఈ సూత్రము $9+1=10$ అను సత్యమున దర్శనమిచ్చును

(8) ఇంద్రుడు విష్ణుని ధ్యానించుట యోగవిద్య అనబడును దీని వలన ఇంద్రునకు శంబరాసుర వధ సాధ్యమై జీవులు పరమపదమును అనుభ వించుచున్నారు

[వి సూ పీఠిక]

వృత్రాసురుడు

త్వష్టప్రజాపతి కుమారుడు త్రిశిరుడు తపస్సు చేయుచుండగా, అతని తపశ్శక్తిచేత తన పదవికి భంగం వస్తుందేమోనన్న భయంవల్ల ఇంద్రుడు వాని శిరస్సును ఖండించెను అది తెలిసిన త్వష్టప్రజాపతి కోపించాడు ఒక మహాయజ్ఞంచేసి ఈ బ్రహ్మాండం అంతా నిండిపోయే ఒకభూతాన్ని సృష్టిచేసి ఇంద్రుడిపైకి పంపాడు ఆ భూతమే వృత్రాసురుడు అధికారపు హోదాలో తనకు అపకారం చెయ్యనివానిని, తపస్సంపన్నుని చంపిన ఇంద్రుని

అధర్మమే ఆ వృత్రాసురుని ఆకారంలో అతనిమీదికి వచ్చింది దేవతలందరితో కలిసి ఇంద్రుడు వృత్రాసురుని ఎదిరించబోయి దానిలో పలికి వెళ్ళిపోయాడు అధర్మంవల్ల అంకురించిన అంధకారం అనే వృత్రాసురుని గర్భంలో చీకటి వాళ్ళందర్నీ ఆవరించింది

ఇంద్రుడు ఏమీ ఆలోచనలు తట్టక మూఢుడై పోయాడు అప్పుడు బృహస్పతి ఉపదేశపూర్వకమైన తనవాక్శక్తితో ఇంద్రునకు వివేకం కలుగచేశాడు వజ్రాయుధాన్ని గూర్చి వానికి ప్రబోధం చేశాడు వజ్రాయుధ నిర్మాణం ఎలా జరగాలో ఆ విధానాన్ని బ్రహ్మ ఉపదేశించాడు

దధీచి అనేమహర్షి మహాదాత ఆశ్రితవత్సలుడు అతడు తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు ఆయన వెన్నెముకతో వజ్రాయుధం తయారు చెయ్యాలి దేవతలంతా ఆ మహామునిని ప్రార్థించి, వాని వెన్నెముకను దానం చెయ్యమని కోరారు ఆయన అంగీకరించి శరీరం విడిచాడు ఆయన వెన్నెముకతో వజ్రాయుధం తయారైంది దానిని ప్రయోగించి, ఇంద్రుడు వృత్రాసురుని చంపాడు ఇందులో ఒక చక్కని పురాణతత్త్వం ఉన్నది మనలోనున్న ధీశక్తియే, (బుద్ధిబలము, వివేకము) దధీచి మహర్షి ఆ శక్తి నాధారము చేసికొని యోగసాధన చేయటంవల్ల మనలో వజ్రమువంటి ఆత్మజ్ఞానం ఆవిర్భవిస్తుంది దానితో అహంకారం, మూర్ఖత నశిస్తాయి

వృత్రాసురవధ ఒక శాశ్వతమైన మానవకథ అది మనందరిలో ఎల్లప్పుడూ జరుగుతూ ఉండాలి కనుకనే వేదాలు, బ్రాహ్మణాలు, పురాణాలు, కావ్యాలు మొదలైన మహాగ్రంథాలన్నిటిలో ఈ కథ వర్ణింపబడినది పాశ్చాత్య పురాణాల్లోకూడా పురాణపురుషుడు Dragon అనే మహాభూతాన్ని చంపటం, రక్షకుడు సైతానును జయించటానికి శ్రమపడటం విస్తారంగా వర్ణించబడ్డాయి ఋగ్వేదంలో వర్ణింపబడ్డ ప్రధానకథల్లో వృత్రవధ ఒకటి అందులో ఇంద్రుడు వృత్రాసురుణ్ణి నరికి ముక్కలుచేసిన వెనుక దట్టమైన జంగలములవల్ల వాని శరీరఖండాలను పడవైచి దగ్ధంచేసినట్లున్నది

అతిష్ఠంతీ నామ్ అనివేశనీనామ్
కాష్ఠానామ్ మధ్యే విహితం శరీరం — ఋగ్వేదము

దీని అర్థం ఎమిటంటే —

> అతిష్ఠంతీనామ్ = అస్థిరములైనవానికి
> అనివేశనానామ్ = సందు లేక ఏర్పడినవానికి
> కాష్ఠానామ్ = దుంగలు మధ్యే = నడుమను
> శరీరం = (వృత్రుని) దేహము నిహితం = ఉంచబడినది

ఇందులో చక్కని అంతరార్థం వున్నది కాలమానంలో క్షణంలో అంతర్భాగాన్ని కాష్ఠ అంటారు కాలరూపుడైన ఇంద్రుడు భూతరూపుడైన (పంచభూతాల రూపంలోవున్న) వృత్రుని (అన్నమయ దేహము గల వానిని) చంపెను అనగా భౌతిక జగత్తులోని అస్తిత్వాన్ని సూక్ష్మరూపమైన ప్రజ్ఞ కరిగించి తనలోకి మార్చుకుంటూ ఉంటుంది కనుక ఎక్కడా స్థాయి లేకుండా తీవ్రవేగంతో ప్రయాణం చేస్తున్నది అతి సూక్ష్మమయినవగు ఈ కాష్ఠలు, అను కాలవిభాగము నడుమ ఈ మన భౌతికశరీరము ఉంచబడి స్థూలసృష్టి నడుస్తూ వున్నది అని సమన్వయం భౌతికమైన పదార్థం తాత్కాలికంగా అచేతనం (అందులోని చైతన్యం సుప్తావస్థలో ఉంటుంది) కనుక మేల్కాంచిన చైతన్యానికి ఇది తాత్కాలికంగా శత్రువు ఆ చైతన్యంచుట్టూ ఈ స్థూలపదార్థం వృత్రములు (హారలు)గా క్రమ్ముతూ వుంటుంది అది అసురశక్తి [అసు+ర+శక్తి=ప్రాణములను కొనివచ్చునట్టి లేక సంబంధించు వట్టి శక్తి] ఇంద్రుడు వృత్రాసురుని చంపటం అనగా చైతన్యం జడపదార్థాన్ని తనలోకి మార్చుకొనటం అని అర్థం ప్రకృతిలో ఎల్లప్పుడూ జరుగుతూ ఉంటుంది మనలో ఈ పని యోగాభ్యాసంవల్ల జరుగుతుంది

వృత్రాసురుణ్ణి సంహరించిన వెనుక గొప్ప ఆకలి ఇంద్రుని ఆవరించింది అతనికి బ్రహ్మహత్యాపాపం అలముకొన్నది అప్పుడు దేవతలు, ఋషులు కలిసి పుణ్యతీర్థములలో ఇంద్రుణ్ణి స్నానంచేయించారు అనగా ప్రాణమయ శరీరంలోవున్న ఇంద్రియాధిష్ఠాన దేవతలు, ఇంద్రియాతీతులైన ఋషులు కలిపి చెన్నెముక ఆధారంగా చేసిన సాధనవల్ల జీవునకు ఆకలిదప్పులను, జననమరణములను దాటించే జ్ఞానతీర్థంలో స్నానంచెయ్యటం సంభవిస్తుంది దేవతలూ, ఋషులూ తోడ్పడి శరీరంలో ఉండి గంగ, యమున,

సరస్వతి (ఇడ, పింగళ, సుషుమ్న) అను పుణ్యనదులు సంగమించిన, హృద యోద్భవమైన దివ్యప్రేమ ప్రవాహంలో స్నానం చేయించుతారు

– [రా ప్ర పే 39-43]

వృత్రుని కద - అంతరార్థము

నారాయణ శివపరూపమున తన కంఆర్యామిత్వము నుపదేశించిన వానిని హత్యచేయుటలో వృత్రాసురుడు పుట్టెను ఇప్పటు అమరత్వ మింద్రు నిది ఆసురబాధ పొందిన వాడింద్రుడు దానికి నిమిత్తమైన కర్మఫలమే వృత్రుడు వృత్రునిలో నున్నది నారాయణ ధర్మమేగాని అసురధర్మము గాదు అనుకనే ఇంద్రునకు వృత్రుడు నారాయణ ధర్మము నుపదేశించును మన శత్రువుగా పనిచేయువాడు గూడ నారాయణుని మూర్తులలో నొకడే మన అర్హతనుబట్టి వానితో శత్రుమిత్రత్వాదు లేర్పడుచున్నవి ఈ కథలో రాక్షస ప్రవృత్తి కలవాడు ఇంద్రునిగను, వానిని బాధపెట్టినవాడు పరమ భాగవతో త్తముడుగను వర్ణింపబడినది కర్మబంధము అని అర్వాచీన వేదాంతులచే ఏది వివరింపబడెనో అదియే వేదఋషులచేత వృత్రకథగా చెప్పబడెను

కాలస్వరూపమై వృత్రుని శరీరమున్నదనియు దానిని చంపి సంహా రియులతో చహింపచో రజస్తమస్సులు దగ్ధమై త్రైగుణ్య విషయమైన వేదము నిస్త్రైగుణ్యముగా వెలుగొందునని అర్థము ఈ కథలోని మరియొక రహస్యమేమనగా వృత్రాసురపీడ ఇంద్రుని యశోధర్మము నాశ్రయించి యున్నదిగాని, వృత్రుని దేహము నాశ్రయించలేదు ఇట్టి పవిత్రమైనకథ వేదములమీదుగా ఉపనిషత్తులమీదుగా ఇతిహాస పురాణములలోనికి వచ్చి నది ఈ కథయొక్క హృదయము భాగవతమునందు వివరింపబడినంత విశదముగా ఇతర పురాణేతిహాసములలో వివరింపబడలేదు కొంచెము శ్రద్ధా సక్తులతో చదువుకొనువారి నీకథ జ్ఞాపనము చేయును అసురధర్మమును పోగొట్టి భాగవత ధర్మమును ప్రసాదించును ఈ కథ సర్వజనాదరణీయమైన ఆధునిక లోకమున పరమభాగవత ధర్మమును విస్మృతిచేసి కర్మబంధమునుండ జీవులను రక్షించును

– [శ్రీ భా ప్ర XV ఉపోద్ఘాతము VII VIII]

వేదము (1)

ఈ సృష్టి సమస్తమును నడుపుచున్న విజ్ఞానకోశము ఇది సృష్టిలో అంతర్యామిగా నిమిడియున్న సృష్టిధర్మములను సృష్టించుచుండును దీనిని బ్రహ్మయనికూడా అందురు దీనిని గూర్చిన గ్రంథములను గూడా వేదములు అందురు అవి వేదవ్యాసునిచే నాలుగుగా విభజింపబడినవి సృష్టి ధర్మములలో ఈ విభాగములన్నియు ముందునుండి దర్శింపబడినవిగాని గ్రంథములను విభజించుట వేదవ్యాసుని కాలమున జరిగినది

వేదములు నాలుగు ఋగ్వేదము, యజుర్వేదము, సామవేదము, అథర్వణవేదము ఒక్కొక్క వేదమునకు మంత్రభాగము (సంహిత) బ్రాహ్మణము (బృంహణము లేక వివరణము), అరణ్యకము (అరణి విద్య), ఉపనిషత్తు (మోక్షధర్మము నుపదేశించునది) అని నాలుగు భాగములుండును ఉపనిషత్తును తెలియనివారు వేరే వాఙ్మయమని భ్రమపడుదురు సంహితల నుండియు, అరణ్యకముల నుండియు సంతరింపబడిన సంక్షిప్తములే ఉపనిషత్తులు ఈ భ్రమ కలిగిన వెనుక కొన్ని ఉపనిషత్తులు వేరుగా రచించుట జరిగినది ఈ నాటికీ జరుగుచున్నది

– [శ్రీ భా ప్ర I పరిష్ఠము 414 15]

వేదము (2)

వేదము మూడు విధములు ఋక్కు, యజుస్సు, సామము అందు స్తుతిరూపములైన వాక్కు (సంకల్పము నుండి యావిర్భవించుచున్న వాక్కు) ఋక్కు అనబడును గాన స్వరూపమగు నాదానంద వాక్కు సామ మనబడును అది గానము చేయబడుటలో గల యక్షర గణగణన జ్ఞానము, తాళలయలు, గతులు మున్నగునవి ఛందస్సు అనబడును ఆ వాక్కులోని యనుభవమునే యజ్ఞములోనికి సమన్వయము చేసినచో అది యజుస్సు అనబడును

వేదమంతయు మొదట అఖండమైన వాక్కు అది మనలో ఆవిర్భవించి మన కంఠమున ఉచ్చరింపబడుటకు వ్యక్తమగు సమయమున ఋక్కుగా

సాక్షాత్కరించును దానిని మచ్చరించుటకు శ్వాసగా వర్తించు మన ప్రాణ స్పందన మొకగాంసము అదియే సామము ఉచ్చరించు విధానమంతయు ఛందస్సులు ఉచ్చరింపబడిన వాక్కులోని అర్థము యజ్ఞముచేయుట యందలి విధానమును మనకు దెలియజేయును ఈ స్థితిలో దానిని యజుస్సందురు ఋక్కులోను, సామలోను సర్వమంత్రములును పాదములలో బద్ధమై యుండును యజుస్సులలో మాత్రము కొన్ని పాదబద్ధములు కొన్ని అపాద బద్ధములైన వాక్కులు

ఈ విధానమున మొదట ఋగ్వేదము, తరువాత సామవేదము, తరువాత యజుర్వేదము పుట్టినవని తెలియుచున్నది। కాని యీ ఋగ్వేదము పర్యంత మనబడు యజ్ఞవిధానమునుండి పుట్టినది గనుక యజుర్వేదము నుండి పుట్టినది ఈ మూడు నొకదాని నుండి యొకటి వ్యక్తమగుచు మూడును గలిసి ప్రణవాహారమై అవ్యక్త లోకములందు నిలిచియుండును లోకములు వ్యక్తమగునప్పుడవి మూడును నొకదానివెంట నొకటి చొప్పున మూడు విధములుగా వ్యక్తములగును అనగా యజుస్సునుండి ఋక్కు, ఋక్కు నుండి సామము సామమునుండి మరల యజుస్సు వ్యక్తమగుచుండును ఋగ్వేదమన్నిటికంటె ముందు పుట్టినదియని చరిత్రకారులు చేయు ఊహా వాహారము

ఈ మూడును ప్రతిజీవి యందును మూడు వేళల నుండును అధిష్ఠానమగు యజ్ఞమయిన జీవి యజుస్సుతో పురుషసూక్త విధానమున గర్భమందు బద్ధుడగును అతడు జన్మించిన క్షణముననే సంకల్పము శబ్దధ్వనిగా రూపొందును ఆ ధ్వనిని ఉచ్చరించుటతో శ్వాసయను గాన మారంభించును ఆ శ్వాసబలమున చైతన్యముకలిగి క్రమముగా బహిరంతర్లోకముల ప్రజ్ఞ వికసించుటలో అహోరాత్రాది కాలమానము, ఋతు సంవత్సరాదిమానము జ్ఞాతమగును ఇది సంగీత శాస్త్రజ్ఞానకు క్రమముగా లయ జ్ఞానము దర్శన మిచ్చుట వంటిది అటుపైనతడు మొదట ఉచ్చరించిన వాక్కునే అర్థవంతమైన వాక్కుగా వాడుట ప్రారంభించి, జీవిత విధానమునంతయు ఆ వాక్కు వలననే తెలిసి యనుసరించును ఇట్టి ఉదాహరణములు, దృష్టాంతములు,

ఉపమానముల సాహాయ్యమున ఈ పురుషసూక్తము నందలి హృదయమును క్రమముగా అవగతము చేసికొనవలెను

ఋక్కు, సామ, యజుస్సు అను మూడింటికి సంబంధమే త్రయీవిద్య దీనివలననే అఖండమగు వాక్కు, ప్రణవము, అకార-ఉకార-మకారములుగను అఖండమగు కాలము, భూత భవిష్య ద్వర్తమానములుగను, క్రియాశక్తి సమన్వితుడైన అఖండాంతర్యామి పురుషుడు, ప్రథమ పురుష, మధ్యమ పురుష, ఉత్తమ పురుష మనబడు విభాగములుగను, సృష్టిలో వ్యవహరింప బడుట రుగుచున్నది ఒకే పురుషుడిట్లు మూడు వర్ణములుగా విభజింప బడుటనే త్రిపద, గాయత్రీ ఛందస్సని మంత్రద్రష్టలగు ఋషులు చెప్పుచున్నారు ప్రణవోపాసనము వలన గలుగు రహస్యము సమ్యగ్దర్శనమై అనుభూతిలోనికి వచ్చును ప్రణవోచ్చారణ రహస్యములన్నియు శతపథ బ్రాహ్మణము నందును, ఛాందోగ్యోపనిషత్తు నందును గలవు

(చూ వ్యాసుడు — వేదవిభాగము)

— [వు మా పే 21-24]

వేదము - జీవుడు

జీవునకు జ్ఞానము కలుగుటకుకూడ వానిలోనున్న పరబ్రహ్మ జ్ఞానమే కారణము అది తన హృదయ స్పందనముగా, ప్రాణాపానములుగా, శ్వాసగా నాదముగా, వాక్కుగా, శబ్దార్థములుగా వెలుగుచుండును దాని యర్థ మంతయు నగుచుండుటచే దానినుండియే ఆచరింపబడు కర్మలును వాని ఫలిత ములును వెలువడుచుండును వానివెంట ప్రయాణము చేయు మనస్సు వాని లోని అంతర్యామియైన భగవంతునినుండి వేరుగా పరుగెత్తుట కారంభించును అప్పుడు వాక్కుయొక్క శబ్దార్థములు తన కల్పన ననుసరించి సృష్టించుకొన బడును సహజముగా శబ్దము వేదమై పరబ్రహ్మమునే యుపదేశించుచున్నను, దానిని వాడుకొని జీవుడు తన యర్థముల యందన్వయించుకొనును దాని ఫలితముగా తానాచరించుకొనదలచిన కర్మలును, దానియందు దానవలంబించిన ఫలితములును అల్లుకొనును అనగా జీవుడు మూడుగుణములను, మోహము చెందిన వాడగును

ఎదుటనున్న వస్తువును మరచి, దానితో చేయబడిన వస్తువును గుర్తించుకొనుట మోహము మట్టిని మరచి కుండను గుర్తించుకొనుట పాండవుని యొక్క మతస్థునిగా, నొక కులమువానిగా నున్నగు విషయములను గుర్తించుకొనుట, అట్లే మానవుని మరచి శత్రువుగా లేక చుట్టముగా గుర్తించుకొనుట, మోహమున కుదాహరణములు శబ్దమయమగు వేదమును మనము సంకేతించుకొనిన శబ్దార్థములుగా, వివిధ శాస్త్రాదులుగా గుర్తించు కొనుట వలన జీవుడు మూఢుడగుచున్నాడు శాస్త్రాదుల నభ్యసించుటకు ఈ మూఢత్వ మావశ్య మేయైనను, అందంతర్యామిని మరచి, శాస్త్రాదులను గుర్తించుకొనుట భేదములను పుట్టించును గనుక దుఃఖహేతు వగుచున్నది

– [శ్రీ బా ప్ర III పే 26]

వేదము - త్రేతాగ్నులు

పావకుడు, పవమానుడు, శుచి యనువారు త్రేతాగ్నులు త్రేతాగ్నులు అనగా మూడగ్నులని సామాన్యార్థము త్రయీవిద్య అనబడు వేదమున అంతర్యామిగా వర్ణింపబడిన అగ్నినుండి యీ ముగ్గురును పుట్టుదురు అందు పావకుడు దగ్ధముచేయు నగ్ని (Combustion), పవమానుడు వాయువునుండి పుట్టిన అగ్ని (Pulsation or Respiration), శుచి యనువాడు ద్రవ్యమును నిజసారూపముగా పరిశుభ్రము చేయు నగ్ని (Burning Flame) ఈ మూడగ్నులను గూర్చి వేదములు అందు ముఖ్యముగా అగ్నిసూక్తములు చెప్పు చున్నవి వానికి శాస్త్రీయమైన వివరణము మొట్టమొదటగా ఆంగ్లమున Blavatsky రచించిన Secret Doctrine అను గ్రంథమున నొసగబడి నది అందు అనేక గురువు జ్వాలాకూలుడు చెప్పిన అంశములున్నవి తరువాత ఇరువదియవ శతాబ్దమున ఈ జ్వాలాకూలుడే తన శిష్యురాలగు Alice A Bailey ద్వారా A Treatise on Cosmic Fire అను మహా గ్రంథము గా వివరించెను

ఈ మూడగ్నులలో ప్రాణమయుడైన రెండవఅగ్ని ద్రవ్యమయమైన దేహమునందు వర్తించును అందు ప్రాణమయ కోశమువలన ప్రాణాపాన గతులు, అన్నమయకోశము వలన ద్రవ్యపరిణామము గరిమ వర్తించును

ఇంక పవియను అగ్నివలన జీవించియున్న దేహములకు పవిత్రత సిద్ధ మగుచున్నది జన్మమను యజ్ఞమునందు పావకుడు దక్షిణాగ్నిగను, పవమానుడు ఆవహనీయముగను, శుచి యనువాడు గార్హపత్యముగను వర్తించుచున్నారు అందు దక్షిణాగ్ని దేహమునకు దక్షిణము లేక దిగువగా నుండి దాంపత్యమునకు కారణమగుచున్నది ఆహవనీయము మేధాశక్తికని, గార్హపత్యము ఆహారపచనమునకును ఆధిపత్యము వహించుచున్నవి ఈవిధము గా మనుష్యగర్భమున పుట్టియు వారు ముగ్గురును తమ ప్రభావము వలన అగ్నులుగానే పనిచేయుచుండిరని చెప్పబడినది ప్రభావము అనగా ప్రభ లేక ప్రకృష్టమైన వెలుగిని చమత్కృతి

(చూ త్రేతాగ్నులు)

– [శ్రీ భా ప్ర XI పే 3-4]

వేదవాదరతులు

కృష్ణుడు చెప్పిన వేదవాదరతులు, భౌతికవాదులు ఓట్ల ఎప్పగాంత్రి వంటివారు గీతలో కృష్ణుడు నిందించినది వేదవాదులనే కాని వేదములను కాదు వేదోక్తకర్మలు స్వర్గఫలము కొరకు చెప్పబడినవి అని వాదించు దరిద్రులు వేదవాదులు అకూపాల్యమగు వేదమును దాని వినియోగమును తెలియలేక క్షుద్రముగా వినియోగించువారు – టెంకాయకొట్టి కొబ్బరి పారవైచి, పెంకును సూరి ఉంగరములు చేసికొని అలంకరించుకొనువారి వంటివారు ఇందు దోషము వారిదేగాని వేదమునకు సంబంధించినది కాదు

– [గీం రా I పే 33]

వేదసూక్తములు - విష్ణుని అంతర్యామిత్వము

విష్ణుసూక్తములను శ్రద్ధతో అధ్యయనము చేయువారికి సాపర్శ్యము, దర్శనజ్ఞానము, సంపద, ఆరోగ్యము, మోక్షప్రాప్తి కలుగును పురుష సూక్తము, జీవుడను పురుషునియందు దర్శనమిచ్చుచున్న పరమపురుషుని దర్శింపచేయు పురుషోత్తమ ప్రాప్తియోగము శ్రీ సూక్తము నామరూప

గుణాత్మకమైన ప్రకృతిలోని పరాప్రకృతిని జగన్మాతగా స్థాపించుచున్నది రుద్రమూర్తము ఈ దృశ్యప్రపంచమందలి సమస్త రూపములను అంతర్యామి రూపములుగా స్థాపించుచున్నది సరస్వతీమూర్తము ఈ సృష్టి సమస్తమును సృష్టికర్తయొక్క ఉచ్చారణ రూపమైన వాక్ప్రవాహముగా దర్శింపజేయు చున్నది ఇవ్విటి యిందలి అంతర్యామిని విష్ణుమూర్తము స్థాపించుచున్నది

— [వి మూ పీఠిక]

వేదార్థము

వేదమునందు వేదార్థమే ప్రధానపంగాని అభిధార్థము, లక్షణార్థము, వ్యంగ్యార్థము ప్రధానముగాను వ్యంగ్యార్థము మాత్రమే ప్రాధాన్యము వహించినపుడు దానిని ధ్వనియందురు ఈ ధ్వనివాక్యాలోనే కథాంశములు, రహస్యములు బోధించినచో దానిని వేదార్థమందురు

— [అ దే ఉపోద్ఘాతము]

వేది

వేది యనగా యజ్ఞవేదిం లేక యజ్ఞమునకు కేంద్రమున గల అరుగు బాహ్య యజ్ఞమున సూర్యుడే యజ్ఞవేదిక వానిచుట్టను సృష్టియజ్ఞము జరుగు చుండును వానియందే అగ్నిహోత్రస్వరూపమై యుండును, కిరణాది వ్యూహముల రూపమున దేవతలను, లోకములను వెలువరించుచుండును నరునిలోని 'ఇది అనువాడు భాసమై వ్యక్తమన్నదో అదియే యజ్ఞవేది అదియే ఈ దేహమునందు పృథివీతత్త్వమునకు పరమైన అంతము లేం మిక్కిలి లోపలి భాగము ఇది శిరస్సున భావమయముగా నుండును కనుం శిరస్సే ఈ దేహమున యజ్ఞవేదిం

— [సు యా వే 142]

వైవస్వతుడు

సూర్యునియొక్క పుత్రుడు వైవస్వతుడు పురాణములలో గూడ యముడు సూర్యునియొక్క పుత్రుడుగా వర్ణింపబడ్డాడు శరీరం వదిలిపెట్టటాన్ని మనం మృత్యువని పొరపాటుగా పిలుస్తున్నాం దీని రహస్యమేమిటంటే మృత్యువనేటు వంటిది లేదు శరీరములు వస్తూపోతూ వుండటం సహజం నిద్రరావటం, నిద్రనుంచి మెలకువ రావటం ఎలా మృత్యువుకాదో అలాగే శరీరం వదిలిపెట్టటం, శరీరం ధరించటంకూడ మృత్యువు కాదని తెలియచేయటం అనేవి శరణాలలో ప్రాసమైనటువంటి భాగం ప్రకృతిలో జరుగుతున్న ప్రక్రియలను పరిశీలిస్తే అసలు నిజమేమిటో తెలుస్తుంది మనకు నిద్రరావటం, మెలకువ రావటం ఎలా మృత్యువుకావో, శరీరం వదలి పెట్టటం ధరించటంకూడా అలాగే మృత్యువుకాదు ఏటినైతే జనన మరణా లనుకుంటున్నామో అవి నిజంగా జననమరణాలుకావు ప్రకృతిసిద్ధమైన సహజ ప్రక్రియలు

– [కి ఉ పే 5-6]

శతధన్వుడు

నూరుధనుస్సులు ఏకకాలంగా నొకేమారు నూరు ధనుస్సులయందు ప్రయోగములో దృష్టిసంధానము చేయువాడు. మరియు అక్షము ధనుస్సు అను పదములకు సంకేతార్థమున్నది చక్రాకారమైన ఆకాశపరిధిని సూర్యుడు కేంద్రము కేంద్రమునుండి పరిధికి ప్రసరించు కిరణములదారులు అక్షములు (Spokes) సూర్యునిచుట్టును గ్రహాదులు తిరుగుట కేర్పడిన మార్గములు ధనుస్సులు వేదవాఙ్మయమున ధనుసు, ధన్వ అను పదములు పరిధి భాగములకు (Arcs) పర్యాయములుగా వాడబడినవి సూర్యుడు వేలకరణము లలో ధ్రువములుగా దారులేర్పరచి చక్రాకారమైన తారాలోక సృష్టిని సలుపుచున్నాడు కర్తగా ప్రవర్తించువాడని భావము

– [రు మా పే 71-72]

శిపివిష్టుడు

జలములను పానము చేయునవి సూర్యకిరణములు వానియందు అంతర్యామిగ ప్రకాశించి భూమికి జీవుల రూపమున దిగివచ్చి మరల దృష్టి రూపమున జలములను పానముచేయు వివిధ మూర్తులు కలవాడు ఇట్టి సృష్టి స్థితి లయములలో స్థితి కారకుడైన అంతర్యామి లేక విష్ణుమూర్తి అని యర్థము కనుకనే శిపివిష్టుడు అనగా విష్ణువని పురాణములు కీర్తించును నారాయణుడు అను పదమునకిది వ్యాఖ్యానము నారము అనగా జలములు జలములో తన అయనములు లేక మార్గములుగా కలవాడు నారాయణుడు ఈ అయనములు ఉత్తరాయనము, దక్షిణాయనము అని రెండువిధములు

– [దు సూ పే 72]

శుక్లగతి - కృష్ణగతి

సూర్యోదయము నుండి మరల సూర్యోదయము వరకుగల కాలమును రెండు భాగములు చేయగా రెండవభాగము రాత్రి రాత్రికాలమున జీవుడు చక్షురింద్రియ ద్వారమున బాహ్యప్రపంచమును గాంచి అనుభవించును ఈ కాలవిభాగమునందు అనగా రాత్రియందు భూమిపైనున్న జీవులకు సూర్య బింబము క్రిందివైపున తిరుగుచుండును ఈ స్థితిలో పృథివీతత్త్వమునకు పైస్థానము సూర్యునకు క్రిందిస్థానము ఏర్పడును అనగా ఆత్మజ్ఞానమునకు క్రిందిస్థానము లేక దానియెడల జీవికి నిద్రావస్థ లగుచున్నది రాత్రికిని, నిద్రకును, సృష్టియొక్క భౌతికస్థితికిని, జీవి యొక్క మృత్యు స్థితికినిగల సామ్యమును సంప్రదాయజ్ఞులు సాధించిరి దీనికన్నిటికిని దక్షిణాయనము తోను, కృష్ణపక్షముతోను సామ్యమున్నది దీనిస్థితి ననుభవించు జీవద్రష్ట కృష్ణగతిలో పోవుచున్నదందురు ఇదియే పితృయానము పగటికిని, జాగ్రదవస్థకును, జీవచైతన్యమునకును, శుక్లపక్షమునకును ఉత్తరాయణము నకును అట్టి సామ్యమే ఉన్నది ఈ స్థితి ననుభవించుచున్న జీవిని శుక్లగతి పొందుచున్నాడందురు ఇవి రెండును జగత్తునకు శాశ్వతమైన దారులు" అని భగవద్గీత చెప్పుచున్నది

– [మ సూ పే 66 67]

శింశుమార చక్రము

శింశుమార మనగా నొంజాలి తాబేలు శింశుమార చక్రమనగా తాబేలు ఆకారముగా నూహింపబడిన తారకా చక్రము ఆకాశమున మనకు కనిపించు తారకలు అసంఖ్యాకములు అందొక్కొక్కటి యొక్కొక్క సౌర కుటుంబము అందు మనకు మిక్కిలి దగ్గరగానున్న తారకయే మన సూర్యుడు మిగిలినవానిలో మన సూర్యునికన్న మిక్కిలి పెద్ద తారకలు కూడ చాలాగలవు [జ్యేష్ఠ (Antares) అను తారక మనకందుబాటులో నున్న వానిలో మిక్కిలి పెద్దది కనుకనే జ్యేష్ఠయని దానికి పేరుపెట్టిరి]

ఇట్టి తారకలు సౌరకుటుంబము పైనను, తద్ద్వారమున భూమిపైనను ప్రభావము చూపుచుండును భూమిపైగల జీవరాసులు, అందు నరులు, వారి జాతుల ప్రత్యేక లక్షణములు ఈ తారకలచే ప్రభావితమగుచుండును అంతేకాదు, అరుదుగా కొందరు వ్యక్తులుకూడా ఒక్కొక్క తారకా ప్రభావమున పుట్టుచుందురు వారు నరజాతికి కావలసిన కొన్ని ధర్మములను ప్రవేశింపజేసి పోవుదురు రాముడు, కృష్ణుడు, బుద్ధుడు, మైత్రేయుడు, మాస్టర్ సి వి వి మొదలైనవారు అట్టివారు వారు కాలకాలములందును భూమికి దిగివచ్చి ధర్మసంస్థాపనము చేసిపోవుటను గూర్చిన కాలజ్ఞానమంతయూ యీ తారకల స్థానముపై నాధారపడి యున్నది మనకొక్కొక్క తారక ప్రభావము తెలిసిన కొలదియు కాలజ్ఞానము కలుగును

ఇతిహాస పురాణములలో చెప్పబడిన కథలలో చాలావరకు ఈ తారకా ప్రభావముల కర్తవ్యములున్నవి భాగవతమున దీనికి కావలసిన విజ్ఞానమంతయు పంచమస్కంధమున నివురుగప్పిన నిప్పువలె యున్నది ఈ తారకల స్థానములను ప్రత్యేకముగా గుర్తించుటకై ఒక్కొక్కదానికే సార్థకమైన నామకరణము కొన్ని తారకల గుంపుల ఆకార విశేషములు వర్ణింపబడినవి అట్టి వాటిలో ముఖ్యమైనదే ఈ శింశుమార చక్రము భూమిమీద నిలబడి చూడగా భూమధ్యరేఖకు ఉత్తరము వైపునగల ఆకాశపు డిప్పయందలి తారకా వ్యూహము ఇందు చెప్పబడినది మన ఉత్తరధ్రువమున కెదురుగా ధ్రువతార యున్నది దానికన్న ఎత్తుగా మనకు కనిపించు తారకలులేవు కనుక ధ్రువ

తారనుండి మనవైపునకు దిగువుగా ఈ గుంపు గుర్తింపబడినది తోకవివర ధ్రువతారయుండి పైనుండి దిగువుగా దిగుమన్న తావేలు ఆకారములో మిగిలిన తారకలన్నియును దేహస్థానములయందుపదేశింపబడినవి దీనితోక నుండి మాటిగా దిగువ మన భూమియొక్క ఉత్తర ధ్రువమున్నది దీనినుండి దక్షిణ ధ్రువమునకు పొడిగింపబడిన రేఖ నూహించినచో మేరుదండమన బడును ఈ మేరుదండమును ఉత్తరముగా పొడిగించి ధ్రువతారకు కలిపినచో తావేటిని రెండు సమభాగములుగ చూపించురేఖ యేర్పడును దాని వర్ణనమే ఈ శింశుమార చక్రముగా యీ రేఖకు అటునిటు తారకలు న్యాసముచేసి చెప్పబడినవి

— [శ్రీ భా ప్ర XIII పే 19-20]

శ్రీ

దక్ష సంకల్పమైన సంసారబంధములలో శివశక్తి ప్రాణస్వరూపిణియై యుండును సహస్రారమండలి మహాబలహీనములను భరించని స్థితికి తెచ్చి జీవునకు వైరాగ్యము కలిగించి, యోగమార్గము పట్టించును దానితో జీవునకు దేహసంబంధము తెగిపోవును ఈ శక్తినే శ్రీవిద్యాపరులు శ్రీ యందురు తాంత్రికులు కుండలిని యందురు

— [శ్రీ భా ప్ర VIII పే 51]

శ్రీ చక్రము - ఒక సమన్వయము

పురుష దేహమునకు ద్వారములు తొమ్మిది శ్రీ దేహమునకు సంతతిని కనుటకు పదియవ ద్వారము కల్పింపబడినది ఇది తంత్ర శాస్త్రమందు గుప్తముగా ఈ విధుల విధమున సంకేతింపబడినది

1 = జీవుడు 9 = పురుష దేహము 10 = శ్రీ దేహము జీవుడు దేహము ధరించినపుడు 1+9=10 ఇచ్చట 10 అనగా జీవుడును, అతడు గర్భస్థుడై యుండుట శ్రీ పురుషులు భౌతిక సంయోగము చెందినపుడు 9+10=19=1+9=10 శ్రీ గర్భమును ధరించి సంతతిని కనుట ఇది

సంకేతము ఇందు పదినేడు సంఖ్యలే గర్భధారణమునకు పనిచేయు దేవతలు మనము వినియోగించు నట్టివి అంకెల బొమ్మల పేర్లుగాని అంకెలు కావు అంకెలు బొమ్మలకును పేర్లకును అందవు అవి ప్రకృతిలోని ప్రజ్ఞలైన దేవతలే కాని మన కందునట్టి బొమ్మలును, పేర్లును కావు కనుకనే లోక వ్యవహారమున మన మెరిగిన జీవు లందరును పేర్లు, ఆకారములు మాత్రమే కాని జీవులు కారు వానియం దంతర్యాములై జీవులుందురు వారు విత్తనములుగా ఎంతగా వారియం దంతర్యాములై అంకెలుగా నుందురు వారే ప్రజాపతు లనబడు దేవతలు

తంత్ర గ్రంథములలోని అంకెల తత్త్వమునకును, పురాణములలోని ప్రజాపతుల సర్గమునకును గల ఒక్కని సంబంధమును బుద్ధిమంతులు ధ్యానమున సాధింపవలెనే గాని అది పుస్తకములలోని కెక్కదు ఈ మొత్తము అర్థమును శ్రీ విద్యగా ప్రదర్శించిన ఆదిశంకరులు సౌందర్యలహరిలో యీ విధము విధముగా వివరించిరి

శివుడు శక్తి=2 త్రిమూర్తులు=3 వారి శక్తులు లేక నాళ్యలు=3 పరాశక్తి=1 మొత్తము 2+3+3+1=9 ఈ తొమ్మిది తత్త్వములను శ్రీ చక్రమందలి తొమ్మిది త్రికోణములుగా నుపదేశించిరి అందు నాలుగు త్రిభుజములు శ్రీకంఠులు లేక ఊర్ధ్వ ముఖములు అయిదు త్రికోణములు శివయువతులు అధోముఖములు వీనితో నవాత్మ యనబడు తొమ్మిది యంకెల తత్త్వమైన సృష్టి మూలము 9×3=27 నక్షత్రములుగా నేర్పడి చంద్రుని గమనముగా ప్రతి గర్భధారణమై 28వ దినము ఋతుకాలమైనది ప్ర నారూపమైన వాక్దేవత పదునారు చంద్రకళలను స్వీకరించి జీవుల చైతన్యము గా దిద్దుకొనుచు షోడశి యనబడుచున్నది ఒక్కొక్క కళ నాలుగు వాక్కుల యుచ్చారణగా వ్యక్తమగుచు 16×1=61 అక్షరములుగా సృష్టి యేర్పడినది ఇవి సృష్టిపారమున అక్షరములు అక్షరము లనుటను సంస్కృతమున తంత్ర మని పేరు ఇవియే చతుష్షష్టి తంత్రములు అంతే గాని 61 గ్రంథములని గాదు ఇన్నిటియందు అంతర్యామిగా స్వతంత్రమైన నీ తంత్ర మున్నది అని శంకరుడు అమ్మవారిని స్తుతించిరి

భూమి, జలము వాయువు, అగ్ని ఆకాశము అనునవి పంచభూతములు మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము అనునవి పంచభూతములతో చేయబడిన యంత్రములు నడుపుటకు పెట్రోలు వంటివి ఈ ఎనిమిదియు నా ప్రకృతులని భగవద్గీతలో కృష్ణుడు చెప్పెను ఇవి కాక తొమ్మిదవది నా దివ్య ప్రకృతి యనియు, అదియే జీవులకు తల్లి యనియు కూడ చెప్పెను ఇదియే ఆదిశంకరులు చెప్పిన అమ్మవారు ఇన్నిటియందు గల అంతర్యామియే అయ్యవారు లేక భగవంతుడు సకనే అమ్మవారు అయ్యవారు అతని అంతర్యామిత్వములోనివే నేనే యీ సృష్టికి తండ్రిని తల్లిని సృష్టికర్తను ధాతను అని కృష్ణుడే గీతలో చెప్పెను

— [శ్రీ భా ప్ర పే 64-66]

శ్రీనివాస విద్య

పురుషసూక్తములతోబాటు శ్రీ సూక్తమునకు స్థానమున్నది సహస్రశీర్షా యని ప్రారంభించు పురుష సూక్తమునకును, హిరణ్యవర్ణామ్ అని ప్రారంభించు శ్రీ సూక్తమునకును మొదటి అక్షరములైన స కార హ కారములలో సోహం అను మంత్రము దర్శింపబడినది ఇది మానవుల ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసముల యందు సహజమైన హంస మంత్రమై యొప్పారుచున్నది సోహం అను మంత్రమున ప్రణవమైన ఓంకారము దాగియున్నది అది ఎట్లనగా సోహం మంత్రములోని హల్లులైన, స కార హ కారములను తొలగించినచో ఓం అని మిగులును దీని నాధారముగాగొని శ్రీ సూక్త, పురుష సూక్తముల యుపాసనా సంప్రదాయ మొకటి యేర్పడినది అది యెట్లనగా పురుష సూక్తమున అనుష్టుప్ ఛందస్సులో నున్న మొదటి పదునైదు ఋక్కులను శ్రీ సూక్తమందలి మొత్తమైన పదునైదు ఋక్కులను స్వీకరించి విదర్భితము చేసి గానము చేయుదురు కృష్ణపక్షమున మొదట పురుషసూక్తములోని మొదటి మంత్రమును తరువాత శ్రీ సూక్తములోని మొదటి మంత్రమును అటుపైన పురుష సూక్తము లోని రెండవ మంత్రము ఈ విధముగా అల్లికచేసి గానము చేయుదురు శుక్లపక్షమున శ్రీ సూక్తమున మొదటి ఋక్కుతో ప్రారంభించి అట్లే చేయుదురు ఇట్లు నలుబది దినములు

ఉపాసించుచు మారేడు చెట్లక్రింద నివసించి, భిక్షాటనముచేసి మారేడు దళములతోను, పద్మములతోను హోమము చేయుదురు అనుదినము సంక్రాంతయైన భాగవతములోని నారాయణ కవచము పారాయణచేయుదురు దీనివలన భోగ మోక్షప్రదమైన వెలుగు భక్తి నావేశింపి, ఏడుతరముల వరకు ఇహపర సౌఖ్యప్రదమగును ఈ యుపాసనాప్రక్రియకు శ్రీనివాస విద్య యందురు తిరుపతి యందలి వేంకటేశ్వరుని పీఠము ఈ మార్గమున ప్రతిష్ఠితమైనదని యొక సంప్రదాయము దీనికి నిదర్శనముగా ప్రతి శుక్రవారము వేంకటేశ్వరునకు మారేడు దళములతో నభ్యంగనము జరుగుచుండెడిది

– [శ్రీ సూ పరిచయం 5-6]

శ్రీ విద్య

శాక్త విద్యలలో మొట్టమొదటిగా తంత్రములయందు పేర్కొనబడిన శ్రీ విద్యకు శ్రీ సూక్తమే మూలము శివశక్త్యాత్మకమైన సృష్టి తంత్రము, శివుడు నిర్వికారుడు గనుక శక్తినే శ్రీమూర్తిగా నారాధించుట ఆమెను పరమాత్మగా దర్శించుట శ్రీ విద్యయొక్క సారాంశము ఇది పదునెనిమిది పురాణములను, ఉపపురాణములను పరిశీలించినచో లక్ష్మీ వైభవమును వర్ణించుట లక్ష్మిని స్తుతించుట లేనిగ్రంధము లేదనియె చెప్పవలెను [illegible]! నీవు కలవాడు – కలవాడు! లేనివాడు — నీవు లేనివాడు! అని శ్రీనాథుడు కాశీఖండమున వ్యాసుడు చెసిన కొల్హాపుర లక్ష్మీ స్తుతిలో కీర్తించినమాట సత్యము లోకమున సంపదను మానవుల మనస్సులచే ప్రసారము చేయించగల ధనమునకే ఎంత వ్యామోహమున్నదో మనము చూచుచునే యున్నాము ఇకదానికి మూలమైన వస్తుసంపదపై వాంఛకు గల భావబలమెంతటిదై యుండవలెను ? దానిని సక్రమమైన మార్గమున నిలిపి న్యాయపథమున ఇహపరసౌఖ్య సమన్వయము చేయగల శక్తియే శ్రీ దేవత గనుక జ్ఞానులకు శ్రీ సూక్తముపై నింతటి విలువయుండుట ఫలాపేక్షగల యజ్ఞానులకు దానిపై ఇంత వ్యామోహముండుట సహజమే యనిపించును

— [శ్రీ సూ పే 6 7]

శ్రీ సూక్తము

శ్రీ సూక్తమని ప్రసిద్ధిచెందిన ఈ మంత్రమయ మహాసూక్తము ఋగ్వేదము నందలి పరిశిష్ట సూక్తములోనిది భరతభూమి యందు ఆసేతు హిమాచలము వ్యాప్తిలోనున్న వేదసూక్తములలో నిదియొకటి ఇందు కీర్తింపబడిన దేవత శ్రీదేవి వేదసంప్రదాయము ననుసరించి దేవతలనగా దేవుని, పరబ్రహ్మమునకు ప్రతినిధులైన మూర్తులు వేదములందు, ఉపనిషత్తుల యందు, పురాణముల యందు తంత్రముల యందు, స్తోత్రముల యందు కీర్తింపబడిన దేవతలు పలువురున్నను, దేవుడొక్కడేయనియు, దేవతలందరు వాని రూపాంతరములనియు భారతీయ సంప్రదాయము

వేదము ననుసరించి భగవంతుడు పురుష మూర్తిగను, స్త్రీ మూర్తిగను వర్ణింపబడెను సృష్టిలో జీవులు స్త్రీ పురుషభేదమున వర్తించుచుండుటయే దీని సత్యత్వమునకు నిదర్శనము దేవుడు సత్కృత్యమున కీలకుడు వాని నుండి దేవతలు ఉద్భవించుటకు కావలసిన శక్తియొక్కటి వానియందే యిమిడియుండ వలెననుట బుద్ధికి సహజముగా గోచరించు సత్యము అట్టి శక్తిని వేదములలో అదితి అనిరి ఆమెనుండి దేవతలును, సమస్తమును జనించుట జరుగుచున్నది వారిలో శ్రీదేవి యను దేవత నామము, రూపము, పరిణామములతో సృష్టి సంపదగా వ్యక్తమై అంతర్యామి వైభవముగా వర్తించును ఈ దేవత పరమాత్మయొక్క విష్ణుతత్త్వము నాశ్రయించి యుండుటచే శ్రీదేవి యని పిలువబడును లక్ష్మి యనగా లక్షణము లేక చిహ్నము నామరూపాది చిహ్నముల కధిదేవత యగుటచే లక్ష్మియనియు వ్యవహరింపబడును సూర్యమూర్తియగు భగవంతుని కిరణరూపమును ఆశ్రయించి యుండుటచే హిరణ్మయి, సూర్య అను పేర్లతోగూడ వ్యవహరింపబడును వెన్నెల రూపమున చంద్రు నాశ్రయించి యుండుటచే చంద్ర అనియు కీర్తింపబడును

సుప్రసిద్ధమైన శ్రీ సూక్తము భోగ మోక్షప్రదమైన మంత్రోపాసనగా భారత భూమియందు భక్తిమార్గ మవలంబించిన యాస్తిక బృందముచే నుపాసింపబడుచున్నది ప్రత్యేకముగా శ్రీ సూక్తము పారాయణ చేయుట

తంత్ర ఆగమ వైదికమార్గములలో యజ్ఞస్వరూపముగా వ్రతహోమాది నిష్ఠలతో ఉపాసనము చేయుట మరియు నే దేవతోపాసనమునందైన శ్రీ సూక్త విధానంతో షోడశోపచార పూజ చేసికొనట యను వివిధ మార్గములతో దీని వినియోగము సుప్రసిద్ధము తంత్రోపాసనాక్రమమున ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాది ఫలసిద్ధికోరి వ్రతానుష్ఠానము చేయువారు నియమిత కాలము మారేడు చెట్టుక్రింద నివాసముండి మారేడు పండ్లను ఆహారముగా స్వీకరించి, మారేడు ఆకులతో హోమము అర్పణము చేయుమార్గ మొకటికూడా కలదు 'వనస్పతిస్తవ వృక్షోఽథ బిల్వః' అను శ్రీ సూక్త వాక్యమున దీని సూచన యున్నది వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపకులైన శ్రీ విద్యారణ్యస్వామి ఈ యుపాసన చేసి సిద్ధుడై యొక కొండగుహలో వున్న బంగారమును త్రవ్వించి, విద్యానగర రాజ్యస్థాపనకై వారివార బుక్కరాయలకు తోడ్పడినట్లు జనపరంపర కూడా కలదు

— [శ్రీ సూ పరిచయం పే 3-5]

సగరపుత్రుల కథ - అంతరార్థము

అనంత తత్త్వము మహావిష్ణువని, సదాశివుడని, పరబ్రహ్మమని, పరా దేవియని ఆయా మతాల శాస్త్రజ్ఞులచే వివిధములైన పేర్లతో వ్యవహరింపబడుతుంటుంది దానినుండి సృష్టి సంకల్పం ఏర్పడిన వెనుక పరమాణువులు సృష్టింపబడతాయి అవి ఎల్లప్పుడు ఒక క్రమం ననుసరించి ఆకారాదికమును కల్పించుకుంటాయి (నీటినుండి మంచుగడ్డలు కట్టుకొనట్టు, పాకం నుండి పటికబెల్లం అచ్చులు కట్టినట్లు, సముద్రజలమునుండి ఉప్పురాళ్ళు కట్టినట్లు కట్టుకుంటాయి ఈ వివిధ పదార్థముల స్ఫటికములకు దేని నిర్దిష్ట రూపాదికము దానికి ఉంటుంది) ఈ పరమాణువుల నుండి అణువులు మొదలైనవి ఏర్పడుకుంటాయి అనంతతత్త్వమైన మహావిష్ణువు నుండి పరమాణువులు పుట్టుకునే సంకల్పశక్తి రజస్సనబడుతుంది ఇది బ్రహ్మతత్త్వము మరల సృష్టి పూర్తిఅయిన వెనుక ఈ అణువులు లీనమవుతాయి ఇలా లీనమయ్యేశక్తి తమస్సు అనబడును ఇది రుద్రాత్మకము ఈ రెండుశక్తులను సృష్టి లయము అంటారు ఈ నడుమ ఉన్నదానిని స్థితి అంటారు అది సత్త్వగుణాత్మకము

అది విష్ణుశక్తి అవుతుంటుంది ఈ మూడుశక్తులు త్రిమూర్త్యాత్మకములు సృష్టికి ముందున్న మహావిష్ణుత్వమే ఈ స్థితిలో విష్ణుశక్తిగా భావించి, ఈ జగన్నాటకమునకు అధ్యక్షత వహిస్తుంది కనుకనే వేదాలు విష్ణువును స్తుతించే సూక్తాలలో ఆ తత్త్వము మాత్రచేత పరమము (పరిమాణమునకు అవ్వలనున్నది) అనియు, రజస్సులను నిర్మాణము చేయునది అనియు, మూడు పదములలో విక్రమించునది అనియు స్తుతించారు

ఈ మహాశక్తి అణువులు కట్టుకొన్నది మొదలుగ పరల అణువులు భగ్నమయ్యే వరకుగల స్థితులకు రెండువిధములైన కొలతలు ఉన్నాయి అందు ఒకటి దేశాత్మకము ఇది అండాకారముగ వర్తిస్తుంది రెండవది కాలాత్మకము ఇది మండలాకారముగ వర్తిస్తుంది అందు మొదటిది పరిభ్రమణాత్మకమైన సంకల్పకేంద్రము నుండి ప్రకృతి పరిధివరకు తేజోరూపంలో వ్యక్తమవుతూ ఉంటుంది ఈ వ్యక్తతంలోని గమనంలో కాలపరిభ్రమణం వర్తిస్తూ వుంటుంది ఈ మొత్తం దేశకాలాత్మకమైన తత్త్వం సగరుడుగ ఈ కథలో రూపింపబడినది అందు ఒక మండలాకృతమైన పరిభ్రమణం మొత్తం ఆరు సంఖ్యచేత అధిష్ఠింపబడి వుంటుంది (సంఖ్యలన్నీ సృష్టి నిర్మాణాత్మక దేవతా శ్రేష్ఠులలో ఒకగణము) ఈ సృష్టి వర్తిల్లియు పదేసి పదేసి సంఖ్యలుగ పెరుగుతుంది (పురుషుడు దశాంగుళముగా వ్యక్తమాయెనని పురుషసూక్తము చెప్పుచున్నది అందుచే మండలాత్మకమైన ఒక సృష్టి అంతయు అరవై సమభాగములుగ విభజింపబడునది $(6 \times 10 = 60)$ దీని ననుసరించియే మన ప్రాచీనులు అహోరాత్ర పరిమాణమును అరవై ఘడియలుగ అందొక్కొక్క ఘడియ 60 విఘడియలుగ విభజించినారు మొత్తం $(60 \times 60 = 360)$ అంతర్భాగాలు దీని ననుసరించియే పరిభ్రమణాత్మకమైన మానవునకు మూడువందల అరవై భాగములు (డిగ్రీలు) వచ్చినవి ఈ మానంలోనే జ్యోతిశ్చక్రము (రాశిచక్రము) వర్తిస్తుంది ఇక దీనిఅభివృద్ధి సంబంధించిన దశాంగుళత్వమైన మానము $6 \times 10 = 60$ $60 \times 10 = 600$ $600 \times 10 = 6000$ ఇలా అంతులేకుండా విచ్చుకొంటుంది అంటు మూడులోకములలో మూడుపర్యాయములుగ విచ్చుకొన్న ఈశక్తుల మొత్తము అరవైవేలమంది సగర పుత్రులుగ రూపింపబడినది

మహావిష్ణువు నతికారకుడైన విష్ణువుగా దిగివచ్చిన వెనుక ఈ సృష్టి లోని దేశకాలాత్మక అత్తయితో అంతర్లీనుడై కనపడుచుండిపోతాడు దానినే కృష్ణతత్త్వము అని, నీలదేహుడు అని, కపిలవర్ణుడు అని వివిధములుగ శాస్త్రములు కర్తింపినవి అందు కపిలుడనగా సృష్టి తత్త్వములోని అంతర్భాగములకు, అద్ జ్ఞానమునకు అధిపతి ఆ జ్ఞానమునే ప్రాచీనులు సాంఖ్య మందురు సృష్టి అండంలోకి విష్ణువుగ దిగివచ్చినపుడు అతడు మొటమొదట సృష్టితత్త్వములను వేర్వేరుగా ఎర్పరిచి కేకతో ఆహ్వానించినట్లు సంకల్పించి ఆకారాదిసముకులకు, సంఖ్యా పరిగణనాత్మక సాధనములకు ప్రథమ కారణ మవుతాడు అట్టి స్థితిలో అతనిని విశ్వకర్మ అని వేదములు, కపిలుడని ఉపనిషత్ పురాణాది శాస్త్రములు సంకేతించినవి సంకల్పాత్మకముగ అతడు దేవతలను కేకపెట్టి పిలిచిన ఉచ్చారణమే పురుషమేదము అనబడే యజ్ఞంలో కేకఅయి ప్రకృతిని సకల సృష్టికరాంగా, జీవుని శరీరముగా ఎర్పాటుచెస్తుంది దేవతకొరకై ఇలాపెట్టి కేకనే దేవహూతి అని పురాణములు సంకేతించినవి కపిలుడు సాంఖ్యశాస్త్రమును భూమిపై ప్రవర్తింప వేయడానికి దేవహూతి గర్భంలో బాలుడై జన్మించాడు అతడు గర్భస్థుడైనపుడే దేవహూతిని పిలిచి ఇరువదినాలుగు తత్త్వములకల జగన్నిర్మాణమును బోధించునట్లు భాగవ తాది పురాణములు ఉపదేశించుచున్నవి ఈ విధంగా సృష్టిలో యజ్ఞాత్మక మైన కర్మను ప్రవర్తింపజేసే శక్తులను సిద్ధులు (Principles) అంటారు కపిలుడు ఈ కారణంచేత ఒక మహాసిద్ధుడు యోగసిద్ధిచేత ఈ స్థితిని దర్శించినవారిని కూడ సిద్ధులంటారు అది సామాన్యార్థము యజ్ఞప్రవర్త కులు అయిన దైవశక్తులను సిద్ధులని వ్యవహరించుట విశేషార్థము ఈ సిద్ధులు దేవతలకన్న పైస్థాయిలోనివారు, దైవములనదగువారు ఈ కపిలుని గూర్చి చెప్పుచునే భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునకు తన విభూతులను తెలుపుచు నేను సిద్ధులలో కపిలుడను మునిని, అని చెప్పెను కపిలుడు తల్లి కుపదేశించిన సాంఖ్యాత్మకమైన జ్ఞానములోని ఇరువదినాలుగు తత్త్వము లేవనగ పంచభూతములు, పంచకర్మేంద్రియములు, పంచజ్ఞానేంద్రియ ములు, పంచతన్మాత్రలు, మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము అనబడునవి వీని కవ్వల ఇరువది అయిదవవాడు పురుషు డనబడు వానె

దేశకాలాలగి ఎత్తైన అంతర్యాములన్నియు పరిభ్రమించి వచ్చి పురుషుడైన ఈ కపిలునియందు లీనమవుతాయి దానినే సగరునిపుత్రులు అరువదివేలమంది కపిలుని దృష్టిలో భస్మమయినట్లుగా నిరూపించటం జరిగినది సృష్టియందు సమస్తమయిన తత్త్వము సమానమైన వేగాత్మకమై ఉంటుంది అది కపిలుని కదలదు దానియందు అంతరము మండియు నుండదు (All Neutral) ఈ తత్త్వము దేశకాలాత్మకంగా సదా స్వతంత్ర పొందినపుడు సమమైన అవ వేగాత్మకతను కోల్పోతుంది ఈ మార్పునే అసమంజసుడు (అ+సమ+అంజసుడు) అని పేర్కొనుట జరిగినది ఈ మార్పునుండి సూర్యాత్మకమైన కిరణము మహాకాశమునుండి వ్యక్తమగును ఈ మార్పునే అంశుమంతుడని చెప్పినాడు ఈ విధంగా సూర్యవంశము యొక్క మొదటిశక్తుల అవతరణము కీర్తింపబడెను సూర్యవంశము అనగా ? సూర్యుని కిరణములనుండి దిగివచ్చిన వంశముని మాత్రమేకాదు సూర్యులు నిర్మాణం కావడానికి పూర్వముకల దైవాత్మక శక్తుల వంశక్రమమని అర్థము సూర్యాత్మకము, ఇంద్రాత్మకము అయిన తేజస్సులు సృష్టి సంకల్పము ప్రారంభమునుండి ఉన్నాయి వాని వ్యక్తరూపములైన గోళాకారాలే మన మెరిగిన సూర్యుడు, ఇంద్రుడు

– [రా ప్ర పే 95 100]

సత్త్వస్థితి

వ్యవసాయాత్మకము కాని బుద్ధి అనేక శాఖలుగా పరుగెత్తును దాని వలన కామ, క్రోధ, భయ, లోభాదులు మనస్సుయొక్క వికారములుగా నుద్భవించి, బహుశాఖలుగా పరుగెత్తుచుండును వివిధ కర్మలు నిర్దిష్ట ఫలముల కొరకేయని విశ్వసించు స్వర్గపరులు ఎప్పుడును దుస్థితిని పొందుచున్నారు

లోకమున ఆచరింపబడిన కర్మల వంటివే వాని యనుభవరూప విజ్ఞానమునందును ఆ యనుభవము భోగైశ్వర్య దృష్టి మూలమయిన మనస్సు కలుషితమైనపుడు తానుపొందు విజ్ఞానమునకు కలుషితముగా నుండును

ఈ కాలుష్యము సత్త్వరజస్తమస్సులు అనబడు త్రిగుణముల యొక్క సమ్మిశ్రమమున నేర్పడిన తన ప్రకృతి ననుసరించి యేర్పడును అట్లు జ్ఞానమంతయు త్రిగుణముల లక్ష్యములుగా కలుషితమగుచుండును జ్ఞానమే వేదము బుద్ధియోగము పొందనివారికి ఈవేదము ఆ త్రిగుణములచే కలుషితమగును అట్లుకాక కర్మాచరణ కౌశలమునందు లోకహితార్థమై మనస్సును వినియోగించగా, ఆ మనస్సుతోపాటు త్రిగుణములు కరిగిపోయి వేదము పరిశుద్ధముగా భాసించును

మనస్సునుండి పనిచేయు కామాత్మునకు ద్వంద్వములు సాక్షాత్కరించును ద్వంద్వములనగా సుఖదుఃఖములు లాభాలాభములు జయాపజయములు మున్నగువంటివి మనస్సుతో పనిచేయుచున్నంతకాలము వీని తప్పవు వీనినుండి బుద్ధిలోనికి చేరుకొనుటయే సత్త్వప్రాప్తి ఫలితమునుండి మనస్సు లోకహితమునకు చేరుచున్ననేగాని ఇది సాధ్యముగాదు

— [౪ం రా I పే 36 37]

సన్యాసి

కర్మలను సన్యసించుట, కర్మల నాచరించుట అను రెంటిలో సామాన్యముగా కర్మల సన్యసించిన వానిని సన్యాసి అందురు కర్మలనగా మనము చేయునవి అయినచో నిది సత్యమే కాని కర్మలు, మనచే చేయబడు నవికావు, మనము చేయునవి కాదు చేయుట, చేయకపోవుట అనునది ఇష్టానిష్టములను బట్టి ఏర్పడును కొన్ని చేయవలెనని అనుకొని మనము చేయుచు చేయరాదు అనుకొని కొన్నిటిని చేయుదుము ఈ పని అసలు మన స్వభావము ననుసరించి ప్రకృతి మనచే చేయించుకొనునుగాని మనము చేయుట, మానుట అనునది సత్యముకాదు కర్మలాచరించుట చేతనో మానుటవలన స్వభావము సన్యసించబడదు కావున కర్మల నాచరించుట మానుటవలన ఫలములపై సన్యాసము రాదు ఫలాపేక్ష విడుచుట సన్యసించుటయు, సత్కర్మ లాచరించుట వలన అహంకార మమకారములు తొలగును ఇదియే సన్యాసము

— [౪ం ధా I పే 171 172]

సప్త కిరణములు - సప్త స్వరములు

సప్తస్వరములు స్త్రీలుగను, సప్తకిరణముల ప్రజ్ఞలు పురుషులుగను వర్ణింపబడిరి ఈ ఏడుగురిలో ఆరుగురు జంటలుగా వర్తింతురు సప్తస్వరములలో షడ్జము మిగిలిన ఆరు స్వరములకును మాతృకమైన స్వరము ఇట్టి ఆరు స్వరములను పుట్టించుచు ఆయా స్వరముల యందును పుట్టును రంగులలో నీలము ఆకాశము దానినుండి మిగిలిన ఆరు రంగులును పుట్టుచున్నవి నీలము కలిసి ఏడై తెలుపున లీనమగుచున్నది షడ్జమునుండి బయలుదేరిన ఆరు స్వరములకు తర్వాత మరల రెండవ షడ్జముండును. మొదటి షడ్జమునకు ఆరు స్వరములును బిడ్డలవంటివి తెలుపు రెండవ షడ్జము వంటిది రంగులలో నీలము, స్వరములలో షడ్జము ప్రత్యేకత వహించియుండగా, మిగిలిన ఆరు స్వరములలో ఆరురంగుల జంటలు వర్తించుచున్నవి స్వరమునుండి రంగు పుట్టుట, రంగునుండి స్వరము పుట్టుట వేదవిద్య యందు ప్రసిద్ధము

— [స సూ పే 76 77]

సప్తతంతువు

సత్యలోకమున నేర్పడుచున్న సప్తతంతువు అనబడు యజ్ఞరహస్యము వేదఋషులచే సువర్ణసూత్రముగ దర్శింపబడినది ఏడురంగుల కిరణముల తోను, సప్తస్వరములతోను అల్లిక చేయబడియున్న, పృశ్ని యజ్ఞము ఇందు వర్ణింపబడినది సూర్యుని రూపమున నేర్పడిన స్వర్ణదేహమైన రథమునకు సప్తతంతువులుగా నివి కట్టబడియున్నవి దేవతలకుగూడ తెలియనట్లు నిహితమై యున్నవి వానినుండి ఏడురంగులు, ఏడు స్వరములు, ఏడు లోకముల ప్రజ్ఞలు పుట్టి వెలువడుచున్నవి అవి నరదేహమున సప్తధాతువుల నల్లుచున్నవి ఈ అల్లిక పడుగుపేకలుగా దేహనిర్మాణము జరుగుచుండగా, దానికి కారణములై సూర్యునినుండి ఏడుదారములు దిగివచ్చుచున్నవి కనుక నిలువుపోగులుగా వర్ణింపబడినవి వీనివలననే వెన్నెముక ఏర్పడి అందు షట్చక్రములు, సహస్రారము అనబడు ఏడు కేంద్రము లేర్పడుచున్నవి ఇవి ఏడు విధములైన ప్రజ్ఞలకును, వానినుండి వెడలుచున్న

శక్తులకును ముడులుగా నేర్పడినవి. తల్లిగర్భమున ఈ వెన్నెముక యందు ఎడుఁగోట్ల దారములలో కట్టి బిగింపబడినట్లు వెన్నెముక నిర్మింపబడి దాని చుట్టును దేహమల్లబడును

— [సు నూ పే 44 45]

సప్తర్షులు - సూర్యులు

తాము ఆచరింపవలసిన ధర్మముల శక్తులను, తమ్ము నియమింపిన దాని తత్త్వమును ఏర్పరిచినవారు సప్తర్షులు అనగా ప్రజ్ఞలు. వీరే మానవుని లో కూడా ప్రజ్ఞలుగా పనిచేయుచు, ఋష్యాకారమున ప్రకాశించి శాస్త్రముల పుస్తకకు, అధ్యయనమునకు, బోధపడుచు కొనుటకు కారకులగుచున్నారు

వీరు దేవతలనుండి పుట్టినవారుగా చెప్పబడిరి. వెలుగులనుండి పుట్టిన వారని అర్థము. ఈ వెలుగులు లేక దేవతలు బ్రహ్మలోకములలో కేవలము ధర్మములుగా నుండును. వారినుండి ఉద్భవించు ప్రజ్ఞలే ఋషులు. ఋషుల వలన సృష్టిధర్మముల క్రమము గుర్తింపబడి కూర్పు చేయబడును. దేవతల వలన సృష్టియజ్ఞమునకు ప్రవర్తనము, వినియోగము కలుగును. దేవతలు సౌరకుటుంబములను, జీవులను సృష్టింతురు. వానిని నివాసములుగా గొని ఋషులు ధర్మాచరణమునకై (సృష్టిధర్మముల ప్రవర్తనమునకై) వ్యక్తమగుచుందురు. వేదతత్త్వమున బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు అనబడు వెలుగుల ప్రజ్ఞల సంబంధమే ఋషులకు, దేవతలకు నడుమ వర్తించును. దేవతలనే వెలుగులే నివాసములుగా ఋషుల కొరకు కల్పింపబడెను. ఆ వెలుగులే సూర్యుని వెలుగులు. అందు వర్తించుచు, రంగుల కిరణముల మార్గమున జ్ఞానమును, ధర్మములను వ్యాపింపజేయుదురు

ప్రతి సూర్యుని యందును ఈ ఋషులందరు నుందురు. కాని ఒక్కొక్క సూర్యుడు ఒక్కొక్క ఋషి ధర్మమునకు ప్రధాన నివాసముగా నుండును. ఇన్నికోట్లయుండి సూర్యులను ప్రధాన ఋషుల లక్షణములచే ఏడు (7) గణములుగా నున్నారు. ఏడు గణముల సూర్యులలో ఒక్కొక్క గణము

నుండి ఒక్కొక్కరు చొప్పున వేరై, ఏడుగురు సూర్యుల చొప్పున గుంపులుగా
నేర్పడుదురు అందు ఏడుగురు సూర్యులొక్కొక్క గుంపుగా నేర్పడునపుడు,
ఏడుగురు ఋషులకు సంబంధించిన సూర్యులు ఒక ఆకారము కట్టుకొందురు
ఇట్టి ఏడుగురు సూర్యుల గుంపు లనేకములున్నవి మనకు కనిపించు సప్తర్షి
మండలము కృత్తికల గుంపు మొదలైనవినిట్టివే సప్తర్షి మండలమున
వశిష్ఠుడు ప్రత్యేకత వహించి మిగిలినవి సామాన్యత వహించెను కృత్తికలు
ఆరుచుక్కలొక గుంపై, వారి నడుమ ఏడవవాడు దృశ్యాదృశ్యుడుగా వర్తించు
చున్నాడు

సప్తర్షి ధర్మముల స్థితిక పరిణామము చెందిన సూర్యులందరుకు ఏడేసి
మంది చొప్పున గుంపులై కట్టుకొందురు ఇంకను ఈ సప్తఋషుల పరిణామ
స్థితిని చేరుకొనని కుజసూర్యులు వేరుగా వర్తింతురు వారియందు ఈ సప్త
ర్షుల ధర్మములు ఇంకను వ్యక్తములుకావు ఇట్టి కుజసూర్యులు అయిదుగురు
కలసి ఒక గుంపుగా నేర్పడి, ఒక సప్తర్షి మండలముతో సంబంధము పెట్టు
కొందురు ఇది గురుశిష్య సంబంధము వంటిది ఈ అయిదుగురు ఆ ఏడు
గురు కలసి ఒక ద్వాదశాదిత్య మండలమై ఒక కేంద్రముచుట్టును, పరిభ్ర
మించుచుండును ఇట్టి ద్వాదశాదిత్య మండలములు కొన్ని కోట్లున్నవి
మనకు సంబంధించిన సూర్యుడు తన ద్వాదశాదిత్య మండలమున గల కుజ
సూర్యులైదుగురిలో నొకడు వానిపై సప్తర్షి మండలము ప్రభావము పడు,
ఋషిప్రజ్ఞల యుపదేశమునకు సహాయము చేయుచుండును

ఈ సప్త ఋషులనుండి ఆధ్యాత్మిక కిరణములు ఏడు విధములుగా
మన సూర్యునకు ప్రసాదింపబడుచుండును వానిని స్వీకరించి అతడు మిగి
లిన గ్రహములతోపాటు మన భూమికిని ప్రసాదించుచుండును దాని
ననుసరించి ఈ భూమియందలి నరజాతులుకూడా ఏడు విధములైన ఆత్మ
లక్షణములు కలవారుగా నుందురు అందొక్కొక్క జాతిని పరిపూర్ణులకై
నడిపించుటకు ఆ ఋషిధర్మము ప్రధానముగా గల మానవుడు ఈ భూమిపై
జన్మలెత్తుచు తన కర్తవ్యమును నిర్వహించుచుండును అట్టి దేహధారులగు
ఋషులు ఏడుగురు ఎప్పుడును ఈ భూమిపై గురుత్వము వహించుచుందురు
వారిశిక్షణనే వేదము ఆయా కాలములలో, ఆయా భాషలలో వివరింపబడి

గ్రంథ మగుచున్నది. ఈ సంప్రదాయమునకు చెందిన రాజయోగసాధకులు తపస్సెవరో వారిలో కట్టుబ్రహ్మచారులయందును, ఐహ్మాప్రాణము నందును సప్త ఋషులను న్యాసముచేసి దర్శనసాధనముచే దారణ ధ్యానసమాధులను పొందుచున్నారు మరికొందరు బ్రహ్మాధ్యము నుండి పాలపుంత మార్గముగా కృత్తికల న్యాసముచేసి సూడవనేత్ర మనబడు గ్రంథిని విస్ఫారిజేసి, ఈ ఋషుల జ్ఞానము ననుభవించి శించుచున్నారు వారు ఆ ఋషుల నిబంధన వలననుండి బ్రహ్మాండ పిండాండములు నధికారమునకై మోక్షము పొందుచున్నారు ఈ ఋషులలో ఒక్కొక్కనికే ఒక్కొక్క స్త్రోత లేక స్థాపకుడు వుండును అతడు సూర్యునకు చెందిన అదృశ్య సూర్యుడు వాని నియమము న ఆ సూర్యమండలము వున్నది

[సు నూ పే 78-71]

సప్త వ్యాహృతులు

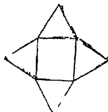
ఈ సృష్టిని ఉద్భవింప జేయు వ్యాహృతులు (ఉచ్చారణములు) ఏడుగా చెప్పబడినవి అందు భూ, భువ సువ అనునవి మూడును ముఖ్యములు వీనిని మొదట వేరుగా చెప్పుటయు పిదప మిగిలిన నాల్గింటితో కలిపి ఏడుగా ను చ్చరించుటయు వేదమంత్ర వినియోగమున కనిపించును దీని ననుసరించియే మొదట భూమి, చంద్రుడు, సూర్యుడు అనబడు వారలు ముఖ్యముగా పనిచేయుచున్నవనియు, అంతకన్న వేరుగా భూమిమట్టును ఏడును పనిచేయుచున్నవనియును గ్రహింపవలెను అందు మొదటి మూడును ప్రధాన ధర్మములుగను (Solar Principle, Lunar Principle, Earth Principle) మిగిలినవి ఏడును వేరుగా గ్రహములను, దేహధాతువులను ఉత్పాదించు ప్రజ్ఞలనియు ను (Planetary Principle) గ్రహింపవలెను దీని ననుసరించియే మొదట మూడు వ్యాహృతులు, తరువాత ఏడు వ్యాహృతులు ప్రాణాయామాదులలో నిమిడియున్నవి

ఈ సృష్టి సంపూర్ణముగా వ్యక్తమగుటలో $3 \times 7 = 21$ సమిధలుగా నేర్పడి యజ్ఞము జరుగుచున్నదని పురుషసూక్తము చెప్పుచున్నది మొదట మూడు వ్యాహృతులను వెలరేచుటయు (Objectivity) ఏడు కారణ

మగు త్రికోణశక్తిగా పనిచేయును మిగిలిన నాలుగును ఆ శక్తిం పేరుగు చతుష్కోణశక్తిగా పనిచేయును ఈ విషయమును వివరించినవి ప్రాచీన తంత్రగ్రంథములు ఈ శక్తులు ఛందోగణములు (Groups of Periodicities) గను, వాగ్గణములు (Group of Utterances) గను ఒక యంటె ర్పడుచున్నవి చతుష్కోణముపై నిలబడిన త్రికోణాకారముగా నిం యేర్పడును

ఈ త్రికోణములే దళములుగా మొత్తము ఒక పద్మమువలె వ్యక్తమగును దీని నధిష్ఠించియుండే అంకెల కధిదేవతలగు ప్రజాపతులు $3\times4=12$ గాను పేర్పడెను. సంవత్సరము, అందలి మాసములు ఏర్పడుచున్నారు ఇట్టి పేర్పులే యజ్ఞమందలి ఇటుకల పేర్పుటగా చయనవిద్య చెప్పుచున్నది ఈ పేర్పుతో బాటుగ నీ బ్రహ్మ అకాశాంతమున షడ్కోణముగా నేర్పడును అందు తూర్పు, పడమర, ఉత్తరము, దక్షిణము, ఊర్ధ్వము అధస్సు అను దిక్కులేర్పడును దీనితో చతురస్రముపైని నొక పద్మకోశము, దిగువ నొక పద్మకోశము ఏర్పడును దీని రూపకల్పనమును దుర్వాసోపనిషత్ మండల మహా న్యాసముల గుర్తింపవచ్చును ఈ పద్మకోశమునే గాయత్రీ ధ్యానములు అరవింద యుగళము" (Double Pyramid) అని చెప్పిరి

– [సు సూ పే 31-32]

సరస్వతీ నది

వెన్నెముక లోపలి భాగమునుండి క్రిందకు దిగివచ్చునట్టి బ్రహ్మ యొక్క వాక్ప్రవాహమే సరస్వతీ నదియని చెప్పబడినది అది ఉన్నత బ్రహ్మ లోక ద్రష్టగా కన్నులనుండి సూర్యాదిలోకముల వెలుగైన దృష్టిగా, కంఠమునుండి శబ్దమయమైన వేదప్రపంచముగా వెలువడును హృదయము నుండి ప్రేమ సంకల్పమైన లక్ష్మీనారాయణ స్థానముగా వ్యక్తమగును నాభి నుండి పరాపర సృష్టిని నిర్మాణ సమర్థమైన చతుర్ముఖుని జన్మస్థానముగా వెలువడును వెన్నెముక చివరి భాగమునందు గృహస్థాశ్రమమునకు నిలయమైన దాంపత్యస్థానముగా వ్యక్తమగును అందు స్త్రీ పురుష దేహములు వేరు వేరుగా నేర్పడుట వలన శుక్రశోణిత బిందువులుగా సంయోగము చెందును ఈ సంయోగమే బిందుసర మనబడు కోనేరు సరస్వతీ నదీజలము సుషుమ్న యనబడు వెన్నెముకలోని ద్వారమున దిగివచ్చి యందు సంచార మేర్పడును దానిలో పలువిధములైన జీవులు జలచరములై తిరుగుచుండును అనగా గర్భధారణమున కనుకూలమైన శుక్రశోణిత బిందువులలో నిమిడి, దేహోత్పత్తికై వేచియుండును

దీనికొర కేర్పడిన పాంచభౌతిక దేహనిర్మాణమే కర్మమని యోగమాయచే నిర్మింపబడిన దివ్యవిధానము ఇది యంతయు మొట్టమొదటి భౌతికశరీర సృష్టికిని, స్త్రీ పురుష శరీర నిర్మాణమునకును గర్భధారణమునకును, బ్రహ్మ ప్రజాభివృద్ధికిని సంబంధించిన అర్థవాదమైన ఇతిహాసము దీని పవిత్రతను నిలుపుటకే వివాహము, గృహస్థాశ్రమము, పాతివ్రత్యము, ఏకపత్నీవ్రతము మొదలగు ధర్మములు వేదఋషులచే శాసింపబడెను

(చూ బిందుసరము)

– [శ్రీ భా ప్ర VI పే 136-137]

సరస్వతి సూత్రము

1) మనసునుండి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసము అప్రయత్నముగా నెట్లు వెలువడునో అట్లే కంఠధ్వనియు, దానిచే నిర్మితములయిన అకారాది క్షకారాంతము వర్ణములును వెలువడును వానియందు అంతర్వాహిని భావస్వరూపమైన సరస్వతి ప్రవహించి ఉచ్చారణ రూపము నొందును

2) మనసునుండి వాక్కు వెలువడినట్లే చోటురూపముననున్న సృష్టికర్త నుండి ఈ సృష్టియంతయు నొక యుచ్చారణముగా విప్పబడెను

3) ఈ రెండును ఒకేవిధముగా మూడు స్థాయిలలో వెలువడును మన కంఠమునుండి మంద్రము, మధ్యమము, తారము అను స్థాయులు వెలువడును సృష్టికర్తనుండి పృథివి (Matter), అంతరిక్షము (Space), దివము (The Light of Consciousness) ఉచ్చారణగా వెలువడును అవియే మానవునిలో దేహము, ప్రాణము, ప్రజ్ఞ అను లోకములుగా వెలువడును

4) ఈ మూడింటిలో నొక్కొక్క దానినుండి ఏడేసి లోకము లవతరించు చున్నవి దేహమున సప్తధాతువులు (Seven Tissues) ప్రాణమున సప్త వ్యాహృతులు (సప్తస్వరములు), ప్రజ్ఞలో సప్త ప్రజ్ఞలు విప్పబడును సృష్టిలోనికి దిగివచ్చు పురుషునకు త్రివిధములుగా ఏడు పొరలు (Seven Layers) ఏర్పడియున్నవి త్రివిధముగా నిర్మాణమగును

5) ఈ మొత్తము వాక్కునే ప్రణవము అందురు ఇది నాద (శ్వాస) రూపముగా వ్యాపించి రూపమున దిగివచ్చును ఈ దిగువచ్చుట నాలుగు స్థితులలో జరుగును (A) సంకల్పము (B) భావము (C) మానసిక వాక్యము (D) వైఖరీ వాక్కుగా దిగివచ్చు భాషా వాక్యము వీనినే వరుసగా పరా, పశ్యంతీ, మధ్యమా, వైఖరీ వాక్కులు అందురు అవియే బ్రహ్మయొక్క చతుర్ముఖములు అందురు

మొదటి మూడువాక్కులు మనలోపల గుహలో నుండును నాల్గవ దానిని మానవులు ఉచ్చరించుచున్నారు

6) అట్లే సృష్టిలోనికి సృష్టగా దిగివచ్చు పురుషుడుకూడ మూడుభాగములు తనలోని అమృతత్వమున అంతర్లీనముగ నుంచి నాల్గవ భాగమును ఈ దేశకాలాత్మకమైన సమస్త సృష్టగా నుచ్చరించుచున్నాడు

7) మూడు స్థాయులలో, ఏడు లోకములలో, నాలుగు స్థితులలో పైచెప్పిన విధముగా దిగివచ్చుచున్న వాక్కు ఒకులకు కామధేనువు ఆమె నుపాసించి యింరితో నొకరు సంబాషించుకొని తమకు కావలసిన వానిని మానవులు పొందుచున్నారు అట్టివారికి నాలుగు దారలుగా ఈ ధేన వతన క్షీరము వర్షించి వారల పోషించుచున్నది

– [ప సూ విద్యాపెంఠ (1)]

సర్ప దోషము

సంతానదోషం ఉన్నవారికి సుబ్రహ్మణ్యారాధన చెయ్యమని చెప్పే సంప్రదాయం ఒంటి మనదేశంలో ఉన్నది సుబ్రమణ్యేశ్వర స్వామిని సర్పాకారంతో పూజచేసే ఆచారం సంతానప్రదమైన మహిమతో సంబంధించి ఉన్నది అది ఉనగిలమైనగాని ఈ మొత్తము సంప్రదాయం అనగతంకాదు ఇక్కడ ఈ విషయంలో కొంత వివరణం అవసరం

శిరస్సు దగ్గరనుండి వెన్నెముక చివరిదాక మనుష్యుని శరీరం లోపలి భాగం ఒక పడగవిప్పిన సర్పాకారంలో ఉంటుంది దానిపై నుండి క్రిందకి వరుసగా సహస్రారము, మిగిలిన ఆరు చక్రములు ఉన్నాయి ఈ ఏడు కేంద్రములును ఒకదారికి ఏడు మలుపులు వెన్నెముక చివర మూలాధారము దగ్గర మన జీవితమనే సర్పముయొక్క తోక ఉన్నది మన శిరస్సుమీద దాని పడగ వున్నది ఈ మొత్తం సర్పాకారంలో వున్న ఒకదారి అవుతుంది ఇదే మానవ ద్రష్టనుండి దైవద్రష్ట వరకు దేవతలు (సృష్టిశక్తులు) వేసినదారి

ఈ దారివెంబడి యోగులు, యోగాభ్యాసంలో ప్రజ్ఞామయమైన ప్రయాణం చేస్తారు ఈ దారిలో ఆగిలె ఏడు కేంద్రాలనే కొందరు ఏడు కొండలుగా వర్ణింవారు అందువలననె ఏడుకొండలస్వామి అయిన వేంకటేశ్వరుడు శేషాచలము (పాములారిగిల కొండదారి) పైనున్నాడు లోపలిలోకంలో ఉన్న ఏడుకొండలసామిం బాహ్యరూపమే బయటలోకంలో ఉన్న ఏడుకొండల సామి లోపలి ప్రజ్ఞను తెలుసుకునేందుకే బాహ్యప్రపంచంలో పుణ్యక్షేత్ర యాత్రలు చేయటం జరుగుతుంది ఈ విధంగా శేషుడు, సుబ్రహ్మణ్యుడు సర్పాకారిమైన దేవతలుగా ఉత్తమదైవాన్ని చేరుకునే మార్గాలుగా శాస్త్రాలలో సంకేతింపబడివారు వేంకటేశ్వరుని సుబ్రహ్మణ్యస్వామిగా ఆరాధించే సంప్రదాయం కూడ దక్షిణభారతదేశంలో ఉన్నది సు-బ్రహ్మణ్యుడు — అనగా బ్రహ్మప్రజ్ఞ గలవాడు అనగా ఆనందమయ కోశాన్ని చేరుకున్నవాడు అని అర్థము

సప్తధాతుమయమైన మానవ శరీరమంతా ఈ వెన్నెముకలోని నాడీమండలము ప్రభావంతో ప్రజ్ఞావంతమై నిర్వహింపబడుతున్నది సమస్త నాడీమండలానికి కేంద్రము వెన్నెముక మొత్తమే ఈ సప్తధాతుమయమైన మానవశరీరం పూర్వసంస్కారములతో నిండివుంటుంది అందు కొన్ని సంస్కారములు మంచివి, కొన్ని చెడ్డవి వుంటాయి మానవజన్మమంతా మంచి సంస్కారములతో ప్రభావితం చేయబడుతూ, చెడ్డసంస్కారములతో కలుషితం చేయబడుతూ ఆయా విధములైన మంచిచెడ్డ ప్రవృత్తులను మనస్సునందు ఉపాదిస్తూ మంచిచెడుల సమ్మిశ్రితంగా జీవితం సాగిపోతుంది అన్ని సంస్కారములలో ముఖ్యమైనది కామ సంస్కారము ఇది సమస్త సృష్టి నిరంతరాయంగా నడవడానికి దేవతలు కనిపెట్టిన ఒక విచిత్రానుభూతి ఈ సంస్కారముతో పవిత్రము చేయబడిన మానవజన్మయే ధన్యమైనది

జీవుని శరీరధారణకు కామసంకల్పము ముఖ్యమైన నిమిత్తకారణము దానికొరకు సృష్టింపబడినవే పురుషులలో శుక్రము, స్త్రీలలో శోణితము అనబడు ధాతువులు పురుషునిలో ప్రవేశించిన జీవి పునర్జన్మకు ప్రేరేపింపబడి కర్మాధీనుడై శుక్రకణమునందు ప్రవేశిస్తాడు ఆ శుక్రకణము శోణిత సంయోగము చెంది జీవుడు గర్భస్థుడవుతాడు ఇట్లు అన్నమయ శరీరంలోనున్న

సప్తధాతువులలో శుక్రధాతువు అతిసూక్ష్మము శుక్రకణములు సర్పాకృతిలో వుంటాయి ఎవడు కామ ప్రవృత్తిలో అపచారం చేస్తాడో వాడు ఈ సర్పాని హత్యచేసినట్లు అనగా సర్పస్వామి అయిన సుబ్రహ్మణ్యునికి తీరనిదోషం ఆచరించినట్లు దానివలన స్త్రీ పురుషుల శరీరంలో సర్పదోషం అనబడే దోషం ఏర్పడుతుంది దీనవలన సంతానదోషం ఏర్పడుట జరుగును అంతేకాదు, యోగాభ్యాసంలో ఊర్ధ్వగతి కల్పింపబడినపుడు శుక్రధాతువే వెన్నెముక లోపలి బ్రహ్మరంధ్రములో అంతకన్న సూక్ష్మమయిన తేజోమయ ధాతువులుగా రూపొందుతుంది అట్టి సూక్ష్మపరిణత తేజస్సునే యోగులు కుండలినీ అను సర్పంగా సంకేతించారు ఈ శుక్రము ఊర్ధ్వగతి పట్టినపుడు ఓజస్సు, సహస్సు, బలము, భ్రాజస్సు, తేజస్సు దేవతల ధామముగా పరిణమిస్తుందని వేదమంత్రములు చెపుతున్నవి అనుదినము సంధ్యలయందు సాధకుడు గాయత్రిని ఓజోసి, సహోసి, బలమసి, భ్రాజోసి, దేవానాంధాం నామాసి అని కీర్తించుచున్నాడు అటుపైన ఈ తేజస్సు ఈ విశ్వవ్యాప్త వేయబడుచున్న తేజస్సయిన మూల ప్రకృతిగా తనలో అనుభూతమవుతుంది దానినే ఈ విశ్వంయొక్క ఆయుర్బలంగా సాధకుడు ధ్యానంచేస్తాడు

ఈ రీతిగా గర్భధారణమునకు కారణములైన పితృలోకములకు, ఊర్ధ్వగతికి కారణమైన దేవలోకములకు శుక్రధాతువే మానవునకు నిచ్చెనవంటిది ఆ సంపదతో శుక్రసంపదను వృద్ధిపరచుకొని దేవ, పితృలోకములందు ఆన ఋణము తీర్చుకోగలిగినవాడే సుబ్రహ్మణ్యుడు కాగలడు అతడే సరిఅయిన గృహస్థుగా సత్సంతతిని, సరిఅయిన బ్రహ్మచారిగా సద్గతిని పొందగలడు

— [రా ప్ర పే 85-89]

సహస్రాక్షుడు

వేయికన్నులు కలవాడు ఇంద్రుడు మేఘముల నుండి మెరుపుల రూపములైన కన్నులతో చూచువాడు ఇంద్రుడు రుద్రుని మూర్తులలో నొకడుగా చెప్పబడినది అంతేగాక వంటికి నాధారమైన సూర్యకిరణము లున్నగా వర్ణింపబడుట వేదపురాణ కవి సమయము ఈ యర్థమునందే ఇంద్రుడు అహల్యా జారుడని వేదములయందు కీర్తింపబడెను అహస్సు లీనమగునట్టి

రాత్రి అహల్య అనబడును ఆమెను జరింపచేయువాడు అనగా కనపింప కుండ చేయువాడు ఉదయ సూర్యుడు మరియు సంవత్సర చక్రమున దక్షిణాయనమున ప్రవేశించు వర్షాకాలపు సూర్యుడువియు నర్ధము అహల్యనగా నాగలిపెట్టుటకు తగినభూమి అహల్య అనగా నాగలికి తగులని వేసవికాలపు భూమి ఆమెను జరింపచేయువాడు వర్షాకాలమున మేఘములను కూర్చుకొను సూర్యుడు కనుకనె ఇంద్రుడు మేఘాధిపతియని వర్ణింపబడుట

ఈ మంత్రార్థమే వేదార్థ ప్రతిపాదకమైన ఇతిహాసముగ రామాయణమున కీర్తింపబడెను ఎట్లనగా సూర్యకిరణముమండి దిగివచ్చు సంవత్సర సృష్టి దేవతలు భూమిపై జీవులను పరిపాలించుటకు వచ్చిన సూర్యవంశపు రాజులుగా చెప్పబడెను అందు మేఘము నీలదేహుడగు రాముడిగా రూపింపబడెను వేసవికాలపు భూమి అహల్యగా అచేతన స్థితిగా నుండగా రామ పాదస్పర్శ విమోచనము కల్గించి ఆమెను హల్యగా మార్చినది అనగా నాగలి కనుకూలముగా పాకము తెచ్చినది అటుపైన నాగటి చాలయందు మేఘము వర్షించుట సీతాకల్యాణముగా, ఇంద్రధనుస్సు శివధనుస్సుగా రూపింపబడినది (సీత యనగా నాగటిచాలు) అన్నిటికని సార్థకమగు నామమే సహస్రాక్షుడు

– [రు సూ పే 71]

స్వద

స్వధ యనగా పితృదేవతల అహారము పితృదేవతలను ఉద్దేశించి పలుకు యజ్ఞవాక్కు కూడ స్వధ యనబడును స్వ+ధ=తన్ను తాను ధరించుట యని యర్థము అహరమును స్వీకరించు శక్తియు, దేహధాతువులను పోషించు శక్తియు స్వధ దీనివలననే ద్రవ్యమునకు, జీవునకు తినబడునది, తినువాడు అను సంబంధ మేర్పడుచున్నది పితృదేవతలు స్వధవలన ఎడత ధాతువగు సక్రమము పొందుచున్నారు అది చనిపోయినవారి దేహకల్పనము చేయును

– [స సూ పే 130]

సంకేత నామము

కొందరు దేహము విడిచి తమ్మునుతాను జ్ఞప్తియందుంచుకొనుటకు అభ్యసించి, అందు సిద్ధులైన పిమ్మట రాబోవు జన్మలన్నియు నొక్కరుగనే యనుభవింతురు దీని సహాయమున శతాబ్దములు, సహస్రాబ్దముల తరబడి ఒకే కార్యసాధనలో నుండగలుగుట సిద్ధించును ఋషులలో చాలమంది ఇట్టివారే వేయి సంవత్సరముల సత్రయాగము చేయుటకు నైమిశారణ్యమున వేచిన వారిలో చాలమంది ఇట్టివారే సామాన్యముగా నీ విద్యను సాధించినవారు గుంపులుగా పనిచేయుచు నొకరి నొకరు గుర్తుంచుకొందురు ఇట్లు గుర్తించుట సుగమమగుటకై ఇన్ని జన్మలలో నొకే సంకేత నామము ధరించియుందురు నారదుడు, విశ్వామిత్రుడు, వసిష్ఠుడు, శక్తి, పరాశరుడు మున్నగు ఋషులు యుగయుగములలో వర్తించి బ్రహ్మవిద్యకై కృషిచేయుట పురాణములలో కనిపించును ఇట్టివారే చిరంజీవులు

సంగము - దానిని జయించుట

మన పరిచయముల యందుగల వ్యక్తులతోను, వస్తువులతోను సన్నివేశములతోను, మనస్సునకు విడదీయరాని సంబంధముండును అది యభ్యాసము వలన నేర్పడును దీనినే సంగము అందురు బంధువులను, మిత్రులను, విడువలేకుండుట నివసించిన యిల్లు విడిచిపోలేకపోవుట, పొలముపై గల యపేక్ష, ఆర్జింపబోవునట్టి ధనముపై గల యభిలాష, దానితో మనము కొనబోవునట్టి, సాధింపబోవునట్టి విషయములపై నాసక్తి, ఆర్జింపబోవు జ్ఞానము నందభిలాష, ఆదర్శములపై గల అనుబంధము మున్నగునవి యన్నియు సంగమున కుదాహరణలే అట్లే కొన్ని యాహార పదార్థములపై గల అభిరుచులును వీని యందభిమానము, ఇవి సమకూడనపుడు దుఃఖము, విఘ్న కారణములైన వారిపై కోపము, ప్రాముఖ్యము వహించునేగాని, వీనివలన మనస్సు కలవరపడుచున్నదనియు, శాంతి చెడుచున్నదనియు జ్ఞానము కలుగదు ఈ సంగములన్నియును మనస్సుపైననే యాధారపడి యున్నవి కనుక

పరిసీలనను ఒక్కచేసుకొనుటకు పరిణామములలో పెనుగులాడి లాభము లేదు మనస్సును ఋపలింప గలిగినచో సంగము మాయమై పరిస్థితులు చక్కబడును వాయువులను నియమనము చేయువిధానము వలన మనస్సు సంగములను వి మరలును మరల మరలను సంకల్పముగూడ సంతరించును ఈ సంకల్పముతో కూడిన మనస్సు వాయువులను కలసి కరగిపోయి, బుద్ధి యనబడు ధర్మమేర్పడును అటువెల్లము ముక్కలు చేసినది వేరువేరుగా సున్నము నీటిలో యుంచినపుడు కరిగి, ఆ మొత్తము పానకమనబడు నొకేవస్తువగుచున్నది అట్లే సంకల్పమున కరిగిన మనస్సు, ప్రాణప్రవృత్తులను బుద్ధి ప్రలిని పొందుచున్నది

లోకవిషయములను గూర్చి 'ఇది ట్లుండవలెను ఇది యిట్లు ఉండగ వలెను అనుకొనుట కోరిక యగునుగాని సంకల్పము కాదు మనస్సును, వాయువులను బంధించుట యందు ఉపయోగింపబడిన కోరిక సంకల్పమగును గాని కోరికకాదు కోరికల వలన కోరినవారి వాసనలు మనస్సున కంటు దుబిములు కలుగును వస్త్రమున ఏ వాసనగల వస్తువునుంచి బంధించిన ఆ వాసన వస్త్రమున అంటును అట్లే తలచిన వస్తువుల కర్మవాసనలు మనస్సున అంటి సంగము లగుట వస్త్రమున నిప్పుంచి కంచి బంధించినచో, దానివాసన వస్త్రమున అంటక, వస్త్రముకాలి నిప్పులో లీనమగును

అటే మనస్సును వాయువులతో లయముచేసి సంకల్పముతో బంధించినచో, మనస్సునకు సంకల్ప వాసనలంటక, మనస్సు బుదిలోనికి మాయమగును అప్పటినుండి లోకవ్యవహారములయందుగూడ మనస్సు రూపమైన, ఇంద్రియ ప్రవృత్తుల రూపమైన బుద్ధియొక్కటియే పనిచేయుచుండును ఈ విధముగా సాధకుడు తన యింద్రియముల ప్రవృత్తులను మాయము చేయును దీనినే మనస్సును హృదయమున నిరోధించుటయని గీతలో కృష్ణుడు చెప్పెను దీనినే చిత్తవృత్తి నిరోధమని యోగముశకు నిర్వచనముగా పతంజలి చెప్పెను

– [శ్రీ భా ప్ర III పే 14-16]

సంధ్య

ఒకవైపునకును చేతనమునకును నడుమనున్నది మెలకువ వచ్చుచున్న స్థితి అదియే సంధ్య. అందు దేవాసుర శక్తులు సమ్మిళితమగుటచే ఎర్రగా వ్యాపించును. అందుచేతనే సంధ్యలు జేవురించినట్లు ఎర్రగా కనిపించును. మరియు దేవతలు ఎక్కువ దేంతయు చేయు పని బ్రహ్మాండ పిండాండ సృష్టిలో చైతన్యము ప్రాణముగా ప్రసరించు నాడులు కట్టుటకు సంధ్యారాగము సృష్టింపబడును. అందుచేతనే గర్భమునందలి అండములలో రక్తము, రక్తనాళములు సృష్టింపబడును. మనదేహమున రక్తమొక్కటే ప్రాణమునకు ఉపాధియైన నివాసస్థానము. రక్తములేని క్రిమికీటకాదులలో చైతన్యము కొంచెమే మేల్కొనును. ఖనిజములలో ఇంకను తక్కువ మేల్కొనును. వృక్షములలో రక్తము సృష్టింపబడక రసము మాత్రము సృష్టింపబడుటచే లోపలి దేవతలు, వెలుపలి దేవగణములు సూర్యరశ్మి రూపమునను, జలరూపమునను, ఖనిజములలోని రసాయనికములైన ధర్మముల రూపమునను మేల్కొని యుందురు. రసమునకధిపతి సోముడు. అతడు చంద్రకిరణముల మార్గమున పనిచేయును. రక్తమునకధిపతి అర్యముడు. వానినే పురాణములు అరుణుడు లేక అనూరుడు అని చెప్పును. వాడు సంధ్యల మార్గమున అంగారకుడను గ్రహము నుండి ప్రసరించును కిరణముల మార్గమునను పనిచేయును.

దైత్యులందరును సంధ్యాదేవి వెంటపడినట్లు చెప్పబడినది. రక్తమునుండి శక్తి వ్యక్తమై ప్రాణముగ వ్యాపించుటయు దానివెంట కామక్రోధాదులు పుట్టుటయు దీని యర్థము. దీనిని ప్రాణమయ కోశముగా అంతకు ముందటి మహామోహ పంచకమును అన్నమయ కోశముగా, రెండు దేహములు ధరించి విడిచిపెట్టి చతుర్ముఖుడీ కోశములను కిపులకిచ్చి, అటుపైన మనోమయాది కోశములుకూడ ధరించి విడచును (దీని యర్థవాదమే భాగవతమున చెప్పబడిన సంధ్య వృత్తాంతము)

– [శ్రీ భా ప్ర VI పే 95-96]

ప్రాణములు, అప్రాణములు

అన్నముగా తినుట తినుటయను ధర్మము గలిగిన సమస్త జీవులును ప్రాణములు, ఖనిజములు మున్నగువానికి ఆ ధర్మము లేకుండుటచే నవి అప్రాణములు. సృష్టిలో భౌతికముగా నీ రెండువిధములైన వస్తువులే యుండును. ఖనిజాదులు అప్రాణరూపమున జీవులుగ పరిణమించుట జననము. జీవులు ఖనిజాదులలోనికి అప్రాణత్వము పొందుట మరణము.

— [ప్ర మా పే 10]

సాంఖ్యము - యోగము

మనము చేయు పనులలో మంచి పనులేవో, చెడ్డ పనులేవో తెలుసుకొనుటకు మంచి మనస్సు కావలెను. మనస్సు మంచిది కావలెనన్నచో ఆహార విహారములు, వాతావరణము అభ్యాసము మంచివి కావలెను. మంచిపనులు చేసినచో మంచి మనస్సు నిలబడును. మంచి మనస్సునకు మాత్రమే మంచి పనులేవో తెలియును. మంచి పనులేమో తెలిసికొని ఆచరించుట నారంభింపవలెనా? లేక మంచిపనులు చేసి మంచి మనస్సును సాధించవలెనా? మంచి పనులలో నారంభింపవలెనని, యొకపక్షము వారును, మంచి మనస్సుతో సాధన నారంభింపవలెనని రెండవపక్షము వారును వాదించుకొనుచుండిరి. మొదటి పక్షమువారిని యోగులనియు, రెండవ పక్షమువారిని సాంఖ్యులనియు వ్యవహరించిరి. మనకు కలుగు లాభాలాభములను, జయాపజయములను సమబుద్ధితో మనసుండి తొలగించి కార్యనిర్ణయము చేయుట సాంఖ్యమార్గము. సాధకుడు బుద్ధిని యోగమునందు నిలుపవలెను. యోగమునగా ఏకపరచుట, బుద్ధిని కర్మాచరణముతో ఏకపరపవలెను. అప్పుడు మాత్రమే కర్మయొక్క బంధము విప్పుకొనుట సాధ్యపడును. కనుక సాంఖ్యమున బుద్ధిని పదును పెట్టి, యోగమున ఆచరణలో పెట్టవలెను (అన్నము వండుట తెలిసినవాడు తదాచరణశ్రమ తప్పించుకొనినచో ఆకలి తీరదు కదా!)

— [శం దా I పే 27-28]

సాంఖ్య యోగము

నారాయణ, వాసుదేవ, సంకర్షణ, ప్రద్యుమ్న అను నాలుగు వ్యూహములను జీవులలో మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము అనబడు అంతకరణ చతుష్టయముగా పనిచేయు చుందురు చిరకాలము కర్మఫలములలో చిక్కుకొని తపించుచున్న జీవులకి దేవతలు తోడ్పడి, సమయము వచ్చినపుడెల్ల ఆమ్మ్రగూర్చి తమకు జ్ఞప్తిచేయుచుందురు దానితో సృష్టి పరిణామ క్రమమున వివేకము, వితర్కము, విచారము, జిజ్ఞాస, సహనము, మోక్షేచ్ఛ మున్నగు గుణములు వికసించును వాని వలన యోగదృష్టి చెదురుమదురుగా నలవడుచుండును అనేకజన్మలలో కూడబెట్టుకొనిన యోగదృష్టి వలన యోగాభ్యాసమునందు నిష్ఠ కుదురును తపస్సు అభ్యాసమగును సమాధి నిలబడును అందరిలో నొక్కనినే మాచి సంతోషకరమైన యొంటరితన మనుభవింతురు వారిచే దర్శింపబడు నొక్కడే ఆ విద్య నుపదేశించుటకు కులుడై ఒప్పించెను అతడు సాంఖ్య యోగముల నుపదేశించును సాంఖ్య యోగ మనగా కలిగిన జ్ఞానముతో సత్కర్మాచరణమును కలుపుట గాచట సాంఖ్యము, యోగము అనునవి రెండంశములుగాని, సాంఖ్య యోగమన్నది ఒకేయంశము కాదు జనులకెల్ల శుభము సాంఖ్యయోగము అని ద్వితీయ స్కంధమున నుపదేశింపబడినది

సాంఖ్యమనగా వ్యక్తి కలితమైన సంపూర్ణజ్ఞానము యోగమనగా దానిని మనసాచరించు కర్మతో సమన్వయించి సంధానము చేయుట కొందరు సాంఖ్యయోగ మనగా దియొకే యంశమును తెలుపునని వ్యాఖ్యానించిరి కాని సరికాదు ద్వితీయ స్కంధమున మూలశ్లోకమును

ఏతావాన్ సాంఖ్య యోగాభ్యాం స్వధర్మ పరినిష్ఠయా ।
జన్మలాభ పర పుంసామంతే నారాయణ స్మృతి ॥

అని చెప్పబడినది ఇచట సాంఖ్య యోగాభ్యాం' అని ద్వివచనము విడదీసి చెప్పబడుటచే సాంఖ్యము, యోగము సాధకుని రెండు లక్ష్యములే గాని యొకటికాదని నిశ్చితమగుచున్నది

మరికొందరు సాంఖ్యమార్గము, యోగమార్గము వేరువేరు సాధనములని భావింతురు ఇదియును ప్రమాణముకాదు సాంఖ్య, యోగములనువేరె యగా చెప్పువారు పిల్లకాయలు పండితులట్లు చెప్పరు సాంఖ్యము సాధన చేసిన ఫలితము యోగమే, యోగము సాధన చేసిన ఫలితము సాంఖ్యమే యని భగవద్గీతలో కృష్ణుడు చెప్పెను

– [శ్రీ భా ప్ర VI పే 148 149]

సిద్ధులు - సాధ్యులు

దేవతలందరును తమ తమ కార్యక్రమములనుబట్టి సృష్టి ధర్మముల రూపమున గుంపులు గుంపులుగా నేర్పడుచున్నారు వారు నిర్వహించు కార్యక్రమముల ఫలితమే ఈ విశ్వముయొక్క రూపముగా నిలబడియున్నది మన శరీరమున రక్తము, మాంసము మొదలైన ధాతువులును, కన్నులు, ముక్కు, చెవులు మొదలగు నింద్రియములును వేరువేరుగా పనిచేయునట్లే ఈ సృష్టి కార్యమున దేవతలు వేరువేరుగా పనిచేయుచున్నారు వారికి ధర్మములే కాని మనస్సు లేదు వారిచే నిర్మింపబడిన జీవులకు మనస్సుకూడ వారిచేతనే నిర్మింపబడ నేర్పడుచున్నది ఈ దేవతలందరు సృష్టికిముందు అవ్యక్తమున దాగియుందురు (మనకు నిద్రలో ఇంద్రియములు, మనస్సు మనయందు దాగియున్నట్లే) అట్టి స్థితిలో దేవతలను సాధ్యులందురు మనకు నిద్రనుండి మెలకువ వచ్చినట్లే ఒకసృష్టికి మెలకువ వచ్చును అప్పటినుండి ఆ సృష్టి కారంభమైన దేవతలు వ్యక్తమై తమయందు తాము మేల్కొని పని చేయుచుందురు అపుడు విశ్వరూప మేర్పడును ఆ స్థితిలో దేవతలు సిద్ధు లనబడుదురు

– [శం రా II పే 133-34]

స్థితప్రజ్ఞుడు

ప్రజ్ఞ ఇంద్రియములందు, మనస్సునందు పనిచేయుచున్నప్పుడు బహిర్ముఖముగా వర్తించును బుద్ధియందు పనిచేయుచున్నప్పుడు మనస్సును, ఇంద్రియములను వెలిగించును గాని వర్తింపదు అట్టి ప్రజ్ఞ అంతర్ముఖముగా నుండును దర్పణగోళములోని దీప నుండి వచ్చు కాంతికిరణములవలె మనస్సు, ఇంద్రియములుకూడా అట్టి ప్రజ్ఞకు అంతర్ముఖములుగా నుండును అట్టి స్థితిని స్థితప్రజ్ఞ లేక సమాధి యందురు

మనస్సునకు గోచరించు దృశ్యమే జగత్తు లేక సంసారము అనబడును మనస్సున సంకల్పములు బుద్ధిచే చూచునంతట వెలుగు పరిహరింపబడును అపు డింద్రియములు కూడా సంకల్ప వాసనలైతే తమతో వాగు ... అప్పుడు దృశ్యమానముగ నదియు సంసారముగా వర్తించుట మాని తాను గా వర్తించును ఈ అనుభవము చెందువాడు తనయందు తాను సంతుష్టుడగును తక్కినవారి సంతుష్టి కొఱకు వ్యాపారము చేయడు అది కుదిరినప్పుడు అసంతుష్టి అనుభవమును స్థితప్రజ్ఞునకు సంతుష్టి ప్రధాన కారణమై జీవిత పని వేళలు సంతుష్టికి కార్యరూపములగును

అట్టివాని మనస్సు దుఃఖమునందు ఉద్వేగము చెందదు సుఖమునందు ఆశ ... లచే ఆకర్షింపబడదు బాహ్యవిషయము దుఃఖకారణములని వాటిని గురించి భావించుట వలన వాటిని గురించి ఏ భావనయు కలుగదు అవి దుఃఖకారణములు కావు స్థితప్రజ్ఞునకు అకారణముగా లోపలనుండి వెలుగుచుండును గనుక, బాహ్యవస్తువులు సుఖదుఃఖములకు కారణము కాకుండును అట్లే అకారణ సంతుష్టిని అనుభవించిన వానిని ఇంద్రియములను సుఖదుఃఖకారణములు స్పృశింపవు దీనికి మనస్సు, ఇంద్రియములు, ... ము, బుద్ధి ననుసరించిన క్రమములో నిమగ్నమై యుండుట మాత్రము ఆవశ్యకము అందుచే బుద్ధి యోగమును బుద్ధియోగము దేహమునకంటి అంగమగుచున్నది ఏ పనియు చేయకుండ స్వయం ప్రయత్నము చేయువారు చిరకాలము విఫల ప్రయత్నులగుచుండుట కారణమనెను

దుఃఖములయందు ఉద్వేగము కలుగకుండ వలెనన్నచో సుఖముల యందు కోరిక కలుగరాదు సుఖపడరాదని యర్థముకాదు సుఖపడుమార్గము లన్నియు యోగికి దోహదము కావలెనన్నచో వానిపై నతని మనస్సు ప్రసరింపరాదు కార్యప్రధానముగా వానికి రాగము, భయము, క్రోధము తొలగి పోవును వీతరాగ భయ క్రోధ అను సమాసమునకు తొలగిన రాగభయ క్రోధములు కలవాడు అని అర్థముకాని, వానిని తొలగించుకొనినవాడు అని అర్థముకాదు మనస్సు బుద్ధివైపు ఉన్ముఖమై అనుభూతి నిమగ్నమై యుండుట వలన ఈ రాగాదులయందు మౌనము సిద్ధించును స్థితప్రజ్ఞుడు రాగాదుల యందు అట్లు మౌనము వహించును అందువలన అతనిని ముని అని యందురు

— [శం రా 1 47-49]

సుపర్ణ సూక్తము - సమన్వయము

వేదమంత్రము లనబడు భాగములన్నియు దేహభాగములుగా ఒక పురుషుడున్నాడు వానిదేహ వ్యాప్తియే ఈ సృష్టియనియు, అందు బీజరూపము లైన భాగములుగా జీవుల మున్నామనియు తెలియును ఇట్లు తెలుసుకొనుటలో క్లేశమెక్కువ లేకుండుటకై ఈ సమగ్ర స్వరూపమును గూర్చి వివరించు నట్టి సూక్తములు కొన్ని ఈ వేదమునందే యున్నవి (సూక్తములనగా కొన్ని మంత్రముల సమూహమగు పాఠములు) అవియే పురుష సూక్తము, శ్రీ సూక్తము, విష్ణు సూక్తములు, నారాయణ సూక్తము, రుద్ర సూక్తము విశ్వేదేవతల సూక్తములు, అగ్ని సూక్తములు, సుపర్ణ సూక్త మనబడునవి వినిలో నొకటి గనుకనే ఈ సుపర్ణ సూక్తము వేదార్థ ప్రతిపాదనము నందు సమగ్రమై ప్రాముఖ్యము వహించుచున్నది దీని సమగ్రత్వము ఉపదేశ పూర్వకముగా వివరించుటకే ఇతిహాస పురాణము లలో గరుడోపాఖ్యానము వైభవోపేతముగా రచింపబడినది ఇందలి సుపర్ణుడు అందు గరుత్మంతుడుగా వర్ణింపబడెను

"ఇంద్రుడు, మిత్రుడు వరుణుడు, మాతరిశ్వుడు, యముడు, యనగు పేర్లలో ఒకేసుపర్ణుడగు గరుత్మంతునిస్తుతించుటతెలిపినవారు చేయుచున్నారు

అని ఈ సూక్తమున 46వ మంత్రము కీర్తించుచుండగా, వేద గ్రంథముల చూడకయే వాటిలో బహుదేవతారాధన మున్నదను అజ్ఞానుల యభిప్రాయములు మనకు ప్రమాణముకాదు

ఈ సూక్తము అస్య వామస్య అను మంత్రముతో ప్రారంభ మగును దీనియందు ముగ్గురు సోదరులు వర్ణింపబడిరి సృష్టియంతయు మూడు లోకములుగా వ్యాపించును అందు మొదటిది వెలుగుల లోకము (దివము) అది అంతర్యామి స్రష్టతో నిండిన వెలుగు అవ్యక్తమునుండి సూర్యునిగా వెలుగు రూపమున వ్యక్తమగుచున్నాడని చెప్పుటకే మొదటి మంత్రమున నెరసినజుట్టు కలవాడని ఉపమించరింపబడినది అతడు హోమము చేయువాడు అనగా అగ్నిద్వారమున అవ్యక్తమును వ్యక్తములోనికి, వ్యక్తమును అవ్యక్తములోనికి కొనిపోవుచుండునని యర్థము (హోతయని వర్ణింప బడినాడు)

అతని సోదరుడు ఎల్లప్పుడు తినుచుండునట అనగా ఇముడ్చుకొన బడునది, ఇముడ్చుకొనువాడు అని నిద్దరుగా నేర్పడుచున్నారు ఆహారరూప ములను తినుచు శరీరరూపములను పెంచుకొనువాడగు ఈ రెండవవాడు శక్తిమయుడు లేక ప్రాణమయుడు అనగా ఈ ప్రక్రియలో బ్రహ్మాండ సృష్టిలో భౌతిక లోకములను, పిండాండ సృష్టిలో శరీరధాతువులను పేరుకొనునట్లు చేయును

ఈ మూడవవాడు ప్రజల కధిపతి అనగా జీవులుపుట్టుట కధిపతి పాలన పోషణములను గూడా చేయుచుండును స్త్రీ పురుషాది భేదములచు పుట్టించును ఒకజీవి కింకొకజీవిని ఆహారముగా నేర్పరచును సూర్యుని నుండి రంగులను పుట్టించును గనుక ఏడుగురు కొడుకులు గలవాడుగా వర్ణింపబడినది వానివలన పుట్టిన ఖనిజములు మున్నగు వస్తువులను కలుగ జేయును చెట్ల ఆకులను పుట్టించి తన ఆకుపచ్చరంగు కిరణమును ఆహార ముగా చేయును ఉచ్ఛ్వాస, నిశ్వాసములను, వానినుండి స్వరములను వ్యక్తము చేయును వానినుండి అక్షరములను, పదములను, అర్థమును, వాఙ్మయమును, విజ్ఞానమును, వివిధత్వమును కలుగచేయును గనుక నతడు

ప్రజల కథపరి చ్ఛేదములో ప్రజాపతు లేడు ఏడు కాలపు కొలతల ప్రజ్ఞలు వాని యందుండు వృత్తులు గ్రహాదుల పరిభ్రమణము, దాని కాలవిభాగము, సంవత్సరము, ఋతువులు మొదలగు వైభవములను కలిగించు ఛందస్సు లనబడు దేవతలు వానియందే పుట్టుదురు

ఈ సృష్టి రెండవ ఏడు లోకములుగా దిగివచ్చును గనుక, వానికి ఏడుగురు కొడుకు లని వర్ణింపబడినది భౌతికశరీరమున ఏడు ధాతువులున్నవి జ్ఞానమును గ్రహించు ఏడు ఇంద్రియముల ద్వారములు తెరచికొనును వాని సాధన చేసిన వారే ఏడుగురు మహర్షులై ఏర్పడినవి మనస్సనకు ఏడు పొరలు గలవి. ఇంద్రియాతీతమైన సూక్ష్మ స్థాయిలలో ఏడు లోకములున్నవి సూర్యుని కిరణములు ఏడు రంగులలో విస్తరించును భూమిచుట్టును గల వాయుమండలములు ఏడు, శరీరమునందు వాయువులు ఏడు విధములుగా వ్యక్తమగును పంచ ప్రాణములు, ప్రాణము మనస్సు ఏడు వ్యూహములుగా పనిచేయును

ఈ ముగ్గురిలో మొదటివాడు వేదాంతశాస్త్రము నందలి బ్రహ్మము రెండవవాడు పురాణముల యందలి విష్ణువు మూడవవాడు చతుర్ముఖబ్రహ్మ ఈ ముగ్గురిలోను ఉన్నదే దేహమే సుపర్ణుడగు గరుత్మంతుడు వాని మూపుల అంతర్యామిగా వచ్చి దిగివచ్చును ఈ అంతర్యామియే విష్ణుసూక్తమున మూడడుగులలో దిగివచ్చిన విష్ణువుగా చెప్పబడినవాడు (ఋగ్వేదము, త్రిమూర్తులలోని విష్ణువు వేరు)

బుద్ధులకు ప్రకాశకుడు, ఇని టి యంతర్యామియై గోపనము చేయు చున్నాడు అనగా దేహాదులయందు ప్రాణాములను పశువులను బంధించుచు, గోపుడై పాలించుచున్నాడు (గోపుడనగా గోవులను పాలించువాడు ఈ అభిప్రాయమే ఋషులచే కృష్ణపరముగా నిబద్ధము చేయబడినది) ఇందరిలో నొక్కడే అంతర్యామిగా నున్నాడు గనుక అతడే ఇనుడనబడు చున్నాడు అనగా సూర్యునిగా దిగివచ్చి తరువాత సృష్టి నేర్పరిచెను ప్రతి హృదయమునందును తానుగా నున్నాడు గనుక ఆత్మయని అర్థము సూర్యుడే జీవరాసుల కాత్మయని వేదమంత్రములే చెప్పుచున్నవి సూర్యుడే ఆత్మయనియు ఆని శ్రుతి చెప్పుచున్నది

సుపర్ణసూక్తము ఋగ్వేదము న మొదటి మండలమున 164వ సూక్తము దీర్ఘతముడను ఋషి ఈ సూక్తములకు మంత్రద్రష్ట 52 మంత్రములు గల సుపర్ణసూక్తమునందు అనాదిగా నుపదేశింపబడుచున్న జ్యోతిర్విద్య, మోక్షవిద్య ముఖ్యముగా ప్రతిపాదింపబడినది అక్షివిద్య దహరవిద్య, అంతరాదిత్య విద్య, పంచాగ్నివిద్య అనబడు విద్యలు ఈ సూక్త మంత్రములలో ఆయా స్థానములందు సవిస్తర నిరూపణముగా చెప్పబడియున్నవి ఇందు మొత్తముమీద విశ్వేదేవతలు వాగ్దేవత, ఆపస్సులు సోముడు అగ్ని, సూర్యుడు, వసువులు, శబ్దరూపము, ఇంద్రాది దేవతలుగా స్తవింపబడిరి వీరందరు తనలోని భాగములుగా గల సుపర్ణుడు, సూక్తము మొత్తమునకు ప్రధాన దైవతము

(చూ సుపర్ణుడు – మనువులు)

[సు సూ పీఠిక, సూక్తముల వివరణ ననుసరించి సంగ్రహించబడినది]

సుపర్ణుడు

సుపర్ణుని వృత్తాంతమే ఒక పొడుపుకథగా విప్పి చెప్పుకొనదగినదై యున్నది సూర్యుడే ఇతని శిరస్సు వెలుగే ఇతని చూపు ఏడులోకముల సృష్టియే ఇతని దేహము అతనినుండి వచ్చుచున్న కిరణములే గోవులు ఆ కిరణములు భూమిని తాకునట్టి భాగములే పదములు వానిలో భూమియందలి జలములను ఆవిరులుగా గ్రోలుచున్నవి కిరణముల నుండి వెలువడు వెచ్చదనము, వెలుగు ఈ సృష్టికి పోషకములైన క్షీరములు సూర్యునిచుట్టును ఏర్పడునట్టి వెలుగులకక్ష్యలే వృక్షము అల్లుకొనినట్లు వివిధ గ్రహకక్ష్యలుగా నేర్పడి, భౌతికమనబడు భూలోకము ఇతని దేహము అల్లుకొనుట జరుగు మన్నది

– [సు సూ పే 52]

సుపర్ణుడు - మనువులు

మొత్తము సృష్టి వ్యూహమును జ్యోతిర్గోళమందు గల వ్యూహముగా, తన దేహనిర్మాణముగా సుపర్ణుడు పట్టియుంచెను కనుక అంతర్యామి పురుషునకు వాహనముగా పనిచేయుచున్నాడు అతనిరెక్కలు ఈకలవలె కిరణములు నలుదిక్కులకు వ్యాపించుచున్నవి ఈ కిరణములచే నిర్మింపబడిన అనేక విభాగములుగల చక్రములు తిరుగుచున్నవి వీనివలన గ్రహములు సంవత్సరమానములు ఏర్పడి భూమిపై జీవరాసుల సృష్టి ఏర్పడినది జీవులు ఎవరికివారు వేరువేరుగా తమ తమ ప్రవర్తనములతో తిరుగుచున్నారు వీరందరియందు గూడ ఈ సుపర్ణుని దేహనిర్మాణ వ్యూహమే వేరువేరుగా వ్యక్తిగతముగా నేర్పడినది అది ఈ దిగువ స్థితుల నిముడ్చుకొని యున్నది

(A) ముగ్గురు పురుషులు (పు సూక్తమునందలి మొదటి మంత్రమున వర్ణింపబడిన ముగ్గురు సోదరులు)

(B) అందు ఒక పురుషునినుండి ఏర్పడిన ఏడుగురు పురుషులు

(C) జ్యోతిర్మండలమను రథము

(D) రథమున కేడుగుర్రములుగా ఏకచక్రమగు బింబమునకు ఏడు కిరణములుగా ఈ గుర్రములు పనిచేయుట

(E) ఏడుస్వరములు ఛందస్సులుగా పుట్టుట

(F) పంద్రెండంచులు, అయిదంచులు, ఆరు అంచులుగల చక్రములు పుట్టుట

(G) ఏడు కిరణములనుండి సూర్యుడు గాక మిగిలిన అయిదు గ్రహములు, చంద్రుడు, మొదటి శిశువులుగా పుట్టి, సుడిగుండములైన చక్రములుగా తిరుగుట

(H) గ్రహగోళములు మున్నగు నిర్మాణము, పై చక్రముల నిర్మాణము, ఏకకాలికముగా నేర్పడుట

(I) భూగోళము కేంద్రముగా గోవు అనబడు జ్యోతిర్మండలము, దాని గమనము గర్భముగా నేర్పడుట

(J) సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయములు, మధ్యాహ్నము, అర్ధరాత్రము అను పాదములపై గోవు నిలబడుట

(K) అహోరాత్రములు మున్నగు రూపమున ఆ సుపర్ణుని రెక్కలేర్పడుట

(L) అంతర్యామి పురుషుడు, జీవుడు అను రెండు సుపర్ణము లేర్పడుట

(M) ఈ రెండును స్థలియందు విత్తనము, వృక్షము సంబంధమేర్పడిన పండును ఉపయోగించుచు వృక్షము నాశ్రయించి యుండుట

(N) వీరు కారణముగా ఈ వృక్షమునుండి జీవకోటులు అనేక సుపర్ణులుగా నేర్పడుట

ఈ పదునాలుగు స్థితులే తరువాత పురాణేతిహాసములలో ఈ వేదార్థమును అర్థము చేసికొనగలుగునట్లు పదునలుగురు మనువులుగా వర్ణింపబడిరి వాని కాలపు కొలతలే మన్వంతరములు ఈ మన్వంతరముల కొలతలే తిథులుగా సూర్యచంద్రుల గతుల వలన భూమిపై చిన్న పన్నాలో నేర్పడినవి అనేక సుపర్ణులు జీవులుగా నేర్పడినవి ఇన్నిటికిని వేరువేరుగా జనన మరణములు, మొదలగు రెప్పపాటులు వర్తించుచున్నవి ఇవి మనస్సు దేహేంద్రియములు అను వ్యూహములకు వర్తించుచున్నవిగాని, జీవులుగా నిరుపచున్న సుపర్ణులైన ప్రజ్ఞలకు వర్తించుట లేదు వారు అమృతస్వరూపులు ఈ అమృతమును (అనంతత్వమును) నిమేషముల నడుమకు తెచ్చుకొని పంచుకొనుచున్నారు అమృతమునుండి భాగమును పంచుకొనుచున్నారు అమృతమునే పంచి తెచ్చుకొని తినుచున్నారు అనగా జనన మరణాతీతులు తమ స్థితిని జనన మరణాదుల నడుమ అనుభవించుచున్నారు నిమేషత్వము మనస్సు మున్నగు వ్యూహములకున్నను వారికి లేదు శ్వాస, గుండె కొట్టుకొనుట మున్నగునవి ఆత్మకు లేవు కాలవిభాగము బాధ లేదు

– [సు సూ పే 103]

సృష్టి యజ్ఞము

యజ్ఞము చేయుటకు యజ్ఞశాల వుండును దాని ఆవరణములు ఏడుగా చేయబడనవి అనగా ఏడావరణములలో నీ యజ్ఞము చేయబడును సమిద లనగా హోమము చేయబడు పుల్లలు ఇరువదియొక్క సమిధలతో నీ సృష్టి యజ్ఞము నడచును

పురుషుడంతర్యామి కనుక ఈ యజ్ఞశాల వాని దేహమే ఈ సమిదలు వాని జీవితమున హోమము చేయబడు సంబారములే వాని జీవితము సంవత్సర స్వరూపము (యజ్ఞోవై సంవత్సర) మండలాత్మకము గనుక అనంతము అందు నిత్యము వ్యయమగుచుండు కాలాదులు సమిదలు జీవులుకూడా పురుషుని ప్రతిబింబమే కనుక జీవుని శరీరమునకు ఏడావరణ ములు (సప్తధాతువులు), ఇరువదియొక్క సమిధలు 7 అను సంఖ్యలో నున్న తత్త్వమే పరిదులు 3×7 అను సంఖ్యయే సమిధలు భౌతిక సృష్టిలో 7, మానసిక సృష్టిలో 7, దివ్యసృష్టిలో 7, (Physical, Mental and Spiritual Planes of Existence) యజ్ఞ పరిభాషలో వీని వివరణ ఈ క్రిందివిదముగా నుండును

అ) గాయత్రి మున్నగు ఛందస్సు లేడును వేదమును నడిపించు నడకలు అవియే పరిదులు ఈ ఛందస్సులే యజ్ఞశాలా నిర్మాణము (ఆహవ నీయమునబడు అగ్నికి) మూడావరణములు (పొరలు) మూడు త్రి వెదికలు, ఆదిత్యుడు (ఆత్మ) అనబడు ఎడు వస్తువులు

12 మాసములు, 6 ఋతువులు, 3 లోకములు (అసావాదిత్యుడు- Objectivity of the Creator of the Creation), అనునవి 21 సమిధలు

(ఆ) ఇవియే భూతసృష్టిలో నీ క్రిందివస్తువులుగా వ్యక్తమగును పరిధు లనగా నలుదిక్కుల నేర్పాటు చేయబడునవి అవి 5 భూతములు (States of Matter) అహంకారము, బుద్ధియనునవి ఇవియే మూడు రెట్లుగా మూడులోకములలో 21 సమిధలుగా వ్యక్తమగును

5 భూతములు, 5 తన్మాత్రలు, 5 జ్ఞానేంద్రియములు, 5 కర్మేంద్రియములు, 1 మనస్సు

అందు పృదివి (Solid), అపస్ (Liquid), తేజస్ (Fire), వాయువు (Gas), ఆకాశము (Objectivity of Space Charged) అనునవి పంచ భూతములు ఇంక పంచతన్మాత్రలేవి యనగా శబ్దము (Sound), స్పర్శము (Touch), రూపము (Shape), రసము (Taste), గంధము (Smell) ఇల జ్ఞానేంద్రియములు చెవి, చర్మము, కన్ను, నాలుక, ముక్కు ఇక కర్మేంద్రియములు వాక్కు (కంఠనాళము), పాదములు, చేతులు, మూత్రద్వారము, ఆసనము

– [వు మా పే 15 16]

సోమ యాగము

సోమయాగ మనగా కంఠమునుండి వచ్చు నాదము నుపాసించి పవిత్రులగుటకు ఈ దేహము ఎండగా వచ్చిన సారమే కంఠమని దానిని ఎండి దేవతలకు, ఇంద్రునకు, పరమపురుషునకు సమర్పించు నాదోపాసనమే సోమయాగము ఈ సోమమును ఎండుటకు రెండు తిరుగలి రాళ్ళుండును వానిని గ్రావాణములు అందురు గ్ + రావాణములు అనగా కంఠమందల గకార స్పర్శచే రావము నుత్పాదించునట్టి స్వరపేటికలని ఎమఒ్ళ్ళతి సంగీత సాధనము అని అర్వాచీనులు దేనిని సాధించిరో దానినే గాంధర్వ సాధనమును పేరుతో సాధించి సోమయాగముగా లోకమున కిచ్చిరి సామము, సోమము, స్తోమము, సూమము, స్తుతి, స్తవము అను పదములన్నియు ఒకే సాధనమును తెలుపును

ఈ రెండు సంప్రదాయములును ఎరుగని వేదవాహ్యులైన పండితులు పలయజ్ఞములనా జంతువులను బలియిచ్చు యజ్ఞమనియు, సోమయాగ మనగా సోమమను ఓషధిరసమునునై వేద్యము పెట్టి తాము సేవించుకొను యజ్ఞమనియు వర్ణించిరి ప్రాచీన యుగములలో సంప్రదాయ మెరుగనివారు వారతవర్షమునకు దండెత్తివచ్చి స్థిరపడిన వెనుక పండితులై బ్రాహ్మణులుగా మదిరిపోయి ఇట్టి భ్రష్టసంప్రదాయము లేర్పరివి యుందురు వీనిని వేపముతో కలగా

పులగము చేయగా నేడు మనము చూచుచున్న వేదవాఙ్మయము ఎర్పడినది ఓషధిని పిండి సోమమును పానము చేసితి మనుకొనుచున్నారు అని వీరిని పరిహాసము చేసిన మంత్రములు కూడ నేటి ఋగ్వేదమున నున్నవి దీని వలన సోమమనగా కేవలము దుంపతెంపిన రసము మాత్రమే కాదని స్పష్ట మగుచున్నది ఆధునిక పాశ్చాత్యులలో కొందరు సోమమనగా నాకవిదమైన మద్యము కావచ్చునని రచించిన మ్లేచ్ఛులుకూడ నున్నారు

— [శ్రీ బా ప్ర XVI పే 36-37]

సోముడు

సోముడు గందర్వుడు అతనికొరకే సోమముగా వాక్కు, సంగీతరూప మున సంవత్సరసృష్టి పుట్టుచున్నది దానిని ఎందుటకే దేహాదుల నిర్మాణము ఇదియే సోమయాగ మనబడు సంకేతము సోముడు గంధర్వుడై సంగీతము పాడుచుండగా పరిభ్రమణము పుట్టి, అందుండి సూర్యోదయము రూపమున ఇంద్రుడు అహస్సును కలిగించుచున్నాడు మరల సోముడు సముద్రమున కదిపతియై పశ్చిమమున వరుణుడనుపేర ఈ సమస్తమును మరల అవ్యక్త మను చీకటిలోనికి కొనిపోవుచున్నాడు సోముడును ఇంద్రుడును కలసి తూర్పుపడమరల నేర్పరచి రజస్సులను పుట్టించుచున్నారు వీరిద్దరే ఇంద్ర సోములు, మిత్రావరుణులు, ఇంద్రావిష్ణువులు, అగ్నావిష్ణువులు, అశ్వినులు అను వేరువేరు స్థితులలో ఈ సృష్టి చక్రమును నిర్వహించుచున్నారు

— [మ సూ పే 98]

సోముడు - చంద్రుడు

చంద్రుడు మూడు విధములైన దేహములు కలిగియున్నాడు

ఎ) మనోమయ దేహము దీనివలన భూమిపై నున్న మనుష్యులకు, పశుపక్ష్యాదులకు, సరీసృపములకు మనస్సు ఎర్పడి పనిచేయుచున్నది మనస్సు సహాయమున లోపల వెలుపలయను భేదము జీవుల కేర్పడును దినిలొ రక్షణము, పోషణము మున్నగు క్రియలను నిర్వర్తించుకొను

చున్నారు మానవులు లోకవ్యవహారములన్నిటిని మనస్సుతోనే నిర్వహించుకొందురు. దీనివలన పరిసరములు గుర్తించుటకు వీలగునే గాని, కర్తవ్య నిర్ణయమునకు మనస్సు పనికిరాదు మనస్సు సహాయముతో జీవుడే బుద్ధియను సాధనరూపము ధరించి మంచిచెడ్డలను, కర్తవ్యమును నిర్ధారించుకొనుచుండును

బి) అన్నమయ దేహము ఇది భౌతిక దేహము దీని నిర్మాణము గర్భధారణము వలన జరుగును గర్భమునందు చంద్రుని ప్రభావము పనిచేసి పిండము పెరుగుట, అవయవములు ఏర్పడుట జరుగును

సి) అమృతమయ దేహము అమృతమనగా తరగకుండుట దేహ నిర్మాణము ప్రారంభమునుండి ఇంద్రియములు, మనస్సు పనిచేయుట ప్రారంభమై అనుక్షణము అదే ప్రక్రియ నడుచుచుండునట్లుగా చేయునదే అమృతత్వము మరియు జీవునకు అనేక జన్మలు, సృష్టి పరిణామమునకు తంద్రులు బిడ్డలుగా దిగివచ్చి తరములు నడుచుచుండుట ఈ అమృతత్వములోని భాగములు

చంద్రుడు వృక్షములకు ప్రాణ సంతృప్తిని చేకూర్చును అనగా వెలుతురు, గాలి, నీరు స్వీకరించునట్టి సామర్థ్యము నేర్పరచును ఇది ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములకు మూలమైన స్పందన లక్షణము వలన జరుగును వీనికి కావలసిన కిరణములను చంద్రుడు సౌరజనను గంధర్వుని నుండి స్వీకరించును కనుక సోముడను పేరు స్థూలముగా చంద్రునకువాడబడుచున్నది సోముడు కాలయాత్మకమైన సామవేద ధర్మమును పుట్టించును దానివలననే వృక్షములు, మిగిలిన జీవులుకూడ గాలి, నీరు, ఆహారము స్వీకరించుట, విసర్జించుట చేయగలుగుచున్నారు వృక్షములుకాక మిగిలిన జీవులలో వ్యాధులు స్పందనము, ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు కూడ ఈ కాలయాత్మకమైన సామవేద ధర్మము ననుసరించియే ఏర్పడుచున్నది

– [శ్రీ భా ప్ర XII పే 75-76]

హరి

నిశ్వాసాత్మకమైన హ కారమును కంఠనాదమైన తేజముతో కలిపి యుచ్చరించినచో శ్వాసకు కారణమైన ప్రణవము వైఖరీ వాక్కులోనికి దిగి వచ్చి వినిపించును దీనినే నారాయణుడు హరియై దిగివచ్చుట అని భాగవతమువర్ణించును వాగ్రూపమైన ప్రణవమును తననుండి జీవులశ్వాసలుగా నుచ్చరించుట బ్రహ్మనేర్చిన విద్య ఈ ఉచ్చారణము వలననే జీవరాసులు సృష్టింపబడుట లేక నారాయణుడు జీవులలోనికి దేహముతో నవతరించుట జరుగుచున్నది

వైఖరీ వాక్కుగా చతుర్ముఖ బ్రహ్మనుండి యీ స్పందనాత్మకమైన ప్రకృతి వాగ్రూపిణియైన సరస్వతీమూర్తిగా దిగివచ్చినది దానికి ప్రతీకగనే జీవులకు శ్వాసావయవములు, కంఠధ్వని యంత్రమైన స్వరపేటికలు కలిసిన వాటెర్పడి విశుద్ధి చక్రముగా జీవుల కోశములను పరిశుద్ధి చేయుటకు వేచి యున్నది ఎవడుచ్చరించునో వానిని ఆ నాదస్వరూపుడే పరిశుద్ధి చేయును కేవల శాస్త్రవాక్యములుగా ఉచ్చరింపబడినపుడు అదే సరస్వతి శబ్దార్థరూపము లుగా మాత్రమే గోచరించును దానివలన పాండిత్యభారము తప్ప ప్రయోజనము లేదు ఎవరు దైనందిన లోకవ్యవహారమునకై ఈ ఉచ్చారణమును వాడుకొందురో వారికి ఆమె గృహక్షేత్ర ధన దారాది బంధనములుగా మాత్రమే గోచరించి సంసార జీవితమునుండి ఉద్ధరింపలేక వేచియుండును

ఎవరు కంఠనాదము నుచ్చరించుచు దానినే వినుచుందురో వారికి సరస్వతియే హరిపదము నిచ్చును వాక్కును వినియోగించి యితర విషయములను నేర్చుకొనుట ఆర్జించుట అను దాని ప్రాధాన్యముతగ్గి, ఆమెనే యుద్దేశించి ఉచ్చరించుట, వినుట, అను విషయమునకు జీవులు ప్రాధాన్యము నీయవలెను ఈ జీవులు నాతో చూచుచునే నన్ను చూడరు నా వలన వినుచునే నన్ను వినరు , అని సరస్వతి పలుకుచున్నట్లు ఋగ్వేదమున సరస్వతీసూక్తములు వర్ణించుచున్నవి

– [శ్రీ భా ప్ర XI పే 15-16]

హరిపాదము

హరిపాద మనగా హరియందు నాలుగవపంతయిన ఈ సమస్త సృష్టియును, మరియు మనయందున్న హరియందు నాలుగవవంతయిన వైఖరి వాక్కునందు ఉచ్చరింపబడు ప్రణవగానము

– [శ్రీ భా ప్ర III పే 7]

హ్రీం - హిరణ్యవర్ణాం

1) కిరణ మయములగు వర్ణముగలది అనగా సూర్యుని కిరణములలో గల అన్ని వర్ణములు తన రూపముగా గలది సూర్యరశ్మి కంటికి బంగారు వర్ణమువలె కనిపించినను, తత్త్వముచే స్వచ్ఛమైన వర్ణము కలది భూమికి దిగివచ్చునరికి ఏడురంగులు మొదలు వేన వేలు కిరణములుగా పరిణామము చెందును అటుపైన అనేక వర్ణములతో నిండిన అణుమయ భౌతికపదార్థములుగా రూపుకట్టును

2) హకారము, రేఫము అనబడు వరేణ్య వర్ణములు గలది అందు హకారము నిశ్వాసమగు సృష్టి బహిర్గత తత్త్వము రేఫము కంఠము నుండు నాదమును వెలువరచు మొదటి ఛందస్సు ఈ రెండును కలసి హ్రీం అను వర్ణము పుట్టి, అందుండి హరి, హర శబ్దములు దిగి వచ్చును తరువాత మంత్రములలో ఈం లక్ష్మీబీజముగా చెప్పబడినది హ్ర+ఈం – హ్రీం అనునది శక్తిబీజము

– [శ్రీ సూ పే 9 10]

కులపతి గ్రంథముల సంకేతనామ వివరణ

1	పు సూ	—	పురుష సూక్తము
2	శ్రీ సూ	—	శ్రీ సూక్తము
3	రు సూ	—	రుద్ర సూక్తము
4	వి సూ	—	విష్ణు సూక్తము
5	స సూ	—	సరస్వతీ సూక్తము
6	సు సూ	—	సువర్ణ సూక్తము
7	తై ఉ	—	తైత్తరీయోపనిషత్తు
8	క ఉ	—	కఠోపనిషత్తు
9	శ ని త శా	—	శరీర నిర్మాణ తత్త్వశాస్త్రము
10	శం రా	—	శంఖారావము
11	మం గీ	—	మంద్రగీత
12	అ దే	—	అశ్వని దేవతలు
13	శ్రీ భా ప్ర	—	శ్రీమద్భాగవత ప్రవాహము
14	రా ప్ర	—	రామాయణ ప్రసంగములు
15	మం జా	—	మంత్రజాలము
16	పు మే	—	పురుషమేధము
17	పు పు	—	పురాణపురుషుడు
18	క్రీ మ	—	క్రీడామయుడు
19	సి వి వి	—	మాస్టరు సి వి వి
20.	ప్రా ప	—	ప్రాక్పశ్చిమములు
21	వి స నా స్తో	—	విష్ణుసహస్రనామ స్తోత్రము

INVOCATION

May the light in Me be the light before me
May I learn to see it in all
May the sound I utter reveal the light in me
May I listen to it while others speak

May the silence in and around me present itself
The silence which we break every moment
May it fill the darkness of noice we do
And convert it into the Light of our background

Let virtue be the strength of my intelligence
Let realization be my attainment
Let my purpose shape into the purpose of our earth,
Let my plan be an epitome of the Divine Plan

May we speake the silence without breaking it
May we live in the awareness of the background
May we transact light in terms of jay
May we be worthy to find place in the Eternal Kingdom
OM

Master E K